

JUDAS

EEN PASTORALE BRIEF

13 PREKEN OVER HET BOEK JUDAS

door

Ds. J. van Haaren

Uitgever STARK -TEXEL

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUD

1. Een pastorale brief

"Geliefden, alzo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemene zaligheid, zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en u te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is." Vers 1 en 2

2. Wat Judas beoogt met zijn brief aan de gemeenten

"Geliefden, alzo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemene zaligheid, zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en u te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is." Vers 3

3. Een verschrikkelijke dwaling

"Want daar zijn sommige mensen ingeslopen, die eertijds tot ditzelfde oordeel tevoren opgeschreven zijn, goddelozen, die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid, en de enige Heerser, God, en onzen Heere Jezus Christus verloochenen."

4. Het oordeel Gods over het ongelovige Israël

"Maar ik wil u indachtig maken als die dit eenmaal weet, dat de Heere het volk uit Egypteland verlost hebbende, wederom degenen, die niet geloofden, verdorven heeft." Vers 5

5. De val der engelen

"En de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hunne eigene woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard." Vers 6

6. Een herinnering aan Sodom en Gomorra

"Gelijk Sodom en Gomorra en de steden rondom dezelve, die op gelijke wijze als deze gehoereerd hebben, en ander vlees zijn nagegaan, tot een voorbeeld gesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs." Vers 7

7. Judas' tekening van de goddeloze verleiders

"Desgelijks evenwel ook dezen, in slaap gebracht zijnde, verontreinigen het vlees, en verwerpen de heerschappij, en lasteren de heerlijkheden. Maar Michaël, de archangel, toen hij met de duivel twistte, en handelde van het lichaam van Mozes" durfde geen oordeel van lastering tegen hem voortbrengen, maar zeide: "De Heere bestraffe u!" Maar dezen, hetgeen zij niet weten, dat lasteren zij; en hetgeen zij natuurlijk, als de onredelijke dieren weten, in hetzelfde verderven zij zich. Wee hun! Want zij zijn den weg van Kaïn ingegaan, en door de verleiding van het loon van Biléam zijn zij heengestort, en zijn door de tegenspreking van Korach vergaan."

Vers 8-11

8. Een nadere tekening van de valse broeders

"Dezen zijn vlekken in uw liefdemaaltijden, en als zij met u ter maaltijd zijn, weiden zij zichzelf zonder vreeze; zij zijn waterloze wolken, die van de winden omgedreven worden; zij zijn als bomen in het afgaan van de herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven en onworteld. Wilde baren der zee, hunne eigen schande opschuimende; dwalende sterren, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid

bewaard wordt." Vers 12-13

9. Het laatste oordeel

"En van dezen heeft ook Henoeh, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: Zie, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben." Vers 14-15

10. Het gedrag der goddeloze verleiders

"Dezen zijn murmureerders, klagers over hun hun staat, wandelende naar hun begeerlijkheden, en hun mond spreekt zeer opgeblazen dingen, verwonderende zich over de personen om des voordeels wil. Maar geliefden, gedenkt gij de woorden die voorzeggd zijn door de apostelen van onze Heere Jezus Christus. Dat zij u gezegd hebben, dat er in de laatste tijd spotters zullen zijn, die naar hun goddeloze begeerlijkheden wandelen zullen. Dezen zijn het, die zichzelf afscheiden, natuurlijke mensen, den Geest niet hebbende." Vers 16-19

11. De opbouw van Gods kerk

"Maar geliefden, bouwt gij uzelf op uw allerheiligst geloof, biddende in den Heiligen Geest." Vers 20

12. Een liefelijke opwekking

"Bewaart uzelf in de liefde Gods, verwachtende de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven." Vers 21

13. Het besluit van Judas' brief

"En ontfermt u wel over enigen, onderscheid makende; maar behoudt anderen door vreze en grijpt hen uit het vuur; en haat ook den rok, die van het vlees bevekt is. Hem nu, Die machtig is u van struikelen te bewaren en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid in vreugde, Den alleen wijzen God, onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen."
Vers 22-15

1. EEN PASTORALE BRIEF

Zingen: Psalm 19:5

Psalm 97:6 en 7

Psalm 17:4

Psalm 122:3

Lezen: Markus 3:20 - 35

Geliefden,

Wij willen u bepalen bij de eerste twee verzen van de brief van Judas. Wij lezen daar:

"Judas, een dienstknecht van Jezus Christus, en broeder van Jakobus, aan de geroepenen, die door God de Vader geheiligd zijn, en door Jezus Christus bewaard: Barmhartigheid, en vrede, en liefde zij u vermenigvuldigd."

Wij worden bepaald bij "een pastorale brief" en we letten dan op

1. De afzender;
2. De geadresseerden;
3. De zegengroet.

Dus: "Een pastorale brief".

- De afzender: "Judas, een dienstknecht van Jezus Christus, en broeder van Jakobus."
- De geadresseerden: "aan de geroepenen, die door God de Vader geheiligd zijn, en door Jezus Christus bewaard."
- De zegengroet: "Barmhartigheid, en vrede, en liefde zij u vermenigvuldigd."

Geliefden,

Wij willen allereerst met elkaar letten op de afzender van deze brief. De schrijver van deze brief blijkt te zijn een zekere Judas. Nu is het zo, dat de naam Judas voor ons geen aangename klank heeft. Het is zeker geen eretitel als men ons een Judas noemt. Toch heeft de naam dus hoogstwaarschijnlijk een eigen broeder van de Heere Jezus Christus, evenals Jakobus.

Vanzelf is het voor onze zaligheid niet van belang, precies te weten wie de Heilige Geest gebruikt heeft om deze brief te schrijven. Wie de schrijver ook geweest moge zijn, het is in ieder geval een kostelijke parel onder de Nieuwtestamentische brieven. Een brief, die waard is om met aandacht gelezen te worden, ermee bezig te zijn en erover te mediteren. Een brief die, ook in onze dagen van droevig verval, van zedeloosheid en normloosheid, hoogst actueel is.

Maar als dan Judas een eigen broeder is van de Heere naar het vlees, waarom vermeldt hij dat dan niet in de aanhef van zijn brief. Want er staat niet: Judas, een broeder des Heeren en een broeder van Jakobus, maar alleen: *Judas, een dienstknecht van Jezus Christus, en broeder van Jakobus*. Hij zegt dus wel met nadruk dat hij een broeder is van Jakobus, maar verzwijgt, dat hij een broeder van Christus is.

Geliefden, dit tekent zijn ootmoed. Hij stelt die vleselijke betrekking tot Christus niet op de voorgrond. Christus toch is inmiddels verheerlijkt. Hij is opgevaren ten hemel en is gezeten aan 's Vaders rechterhand. Geen wonder, dat Judas en ook Jakobus zich niet zomaar broeders des Heeren durven noemen. Want wie is aan Hem gelijk? Wie kan Hem evenaren?

En daar komt nog iets bij. Want al is dan Judas een broeder van Christus naar het

vlees, dát maakt hem niet zalig en daardoor is hij niet zalig geworden. Hij is zalig geworden omdat hij door de werking van de Heilige Geest door een oprecht geloof Christus ingelijfd is. Want ja, dat is met Judas gebeurd. Vandaar dan ook dat hij spreekt over Jezus Christus. Jezus is de eigennaam van de Middelaar en zó zal Judas Hem meer dan eens genoemd hebben, doch hij heeft Jezus, zijn Broeder naar het vlees, leren kennen als de Christus, als de Messias. Hij heeft Hem leren kennen als zijn Oudste Broeder. Hij heeft de heerlijkheid van Christus gezien door het geloof. Een heerlijkheid als des Eengeborenen van de Vader, vol van Genade en Waarheid. Judas is als een verloren zondaar door Hem gezaligd geworden.

Daarom noemt hij zich niet een broeder, *maar een dienstknecht van Jezus Christus*. Hij is een slaaf van Christus en dat is zijn eer. O, hij is het niet waard om de schoenriem van Christus te ontbinden. En het is hem een voorrecht dat de Heere hem in Zijn dienst wilde nemen. Christus is zijn Heere geworden, en hij mag weten dat hij Hem toebehoort naar ziel en lichaam voor tijd en voor eeuwigheid. En nu wenst hij Hem te dienen met al zijn kracht naar lichaam en ziel. Hij is immers met tere liefde aan Christus verbonden. En ook met dit schrijven staat hij in des Heeren dienst en doet hij als een dienstknecht 's Heeren werk, want hij schrijft in Christus' Naam. En het is dan ook om Christus' wil dat zijn schrijven ter harte genomen moet worden. Want het is niet zomaar een gewone brief van een gewoon mens, maar het is een pastorale brief, een brief met een ambtelijk karakter, een brief die steunt op het gezag van Christus. En geliefden, als we dan zo letten op deze eerste woorden van de brief van Judas, geeft dat ons veel te denken en is er voor ons heel wat te leren.

Dan is het eerste wat ons opvalt het feit dat het bloedverwant zijn van Christus niet zalig maakt. O zeker, Christus heeft de bloedbanden altijd geëerd. Wat heeft Hij op liefdevolle wijze gezorgd voor Zijn moeder, toen Hij hing aan het vloekhout des kruises. Maar in verband met Zijn zaligmakend werk wees Hij altijd die bloedbanden terug. Denk maar aan wat Hij tegen Zijn moeder zei op de bruiloft te Kana: "Vrouw, wat heb Ik met u te doen?" En in het u voorgelezen gedeelte van Markus 3 staat dat Zijn moeder en Zijn broeders komen om Hem vast te houden, zie maar vers 21: "En als degenen die Hem bestonden (dat zijn Zijn verwanten) dit hoorden, gingen zij uit om Hem vast te houden; want zij zeiden: Hij is buiten Zijn zinnen." En vers 31: "Zo kwamen dan Zijn broeders en Zijn moeder; en buiten staande, zonden ze tot Hem en riepen Hem. En de schare zat rondom Hem; en zij zeiden tot Hem: Zie Uw moeder en Uw broeders daar buiten zoeken U. En Hij antwoordde hun, zeggende: Wie is Mijn moeder, of Mijn broeders? En rondom overzien hebbende die om Hem zaten, zeide Hij: Ziet Mijn moeder en Mijn broeders. Want zo wie de wil van God doet, die is Mijn broeder, en Mijn zuster, en moeder."

Christus heeft dus de bloedbanden altijd op de achtergrond geschoven als het ging over het zaligmakend werk. En nu kunnen wij van Judas zeggen, dat hij een ware broeder van Christus is geworden door genade. Christus toch Zelf getuigde: "Die de wil Mijns Vaders doet die is Mijn moeder, die is Mijn broeder."

Zo was Judas een broeder van Christus geworden. Nee, Judas laat zich er niet op voorstaan, dat hij een broeder des Heeren is naar het vlees. Dat deed men in die dagen overigens wel. Daar waren er die erop pochten, dat zij Christus naar het vlees hadden gekend, als zouden ze daardoor iets vóór hebben boven anderen. En het is met het oog op hen, dat Paulus zegt: "Zo dan wij kennen van nu aan niemand meer naar het vlees. En zo we ook Christus naar het vlees gekend hebben, zo kennen we Hem nu niet meer naar het vlees."

Geliefden, sommigen onzer stammen wellicht uit een godvruchtig geslacht, uit een

geslacht waarvan velen juichen voor Gods troon, uit een geslacht misschien wel van ambtsdragers die Gods kerk met veel zegen mochten dienen. Misschien zijn er wel predikanten en voorgangers geweest in uw familie die tot op de huidige dag met ere worden genoemd. Maar dat wil nog niet zeggen dat we daardoor iets voor hebben boven anderen. U moet niet denken dat u daardoor eerder zalig zal worden. Zeker, het is een voorrecht, uit een godvruchtig geslacht te stammen, maar genade is geen erfgoed.

Laten wij daarom toch nooit zeggen of denken: "Ik stam uit een godvruchtig geslacht, dus zal ook ik wel zalig worden." En omgekeerd: "Ik stam niet uit een godvruchtig geslacht, dus is er voor mij niets te hopen." Judas stelt niet de vleselijke betrekking op de voorgrond, maar de geestelijke, als hij zich noemt: "Een dienstknecht van Jezus Christus."

Zeker, alle ware gelovigen zijn dienstknechten en dienstmaagden van Christus. Het is hun vermaak om Hem te dienen, Hem te eren, Hem te vrezen en Hem lief te hebben. Maar toch, als Judas zich hier een dienstknecht noemt dan heeft hij nog iets anders op het oog, dan gaat het over zijn ambtelijke arbeid. Christus toch heeft hem in Zijn dienst genomen en dat in een zeer bijzondere zin. Hij mag zich een gezant, een gezondene van Christus Jezus weten. Hij heeft dan ook een boodschap van zijn Zender. Hij spreekt Christus' woord en omdat het Christus' woord is, dienen wij het ter harte te nemen. Dat bedoelt Judas. Zijn woord is niet van belang, omdat hij een broeder des Heeren is, maar omdat hij een dienstknecht van Christus is! Hij staat in Zijn dienst. Het woord dat hij spreekt is Christus' woord. Daarom moet het ter harte genomen worden. Hij heeft een boodschap van zijn Zender, en wie hem verwerpt, die verwerpt zijn Zender. Sprak Christus Zelf niet: "Wie u hoort, hoort Mij, maar wie u verwerpt, verwerpt Mij en wie Mij verwerpt, verwerpt Degene Die Mij gezonden heeft." En dat is nog zo.

Al degenen die door de Heere Zelf tot Zijn dienst geroepen zijn, staan metterdaad in Zijn dienst, en die spreken Zijn woord. *Zij zijn gezanten van Christus' wege, alsof God door hen bade, zo zijn ze gezanten die in Christus' naam bidden; laat u met God verzoenen.* Ook Gods knechten zelf moeten gedurig bedenken, dat ze knechten zijn. En als zodanig hebben ze Christus' woord te brengen en dat alleen. Nee, zij zijn niet verantwoordelijk voor de uitwerking van dat woord. Ze zijn niet verantwoordelijk voor de vrucht, maar ze zijn wel, verantwoordelijk voor het zaad.

Is het inderdaad het Woord des Heeren? Omdat zij Christus' dienstknechten zijn, mogen zij niet zichzelf behagen, of de aandacht van de gemeente op zichzelf vestigen, op hun gaven, op hun genade en op hun talenten, gelijk helaas zo vaak gebeurt. Maar dat betekent tevens dat zij ook niet mogen vragen: "Wat wil die gemeente graag horen, of wat vinden die mensen aangenaam?"

Nee geliefden, ze staan niet in dienst van mensen, ze staan in dienst van de Allerehoogste Majesteit, ze staan in dienst van de Heere Jezus Christus. Daarom hebben ze op Hem te wijzen, en moeten zij Zijn Woord prediken. En als ze dat Woord niet getrouw verkondigen, als ze de volle raad Gods niet neerleggen in het midden der gemeente, als ze daar iets van afdoen, of als ze daar iets aan toedoen, dan houden ze op Dienaren des Woords te zijn, dan houden ze op dienstknechten des Heeren te zijn. Dan worden ze eigen baas, maar dat brengt met zich mee, dat God ze ontslaat uit Zijn dienst. Juist omdat zij dienstknechten van Christus zijn, hebben ze telkens te vragen: "Wat wilt Gij dat ik zeggen zal?" Het moet gedurig hun gebed zijn:

*"Laat U mijn tong en mond
en 's harten diepsten grond
toch welbehagelijk wezen."*

Doch ook de gemeenten dienen goed te beseffen; dat de predikers van het Evangelie, dienstknechten van Christus zijn. Degenen die u het Woord van God verkondigen, staan in Gods dienst, het zijn dienstknechten des Allerhoogsten. Zij komen tot u niet met hun woord, niet met hun visie, niet met hun mening, maar ze komen tot u met het Woord van de levende God. Ze mogen zeggen: "Alzo zegt de Heere!"

Het is dus de Heere Zelf Die u door hen aanspreekt. O, dat we dat bedenken zouden; dat we hun Woord niet kritisch onder de loep zouden nemen om datgene wat ons aanstaat aan te nemen en de rest naast ons neer te leggen. Juist omdat hun Woord Gods Woord is, is het aller aanneming waardig. En omdat het dienstknechten Gods zijn die in alles zo diep van de Heere afhankelijk zijn, dient u ze Gode te bevelen en gedurig voor hen te bidden, smekende: "Ontsluit des dienaars hart en mond, wil hem en ons verlichten, opdat hij uit Uw heilverbond zichzelf en ons zou mogen stichten." Juist, omdat zij dienstknechten van God zijn, zijn ze zo diep van God afhankelijk, en als God hun niets geeft, wat zouden ze u dan kunnen geven?

En daarom is het zo'n waar woord: "Bid ze vol, dan prediken ze u vol." Welk een zegen is het dan ook als een dienstknecht van Christus werkzaam mag zijn in een bid-dende gemeente, want daar is plaats voor het Woord van God; dan hebben Gods knechten ook niet veel moeite met de voorbereiding van de preek; dan geeft God stof tot overdenking.

Ziet daar dan onze eerste gedachte: "De afzender."

In de tweede plaats zouden wij spreken over: "**De geadresseerden.**"

Aan wie is dit schrijven gericht? Wij lezen in de tekst: "aan de geroepenen, die door God de Vader geheiligd zijn, en door Jezus Christus bewaard." Het is dus niet een bepaalde gemeente tot wie hij zich richt. Deze brief is meer een algemene zendbrief, gericht aan verschillende gemeenten, waarschijnlijk gelegen in Klein-Azië. Doch welke gemeenten het precies waren, is niet zo belangrijk. Veel belangrijker is wat van deze mensen, wat van deze geadresseerden gezegd wordt.

Er worden namelijk drie dingen van hen gezegd. Allereerst dat ze geroepen zijn, vervolgens dat zij door God de Vader zijn geheiligd, en tenslotte dat zij door Jezus Christus bewaard zijn. Het zijn dus geroepenen, vanzelf niet in een algemene zin. Want wij allen zoals we hier bijeen zijn, zijn geroepenen en wij worden ook nu geroepen tot bekering. Wij allen verkeren onder de bediening van het Evangelie. En tot ons allen komt het Woord van God. Niemand kan zeggen: "Ik word niet geroepen." Niemand kan zeggen: "Ik word niet bedoeld." Wij allen worden aangesproken en dat is al zovele malen gebeurd. Wat is dat toch een onnoemelijk groot voorrecht, en een onuitsprekelijk rijke weldaad, want dat betekent, dat we genodigd worden tot de zaligheid. 't Wordt ons telkens toegevoegd: "Dit is de weg, wandelt in dezelve."

Maar grote voorrechten brengen ook grote verantwoordelijkheid met zich mee. Want, geliefden, God komt er eens op terug. En daarom is het ook zo ontzettend als u zich van het Woord niets aantrekt; als u het verwerpt, en als u de oproep tot bekering naast u neerlegt. Want dan zal het ons zwaarder vallen in de dag des oordeels dan de door en door goddeloze steden Tyrus en Sidon.

O, dat wij dat toch zouden bedenken! Immers, als u nog onbekeerd bent, dan betekent dat, dat u tot nu

Toe het Woord van God verworpen hebt, en dat u zich er niet door liet leiden. Maar dan zien wij ook de Heilige Geest dat hart als 't ware aan stukken breken, daarom laat Hij dat Woord als dynamiet werken, opdat we genade zouden nodig krijgen. Nee, het is met die mensen niet zo dat zij naar de hemel verlangen, of bang zijn voor de hel. 't

Gaat helemaal niet over hemel of hel; dat staat helemaal niet op de voorgrond. Maar ze verlangen er wel naar om van de zonden verlost te worden. Want ze zien daarvan de gruwelijkheid en de vreselijkheid! O, wat is de zonde erg! En wat zijn de gevolgen van de zonde erg! Immers, om der zonde wil zijn ze niet slechts aan de dood onderworpen, maar zijn ze God kwijt. En dat is hun tot smart. Hoe wensen ze van ganser harte met God verzoend te worden. Zo krijgen ze een Zaligmaker nodig, die hen verlost van de zonde en herstelt in Gods gemeenschap. En wat zijn die mensen dan ook blij, als ze horen dat er zo'n Zaligmaker is. O, dan leeft hun ziel op. Dan ontwaakt de begeerte om Hem te mogen leren kennen. Dan gaan ze naar Hem hongeren en dorsten. Dan gaan ze naar Hem verlangen! En zo komen ze, want we kunnen er slechts iets van aanstippen, zo komen ze onder de leiding van Gods Geest als verloren zondaars aan Zijn voeten terecht, om door Hem uit genade gezaligd te worden.

Deze geroepenen waren dus eertijds duisternis, maar zij zijn verlicht geworden; ze zijn in het licht gezet. En zeker, overgezet uit de duisternis in het licht, hebben ze aanvankelijk geknipperd met de ogen toen het felle ontdekkende licht hen bescheen, maar ze hebben er nooit spijt van gekregen. Deze mensen kennen een eertijds; de zonde is hun de dood geworden. God is voor hen het hoogste goed geworden, en waar Christus Zich aan hen openbaard, wensen ze van niets anders te weten dan van Jezus Christus en Dien gekruisigd!

Geliefden, nu gaat het er maar om of die geestelijke ommekeer ook in ons leven plaatsgreep. Wij zijn allemaal geroepen, door het Woord, maar hebben we het Woord wel eens ter harte genomen? We hebben het gehoord; het ging ons oor in, maar dat wil nog helemaal niet zeggen, dat het in ons hart kwam. O, zeg het, heeft het uw hart al eens geraakt? Heeft het wel eens als dynamiet gewerkt in uw binnenste? Want ja, als dat Woord zijn kracht doet in ons leven, dan verdwijnt alle valse rust. Dan worden we als door onweder voortgedrevenen en ongetroosten.

Toe, kennen we dat haasten en spoeden om des levens wil? Was er in ons leven dat breken met de zonde, dat bewenen van de zonde, dat belijden van de zonde? Immers, als God in ons leven komt, krijgen wij met de zonde te doen, en als wij met onze zonden te doen krijgen, krijgen we met Gods Heilig recht te doen. En als we met Gods heilig recht te doen krijgen, komen we bij de Rechter terecht. En als wij met de Rechter te doen krijgen worden wij doodschuldig.

Toe, hebt u het vonnis van die Rechter al leren billijken? Want als wij zondaars voor die heerlijke God geworden zijn, gaat de hand op de mond, gaan we Gode zwijgen! Kent u het? En is die enige Naam onder de hemel gegeven u dierbaar geworden? Als over Hem gepreekt wordt, als er op Hem gewezen wordt, wordt uw hart dan warm? Ach zegt u wellicht: Die Naam ken ik niet; ik kan wel zeggen dat mijn hart warm wordt als het over Hem gaat, maar daar heb ik Hem niet mee! Ja, dat is waar, maar zou u Hem gaarne leren kennen? Is het de bede van uw ziel: "O dat ik Hem kennen mocht." En als u Hem in beginsel kennen mag is het dan uw bede: "dat ik Hem vervolgen mocht te kennen?"

Want geliefden, dat zijn de kenmerken van het waarachtig geroepen zijn. Als u hier geen vreemdeling van bent, hoort u ook bij die geroepenen, en dat mag ik u zeggen tot uw vertroosting en tot uw bemoediging.

Nee, het is niet zo dat u het moment van die roeping precies moet weten, zoals Lydia of zoals de stokbewaarder. Nee, dat is niet zo belangrijk. Het gaat er maar over of die roeping in z'n vruchten openbaar werd in uw leven. En dan is het met u wellicht als met die blindgeborene, die zei: "Eén ding weet ik, dat ik blind was en nu zie."

Ja maar, zegt u: "Ik ken Christus nog niet." Maar zo was het met die blinde ook. Die

blinde kende Hem ook niet, toen hij zei: "Eén ding weet ik dat ik blind was en nu zie." Want als de Heere Zich later aan hem openbaart, vraagt hij: "Heere, Wie is het dan, opdat ik in Hem zou mogen geloven?" Doch al kende hij Hem niet, hij wenste Hem wel te leren kennen.

O, ontzettend als u van deze dingen geen kennis hebt, want dan zit u wel in de kerk, maar dan hoort u niet bij de Kerk. Dan zal u straks toegevoegd worden: "Dewijl Ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt; Ik Mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was die opmerkte, en hebt al Mijn raad verworpen en Mijn bestraffing niet gewild, zo zal Ik ook in uw verderf lachen, Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt." Ach, dat u het ter harte naamt. Nu wordt u nog door God geroepen tot bekering. Het is nu nog het heden der genade. Maar wat is het dan toch een zegen, als u eerlijk mag zeggen voor Gods aangezicht, dat dit voor u geen onbekende dingen zijn; als u zeggen mag: "Daar ken ik iets van." Want dan hoort u bij deze geroepenen. En dat houdt nog al wat in! Aan die roeping gaat immers de verkiezing vooraf. Alleen verkorenen worden zo geroepen. En aan die roeping is onlosmakelijk verbonden de rechtvaardigmaking en de heerlijkmaking. U kent toch wel het Woord van Paulus: die Hij tevoren verordineerd heeft, die heeft Hij ook geroepen, en die Hij geroepen heeft, die heeft Hij ook gerechtvaardigd en die Hij gerechtvaardigd heeft, die heeft hij ook verheerlijkt. Welnu, geroepenen, dat dit woord diende tot uw vertroosting.

Maar onze tekst noemt hen niet alleen geroepenen, maar ook *door God de Vader geheiligden*.

Geheiligd door God de Vader uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn. Want God de Vader heiligde ze door Zijn Zoon en door Zijn Geest. Heiligen betekent in de eerste plaats afzonderen, afsnijden. Nietwaar, als er iemand een boterham afsnijdt van een brood, dan wordt die boterham apart gezet, losgemaakt van het brood. Nu, zo zijn die geroepenen losgemaakt van de wereld, en afgezonderd van de wereld. Ze zijn door de Heere in Zijn schaapskooi gebracht. We zeiden zo-even van die mensen die zich niet laten gezeggen, dat zij wel in de kerk zijn, maar niet tot de Kerk behoren. En weet u hoe het nu met die echte geroepenen is die door God de Vader geheiligd worden? Zij leven wel in de wereld, maar ze zijn niet van de wereld. Ze zijn door de Heere uit de wereld gehaald. Waarom? Waarom werden ze door God de Vader apart gezet?

Ja, dat is Gods welbehagen geweest. Er was beslist geen onderscheid. Ze waren beslist niet voortreffelijker dan anderen. Maar God maakte onderscheid, waar geen enkel onderscheid was. Hij had ze van eeuwigheid al apart gezet. En die Hij van eeuwigheid apart zette, die zet Hij in de tijd apart, opdat ze een apart volk zullen zijn; opdat ze Zijn volk zullen zijn, opdat ze Zijn lof zullen vertellen, en opdat ze voor Hem zullen leven. Geheiligd zijn ze door God de Vader.

Maar geheiligd betekent in de tweede plaats ook: inwendig vernieuwd te zijn door Gods Geest en gewassen te zijn door Christus' bloed. Vandaar dat we zeiden dat God de Vader ze heiligt door de Zoon en door de Heilige Geest. De Geest is het Die ze vernieuwt, en de Zoon is het Die hen wast en reinigt van de zonde. Dat wil zeggen dat het beeld Gods in deze geroepenen, in deze geheiligden weer hersteld wordt. In beginsel wordt het beeld Gods weer aan hen gezien. Immers, zo iemand in Christus Jezus is, door wedergeboorte, die is een nieuw schepsel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken.

Geheiligd door de Vader. Dat heiligend werk is in hun leven begonnen. En God zet dat heiligend werk voort van dag tot dag. En dat doet Hij net zo lang totdat ze straks

onder de gemeente der uitverkoornen in het eeuwige leven onbevlekt zullen gesteld zijn. Want dat heiligend werk is niet het werk van een ogenblik, maar duurt het hele leven. Zeker, de heiligmaking is wel volmaakt in de delen. Elk deeltje van de mens wordt vernieuwd; z'n hart, z'n wil, z'n handel, z'n wandel, maar die heiligmaking is niet volmaakt in de trappen. Daar zijn heiligen, daar zijn er die heiliger zijn. en daar zijn zelfs aller-heiligsten. Maar dat ze geheiligd zijn, in welke maat of trap ook, dat is aan die geheiligden te zien. Want al die geheiligden hebben lust tot heiligheid en ze verafschuwen alle onheiligheid. Nee, niet zozeer bij een ander, ook dát, maar ze verafschuwen die onheiligheid vóóral bij zichzelf. Die de naam van Christus Jezus noemt, sta af van ongerechtigheid. Het is waar, de allerheiligste heeft maar een klein beginseltje van die ware gehoorzaamheid, maar dan toch zo, dat ze hier in beginsel reeds naar al Gods geboden beginnen te leven en dat ze jagen naar de volmaaktheid.

Geheiligden, o, die zijn zo anders dan de onheiligen. Van nature zijn we onheilig. De wereld is er vol van. Maar nu zet God daar een paar heiligen in. Geheiligden te midden van onheiligen! Die vallen als vanzelf op! Heel de wereld ziet hen. Zij vallen uit de toon. Zij doen met de wereld niet mee. Zij zijn zo anders. Daarom worden ze door de wereld gehaat en uitgeworpen. De wereld roept hen toe: "Jullie horen niet bij ons!" Maar daarover behoeven zij zich niet te verwonderen. Ze behoeven het niet vreemd te vinden, dat de wereld hen uitwerpt. Immers door hun heilige wandel veroordelen zij de wereld en veroordeelt de wereld hen. Sprak Christus Zelf niet: Indien gij van de wereld waart, zo zou de wereld het hare liefhebben; Maar omdat u van de wereld niet zijt, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld. Ja, zalig zijt gij als de wereld tegen u opbotst; zalig zijt u als de wereld u haat en smaadt en vervolgt en liegende allerlei kwaad van u spreekt om Mijns Naams wil. Zo hebben ze de profeten ook vervolgd die voor u geleefd hebben.

Geliefden, weet u wat erg is? Als er tussen de geheiligden en de onheilige wereld geen onderscheid gezien wordt. Erg is als God die geheiligden moet waarschuwen en zeggen: "Wordt deze wereld toch niet gelijkvormig." We mogen de wereld niet gelijkvormig worden, wij moeten Gode gelijkvormig worden, en Christus gelijkvormig worden. Daarom zegt de Heere: "Zijt heilig want Ik ben heilig!" En als iets van die heiligheid gezien wordt, dan wordt God verheerlijkt. Maar die geheiligden door God de Vader worden bewaard door Jezus Christus.

Judas zoekt die geroepenen, die ware gelovigen te troosten. Het is of hij zeggen wil: "U bent tot hiertoe bewaard, en u zult bewaard worden. U komt heus niet om." Nee, ze behoeven zichzelf niet te bewaren. Hij zegt niet: "Bewaar u zelf! Pas goed op voor u zelf."

Ach geliefden als het zei was dan kwam er niets van hen terecht; Nee, ze worden door Christus bewaard. Ze worden bewaard door Zijn kracht. Bewaard in de kracht Gods door het geloof tot de zaligheid. Ja, Christus is het die hen bewaart; Hij die Zichzelf voor hen gegeven heeft en Die alle macht heeft in de hemel en op de aarde. Hij heeft het zelf gezegd: "En dit is de wil des Vaders, Die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelfde opwekke ten uitersten dage." De Vader gaf hen aan Christus en Christus gaf Zich voor hen. Hij heeft de losprijs voor hen betaald. Daarom zijn ze kostelijk in Zijn oog. Dacht u dat Hij de duivel er eentje gunt?

O nee, Hij bewaart ze tot de zaligheid en Hij kan ze bewaren, want Hem is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde. Door Christus Jezus bewaard.

Sommigen vertalen "*voor*" *Christus Jezus bewaard*. Nu, dat is ook waar. Ze worden ook vóór Christus Jezus bewaard. Want het is Zijn volk, dat Hij gekocht heeft en dat

Hij gekregen heeft. En eeuwig zullen ze straks voor Hem leven en daarom is Hij er zo zuinig op. Daarom kan Hij niet hebben dat er eentje omkomt.

Maar wat ligt dan ook in dit woord verklaard dat de zekerheid der bewaring vast ligt in Christus Jezus. Dóór en vóór Christus bewaard! O, lees daar niet overheen. Zoek toch, o geroepenen, o geheiligden door de Vader, zoek toch uw vastigheid in Christus. Want die vastheid ligt niet in uw bevinding; ligt niet in uw bekering, ligt niet in al wat u doorleefd hebt, hoe kostelijk het ook zou mogen zijn, maar die vastigheid uwer zaligheid ligt in Christus. En als u nu door het geloof op Hem steunen mag, dan mag u iets van die vastheid ervaren tot uw vertroosting. Wie z'n sterkte zoekt buiten Christus, genade, die valt.

Petrus zakte in de golven weg toen hij niet op Christus lette, en hij verloochende zijn Meester in de zaal van Kájafas omdat hij zo sterk stond in eigen kracht, doordat hij steunde op zijn liefde tot Christus. Zeker er is geen afval der heiligen. De Heere laat niet varen het werk wat Zijn hand begon. Maar we kunnen onszelf wel grote schade berokkenen en we kunnen er oorzaak van zijn dat de Naam des Heeren om ons gelasterd wordt. Werkelijk, alles wat buiten Christus ligt, is geen grond om op te bouwen. Ja, alles wat geworteld is in iets buiten Christus, dat valt radicaal af. Met schijn genade, schijn geloof, schijn heiligheid komt u om! Daarom, sta er toch naar om in Christus gevonden te worden. Dan pas wordt rijke troost genoten. Dan geniet u de troost waar Zondag één van spreekt, *dat ik niet mijn, maar Mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen ben. En die bewaart mij zó, dat zonder de wil van Mijn hemelse Vader er geen haar van mijn hoofd vallen kan.*

Door Jezus Christus bewaard! Ja, Christus sprak: "En Ik geef hun het eeuwige leven; en ze zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken."

Geliefden, wat een kostelijke waarheid en wat een rijke zegen. Door Christus bewaard! Wat wordt er door Christus bewaard? De zaligheid. Hij heeft de zaligheid verworven en Hij bewaart die zaligheid. Ja, Hij bewaart de erfenis, die onbevlekkelijk, onverwelkelijk en onvergankelijk is. Hij bewaart die erfenis in de hemel en de erfgenamen bewaart Hij voor die zaligheid. Ze worden in Christus' kracht bewaard. Maar dan is de zaligheid gewis en zeker. Het kan niet missen! Maar ja, nu niet overmoedig worden! Want al is het dat die zaligheid zeker is, dan mag dat voor ons geen reden zijn om slordig te gaan leven. Laten we toch voorzichtig wandelen, want Christus heeft weliswaar tegen Petrus gezegd: "Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoude", maar vergeet niet dat Hij er achter gezegd heeft: "Waakt en bidt opdat u niet in verzoeking komt." Wij moeten dus waken en bidden! We moeten volhardend bidden, wij moeten biddend smeken en smekend bidden om die genade der bewaring. Zie hier onze tweede gedachte: De geadresseerden.

En nu tenslotte nog onze derde gedachte: **De zegengroet!**

Maar zingen wij eerst met elkaar Psalm 17:4

Judas begint zijn brief met een zegengroet.

Die zegengroet luidt: "Barmhartigheid, en vrede, en liefde zij u vermenigvuldigd."

Let goed op de woorden: zij u vermenigvuldigd! Dat betekent namelijk dat deze mensen barmhartigheid, vrede en liefde hadden. Judas echter bidt hun meer genade, meer barmhartigheid, meer vrede en meer liefde toe. Zij worden u vermenigvuldigd. Vermenigvuldigen gaat sneller dan optellen. Vier plus vier is acht, maar vier maal vier is zestien. Welnu. Judas heeft het niet over vermeerderen, maar over

vermenigvuldigen. Hun was dus barmhartigheid geschied. Het waren immers geroepenen, geheiligden, bewaarden! Petrus zegt in zijn brief: "Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die (en daar hebt u het,) naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden."

Paulus laat geen ander geluid horen, want in z'n brief aan de gemeente van Eféze zegt hij: "Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden.)" Barmhartigheid, het heeft te maken met ellende. Genade immers wordt aan schuldigen bewezen, maar barmhartigheid aan ellendigen. Gods ingewanden rommelden van barmhartigheid over ellendigen. Hoe komt dat?

Nee, de ellendigen hebben die barmhartigheid niet opgewekt. God was bewogen in Zichzelf. En dat is nooit klein te krijgen, dat is alleen biddend te bewonderen. Maar dit is vast waar: Gods kinderen worden blij met deze rommelende ingewanden Gods. Zij worden blij met die God Die in Zichzelf bewogen was. Als zij zuchten moeten: "Ik ben nooddruftig, arm en naakt. O God, Mijn Helper uit d' ellenden, haast U tot mij, wil bijstand zenden. Want Uw komst is het alleen, die mijn heil volmaakt", en als ze dan een beroep doen op die barmhartigheid, wat is het hun dan tot rijke troost, als ze mogen ervaren:

*"Schoon ik arm ben en ellendig.
Denkt God aan mij bestendig."*

Die barmhartigheid hebben ze nodig, die hebben ze steeds meer nodig, want van deze barmhartigheid moeten Gods kinderen het hebben. Daar moeten ze van leven. Als God die barmhartigheid hun niet gedurig betoonde, dan kwamen ze om in hun ellende, dan zouden ze in hun druk vergaan. Dat doet hen dan ook smeken: "Zie op mij in gunst van boven; Wees mij toch genadig, Heer"; Eenzaam ben ik en verschoven; Ja, d'ellende drukt mij neer." Dat doet hen kermen:

*"Sla op mijn ellenden d' ogen,
Zie mijn moeite, mijn verdriet.
Neem mijn zonden uit meedogen,
Gunstig weg, gedenk die niet!"*

Ja, van die barmhartigheid leren ze zingen:

*"Barmhartig is de Heere en zeer genadig.
Schoon zwaar getergd, lankmoedig en weldadig.
De Heere is groot van goedertierenheid."*

Die barmhartigheid roemt tegen een welverdiend oordeel. In die Goddelijke barmhartigheid ligt dan ook het behoud van geheel Gods Kerk verankerd.

*Geen vader immers sloeg met groter mededogen.
Op teder kroost ooit Zijn ontfermend' ogen.
Dan Israëls Heer, op ieder die Hem vreest.
Hij weet wat van Zijn maaksel zij te wachten,
Hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten.
En dat wij stof van jongs af zijn geweest.*

Welnu, zegt Judas, die barmhartigheid zij u vermenigvuldigd, dat is, die worde door u in steeds rijker mate ondervonden. Dat u daar steeds meer van hebben mocht. En dat u

die barmhartige God steeds meer aanleve.

Maar niet alleen barmhartigheid, maar ook vrede zij u vermenigvuldigd. Dus deze mensen hadden vrede. Die vrede is vrucht van het geloof in Christus. Door Christus hadden ze vrede met God. Want het hart van de vrede is: Vrede met God te kennen! Van die vrede zongen de engelen: Vrede op aarde, in mensen een welbehagen! Door het volk des welbehagens wordt dan ook die vrede gekend.

En wie deze vrede smaken mag, moet erkennen, dat ze alle verstand te boven gaat en dat ze harten en zinnen bewaart in Christus Jezus. Hoe kan die vrede sterken in smart, kruis en druk! Ja, in de grootste smarten, blijven onze harten in de Heere gerust. Daar hebt u de kern van de vrede: in de Heere gerust te zijn. Die vrede te smaken is dan ook een zeer grote weldaad. Zo ligt in het woordje "vrede" eigenlijk alle heil saámgeperst. Hoe zalig zijn ze die in deze vrede delen mogen. Die kennen mogen de vrede van de Vrededorst; *Mijn vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u, niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u.* En daarom uw hart worde niet ontroerd en zijt niet versaagd.

Als die vrede met God gesmaakt wordt, is er ook vrede met de naaste. Dan wordt beoefend: houdt vrede met alle mensen, zoveel in u is. Waar die vrede gesmaakt wordt, daar hebben wij geen lust tot nijdigheid. Als we lust tot nijdigheid hebben, is er niet het genot van die vrede. Maar wordt die vrede gekend, dan gaan we ook bidden om de vrede voor Jeruzalem. Wel moeten ze varen die haar beminnen. Geliefden, van nature kennen we die vrede niet. De goddelozen hebben geen vrede, zegt Gods Woord! Hoe zou de goddeloze vrede kunnen hebben? Hoe zou een onbekeerd mens vrede kunnen hebben? Als hij in de zonde nog z'n vermaak vindt, en als hij met de rug naar God toe staat?

Maar wat wordt ook in het leven van Gods kinderen die vrede vaak verstoord, omdat de zonde scheiding brengt tussen God en hun ziel. Ja, de driehoofdige vijand is er altijd op uit om die vrede hun te ontrukken, en om die vrede te verstoren. Hij gunt hun die vrede niet. En als die vrede gemist wordt, hoe kan hun ziel dan naar die vrede haken. Wat kan er dan een hartelijk verlangen zijn om daar weer iets van te mogen hebben.

Welnu, Judas weet daarvan. Daarom zegt hij: "Die vrede zij u vermenigvuldigd!" U hebt er al wat van, maar ik wens u toe dat u er nog meer van krijgt te genieten. En als die vrede vermenigvuldigd wordt gaat die vrede in onze harten heersen, ja dan overheerst die vrede Gods ons. En dat betekent dat men alle smaadheden makkelijk dragen kan, met een tevreden hart. En dat men het kruis vredig dragen mag. Dan is er geen opstand in het hart. Dán is er geen moedeloosheid. Ja, dan is er zelfs vrede met de dood, en vrede met het graf en dan is er een verlangen naar het vrederijk hierboven. Want daar wordt die vrede volmaakt genoten. Daar zullen de bergen vrede dragen. En de heuvelen heilig recht. Ja, daar zal alles door de vrede bloeien.

O, gezegend rijk van de Vrededorst! Maar ja, er moet heel wat strijd gestreden zijn, en heel wat leed geleden zijn, en er moet veel gebeds gebeden zijn. Zal het eenmaal vrede zijn. Daarom zegt Judas, die vrede zij u vermenigvuldigd. Wat is het een hartelijke en rijke zegengroet. Iets beters kan hij ze niet toewensen.

Maar hij heeft het ook nog over de liefde, want hij schrijft: "Barmhartigheid en vrede en liefde zij u vermenigvuldigd."

En ook die liefde was hun niet onbekend. De eeuwige liefde des Vaders was hun verklaard. Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, en dat betekent, dat Hij hen ook zal blijven liefhebben tot in der eeuwen eeuwigheid. Wie zou daar niet onder weg smelten? Maar niet alleen was hun de liefde des Vaders verklaard, maar ook de liefde des. Zoons. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon

gegeven heeft. De Vader heeft Zijn Zoon niet gespaard.

En de Zoon heeft Zichzelf niet gespaard. Hij heeft Zijn leven gegeven en Zijn bloed gegeven tot een rantsoen voor velen. Ja, waar Hij de Zijnen liefhad, daar had Hij ze lief tot het einde toe. En het hoofd buigende gaf Hij de geest, na gezegd te hebben: "Het is volbracht!"

Maar ook was de liefde des Geestes hun verklaard, want de Geest is het die hen inwijdde in het heilgeheim van het zalig worden. Hij leerde hun Christus kennen. Hij verklaarde hun de liefde des Vaders. *Ziet hoe grote liefde ons God gegeven heeft, zo deed de Heilige Geest hen zeggen, dat wij kinderen Gods genaamd worden.* En als nu iets van deze liefde geproefd mag worden, wekt dat wederliefde. Dan worden we hartelijk aan die genadige, barmhartige God verbonden. Dan worden we aan die gezegende Zaligmaker verbonden. Dan roepen wij uit: "Ik zal U hartelijk liefhebben o Heere mijne Sterkte!" Dan zeggen we: "We hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad."

En hoe meer wij van die liefde smaken mogen, hoe meer wij in liefde aan God verbonden worden. En moeten we nu vaak klagen, dat we zo weinig van die liefde beoefenen, en dat die liefde in ons hart zo zwak is, hoe behoeven wij dan vermenigvuldiging van de liefde. Welnu die liefde zij u vermenigvuldigd, zegt Judas. Kan hij iets beters toewensen dan in die oceaan van liefde ondergedompeld te mogen worden? In die oceaan waarin men wel weg kan zinken, maar waarin men nimmer verdrinken kan? En als deze liefde vermenigvuldigd wordt, wordt er ook de liefde tot elkaar vermenigvuldigd. Liefde tot elkaar.

Paulus schrijft daarover aan zijn geliefde Thessalonicensen in het 4e hoofdstuk vers 9 en 10: "Van de broederlijke liefde hebt gij niet van node dat ik u schrijf." (Wat een voorrecht is het als dat van ons gezegd kan worden.) "Want gij zelf zijt van God geleerd om elkaar lief te hebben." Ja, dat gaat God leren! Doordat God Zijn liefde in het hart uitstort, krijgen wij ook elkaar lief. Want, zegt hij, gij doet hetzelfde al de broeders die in geheel Macedonië zijn.

En nu moet u goed luisteren, want hij zegt: "Van die broederlijke liefde heb ik niet nodig u te schrijven want dat heeft God u geleerd. Maar wij vermanen u broeders, dat u meer overvloedig wordt." Wij kunnen er nooit teveel van hebben. Daarom zegt Judas hier: "Die liefde zij u vermenigvuldigd. En als die liefde vermenigvuldigd mag worden, is dat merkbaar, hoorbaar en voelbaar. Dan wordt er voor elkaar gezocht, en dan wordt gevraagd om elkaars toebrengring.

Dan wordt gezocht voor de gemeente: "o, God bekeer nog eens jonge mensen. Bij u is zo'n bron van genade, zo'n zee van barmhartigheid en het is zo zalig die vrede met U te kennen. Doe velen daar iets van smaken. Gedenk Uw knecht die Uw Woord te verkondigen heeft. Doe hem er zelf wat van hebben, opdat hij met een volvaardig hart een uitdeler van de menigerlei genade Gods zou mogen zijn. En laat Uw volk in die liefde meer mogen delen. Laat die barmhartigheid, die vrede vermenigvuldigd mogen worden."

En toch, als Judas zo zegt: *barmhartigheid, vrede en liefde zij u vermenigvuldigd*, dan is dat niet zo maar een vrome wens. Het is een apostolische zegen. Het is een ambtelijke zegen die hun toegebeden wordt, die hun ambtelijk opgelegd wordt. En denk erom dat een ambtelijke zegen krachtig is. We lezen in het Oude Testament dat de Heere tegen Mozes zei, dat hij tot Aäron zeggen moest, hoe hij de zegen des Heeren op de gemeente leggen moest. De Heere zegene en behoede u enz. En dan staat er zo opmerkelijk: Alzo zullen ze Mijn naam op de kinderen Israëls leggen, en Ik zal hen zegenen! God belooft in die ambtelijke zegening van Aäron mee te komen. Als Aäron het volk zegent, als hij de handen over het volk uitspreidt en zegt: "De

Heere zegene u", dan belooft de Heere: En Ik zal u zegenen! Die u zegent zal gezegend zijn. En zou dan de Oudtestamentische zegen door de Hogepriester op het volk gelegd, meer kracht hebben dan de Nieuwtestamentische zegen die Gods knechten ambtelijk mogen leggen op de gemeente?

O, wat is het dan toch een ontroerend moment als de handen van de dienaar des Woords, van de dienstknecht van Jezus Christus omhoog wijzen en hij zegt: "De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest zij met u allen", Want dan druipt de zegen Gods metterdaad af op de gemeente! Hebt u dat wel eens beleefd? Hebt u het wel eens gevoeld? Hebt u zo wel eens onder die zegen gezeten? Dan wordt de zegen Gods gesmáákt.

Welnu, Judas een dienstknecht van Jezus Christus, broeder van Jakobus, aan de geroepenen die door God de Vader geheiligd zijn en door Jezus Christus bewaard. Barmhartigheid en vrede en liefde zij u vermenigvuldigd. AMEN.

Slotzang: Psalm 122:3

2. WAT JUDAS BEOOGT MET ZIJN BRIEF AAN DE GEMEENTEN

Zingen: Psalm 40:5
 Psalm 119:45 en 47
 Avondzang :5
 Psalm 144:1
 Lezen: Galaten 1

Geliefden,
 we zijn gebleven bij het 3e vers van Judas' brief. Daarbij wilden wij u nu met des Heeren hulp een ogenblik bepalen. Het derde vers dus van de brief van Judas.
 Wij lezen daar:

"Geliefden, alzo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemene zaligheid, zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en u te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is." Tot zo ver.

Wij zien in deze woorden wat Judas beoogt met zijn brief aan de gemeenten. En dan letten we allereerst op:

1. Zijn liefde tot hen,
2. Zijn ijver voor hen,
3. Zijn vermaning aan hen,

In deze woorden zien we dus wat Judas met zijn brief aan de gemeenten beoogt.

- En dan letten we allereerst op zijn liefde tot hen, want hij begint met te zeggen: "Geliefden."
- In de tweede plaats letten we op zijn ijver voor hen, er staat immers: "Alzo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemene zaligheid."
- En ten derde letten wij op zijn vermaning aan hen, want hij schrijft: "Zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en u te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof dat eenmaal den heiligen overgeleverd is."

Geliefden,
 we hebben de vorige keer gezien wie deze Judas was. Hij kondigde zichzelf aan als een broer van Jakobus. Dat is zijn aanbeveling. Jakobus was zeer goed bekend in de kring van de gemeenten. Hij was een broeder des Heeren, van wie we ook een brief hebben in de Schrift, en die een voorname plaats innam in het kerkelijk leven van Jeruzalem. Maar als Jakobus een broeder des Heeren was, dan was ook Judas een broeder des Heeren naar het vlees. En dan valt het ons op dat Jakobus én Judas zich niet als broeders van Christus voorstellen, maar dat ze zich alle twee dienstknechten van Christus Jezus noemen.

Toen de Heere Jezus op aarde was, geloofden ze niet dat Hij de Christus was. Toen meenden ze dat Hij buiten z'n zinnen was. Dat hij uitzinnig was. Dat Hij Zijn verstand kwijt was. Zou Hij, zou deze Jezus, hun Broer, de beloofde Messias kunnen zijn? Ze zagen Zijn heerlijkheid niet. Maar genade opende hun ogen. Zodoende treffen wij onder degenen die in de opperzaal te Jeruzalem samenkwamen om de komst van de Trooster te verbeiden, ook Maria en haar beide zoons aan. Dat kunt u lezen in Handelingen 1 vers 14. Christus nam ze in Zijn dienst. En daarom noemden zij zich dienstknechten van Christus Jezus.

En vanzelf, dan zou gevraagd kunnen worden: waarom zwijgen ze over het feit dat ze

broers van Christus zijn? Wel dat doen zij omdat de band des bloeds geen enkel gezag geeft om op te treden in het midden der gemeenten. Judas toch treedt niet op als broeder van Christus en ontleent daaraan z'n gezag niet, maar hij treedt op als dienstknecht van Christus en daarom spreekt hij met goddelijk gezag. Tevens is het hem een eer, dat hij een dienstknecht van Christus mag zijn: "Och, Heere ik ben Uw knecht, Uw dienstmaagds zoon. Gij slaaktet mijne banden"; zo heeft ook Judas met een verheugd hart mogen zingen. Gelijk al Gods kinderen dat leren zingen, die door Gods genade worden geveld. Hij schrijft aan geroepenen, geheiligden, bewaarden. En dan zien we hier drie tijden: de verleden tijd, de tegenwoordige tijd en de toekomstige tijd. Geroepen zijn, dat is iets dat in het verleden gebeurde. Geheiligd zijn ze, dat is iets dat nu geschied is, en bewaarden, dat heeft te maken met de toekomst.

Ze zijn geroepen, dat wijst op een afstand, want iets wat nabij ons is hoeven we niet te roepen. Maar iets wat ver van ons vandaan is dat moeten we roepen. Welnu, deze mensen leefden ver van de Heere in de weelde. Ze zochten het in de wereld, maar God riep hen door Woord en Geest, trok ze uit de duisternis, en zette ze over in Z'n wonderbaar Goddelijk licht. En zo werden ze geheiligd, afgezonderd, vernieuwd en gewassen door de Geest en het bloed van Christus. En deze geroepenen en vernieuwden zullen nu in de kracht Gods bewaard worden door het geloof tot de zaligheid die aan hen geopenbaard worden zal, ondanks het woeden van een driehoofdige vijand.

De geroepenen deelden in Gods barmhartigheid. De geheiligden genoten des Heeren vrede. En die bewaard zouden worden, rustten in de liefde Gods. Hun bidt Judas toe: *Vermenigvuldigde genade*. Barmhartigheid en vrede en liefde zij u vermenigvuldigd. Dat wil zeggen, dat barmhartigheid bij barmhartigheid moge komen, vrede bij vrede, en liefde bij liefde. Want we kunnen daar nooit teveel van hebben.

Dan vervolgt Judas zijn brief met hen aan te spreken als: "geliefden".

Dit is bij hem niet zo maar een term. Het is niet zo maar een beleefdheidsfrase. Ach, hoe vaak wordt het niet als een beleefdheidsfrase gebezigd, zelfs door Gods knechten! Zij beginnen de preek vaak met het woordje "Geliefden", en in de preek gebruiken zij het meer dan eens! Maar het is vaak niet meer dan een term. Maar bij Judas is het anders. Hij heeft degenen die hij hier aanspreekt, werkelijk lief. En deze liefde is niet zomaar de liefde waartoe Gods heilige wet ons verplicht: gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Nee, dit is een andere liefde. Het is ook niet zo, dat hij hen liefheeft omdat zij hem liefhebben. Want wat voor loon zou hij dan hebben? De tollenaars doen hetzelfde. Maar hij heeft ze op een andere wijze lief. Hij heeft ze hartelijk lief omdat God hén liefheeft, en omdat zij God liefhebben. God had hen lief. Niet omdat zij zo beminnelijk waren. Want ze waren verdoemelijk met gans de wereld, maar Hij had ze lief omdat Hij ze lief wilde hebben, naar Zijn Goddelijk welbehagen. Hij had ze lief met een eeuwige liefde. Daarom heeft Hij ze getrokken met koorden van goedertierenheid. Het was vrije gunst die eeuwig Hem bewoog.

Ze werden echter niet alleen door de Vader bemind en geliefd, ook de Zoon had hen lief. Want als we door de Vader bemind worden, worden we ook door de Zoon bemind. Hij werd voor hen arm. Hij ontledigde Zich om hen te kunnen vervullen. Hij kocht hen met de dure prijs van Zijn dierbaar bloed. En bemind door de Vader en door de Zoon, werden ze ook bemind door de Heilige Geest. Het één is niet los te maken van het ander.

Het was de Heilige Geest die de beminden door Vader en Zoon opzocht, Die hun vijandschap en weerstand brak door de liefde Gods in hun harten uit te storten. En zo was het de Heilige Geest Die hen wederbaarde, Die hen ontdekte aan hun

verlorenheid, maar Die hen ook heenleidde tot de kennis van Christus, Die hun Christus en Zijn heil ontdekte, opdat ze zo door Christus met God verzoend zouden worden, en die verzoende betrekking in Christus met God ook dadelijk zouden smaken en doorleven. En de vrucht daarvan was dat zij God liefkregen. Deze mensen kregen God lief, omdat Hij hen eerst liefhad, omdat ze de liefde Gods ervaren mochten. Omdat ze God leerden kennen.

Die God leert kennen, krijgt Hem lief. Die kan Hem niet langer haten. En, de vrucht daarvan was dat ze ook elkaar liefkregen. Ze kregen degenen lief die door God geliefd werden en die God liefhadden. Daarom kregen ze ook Judas lief, want ze beminden al de apostelen en al de dienstknechten des Heeren. Maar daarom had ook Judas hén lief. Daarom noemt hij hen zo welgemeend en uit het diepst van zijn hart: "Geliefden."

Wat is het toch een oprecht kenmerk van genade wanneer wij de broeders liefhebben. Ja, dat is een onbedrieglijk kenmerk van genade. Als God Zijn genade in ons leven verheerlijkt, krijgen wij al Gods kinderen hartelijk lief. Maar vooral Gods knechten. Dan willen we van hen geen kwaad horen en geen kwaad denken. Dan hebben we ze lief omdat God ze liefheeft, en hij hen in Zijn dienst wil gebruiken. Waar God ze in Zijn dienst gebruiken wil.

Welnu, hieraan zult u ze kennen, schrijft de apostel Johannes, namelijk dat ze de broeders liefhebben. En zouden die broeders elkaar niet liefhebben waar het leden zijn van hetzelfde lichaam, waarvan Christus het Hoofd is? Heeft een mens ooit z'n eigen vlees gehaat? En is het niet zo in het natuurlijke, dat, als één lid lijdt, dan alle leden mee lijden?

En daarom: "wat zijn het zoete banden", zo zong eens iemand, "die mij binden aan het lieve, door God geliefde, volk." Werd daar meer van gevonden. Werd daar meer van beoefend, dat blij zijn met de blijden; dat treuren met de treurenden; dat bedroefd zijn met de bedroefden; dat elkaar vertroosten met de vertroosting die wij zelf van God ontvangen mochten. Het is niet zo'n best teken als we elkaar zo missen kunnen. En met elkaar bedoel ik dan degenen die de Heere kennen mogen. Want dan bewijst dat, dat we een ingezonken geestelijk leven hebben. Als het geestelijk leven opbloeit, bloeit ook de onderlinge liefde op. Want liefde tot God wil zich uiten en moet zich ook uiten in liefde tot degenen die door God geliefd zijn. Heeft Christus niet gezegd: "Dit is Mijn gebod, dat u liefde hebt onder elkaar?" Dan hebben wij elkaar lief om Christus' wil. Hieraan immers zal de wereld bekennen dat u Mijn discipelen zijt n.l. dat u liefde hebt onder elkaar. En waar deze liefde woont daar gebiedt de Heere de zegen. Daar woont Hij zelf, daar wordt Zijn heil verkregen en het leven tot in eeuwigheid. Ziet daar, onze eerste gedachte: Judas' liefde tot hen.

In de tweede plaats zouden wij letten op: **zijn ijver voor hen.**

Juist omdat Judas hen hartelijk liefhad, dacht hij aan hen. Hij dacht over hun welzijn, hij zocht hun welzijn, en hij verheugde zich over hun welzijn. Als het hun niet wel zou gaan, zou hem dat tot droefheid gestemd hebben. En terwijl hij zo aan hen denkt, besluit hij hun een brief te schrijven.

In die brief wil hij hen vertroosten en bemoedigen; wil hij hen nader onderwijzen. Hij wil hen schrijven over de gemene zaligheid. Aan die brief was hij al vol ijver begonnen. Want hij deed alle naarstigheid om hen te schrijven. Het kostte hem dus nog al wat voorbereiding; het kostte hem veel tijd, veel inspanning. Maar dat was hem niet te veel, of te zwaar. Voor het welzijn van Gods Kerk had Judas alles over. Daar wenste hij zich gaarne voor op te offeren. En zo bleek alweer dat hij een echte dienstknecht van Jezus Christus was, die de belangen op het oog had van Christus en van Christus' kudde. Want ja, zo is het toch nog bij de ware door Christus geroepen

dienstknachten. Liefde tot de zaak van Christus vervult en drijft hen. En daarom is het dat ze alle krachten in Zijn dienst wensen te besteden. En dat ze tot eer van Zijn naam wensen te leven. Daarom is het hun niet te veel of te zwaar om dag en nacht bezig te zijn, in de dienst des Heeren. Dan mogen ze iets hebben van wat Christus Zelf had: "De ijver van Uw huis heeft mij verteerd." En dan gaat het niet om de wol der schapen, maar dan gaat het wel om de schapen zelf. Zo heeft Judas alle naarstigheid gedaan om hen te schrijven van *de gemene zaligheid*.

De gemene zaligheid, wat is dat? Wel, dat wil niet zeggen de "algemene" zaligheid, want een algemene zaligheid voor alle mensen bestaat er nu eenmaal niet. Christus is niet voor alle mensen gekomen om voor alle mensen de zaligheid te verdienen. Hij heeft ook niet, zoals de Remonstrant wil, voor alle mensen de mogelijkheid om zalig te worden verdiend. Nee, Christus heeft de zaligheid Zelf verdiend en dat alléén voor diegenen die Hij uit 's Vaders hand ontvangen mocht.

Zeker, het is waar, dat allen die het Evangelie vernemen in de mogelijkheid zijn om zalig te worden. Maar het is toch niet zo, dat er een algemene zaligheid is. Wél mogen we zeggen dat alle ware gelovigen, dat al Gods kinderen, dat alle begenadigden in dezelfde zaligheid delen. Met het oog op hén is het wel een algemene zaligheid, want allen delen in hetzelfde heil of ze nu jong of oud zijn, klein of groot, aanzienlijk of minder aanzienlijk, of ze nu Jood zijn of heiden.

Wij moeten namelijk niet vergeten dat Judas, de Jood, dit schrijft aan de gemeenten in Klein- Azië. En dan bedoelt hij te zeggen dat de middelmuur des afscheidels verbroken is. De zaligheid is niet alleen voor de Joden bestemd, maar de zaligheid is algemeen. Dat wil zeggen: de zaligheid is niet alleen voor de Joden maar ook voor de heidenen. Er is geen verschil in ras en rang, in kleur en stand, in belangrijkheid en voornaamheid. De ware gelovigen zijn allen één in Christus. En in Christus is geen Jood of Griek, is geen dienstbare of vrije, daarin is geen man of vrouw.

De Joden beperkten de zaligheid tot hun eigen volk en tot hun eigen natie. En ach, daarover behoeven wij ons niet te verbazen. Want als Gods kinderen niet bij hun hart zijn, doen ze net zo; dan beperken ze de zaligheid tot hun eigen groepje, namelijk, tot dat groepje mensen dat ons welgezind is en dat ons aanstaat. En dan beperken we het tot ons eigen kerkje. Wat zijn we dan enghartig. Maar als genade triomferen mag, worden we ruimhartig en dan vallen kerkmuren weg. Dan heersen we ook niet over elkaar. Dan willen we elkaar de les niet lezen. Dan gevoelen we iets van die gemene zaligheid.

Dan hebben we iets *gemeenschappelijks*. Iets wat ons aan elkaar verbindt. Laat de één meer genade moge beoefenen dan de ander, laat de één dieper ingeleid zijn dan de ander, laat de één meer bevestigd zijn in de genade dan de ander, laat de één meer kennis van Christus hebben dan de ander, maar dan is het niet zó, dat zij die er meer van hebben mogen en die meer geoefend zijn, reden hebben om zich op de borst te slaan. Waar zouden we ons voor op de borst moeten slaan? Is het dank zij eigen kracht of inspanning dat we meer genade hebben; dat we meer ingeleid zijn; dat we meer oefeningen hebben? Is het vrucht van onze arbeid, vrucht van onze inspanning? Is het niet louter genade tot de wortel toe? Genade verloor, genade ontdekte, genade ontledigde, genade vervulde, kortom wat hebt u dat u niet ontvangen hebt? En als u het ontvangen hebt, wat roemt u alsof u het niet ontvangen zou hebben. Alsof u het zelf verdiend zou hebben? Alsof het vrucht was van eigen krachtsinspanning?

Nee, als Gods kinderen bij hun hart zijn en genade doorleefd mag worden, goed, dan mogen er verschillen zijn in het standelijke leven; de één kan van ver staan, de ander meer nabij, maar dan hebben ze toch iets gemeenschappelijks; iets wat verbindt. Zij zijn immers allen hetzelfde geloof deelachtig? Of dacht u dat die van verre staande,

die heilbegerige ziel geen geloof had? Is het niet een uitziend geloof? Is het niet een verwachtend geloof? Een hopend geloof? De één mag een toevluchtnemend geloof hebben. En een ander een bevestigd geloof, maar het is in wezen hetzelfde geloof ook al is het bij de één sterker en krachtiger in de oefening dan bij de ander. Ze hebben dezelfde genade. En op genade kan nu eenmaal nooit gepocht worden. Ze hebben deel aan dezelfde Christus. Zien zij niet allen naar Hem uit? Leeft het niet in hun aller hart: "Och, dat ik Hem kennen mocht!" En die Hem kennen mag, wenst meer van Hem te kennen. Het gaat uiteindelijk altijd weer om Hem Die de schoonste is van alle mensenkinderen. En is er dan geen saambinding? Dan leeft in hun hart toch dezelfde liefde, namelijk hartelijke liefde tot God, die hen tegelijkertijd de zonde doet haten? En die liefde uit zich in liefde tot allen die des Heeren naam vrezen. "Ik ben een vriend, ik ben een metgezel van allen die Uw naam ootmoedig vrezen. En leven naar Uw goddelijk bevel."

Ja, ze worden allen geleid door dezelfde Heilige Geest. De Heilige Geest ontdekte en overtuigde hen. De Heilige Geest maakte hen begerig. De Heilige Geest dreef hen op de knieën. Hij deed hen de stad Verderf ontvlieden. Hij zette hun voeten op de smalle weg. Hij deed hen door de enge poort gaan. De Heilige Geest werkte in hun hart dat uitzien naar de Heere dat al Gods kinderen hebben mogen. Hij doet hen wandelen op dezelfde weg, en doet hen dezelfde taal spreken. Welnu, dat alles geeft saambinding. Dat geeft een gevoel van saamhorigheid. Dat verbindt hen aan elkaar. Ze verstaan elkaar en hebben elkaar lief.

En over die gemene, over die gemeenschappelijke zaligheid wilde Judas hun schrijven.

Hij wilde hun schrijven over de zaligheid, waarin zij allen mochten delen en waarover zij zich allen in meerdere of in mindere mate mochten verheugen. Hij wilde daarover schrijven tot verdieping van hun geestelijk leven; tot opwas in de genade en kennis van Christus. Want daarom is het dat het Woord Gods gepredikt moet worden. Daarom is het dat het Woord van God ontvouwd moet worden. Daarom is het dat Gods Kerk ook vandaag niet buiten de bediening van het Evangelie leven kan. Want we komen nooit zó ver dat we niet meer naar de kerk hoeven. Nee, het is niet zó, dat wij alleen naar Gods huis moeten om bekeerd te worden en dat wij, als we bekeerd zijn, de prediking niet meer zouden behoeven.

Zo dacht mijn zoontje erover, toen hij een jaar of drie was. Toen hij eens met mijn vrouw bij de kerktelefoon zat te luisteren op een zondag, liep er een man langs het huis. Toen hij die man onder kerktijd zag wandelen, zei hij tot mijn vrouw: "Mama, die man is zeker al bekeerd, want die hoeft niet meer naar de kerk!"

Geliefden, dat is dan een opmerking van een kind, maar toch zit er wel iets in om over na te denken.

Maar geliefden, het is niet zó, dat wij niet meer naar de kerk hoeven als we bekeerd zijn. Gods kinderen kunnen buiten de bediening van het Evangelie niet. De Heere stuurt dan ook Zijn knechten, mede om de gemeente Gods te weiden in de grazige weiden van het Woord. Hij is het Die gegeven heeft sommigen tot apostelen en sommigen tot evangelisten en sommigen tot profeten, maar ook sommigen tot herders en leraars, tot volmaking der heiligen, en tot opbouw van het lichaam van Christus. Dat is hun taak. Daarom heeft Hij ze gezonden.

Nee nogmaals: Gods kinderen kunnen buiten de bediening van het Evangelie niet. En de tijden waarop ze mogen zitten in Gods huis onder de bediening van het Evangelie zijn veelal niet de slechtste in hun leven. Wat al blijdschap is er in hun hart als het Woord van God verklaard wordt. Dat is immers de taak van Gods knechten! Ze

mogen niet komen met eigen meningen, met eigen inzichten, met eigen gedachten. Ze mogen niet zichzelf prediken, maar ze moeten als dienstknechten van Christus, Christus aan het woord laten, en het Woord van Christus prediken. Zij moeten het Woord verklaren dat Christus verklaart. Maar als dan dat Woord geopend mag worden, en als de Heilige Geest de mond van Zijn knechten opent en hun de Schrift ontsluit en hen in de heilgeheimen inleidt, zó dat ze het Woord van God met alle vrijmoedigheid en blijmoedigheid verkondigen mogen dan gaan ook de harten van Gods kinderen open. Dan eten ze dat Woord op. En dan is het hun gehemelte zoeter dan honing en honingzeem. Hoe worden ze dan onder de bediening van het Evangelie verwakkerd, verlevendigd en vertroost!

Hebt u dat nooit ondervonden? Is uw ziel nooit verheugd geworden in Gods bedehuis? Bent u nooit verblijd geworden onder de bediening van het Woord van God? O, zeker, soms wordt men onder de bediening van het Evangelie ontdekt. Dan wordt men er uit gepreekt. Ook dat is een zegen! Het is goed, eens echt door elkaar geschud te worden, als de Heilige Geest dat nodig acht, en er buiten gezet te worden. Het is goed wanneer onze bevindingen onder onze voeten weggeslagen worden, want dan komen er nieuwe werkzaamheden, nieuwe worstelingen en nieuwe behoeften. Maar wij kunnen in Gods huis ook bemoedigd worden. Dan wordt de weg ons gewezen. En wat is dat een weldaad, want het kan zo donker zijn, dat we niet meer weten, waar het naartoe moet en waar het op uitlopen zal. En wat is het dan troostvol en bemoedigend als we vanuit de Schrift mogen horen hoe nu de weg loopt, waarop de voetstappen der schapen zijn. Dan worden wij vanuit de Schrift onderwezen. En dat kan nooit teveel gebeuren.

Maar is het een zegen, dat het Woord geprédikt mag worden. Het is ook een zegen dat God gezorgd heeft voor mensen die dat Woord wilden ópschrijven. Dat is ook een weldaad!

O zeker, er is geen eind aan het maken van boeken. En als we ooit in een tijd leven waarin er veel boeken verschijnen, ook veel godsdienstige boeken, dan is het vandaag wel. Ze rollen achter elkaar van de pers. Het ene boek is nog niet uit of het andere wordt alweer klaargemaakt. En het is allemaal geen koren. Er is ook veel godsdienstig kaf bij. Er wordt zoveel geschreven om naam te maken, om aandacht te trekken en om op te vallen.

Maar tussen het kaf zit toch ook koren. En wat dacht u van het overjarig koren? Wat dacht u van de arbeid van de oudvaders? Mogen we er niet blij mee zijn, dat God hun hart neigde tot schrijven? Wat hadden ze een godvruchtig en een godzalig leven en wat waren ze ingeleid in de waarheid. Een voorrecht is het dat zij tijd en gelegenheid konden vinden, en alle naarstigheid deden om ons te schrijven over de gemene zaligheid. Wat moesten wij die geschriften van onze vaders meer onderzoeken!

O, daar liggen wat kostelijke boeken, ergens op een stoffige zolder, ergens achter in een kast, zonder gelezen te worden. Waarom leest u ze toch niet? "Ach, het interesseert me eigenlijk niet zo veel. Ik vind ze zo moeilijk, je moet je er zo voor inspannen, en dan die oude druk, het spijt mij, maar die kan ik niet lezen." Maar waarom oefent u zich daar niet in? Leer het toch lezen! Er zou een rijkdom van lectuur voor u opengaan. En u kunt die boeken beter lezen dan al die romannetjes en dan al die vunzige lectuur van vandaag, jonge mensen!

Want echt, als we spreken over de geschriften van onze vaders dan is het niet zo dat we die alleen maar oude mensen aanprijzen, maar dan willen we die ook jonge mensen aanprijzen. Lees, bestudeer, onderzoek toch de geschriften van onze vaders! Wat is het in- en indroevig dat die geschriften nauwelijks meer bekend zijn. Wanneer men ternauwernood nog weet van Smytegelt, van Comrie, en van vader Brakel!

Wat is het toch erg, dat al dat overjarig koren langzaam maar zeker in een vergeethoek

terecht komt. Er is een geslacht opgegroeid dat Jozef niet gekend heeft, en dat Jozef ook niet meer begeert te kennen.

Maar ter zake, ook Judas' hart werd door de Heere geneigd tot schrijven. En hij heeft er gelegenheid voor gevonden. Ja, hij heeft er alle naarstigheid voor gedaan. Bij al zijn drukke arbeid, bij al z'n bezigheden, kon hij toch nog gelegenheid en tijd vinden om te schrijven. Toen hij evenwel bezig was de stof te overdenken en te ordenen, waarover hij wilde schrijven (want hoever hij gekomen was met zijn schrijven dat weten we niet), kwam hem ter ore dat het leven der gemeenten in Klein-Azië gevaar liep. Hij hoorde ontstellende berichten. Hij vernam dat de vorst der duisternis daar aan het werk was en hij onderkende aanstonds het grote gevaar waar de gemeenten aan blootgesteld waren. En weet u hoe het dan met hem is? Dan moet hij een andere tekst zoeken. Dat gebeurt ook nu nog wel. Men kan niet preken waarover men wil. Judas had een heel andere brief in z'n hoofd of liever nog in z'n hart om aan de gemeente te schrijven. Maar door wat hij nu verneemt, komt hij plotseling tot andere gedachten. Hij moet een heel andere brief gaan schrijven. Een brief vol waarschuwingen, en vol vermaningen.

Hoort maar wat hij zegt: "Ik heb noodzaak aan u te schrijven en u te vermanen!" Met ernstige vermaning wil hij ze oproepen tot de strijd. En dat moest hij doen zonder uitstel. Hij mocht niet eerst die brief schrijven die hij van plan was te schrijven om daar nog iets aan toe te voegen. Nee, hij moest die brief waarmee hij bezig was, terzijde schuiven, om aanstonds een andere, een kortere brief te schrijven, waarin hij de gemeenten ernstig waarschuwt voor een groot gevaar. Want als de gemeenten het dodelijk gevaar waaraan ze bloot staan niet onderkennen, zullen ze van het fundament, door apostelen en profeten gelegd, worden afgeduwd.

O, satan is zo uitermate sluw en slim. Als hij gaat werken maakt hij zo min mogelijk gerucht. Dan strooit hij enerzijds zand in de ogen, en anderzijds hult hij de dwaling in een onschuldig gewaad, zodat het verderfelijke karakter niet wordt opgemerkt, anders zou men er aanstonds voor op z'n hoede zijn. En omdat een dwaling er aanvankelijk zo onschuldig uitziet, krijgt deze kans om voort te woekeren. Zó kan een dwaling al ontzaglijk veel verwoest hebben voor men er erg in krijgt. Want het is met een dwaling net als met de kanker. Die vreselijke ziekte kan het hele lichaam aantasten zonder dat men het bemerkt en zonder dat men er last van heeft. Men voelt zich goed en waant zich gezond. Maar als de ziekte openbaar wordt, is het veelal te laat. Dan heeft die verderfelijke kwaal zich al uitgezaaid over het gehele lichaam. Nu, zo is het ook met een dwaling.

We denken aan de oude Christelijke kerk. Welk een lange en bange strijd is er gestreden over de Godheid van Christus. En het ging maar over één lettertje. Het ging namelijk over de woorden, en laten wij ze maar in het Grieks noemen dan hoort u het zelf, het ging over de woorden: "Homo-ousios" en "Homoi ousios".

Moet men daar nu over twisten? Wat doet het ertoe of Christus Homo- of Homoi-ousios is? Wat maakt dat nu uit? En in het Nederlands is het verschil ook niet zó groot, want het gaat er over of Christus eenswezens is met de Vader en de Heilige Geest, of dat Hij gelijkvormig is aan de Vader en de Heilige Geest. 't Lijkt echt niet zo belangrijk op het eerste gezicht. Och, wat een muggezifterij!

Toch komt het hier wel op dat éne lettertje aan, want te belijden, dat de Zoon eenswezens is met de Vader en de Heilige Geest staat beslist niet op één lijn met de belijdenis, dat Hij gelijkvormig is aan de Vader en de Heilige Geest. Immers, als Christus gelijkvormig is aan de Vader en de Heilige Geest dan staat Hij net een trapje lager dan de Vader. Dan is Hij net geen God.

O, als onze vaders destijds niet direct ingegrepen hadden, toen Arius met z'n verderfelijke leer kwam, waardoor hij de Godheid van Christus aantastte, dan zou de leer der zaligheid, de leer van onze gemene zaligheid teloor gegaan zijn.

En hoe sluw en arglistig was Arminius. Ach, het ging uiteindelijk maar over een accentverschil in de prediking. Het was maar een kleinigheid. Het ging over de gunning. Arminius gunde de gehele gemeente ja, alle mensen de zaligheid. 't Ging over het aanbod van genade, meer niet. Maar inmiddels verzwegen hij en later verloochende hij de doodsstaat van de mens. Wat zou er van de christelijke kerk geworden zijn, als onze vaders in 1618 en 1619 niet ingegrepen hadden?

Kleinigheden! Op de Haagse synode van 1816 ging het ook over zo'n klein woordje. De kandidaten tot de Heilige Dienst des Woords moesten de belijdenisgeschriften ondertekenen. (dat gebeurt nog steeds). Ze ondertekenden die belijdenisgeschriften omdat (quia) ze overeenstemden met het Woord van God.

Maar in 1816 werd het woordje quia (omdat) geschrapt en vervangen door het woordje "quatenus" (voorzover) De belijdenisgeschriften werden dus ondertekend voorzover ze overeenstemden met het Woord van God. Maar is dat nu zo verschrikkelijk? Quia of Quatenus? Omdat of, voorzover?

Het was maar een kleine verandering, wat geeft dat nu? Moet men zich daar druk over maken? Maar wat al rampzalige gevolgen heeft het gehad. Want daar werd de kiem gelegd van de leervrijheid, van het zich losmaken van de belijdenisgeschriften.

Welnu, Judas heeft noodzaak gezien aan de gemeenten in Klein-Azië wat anders te schrijven, dan hij van plan was. Hij is een trouwe wachter op Sions muren geweest. Hij zag in de verte het gevaar. En aanstonds slaat hij alarm. Daar was moed voor nodig. Men moet er maar eens voor geplaatst worden! Denk erom dat men dan op een enorme tegenstand te rekenen heeft. Want hoe zullen die mensen daar in Klein-Azië erop reageren? De één zal zeggen: "Het is een loos alarm! Wat een kleinzielig iemand, wat bekrompen, wat denkt die man achterlijk." Anderen zullen zeggen: "Kijk eens wat een smerige verdachtmaking! Dat is nou puur gebrek aan broederlijke liefde."

We weten niet hoe het Judas verging, of hij op veel verzet gestuit is of niet. Maar ongetwijfeld zullen de kettters en hun aanhangers zich fel geweerd hebben. We weten hoe Paulus verdacht is gemaakt door z'n tegenstanders.

We weten hoe het met Luther gegaan is, die gedaagd werd voor de Rijksdag. Wij weten hoe het met Calvijn gegaan is en hoe het met ds. De Cock afgelopen is. We weten hoe het met ds. Ledeboer gegaan is. En zo zouden we door kunnen gaan.

Het is een zegen, geliefden, als er trouwe wachters mogen staan op Sions 'muren. Het is een zegen als u trouw gewaarschuwd wordt, gemeente. Als er knechten zijn, die er niet op uit zijn om bij u in het gevlij te komen. Wanneer er knechten zijn die er niet op uit zijn om u stroop om de mond te smeren. Die er niet op uit zijn om mensen te behagen, maar die er op uit zijn om God te behagen. En daarom uw welzijn zoeken en het welzijn van Gods Kerk. Het zijn vooral de dienaren des Woords die moeten waken, voor uwe zielen.

En daarom is het dat zij in hun prediking zich in moeten spannen om zo mogelijk u te raken. En dan kan het niet anders of die prediking houdt verband met de ligging van de gemeente. Gevolg hiervan is, dat de prediking soms vlijmscherp is en diep ontdekkend. Zo'n prediking doet u pijn. Maar als die prediking u pijn doet, betekent het, dat de, preek u raakte! En zo dient die prediking uw welzijn. Maar Gods knechten moeten niet alleen de ligging van de gemeente kennen, maar ook de geest des tijds. Daarvoor hebben ze de gemeente te waarschuwen. Nee niet alleen voor oude dwalingen uit 16- of 1700, maar ze moeten ook weten waar het vandaag over

gaat, want satan gaat ook nu rond als een engel des lichts, en we zien ook vandaag z'n verwoestend werk voor onze ogen, waar kerken der Reformatie en der Nadere Reformatie in puin storten, omdat ze van het fundament der apostelen en profeten afgegleden zijn. We zien zijn verwoestend werk niet alleen op het terrein van Gods Kerk, maar ook in de maatschappij en in het gezin.

O, dat omverwerpen van alle gezag. Dat lasteren van het hoogste en van het heiligste; die verschrikkelijke emancipatie, nee, niet slechts van de vrouw, maar de verschrikkelijke emancipatie van het boze, goddeloze vlees. Wij horen de revolutiekreet: "Laat ons Zij banden verscheuren en Zijn touwen van ons werpen!"

Zouden we daar niet met grote ernst tegen moeten waarschuwen? En zou het ons niet passen om te waken en te bidden?

Welnu geliefden, Judas ijvert voor de gemeenten uit liefde tot hun welzijn. Daarom vermaant hij hen om te strijden voor het geloof dat eenmaal de heiligen overgeleverd is. En zo komen wij tot onze 3e gedachte.

Maar zingen wij eerst met elkaar het 5e vers van de Avondzang.

3. Zijn vermaning aan hen.

Judas beoogt hun welzijn. Daarom vermaant hij hen. Het woordje "vermanen" is dan ook een voluit pastoraal woord. "Vermanen" kan zelfs troosten betekenen. En in elke vermaning zit als het goed is iets troostrijks. Want bij elke vermaning gaat het om het welzijn van de vermaande. Welnu, Judas roept hun toe: "Wees op uw hoede! want de vijand doet een aanval op uw geloof!" En dan bedoelt hij met het geloof, de geloofsleer. Hij bedoelt daar niet mee het onderwerpelijke geloof, maar het voorwerpelijke geloof, de geloofsinhoud. In die betekenis komt het meer voor in de Schrift. Zó is u voorgelezen uit Gal. 1 dat van Paulus gezegd wordt: "Degene die ons eertijds vervolgde, die verkondigt nu het geloof, hetwelk hij eertijds verwoestte." Hij verkondigde nu dus de zuivere geloofsleer. Satan echter zocht die geloofsleer, het zuivere Evangelie, te verdonkeren, te verdraaien en te verderven.

En met het oog daarop zegt Judas: "Denk er om dat u strijdt voor dat geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is."

Het gaat dus over de geloofsleer; het Evangelie van vrije genade. Dat is in het geding; de leer die naar de godzaligheid is; de leer van Christus; de leer van de apostelen. Want Christus is de grote inhoud van de leer des geloofs. Hij is de inhoud van het Evangelie. In Hem wordt de verborgenheid van het Evangelie geopenbaard. Immers, neem Christus uit het Evangelie weg, en het Evangelie is geen Evangelie meer. De rol des Boeks, de rol van het Evangelieboek is met Zijn naam vervuld. Hij draagt dan ook de Enige Naam die onder de hemel tot zaligheid gegeven is. Hij is het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegdroeg. En Zijn bloed reinigt van alle zonden.

Kortom, in Hem kunnen verloren zondaren alles vinden wat tot zaligheid noodzakelijk is. Die leer des geloofs, die leer van het Evangelie, predikt ons dat er geen heil en dat er geen leven is in of door een mens. Die leer stelt ons overduidelijk voor ogen dat er nergens elders enige zaligheid te zoeken of te vinden is. Die leer des geloofs haalt een streep door 's mensen eigen kracht, door eigen wijsheid, en door eigen goedheid. Die leer, geliefden, vernedert een mens op het diepst, maar ze verhoogt Christus. Ja, die leer verheerlijkt God. Want alles is uit Hem en door Hem en tot Hem. In deze leer wordt gesteld dat een mens niets verdienen kan. De mens met z'n werken, met z'n willen en z'n lopen wordt er naast gezet. Er kan alleen maar geroemd worden in vrije genade, in vrije ontferming. Die leer handhaaft dan ook de soevereiniteit van Gods genade, als God goddelozen rechtvaardigt. Die leer zegt dat er niets van een mens bij

kan, zelfs niet een nagelschrapje. Die leer predikt ons Gods vergevende, verlossende, reinigende, en heiligende genade. Want denk er om, deze leer zet een stempel op ons leven. De genade immers laat de mens niet zoals hij is.

Weet u hoe het is? God kleedt de mens geheel uit; God beneemt hem niet alleen al z'n goddeloosheid, maar God beneemt hem ook z'n eigengerechte vroomheid. Genade maakt van de mens een zondaar door en door. Maar genade maakt de mens ook geheel en al rechtvaardig voor God zó dat hij voor God kan bestaan. Als deze leer dan ook zijn kracht doet in het hart, doet ze de mens in nieuwigheid des levens wandelen. En dit is om de leer, zo zegt Judas, die eens en voor altijd, eens en voorgoed de heiligen overgeleverd is.

Dat wil zeggen, dat deze leer niet voor verbetering, voor verandering, of voor uitbreiding vatbaar is.

Deze leer is de enige ware leer. Het is de onveranderlijke leer der zaligheid, omdat God onveranderlijk is. Ze is eens en voorgoed overgeleverd aan de heiligen. En met die heiligen bedoelt Judas de gemeente Gods. Daarmee bedoelt hij de ware gelovigen van welke eeuw ook. Het zijn de gelovigen zoals de Zone Gods die vergadert uit het ganse menselijke geslacht in enigheid des waren geloofs.

Dat Evangelie is dan ook allereerst door God Zelf in het Paradijs gelegd in mensenhanden. Hij Zelf heeft het in het Paradijs geopenbaard en sindsdien is het door heiligen, gekocht met het bloed van het Lam, overgeleverd van geslacht tot geslacht. En wat een wonder dat wij die leer ook mogen hebben, en nog onvervalst mogen hebben. Wat een wonder dat God Europa, wat een wonder dat God Nederland niet voorbijging! Dat Hij ons niet voorbijging! Maar dan mogen wij aan die overgeleverde leer ook niet tornen.

Paulus heeft daar met grote nadruk op gewezen als hij schrijft aan de gemeente van Corinthe in het 15e hoofdstuk de eerste twee verzen: "Voorts broeders, ik maak u bekend het Evangelie dat ik u verkondigd heb, hetwelk u ook aangenomen hebt, in hetwelk u ook staat, door hetwelk u ook zalig wordt, indien u het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb." En niemand, zegt hij op een andere plaats, kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Christus Jezus. Ja, in Galaten 1, het hoofdstuk dat u voorgelezen is, drukt hij zich nog krachtiger uit, als hij zegt in vers 8: " Maar al ware het ook dat wij of een engel uit de hemel u een Evangelie verkondigden buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt!" Scherper en duidelijker kan hij zich niet uitdrukken. Wie hier iets aan toevoegt, wie hier iets bij doet, wie hier iets afdoet, diens deel zal God afdoen uit het Boek des levens.

Welnu, zegt Judas, voor dat geloof moet u nu strijden. Strijd voor dat geloof dat u overgeleverd is. Wanneer gaan we ervoor strijden? Wel geliefden, alleen als we er voor ingewonnen zijn. Als we die leer liefgekregen hebben. Als we er met ons hart bijgevallen zijn.

Van nature moeten we er niets van hebben. Van nature is die leer ons te hard en te scherp. Dan zeggen we: "Spreekt tot ons zachte dingen. Roept tot ons, vrede, vrede en geen gevaar! Preek toch niet zo scherp en niet zo strak! Uw boodschap moet wat liefelijker zijn, dominee! Het is ons te hard, te scherp." Ach, enerzijds is er een verachten en een verwerpen van die vrije genadeleer, maar anderzijds is er een aangrijpen van die leer op antinomiaanse wijze. Dan maken wij misbruik van de leer van de vrijmachtige genade Gods, door ons te verbergen achter onze onmacht.

Maar nu zijn er ook, die deze leer liefgekregen hebben; die geleerd hebben dat als er iets van hen bij moest, het eeuwig kwijt was; die blij geworden zijn met een God, Die

voor verlorenen een weg ter zaligheid uitdacht. Die van eeuwigheid Zich een volk formeerde, dat Zijn lof zou vertellen. Nee dan is de verkiezing geen steen des aanstoets meer of een rots der ergernis. Dan worden wij blij met het feit dat de zaligheid in geen ander is, want wij hebben geen andere Zaligmaker nodig. In Christus toch mogen wij alles vinden wat tot zaligheid nodig is. Daarom willen wij ook van niets anders weten dan van Jezus Christus en Dien gekruist. Dan wensen wij bij die leer te blijven en daarin te volharden, wat er ook tegenop komt. En er komt wat tegenop, reken er maar op; al was het alleen maar onze oude verdorven natuur.

Voor die leer moeten we strijden, dat wil zeggen, dat er pogingen aangewend worden om ons die leer te ontrukken. En ja, zo is het vandaag en zó is het altijd geweest. Zo was het ook in Judas' dagen. Daarom zegt hij: "Strijd er voor!" Schaam u toch niet voor dat Evangelie, kom er toch voor uit. En gewis, die de waarheid leerden kennen en die de waarheid leerden beleven, die zullen ook voor deze waarheid willen strijden. Maar als de waarheid niet gekend en beleefd wordt, dan is er onverschilligheid. Dan kan men het zo gemakkelijk aanzien en aanhoren, dat met de waarheid geknoeid wordt.

O, ik wenste wel, dat we de vermaning van de apostel ter harte zouden nemen, als hij zegt: "Bewaar toch het pand u toebetrouwd!" en dat wij leerden strijden voor het geloof dat eenmaal aan de heiligen overgeleverd is. Dat die leer u lief werd, zoals al de heiligen die leer lief- gekregen hebben. Want echt, dan is het niet zo maar een stuk leer, maar dan zult u de rijke troost uit die leer deelachtig worden. En is rijker troost denkbaar dan u het eigendom te mogen weten van die getrouwe God en Zaligmaker, Die voor Zijn eigen werk in staat en Die niet toelaat dat één van de Zijnen omkomt; maar Die ervoor zorgt dat ze allen zalig worden, ondanks het woeden van de hel?

En ja, die zó zalig worden, uit enkel genade, die zullen overeenkomstig deze leer Gods grootheid bejubelen en eeuwig zingen van Zijn genade, en van Zijn gunst, die eeuwig Hem bewoog. AMEN.

Slotzang: Psalm 144:1

3. EEN VERSCHRIKKELIJKE DWALING

Zingen: Psalm 36:1

Psalm 1:1, 2 en 3

Psalm 19:60

Psalm 65:2

Lezen: 1 Petrus 2:1-12

Geliefden,

wij zijn gebleven bij het vierde vers van de brief van Judas. Wij wilden dat vers vandaag lezen en overdenken. Het vierde vers van de zendbrief van Judas:

"Want daar zijn sommige mensen ingeslopen, die eertijds tot ditzelfde oordeel tevoren opgeschreven zijn, goddelozen, die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid, en de enige Heerser, God, en onzen Heere Jezus Christus verloochenen." Tot zo ver.

Het gaat over *een verschrikkelijke dwaling*.

Wij bepalen u achtereenvolgens bij:

1. Een bedekte dwaling;
2. Een voorzegde dwaling;
3. Een weerlegde dwaling.

Geliefden,

we hebben gezien dat Judas zich gedrongen gevoelde om de gemeenten in Klein-Azië te schrijven. Hij wilde hun een brief schrijven over de gemene zaligheid. Dat is dus de zaligheid waaraan al de ware gelovigen deel hebben en die voor alle ware gelovigen gemeenschappelijk is, vandaar de gemene zaligheid genoemd.

Hij wilde de brief schrijven tot hun bemoediging, vertroosting en onderwijzing. Maar toen hij met die brief bezig was, hoorde hij dat er in die gemeenten verschrikkelijke dingen gebeurden. Want de vorst der duisternis was er bezig. Aanstonds onderkende hij het ontzaglijke gevaar waaraan die gemeenten bloot stonden. En dat deed hem een heel andere brief schrijven dan hij van plan was te schrijven. Het wordt een brief vol ernstige vermaning en waarschuwing. Al direct in het begin van de brief roept hij de gemeenten op om te strijden voor het geloof dat eenmaal de heiligen overgeleverd is. En daaraan heeft Judas goedgegaan, want hoe eerder het kwaad bespeurd wordt, hoe eerder tegengif gegeven wordt, hoe eerder het kwaad aangepakt wordt, des te beter. Want het is met dat kwaad als met de vreselijke kankerziekte. Die kwaal kunnen we al geruime tijd in ons lichaam hebben zonder dat wij het bemerken en als wij het bemerken, is het gewoonlijk al te laat. Daarom, hoe eerder we er achterkomen, hoe beter het is.

Nu, zo is het ook met deze dwaling. Daarom gaat hij in de tekst die we nu met elkaar wilden overdenken, er nog wat nader op in. Hij gaat ons duidelijk voor ogen stellen, wat hij eigenlijk bedoelt. Hij zegt immers: "Daar zijn sommige mensen ingeslopen, die eertijds tot ditzelfde oordeel te voren opgeschreven zijn, goddelozen, die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid, en de enige Heerser, God en onze Heere Jezus Christus verloochenen!"

Daar zijn sommigen mensen ingeslopen. Het waren er nog niet veel, sommigen, een paar. Maar één dode vlieg doet de zalf van de apotheker al stinken. En het waren er

meer dan één of twee: "sommigen". De gemeente stond dus aan een bijzonder groot gevaar bloot. Hij noemt ze mensen, sommige mensen. Nee, hij noemt ze geen broeders, want het waren zijn broeders niet. Hij noemt ze mensen, daarmee aangevend, dat ze de Heilige Geest missen. Ze zijn wezenlijk van de ware gelovigen onderscheiden. Het zijn mensen die slechts vleselijk zijn. En het bedenken des vleses is vijandschap tegen God, want het onderwerpt zich der wet Gods niet en het kan ook niet. Het zijn mensen uit de aarde aards, die aardse dingen bedenken. Het zijn gevallen zondaren. Het zijn vijanden van het kruis van Christus. Maar die mensen zijn moeilijk te onderkennen, want hij zegt dat ze "ingeslopen" zijn. Hoe zijn ze in die gemeenten terecht gekomen? Hoe hebben ze zoveel invloed kunnen krijgen? Ze zijn er binnengeslopen! Sluipen doet een dief en een moordenaar.

Iemand die met eerlijke bedoelingen komt, hoeft niet te sluipen, die mag z'n komst best kenbaar maken. Maar een dief en een moordenaar moeten heel stilletjes te werk gaan, die gaan langs sluipwegen. En zo deden deze mensen ook. Ze kwamen met bóze bedoelingen. Maar die boze bedoelingen hadden ze verborgen achter een masker van vroomheid en godsdienst.

Zij slopen als het ware op hun tenen heel voorzichtig de gemeenten binnen zonder argwaan te wekken, zonder de aandacht op zich te vestigen, om zó die gemeenten te verderven, want dat was hun boze bedoeling. Zeker, de kerk des Heeren moet altijd de wacht betrekken om boze mensen te weren, om te weren al degenen die Sion gram zijn. Maar deze mensen waren door de mazen van het net heen geglipt. En dat was dank zij hun sluwe en slimme praktijken. Ze hadden als 't ware Gods kinderen verblind. Ze wendden voor vrienden van de waarheid te zijn. Ze deden net of zij de kracht van de waarheid in hun leven hadden leren kennen. Zij deden net alsof zij vrienden waren van de ware godzaligheid en van de ware vroomheid. Ze deden net alsof ook zij ware gelovigen waren; of ze levende leden van de Heere Jezus Christus waren.

Ze deden net als Absalom, waarvan we lezen dat hij het hart stal van de mannen van Israël. Welnu zij stalen de harten der gelovigen met hun huichelachtige manier van optreden. Er was bij die ware gelovigen in wier midden zij vertoefden geen enkel wantrouwen. Dat blijkt overduidelijk uit deze brief die Judas schrijft, want blijkens het twaalfde vers namen deze mensen ook deel aan de zogenaamde liefdemaaltijden. Lees het maar in vs. 12: "Deze zijn vlekken in uw liefdemaaltijden." Dus ze zaten mede aan. Ze deden mee. Ze leefden mee. Ze praatten mee. En niemand weerde hen. Men had eerbied en ontzag voor hen.

Kortom, ze waren opgenomen in de kring der ware gelovigen, naar binnen geslopen op een hele sluwe manier, en niemand was er die hen doorzag. Althans, dat blijkt uit deze brief niet. Misschien een enkeling, die Judas op de hoogte gesteld zou kunnen hebben, van wat er in de gemeenten omging. Maar toch, de meesten hadden er geen oog voor. Deze mensen deden zich dus ook zo schoon voor. Maar toen zij eenmaal overgenomen waren en achting begonnen te krijgen, toen ze opgenomen waren in de kring der gelovigen, toen begonnen ze zich langzaam maar zeker te ontpoppen. Toen begonnen ze langzaam maar zeker hun ware gedaante en hun ware aard te vertonen, om zó velen mee te slepen ten verderve. Ze waren binnen geslopen.

Geliefden, u voelt wel uit de manier waarop Judas zich uitdrukt dat hier als 't ware een vergoelijking in ligt voor die gemeenten. Ze waren binnengeslopen. Het is alsof Judas zegt: "De kerk kan de wacht wel betrekken op Sions muren, maar ja het is niet tegen te houden, dat er toch naar binnensluipen langs allerlei verborgen weggetjes." Zelfs de apostelen konden de kerk niet zuiver houden. En ik wil nog verder gaan, want als ik let op de kring der discipelen dan vind ik daar ook nog een verrader, een Judas, die we

zeker niet verwarren moeten met de schrijver van deze brief. Het is wat, dat er zelfs onder de discipelen van Christus een duivel was. En Christus Zelf heeft Zijn kerk gewaarschuwd voor de wolven in schaapsklederen.

Geliefden, als er een wolf op je aankomt, herken je hem, maar als hij er aan komt met een schapenvacht om, dan denk je dat het een schaap is. Men merkt pas dat het een wolf is als hij z'n bek opendoet, maar dan is het vaak al te laat. En deze mensen waren binnengeslopen met een schapenvacht, maar ze hadden een wolvennatuur. Het waren handlangers van de duivel. Het waren mensen die op de school van satan onderwezen waren. Bij hen vinden we dan ook dezelfde duistere praktijken als bij de vorst der duisternis. Zij waren huichelachtig in hun optreden. Ze konden uitermate mooi praten. Ze konden bijzonder goed veinzen. Ze konden de schijn goed ophouden. Geliefden, de vorst der duisternis strijdt nooit met open vizier. Altijd komt hij langs een achterdeurtje, altijd komt hij op een andere manier dan u denkt. Hij heeft Adam benaderd, niet rechtstreeks, maar via z'n vrouw; om zo Adam ten val te kunnen brengen. En als hij tot ons komt, kan hij zich ook zo uitermate schoon voor doen. Dan lijkt hij soms net een engel des lichts. Een engel des lichts is een staande gebleven engel, die het licht lief heeft, het licht van Gods heiligheid en het licht van Gods vriendelijk aangezicht.

Welnu, satan heeft soms veel weg van een heilige troongeest des Allerhoogsten. Dan komt hij op ons aanstappen met de Bijbel onder z'n arm, maar z'n opzet is duivels. Z'n opzet is verderven, verwoesten, verscheuren, vernielen. Z'n opzet is moedeloos maken, in de wanhoop drijven, en van God aftrekken. Trachten om zo mogelijk de band met God te verbreken. Tot zonden te brengen en tot zonden te verlokken! En daar gebruikt hij ook mensen voor. Mensen die een speciale opleiding op zijn school ontvangen hebben; die uitermate sluw en listig te werk gaan. En die des te gevaarlijker zijn, omdat ze nauwelijks te onderkennen zijn.

Want deze mensen waarover Judas schrijft, waren geen atheïsten. Deze mensen zeiden niet, dat er geen God bestaat. Nee, ze waren alleszins als godsdienstig. Ze namen de naam van de Heere Jezus Christus op hun lippen en ze loofden de Heere om de uitnemende rijkdom van Zijn genade. Maar ze misten (en dat zie je pas achteraf) het ware geloof. Ze waren niet door een oprecht geloof Christus ingelijfd. Deze mensen verwierpen, hoe vaak ze ook de Bijbel lazen, het Woord van de levende God.

Judas noemt ze dan ook in deze tekst goddelozen. Een duidelijker benaming is niet mogelijk. Goddelozen! Dat is nogal wat! En ze namen nog wel deel aan de liefdemaaltijden!! En op zo'n liefdemaaltijd volgde gewoonlijk het Heilig Avondmaal. Het waren Avondmaalgangers! Het waren dus keurige mensen. Het waren mensen die een grote plaats hadden in de kring van Gods kinderen en velen hadden achting voor hen.

En nu zegt hier Judas: "Die mensen zijn goddelozen." Goddelozen kunnen dus ook in de kerk zitten. Goddelozen zou men zelfs kunnen vinden onder de Avondmaalgangers. Zó was het wel met déze mensen! En zeker, het is mogelijk aan het Avondmaal te zitten met een goddeloos hart, en met een goddeloos bestaan, ja zelfs met een goddeloos leven. Natuurlijk, dan eet en drinkt men zich wel een oordeel. Dat deden die mensen, waar Judas het over heeft, ook. Hij gaat het ons straks verklaren.

Maar wat kan het dan toch ver gaan. Judas noemt deze mensen goddelozen. God-loos, dat betekent: zonder God. Dus wij behoeven nog niet eens een goddeloos leven te leiden, om goddeloos te zijn. Het is waar, die mensen waarover Judas schrijft, hadden óók een goddeloos leven, maar al zijn er geen goddeloze dingen in ons leven, toch zijn wij allemaal van nature God-loos. Wij hebben geen deel aan God, geen band aan God

en geen liefde tot God! Vijanden zijn wij van God. Want het is van tweeën één: we zijn liefhebbers van God óf we zijn vijanden van God. En nu kan men die vijandschap tegen God wellicht prachtig verbergen achter een laagje godsdienst en achter een laagje vroomheid, achter een zucht en een traan, maar dat neemt niet weg, dat wij evenwel goddelozen zijn. Goddelozen zijn mensen, die God niet kennen en die God ook niet begeren te kennen. Het zijn mensen die God niet zoeken en die Gods eer niet bedoelen. Het zijn mensen die God niet liefhebben ook al wenden ze dat wel voor. Maar als het erop aan komt hebben ze God niet lief. Ze hebben Gods wet niet lief, ze hebben Gods Woord niet lief, ze hebben Gods kinderen niet lief, en ze hebben Gods knechten niet lief. In plaats van dit alles lief te hebben, haten ze het met een dodelijke haat, al komen ze daar niet voor uit.

Geliefden, hoe is het met ons, met u en met mij? Want al zitten we allemaal in de kerk, behoren we nu ook tót de Kerk? Men kan immers in de kerk zitten zonder dat men bij de Kerk hoort. Nogmaals, er zijn maar twee soorten mensen, (en wat komt het dan toch dicht op ons af). Er zijn maar twee soorten mensen: goddelozen of godzaligen. U bent leeg van God of u bent vol van God. En nu zegt u misschien: „Nee, goddeloos ben ik niet Maar bent u dan godzalig? Bedenkt u aardse dingen of bedenkt u hemelse dingen? U bent God-loos of God-zalig; léég van God of vól van God.

Ja maar, zegt u, wellicht, als God een mens bekeert, als hij pas op de weg des levens geleid is, kan men dan zo'n bekommerde een Godzalige noemen? Is hij dan ook al vol van God?

Ja geliefden, ook zo'n bekommerde is vol van God. Daar kan men direct Gods werk aan kennen. De kleinste in de genade is Godzalig, is vol van God.

Ik zeg niet dat de kleinste in de genade direct roemt en juicht en zingt, ik zeg wel dat hij vol van God is. Hij is dag en nacht met God bezig. Hoe kom ik met God verzoend? Hoe kom ik tot God bekeerd? Hoe komt het ooit weer goed tussen God en mijn ziel? O, wee mij, dat ik zo gezondigd heb! Waar is hij dus mee bezig? Met God! En hoe kan het ook anders, want God is met hém bezig. En als God met een mens bezig is, dan is de vrucht dat die mens met God bezig is; nee, niet zo maar eventjes, niet zo maar voor een paar dagen of een paar weken of een paar maanden, maar dan zet dat een stempel op diens leven. En dat is dan ook te zien en te horen. Want het is onmogelijk dat degenen die door een oprecht geloof Christus ingelijfd zijn, niet zouden voortrengen vruchten der dankbaarheid. Deze mensen gaan anders leven en anders praten. Die praten over andere dingen. Die krijgen vermaak in andere dingen, die krijgen andere vrienden en andere vriendinnen. Kortom, er is sprake van een algehele ommekeer en die ommekeer is vrucht van een innerlijke vernieuwing. Maar bij de mensen in onze tekst kwamen heel andere vruchten openbaar. Dat hopen wij later nog wel te zien.

Maar eerst willen we letten op het feit, en dat is tevens onze tweede gedachte, dat deze dwaling ook was een voorzegde dwaling. Judas zegt immers van deze mensen, dat ze *eertijds tot ditzelve oordeel tevoren opgeschreven zijn*. Ze zijn dus tot dat oordeel opgeschreven. Dat is vanzelf door God gedaan en al lang van tevoren. Maar dat betekent ook dat ze door God veroordeeld zullen worden. Ze zullen het oordeel Gods niet ontgaan. Er komt een dag van afrekening. God zal persoonlijk met hen afrekenen. Ja, eigenlijk is het oordeel

nu al aan hen voltrokken. Want God gaf hen over aan de verdorvenheid van hun goddeloos bestaan. Hij twistte niet meer met hen. Deze mensen waren geheel in de macht van de vorst der duisternis gesteld. En dat was tevens hun straf. Dat is het, wat Judas bedoelt.

Tevoren opgeschreven tot ditzelve oordeel. Dat kan in de eerste plaats betekenen dat ze opgeschreven zijn geweest in het boek van Gods raadsbesluit. In dat eeuwig raadsbesluit zijn ze dus gezet tot een eeuwig verderf opdat hun boosheid openbaar worde, en dat tot verheerlijking van Gods gerechtigheid. Het was in Gods eeuwig raadsbesluit vastgelegd dat ze op een heel slimme wijze in de gemeente van Christus zouden binnensluipen om zo mogelijk die gemeente te verwoesten. Het was alles bij God bekend. Ja zij waren daartoe zelfs gezet. En dat opdat hun oordeel des te rechtvaardiger zou zijn. Laten wij toch nimmer vergeten dat God ook de verderver geschapen heeft om te vernielen en te verderven. Dat geldt ook het kerkelijk leven. Verschrikkelijk als dat onze levensbestemming is.

Maar geliefden, hier zien we ook, dat ketterijen en dwalingen niet zo maar bij geval plaats vinden. Want er gebeurt niets zonder Gods wil, en er gebeurt niets tegen Gods wil. God liet dit alles toe en Hij verhinderde het woeden van de vorst der duisternis niet. God gaf deze mensen alle gelegenheid om te verderven, maar Hij gaf hun tegelijkertijd ook over aan het goeddunken van hun boze, goddeloze hart. Waarom? Geschiedde dit tot verheerlijking van Zijn naam en tot welzijn van de gemeente? En Judas is zo bezorgd?

Ach, God zorgde ook voor een Judas die hen waarschuwen zou. We denken aan wat Paulus schrijft in 1 Cor. 11 vers 19, als hij zegt: "Er moeten ook ketterijen onder u zijn."

En als hij dit schrijft aan de gemeente van Corinthe, is het niet zo, dat hij daarmee bedoelt: ik heb horen vertellen dat er ketterijen onder u zijn. Nee, dat is zijn bedoeling niet. Maar hij zegt: er móeten ook ketterijen onder u zijn, dat is noodzakelijk, dat is nodig. Waarom? Opdat degenen die oprecht zijn, openbaar worden onder u. Dat is het nut van ketterijen. Want nu worden Gods kinderen voor de keus geplaatst. Nu zal Gods werk openbaar worden. Nu zal het onderscheid gezien worden tussen dien die God dient en dien die Hem niet dient. Want die niet behoren tot de ware gelovigen worden dan meegesleurd, die gaan mee. O, 't is mogelijk dat een ware gelovige aanvankelijk ook nog beïnvloed wordt en een eind meegaat. Maar dan zal God hem toch op een bepaald ogenblik doen inzien dat hij op de verkeerde weg is, en dan zal hij met smeking en geweent tot de Heere Wederkeren.

Maar ook dan wordt het onderscheid gezien tussen schijn en wezen. En dat komt hierin openbaar, dat de ware gelovigen door de knieën gaan. Petrus heeft eens gezegd: "Waakt en Bidt, want uw tegenpartij de duivel gaat rond als een brullende leeuw, zoekende, wie hij zou kunnen verslinden." O, dat gebrul van die leeuw kan hen met zoveel vreze bezetten, dat ze angstig vluchten naar Gods troon. En wat is dat een zegen. Zo moet de vorst der duisternis Gods kerk nog diensten bewijzen. En zo moeten de handlangers van de vorst der duisternis Gods gemeente nog diensten bewijzen. Want als een waarheid aangevallen wordt, is de vrucht dat die aangevallen waarheid nader bestudeerd wordt, zodat de rijkdom van Gods genade in die waarheid verborgen, te meer naar voren komt.

Om zo maar iets te noemen. Wij hebben aan Arminius en de zijnen de vijf artikelen tegen de Remonstranten te danken. Dat is een gevolg van Arminius' aanval op de waarheid. En zeg eens, mogen we voor die vijf artikelen niet dankbaar zijn? Het is voor Gods kerk een rijke schat. Het is één van de drie formulieren van Enigheid geworden. En wat hebben onze vaders in die kostelijke belijdenis de leer der genade helder en klaar uiteen gezet! Geliefden, wat ligt hier een rijke troost voor degenen die Sion minnen.

O, laat er verwarring zijn in Gods kerk, (dat is altijd al zo geweest), laat het zo zijn dat er allerlei dwaalgeesten zijn, daarover behoeven we ons helemaal niet te verwonderen,

dacht u dat satan Gods kerk met rust laat? Als er een kerk op aarde is, als er een kerkverband bestaat waarvan we zouden kunnen zeggen: Kijk, die hebben van de duivel geen last, dan is het de vraag of dat de ware kerk is. Want er móeten onder u ketterijen zijn! Waarom? Wel, hoort toch wat Paulus zegt: "Juist opdat degenen die oprecht zijn, openbaar mogen worden!" Dáárom is het nodig! En dan is het zo, dat al die verwarring in de kerk door God gebruikt wordt tot verheerlijking van Zijn naam en tot welzijn van Zijn Sion. Daardoor worden ze méér dan ooit aan Gods troon verbonden. Daardoor worden ze meer bevestigd in de waarheid. En daardoor wordt ook het kaf van het koren gescheiden. Zo komen de geesten openbaar. En boven al dat gewoel, boven al die strijd staat de Heere. Het loopt Hem echt niet uit de hand; er gebeurt echt niets bij geval. Alles is in Zijn eeuwige raad bepaald.

Die eertijds tot ditzelve oordeel tevoren opgeschreven zijn zegt Judas.

Als hij het heeft over: "tevoren opgeschreven zijn", denken we vanzelf aan de predestinatie, de voorverordining, het van te voren bestemmen en bepalen. Want dat betekent letterlijk: praedestineren. Maar als we over de predestinatie denken, denken we vaak alleen maar aan de verkiezing tot zaligheid. Maar dat is slechts de helft.

Als het over de predestinatie gaat (en dat is een ernstig ontroerende waarheid, maar niettemin is het waar), dan moeten wij niet vergeten, dat er behalve een verkiezing, ook een verwerping is. Trouwens, het woordje verkiezing veronderstelt al verwerping. God is het, zegt Paulus, die ons niet gesteld heeft tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid door onze Heere Jezus Christus. Daar zijn er, die gesteld zijn tot het verkrijgen van de zaligheid uit genade door de Heere Jezus Christus. Daar zijn er ook die gesteld' zijn tot toorn. Wat is dat is een ontzaglijk ernstige zaak! Op een andere plaats zegt Paulus, namelijk in Rom. 9:22, : "En of God willende Zijn toorn bewijzen, en Zijn macht bekend maken met vele lankmoedigheid verdragen heeft." Wie? De vaten des toorns tot het verderf toebereid! "En opdat Hij zou bekend maken de rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid die hij tevoren bereid heeft tot heerlijkheid!" Daar zien wij ze weer naast elkaar: verkiezing en verwerping.

Dat is een harde leer, zegt Arminius. Dat is het ook voor de mens die God niet God kan laten, voor de mens die met God aan het twisten is. En wat hebben al vele mensen tegen die predestinatie aangeschurd! Maar is God dan niet de Auteur van de zonde? Die vraag klemt te meer als we letten op de verwerping, want alle mensen zijn niet verkoren. Christus is niet voor alle mensen gekomen. Hij heeft niet voor alle mensen geleden en is niet voor alle mensen gestorven. Kortom, alle mensen worden niet zalig. Is God dan niet de Auteur der zonde? Is het Gods schuld dan niet dat er iemand verloren gaat? En neemt de predestinatie dan des mensen vrijheid niet weg? Allemaal opmerkingen die in dit verband gemaakt worden en gemaakt zijn.

Maar geliefden, het zijn opmerkingen, vanuit, ons boos, Gode vijandig hart. Immers, Gods besluit dwingt ons niet. En als wij zondigen dan zondigen we niet, omdat we moeten zondigen volgens Gods besluit, maar dan zondigen wij omdat we dat wénen te doen. Wij zondigen willens en wetens! Wij hebben er lust in. En daarbij komt dan ook nog dit: dat God geen lust heeft in de dood van de zondaar en geen lust heeft in de dood van de goddeloze, maar daarin heeft God lust dat de goddeloze zich bekere en leve. Dat is Gods geopenbaarde wil en daar hebben we ons aan te houden. *De verborgen dingen, zegt Mozes, zijn voor de Heere onze God, maar de geopenbaarde voor ons en onze kinderen.*

Zo was het ook met Adam. Adam hoefde helemaal niet te vallen, krachtens de vermogens die God hem gegeven had om staande te blijven. Maar toen Adam viel, is

God niet verrast geweest. Toen was het niet zo dat de Heere moest zeggen: daar heb Ik niet op gerekend. O, als Hij er toch eens niet op gerekend had, dan was het eeuwig kwijt geweest! Dan zaten we nu niet hier! Maar gelukkig, God is de val vóór geweest. God heeft de val geweten, en besloten en ook maatregelen getroffen om doodgevallenen zondaars weer zalig te maken. Dat is even een zegen! Maar liever houden sommigen vol dat God door Adams zonde verrast werd dan dat zij vallen voor de leer der predestinatie. Liever doet men Gods alwetendheid te niet, zó dat God niet zou weten wie er zalig wordt, dan dat men verwonderd uitroept: "O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods. Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen. Want wie heeft de zin des Heeren gekend, of wie is Zijn raadsman geweest? of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal Hem wedervergouden worden? Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen, Hem zij de heerlijkheid in eeuwigheid."

Geliefden, wat is het een voorrecht als we het ermee eens mogen worden, dat God zegt: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen." En als we roeping en verkiezing mogen vastmaken, wat geeft dat dan rijke troost. Dan wordt verwonderd uitgeroepen: "O, God, dat U naar mij wilde omzien in onderscheiding van anderen!" Want echt dan zijn we allen van dezelfde lap gescheurd. Er is geen onderscheid, we hebben allen gezondigd. We derven allen de heerlijkheid Gods. En als dan beleefd mag worden, dat de Heere naar ons wilde omzien, dan is te verstaan, dat van dat welbehagen gezongen wordt. Ja, zegt u, maar nu die andere kant. Als ik nu eens een verworpene ben! Drukt u dat? Bekommert u dat?

Daar zijn we blij mee. Dat is een voorrecht, maar u hóéft niet te denken dat u een verworpene bent, want wie zegt u dat? "Ja maar, het zou toch kunnen?" Natuurlijk, het zou kunnen. Maar waarom denkt u dat? Het boek van Gods raadsbesluit is een verzegeld boek. Dat heeft noch nooit iemand ingezien. De duivel ook niet. En daarom, als hij tegen u zegt: "U bent niet uitverkoren", dan kunt u gerust tegen hem zeggen: "Duivel, het is best mogelijk maar daar weet je niets van. In ieder geval bent á niet uitverkoren!" Maar geliefden, een ding is zeker, u zit onder het Woord van God en zo dikwijls u onder de bediening van het Evangelie verkeert, wordt u opgeroepen tot bekering. Dan wordt gezegd: "Bekeert u! Ja, de goddeloze verlate zijn weg en de ongerechte man z'n gedachten en hij bekere zich tot de Heere, zo zal Hij Zich Zijner""misschien" nee, "zékerlijk ontfermen en tot onze God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk!"

En vanzelf, als u dat Woord negeert en als u die prediking naast u neerlegt en als u volhardt in de zonde en vasthoudt aan de wereld en uw bekering blijft uitstellen, misschien u wel verbergend achter uw onmacht, zonder te beseffen dat uw onmacht in feite uw onwil is, ja, dan moet u op gaan passen, want u kunt niet vrijblijvend naar het Woord van God luisteren. U blijft onder de bediening van het Evangelie beslist niet dezelfde. U gaat straks de kerk niet uit zoals u erin gekomen bent. Daar moeten we rekening mee houden. Als dat Woord ons niet vertedert, als dat Woord ons hart niet verbreekt en doet smelten, dan werkt datzelfde Woord averechts. Dan werkt dat Woord verhardend. Is het niet een reuke des levens ten leven, dan is datzelfde Woord een reuk des doods ten dode! Men ruikt zich er levend aan of men ruikt er zich dood aan! Het is een kracht Gods tot zaligheid of een kracht Gods tot rampzaligheid. En dat is het, als wij dat Woord verwerpen en negeren! Dan vallen we in het oordeel der verharding.

En zo was het nu gegaan met deze insluipers. God had Zijn handen van hen afgetrokken. God had hen losgelaten en overgegeven aan het schrikkelijke verderf. En

daarom zie toe dat gij Dien Die spreekt niet verwerpt! Want dat is het gevaar, geliefden, dat wij allemaal lopen, juist omdat God tot ons spreekt. Wij zijn bevoorrecht boven velen die niet als wij, leven onder de beademing van het Evangelie. Maar dat voorrecht stelt ons des te verantwoordelijker! Wij lezen van Kapérnaüm, dat was de stad des Heeren, de stad van Christus Jezus, waar Hij zoveel tekenen en zoveel wonderen gedaan heeft, dat de Heere Jezus gezegd heeft: "Wee u Kapérnaüm, gij zijt tot de hemel toe verhoogd, maar gij zult tot de hel toe nedergestoten worden!" En als wij dat woord nu aanhalen, dan doen wij dat niet, opdat u moedeloos zou worden. Het is ook tot Kapérnaüm en over Kapérnaüm niet gezegd opdat de inwoners van Kapérnaüm in de wanhoop zouden wegzinken, maar opdat ze alsnog tot bekering zouden komen! O, vergeet niet, dat de Heere ook mi Zijn handen vol ontferming naar ons uitstrekt en ons toeroept, wat Hij eens Jeruzalem toeriep, terwijl de tranen over Zijn wangen liepen: "Jeruzalem, Jeruzalem, gij, die de profeten doodt, en stenigt die tot u gezonden zijn; hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeen vergaderen, gelijkewijs een hen haar kiekens onder de vleugelen vergadert; en gijlieden hebt niet gewild? Och, dat u in deze uw dag, die dag der zaligheid, nog bekendet wat tot uw eeuwige vrede dient!" O, nog zoekt Hij uw en mijn behoud! En daarom, verhard toch uw hart niet, maar laat u leiden.

Tevoren opgeschreven zijn ze tot ditzelve oordeel, zo zegt Judas.

Maar, geliefden, dat kan ook nog iets anders betekenen -en waarschijnlijk bedoelt Judas dat ook. Tevoren opgetekend, dat is: tevoren opgeschreven of profetisch aangewezen. Het is voorzeggd, dat is eigenlijk wat Judas bedoelt! En dan hoeft dat niet een profetie te zijn van eeuwen her. Het kan ook geprofeteerd zijn door een nog in leven zijnde apostel. In Markus 15 vers 44 vraagt Pilatus of Christus al lang geleden gestorven is en dan is dat nog maar enkele ogenblikken geleden gebeurd. Maar daar wordt in het Grieks hetzelfde woordje gebruikt, wat ook hier in onze tekst staat. Dus het kan zijn dat Judas doelt op een profetie van iemand die in het begin van de Oudtestamentische bedeling leefde. We denken aan de profetie van Henoch, waarover Judas schrijft in vers veertien. "Van deze heeft ook Henoch de zevende van Adam geprofeteerd, zeggende: Ziet, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege alle goddeloze werken, die zij goddelooselijk gedaan hebben, en vanwege de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben." Op deze profetie zou Judas kunnen zinspelen.

Doch het kan ook zijn, dat hij het oog heeft op wat gezegd is door de apostel Petrus. U moet 2 Petrus 2 maar eens nalezen. Dat is een hoofdstuk, waarin ongeveer hetzelfde staat als wat er in deze brief van Judas staat. Doch, niet alleen Petrus, maar ook Paulus heeft geprofeteerd, dat er valse leraars zouden komen en gruwelijke zondaars. En dan is het zo, dat het 17e vers daarop zou kunnen slaan: "maar geliefden", zo lezen wij daar, "gedenkt gij de woorden die voorzeggd zijn door de apostelen van onze Heere Jezus Christus."

Nietwaar, dit alles versterkt de gedachte dat Judas hier met de woorden: "tevoren opgeschreven zijn" alleen maar bedoelt, dat het komen van die dwaalleraars en het komen van ketterijen voorzeggd is geworden. Eertijds is daarover geschreven in de Schriften. En het oordeel over hen is voorbéeeld in het oordeel over Sodom en Gomorra, over Korach, Dathan en Abiram.

En wat ligt daar een troost in voor Gods volk. Want ja, als degenen die voorwenden ware Christenen te zijn, als een huichelaar openbaar worden, dan kunnen juist de ware vromen daardoor zo geschokt worden. Dan zijn ze vaak zo bevreesd, dat zij ook nog

eens als een huichelaar openbaar zullen worden. Maar, en laat dat dan toch tot vertroosting gezegd mogen zijn, deze mensen, die als huichelaars en bedriegers openbaar worden zijn nooit van Christus geweest, die zijn nooit door een oprecht geloof Christus ingelijfd.

Ja, in Gods Woord is het voorzeggd, dat er ergernissen moeten komen, opdat de gerechtigheid Gods geopenbaard worde, tot straf van degenen, die zich tegen de Heere verzetten, maar ook tot zegen van de ware vromen. En vanzelf, als wij daarop letten, dan geeft dat een voorzichtig leven.

Dan gaan wij bidden met de dichter van Psalm 17:7, wat wij nu samen willen zingen.

Geliefden, wij willen u er tenslotte nog op wijzen, **dat het een weerlegde dwaling is.**

Want wat gaat Judas doen? Hij gaat de bedriegers aan de kaak stellen. Hij gaat ze openbaar maken, want zo zegt Judas: "Ze veranderen de genade onzes Gods in ontuchtigheid, en zij verloochenen de enige Heerser, God en onze Heere Jezus Christus!"

Ze veranderen dus de genade onzes Gods in ontuchtigheid. Wat bedoelt Judas met die genade onzes Gods? Wel hij bedoelt daarmee de prediking van het Evangelie. Titus heeft dat woordje ook gebruikt in het 2e hoofdstuk in het 11e vers. Daar schrijft hij: "Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen en onderwijst ons, dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld."

Daar hebt u die zelfde uitdrukking "de zaligmakende genade Gods" en daarvan wordt gezegd, dat ze alle mensen gepredikt wordt, en dat ze alle mensen verschenen is. Dat Evangelie nu, waarin het gaat over de genade Gods, dat Evangelie werd door hen verdraaid en verwrongen. In de grondtekst wordt er een woord gebruikt, waaruit men kan afleiden, dat er geweld voor nodig was. Het ging dus niet zo maar vanzelf. Zij maakten zich schuldig aan opzettelijke verdraaiing van het Evangelie, waarin het met name gaat over de genade van onze God. Ze verdraaiden dat Evangelie, en gaven zich over aan overdaad, onreinheid, hoogmoed, losbandigheid, tuchteloosheid en goddeloosheid. Ze spraken over Gods genade en ze roemden in die genade; maar die genade was voor hen tegelijkertijd een dekmantel voor hun goddeloos leven. Ze zeiden: worden is enkel vrucht van genade."

Nu, dat klinkt goed! Een mens wordt niet zalig door de werken der wet. Er komt van de mens niets bij en er mag van de mens niets bij, hij wordt enkel en alleen uit genade zalig. Doch, zo zeiden ze, met al dat aandringen op een godzalig leven kweekt men niet anders dan vrome, eigengerechte mensen. Het is in feite niets anders, dan heimelijk het werk van Christus aanvullen; er zelf ook iets aan toe willen doen. En, zo zeiden ze, dat mag niet! Bovendien, het vlees wordt toch niet bekeerd; de oude mens is toch niet voor opknappen vatbaar. Daar hoeft men geen enkele moeite voor te doen. Laat die oude mens maar de oude mens. Laten we de zonden maar doen, opdat de genade te meerder worde. Zó veranderden zij de genade Gods in ontuchtigheid. En dan begrijpt u wellicht tevens, waarom Judas spreekt over de genade van ónze God.

Nee, als hij het heeft over "ónze" daar sluit hij deze mensen er niet bij in, maar dan bedoelt hij de ware gelovigen, die hij aansprak als "geliefden", en die hij barmhartigheid, vrede en liefde toewenste. Immers, als hij het heeft over de genade van ónze God, die ze veranderden en verwrongen tot ontuchtigheid, en tot liederlijkheid, dan merken wij hier iets van Judas' verontwaardiging.

Het is alsof hij zeggen wil: die lieve vrije leer, die onze genadige God ons gegeven heeft, die lieve leer, waarvan u de zoetheid geproefd hebt en waarvan u de kracht kennelijk in uw leven hebt ondervonden, en over welks rijkdom ge u hebt ver-

wonderd, die kostelijke genadeleer wordt nu misbruikt, en aangewend tot liederlijkheid! Merkt u niet de verontwaardiging van Judas? Zouden we kunnen toestaan, zo wil Judas zeggen, dat dit kostelijke Evangelie, dat wij van onze God ontvingen, zo wordt verminkt en besmeurd? Verdraaid werd het. Er was dus geweld voor nodig. Er was sprake van boos opzet. Want het Evangelie zelf geeft geen enkele aanleiding tot losbandigheid. U kunt niet één tekst in de Bijbel vinden, die u vrijheid geeft om te zondigen. Als u vrijheid néémt om te zondigen en als u die zoekt te ontlenen aan het Evangelie van vrije genade, dan moet u geweld gebruiken, dan moet u eerst dat Evangelie verdraaien!

Maar dan verminkt u het tot uw eigen verderf! God wekt in Zijn Woord nimmer op tot zondigen, maar Hij wekt wel op om Hem te dienen en Hem te vrezen. En ook Christus kwam niet op deze aarde om God met onze zónden te verzoenen, maar Christus kwam op deze aarde om God met zóndaars te verzoenen, of anders nog, om zondaars met God te verzoenen! Christus kwam niet om ons te bevrijden van Gods heilige wét, om die af te schaffen; maar Christus kwam om ons te bevrijden van de zónden. Hij kwam om het beeld Gods te herstellen.

En daarom, de genade Gods misbruiken, dat is niet anders dan het bloed van Jezus Christus misbruiken. En dat priemt Judas tot in z'n ziel. Want hij weet wat het betekent: "Gij zijt duur gekocht!" O, als men daar iets van doorleven mag, zou men dan kunnen zondigen? O, nee, dan verheerlijken wij God in ons lichaam en in onze geest welke beide Gods zijn.

Nee, de leer van vrije, reine, soevereine genade maakt geen zorgeloze mensen, maar het is wél zo, dat goddeloze mensen (vandaar dat Judas ze ook zo noemt) deze rijke, kostelijke leer misbruiken tot hun eigen verderf. Maar dat ligt niet aan het Evangelie, dat ligt niet aan Gods genade, maar dat ligt aan de goddeloosheid van het boze hart. Trouwens, er is geen enkel stukje van Gods Woord, wat door goddelozen niet misbruikt wordt. Niet alleen de leer der genade wordt misbruikt, maar ook de lankmoedigheid Gods.

De Prediker zegt: "Omdat niet haastelijk het oordeel Gods komt over de boze daad des mensen, daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen!" Want nu denken die dwazen: "God ziet het niet, God merkt het niet en God hoort het niet", en daarom zondigen ze er op los! Waarom?

Omdat God niet aanstonds toeslaat! Zó arglistig is ons hart. Daarom zuigt het vergif uit deze liefelijke eigenschap Gods. Wat al misbruik wordt er gemaakt van de predestinatie. Want dan zegt men: "Kijk, als ik niet uitverkoren ben, kom ik er toch niet en als ik wel verkoren ben, nou ja, dan kom ik er toch wel; dus kan ik leven, zoals ik wil!"

Maar geliefden, alweer, dan verdraait u die leer tot uw eigen verderf. Als u er zo over denkt, komt u eeuwig om. Wat wordt er misbruik gemaakt van de leer, dat God liefde is. Dan denken we: "O, dan valt het straks wel mee, God is immers "liefde!"

Dacht u dat Hij al de mensen zo maar liet verloren gaan? Dat valt best mee!" Zo paaien we onszelf, maar alweer tot ons verderf!

Ze verdraaiden het Evangelie der genade onzes Gods en ze veranderden dat in ontuchtigheid, zegt Judas. En ze verloochenden de enige Heerser, God en onze Heere Jezus Christus.

Geliefden, deze mensen leefden in zonden. Ze lééfdén er in en dat is heel wat anders dan in de zonde vállen. Gods kinderen kunnen vallen in de zonde. Ze zijn niet zondeloos, al zouden ze dat wel graag willen, maar dat zijn ze niet. Ze struikelen dagelijks in vele. Het Avondmaalsformulier zegt zo, *dat ze dagelijks te strijden*

hebben met de boze lusten van hun vlees en met de zwakheid van hun geloof. Ja, het is zó, dat zij aller zonden vijand geworden zijn.

Hoort u? Aller zonden! En dat ze lust hebben tot alle gerechtigheid en dat ten alle tijde. Ja, dat is de lust van hun ziel. En dat kenmerkt de waarachtige bekering, namelijk: of we ten alle tijde aller zonden vijand zijn, en ten alle tijde lust hebben tot alle gerechtigheid. Maar als nu zulk een mens zondigt en dat is mogelijk, maar dan is het toch niet zo, dat zo'n mens in de zonde lééft. Dan is het niet zo, dat zij de zonde doen met liefde en met vermaak. Nee, zij kleven de zonde niet aan, maar de zónde kleeft hun aan.

O, dat we er meer aan zouden denken, dat we door het kwade zo licht verrast kunnen worden, we zouden voorzichtiger wandelen! De Heere Jezus heeft niet voor niets gezegd: "Gedenkt aan de vrouw van Lot!" En wie de Christenreis kent van Bunyan, die weet dat Christen onderweg een gedenkzuil tegenkwam waarop stond te lezen: Denk aan de vrouw van Lot. Dat was naar aanleiding van de geschiedenis van Demas. En Demas was iemand, die de tegenwoordige wereld liefkreeg en daar is nu Gods ware volk zo bang voor. Toch zal dat met hen niet gebeuren, want ze worden in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid. Maar dat maakt ze niet zorgeloos.

Maar Judas zegt verder: "En ze verloochenen den enige Heerser, God en onze Heere Jezus Christus."

De mensen, die Judas op het oog heeft, waren dus geen atheïsten. Het is niet zo, dat ze zeiden: "Er bestaat geen God!" Het is ook niet zo, dat ze de Godheid van Christus ontkenden, zoals sommigen deden en nog doen. Het is ook niet zo, dat ze een streep trokken door het verzoenend, en plaatsbekledend lijden en sterven van Christus. Nee, helemaal niet! Ze zeiden in Christus te geloven. Ze noemden Hem hun Zaligmaker en ze prezen de rijkdom Zijner genade. Ze waren wat blij met het: Ik voor u daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven! Dat lag vóór in hun mond. Ze vonden het prachtig, dat Hij te Zijner tijd voor goddelozen wilde sterven. Maar in de praktijk van hun leven verloochenden ze Hem. Want ze vroegen niet naar Zijn wil. Ze leefden hun eigen leven!

Vandaar dat Judas hier spreekt over de enige Heerser God! Want daar bedoelt hij niet God Zelf mee, maar daar bedoelt hij Christus mee. Christus Die waarachtig God is. Judas heeft zulke hoge gedachten van die Christus, want Hij is God te prijzen tot in der eeuwigheid, dat hij zich niet eens Christus' broeder durft te noemen, maar dienstknecht van Jezus Christus. Doch, zo wil hij zeggen, als het dan zo is dat Hij uw Zaligmaker is, hoe bestaat het dan, dat u zich niet aan Hem onderwerpt? Want dat moet toch de vrucht zijn, dat zal toch zeker Gods ware volk doen! Hij is immers onze Heere Jezus Christus? Gods Kerk is Zijn eigendom. Hij heeft die Kerk ontvangen uit 's Vaders hand. Hij heeft die Kerk gekocht met Zijn dierbaar bloed. Hij is Heere over die Kerk.

Hij regeert die Kerk. Gods kinderen vallen dan ook voor Hem op de knieën zeggende: "Regeer ons alzo door Uw Woord en Geest dat we ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen." Ja, Hij is Jezus, dat is Zaligmaker. Hij is Zaligmaker van verdienste en Hij is Zaligmaker van toepassing. Hij is het Die de banden der zonden dadelijk breekt, want waarom wordt Hij Jezus genoemd? Omdat Hij Zijn volk zalig maakt, met name van hun zonden. Hij verlost niet zo maar van de gevolgen van de zonden, maar Hij verlost van de zonde zelf. Hij neemt de oorzaak van de honger en van de kommer weg. Hij maakt zalig. En dan zaligt Hij Zijn volk niet gedeeltelijk, maar dan zaligt Hij ze helemaal. Dan zaligt Hij niet alleen maar de ziel, maar dan zaligt Hij ook het

lichaam. En dan zaligt Hij ze niet alleen voor de tijd, maar dan zaligt Hij ze voor de eeuwigheid. En daartoe is Hij gezalft, want Hij is Christus. Hij is gezalft om mensen zalig te maken, die blind zijn, die zondig zijn, die onmachtig zijn en die onwillig zijn. Zullen die mensen zalig worden, dan moet er een Profeet zijn Die hen hun ellende doet zien. Dan moet er een Priester zijn Die voor medicijn zorgt. Dan moet er een Koning zijn Die hun dat medicijn toedient. Ze hebben een Christus nodig, Die als Profeet de weg wijst en Die als Priester de weg baant en Die als Koning op die weg leidt. Ze hebben een Middelaar nodig uit Gods hand, Die gegeven wordt tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot volkomen verlossing. Wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking, daar hebt u de drie trekken van het beeld Gods. Kennis, gerechtigheid en heiligheid. Die mensen zijn het beeld kwijt en ze moeten naar dat beeld herschapen worden. Ja, het zijn mensen die Christus nodig hebben tot volkomen verlossing. En daarom, als we dwaas zijn, o dat we dan tot Hem gingen om wijs gemaakt te worden. En als we zondig zijn en als we ons besmeurd hebben, dat we tot Hem gingen om besprengd te mogen worden met Zijn dierbaar bloed dat reinigt van alle zonden. En als we last hebben van onze onmacht en van onze onwil, dat we dan tot Hem zouden gaan als de gezegende Sions Koning, Die van harte willig en bereid maken kan en die een zeer gewillig volk heeft op de dag van Zijn heirkraft. Maar als we Hem niet benodigen, gemeente, dan verloochenen we Hem, hoewel we met de mond in Hem roemen.

O, het is wat, veel van Christus weten, en Hem toch niet te kennen. En dat laatste is tot zaligheid nodig. Wij zullen Hem moeten kennen. Wij moeten deel aan Hem hebben. En nu zegt u misschien: "Dat is nog al wat!" Ja, dat is heel wat, dat is ontzaglijk veel! Maar weet u dat u met minder niet toekunt!? U kunt niet met wat indrukjes, u kunt niet met een psalmversje, en een tekstje en een traantje en met een zuchtje God ontmoeten. Zult u dat nooit vergeten! U kunt alleen met Christus voor God bestaan. O, hoe zult u het straks maken in de verheffing van de Jordaan?

Zeker, u leidt wellicht geen goddeloos leven, zoals de Antinomianen. Die zeggen: "Laat ons de zonde doen opdat de genade te meerder worde." Wellicht zien wij laag op die mensen neer, die dat leren. U wilt, er wellicht niet mee te maken hebben.

Het is wel, maar weet u, dat wij straks in hetzelfde oordeel komen en dat er tegen ons gezegd zal worden als wij geen deel aan Christus hebben: *Gij die niet gewild hebt, dat Ik Koning over u zou zijn, breng ze hier en sla ze voor Mijn voeten dood!*

O, dat we dan nu aan Zijn voeten als verloren zondaars zouden neerzinken, belijdende onze zonden, smekende om genade en biddende: "Leer me naar Uw wil te handelen, Dan zal ik in Uw waarheid wandelen. En neigt U dan maar mijn hart, en voeg het saam, tot de vrees van Uwen Naam." AMEN.

Slotzang: Psalm 65:2

4. HET OORDEEL GODS OVER HET ONGELOVIGE ISRAËL

Zingen: Psalm 105:3

Psalm 95:4,5 en 7

Psalm 119:69

Psalm 73:14

Lezen: 1 Cor. 10:1-13

Geliefden, wij zijn gebleven bij het vijfde vers van de brief van Judas. Daarbij wilden wij u thans met des Heeren hulp een ogenblik bepalen. We lezen daar:

"Maar ik wil u indachtig maken als die dit eenmaal weet, dat de Heere het volk uit Egypteland verlost hebbende, wederom degenen, die niet geloofden, verdorven heeft." Tot zover.

Wij worden bepaald bij het oordeel Gods over het ongelovige Israël. En dan vinden wij daar een betoning

1. van Gods lankmoedigheid;
2. van Gods rechtvaardigheid;
3. van Gods liefde.

Judas, door wie de woorden van onze overdenking geschreven zijn, heeft God liefgekregen. Hij heeft ook Christus en de gemeente van Christus liefgekregen. Daarom noemt hij zich ook niet *een broeder van Christus*. Hij acht zich dat niet waard. Christus is te hoog, te heerlijk, dan dat hij zich naast Hem durft stellen. Maar omdat hij niet alleen God en Christus liefheeft, maar ook de gemeente van Christus, schrijft hij aan de gemeente deze brief. Hij wil de ware gelovigen troosten en bemoedigen.

Maar hij wil ze vooral waarschuwen. Want grote gevaren bedreigen en omringen hen. Sommigen zijn ingeslopen met boze bedoelingen. Handlangers van de vorst der duisternis. "Ingeslopen" waren ze, zoals een dief en een moordenaar insluipen.

Zij verdraaiden het Evangelie tot hun eigen verderf, en als God het niet verhoeden zou, ook tot verderf van anderen. Het waren geen Atheïsten. Zij zeiden niet, dat er geen God was. Ook loochenden zij de Godheid van Christus niet. Zij trokken zelfs niet de rijkdom van Gods genade in twijfel. En zij ergerden zich niet aan het uit genade zalig worden. De rijkdom van Gods genade was veel eer hun roem en hun blijdschap, alleen ze misbruikten die zo schone leer tot een goddeloos leven. Zij zondigden op die zo rijke genade, waarvan de Schrift melding maakt. Ze zeiden dat men het niet zo nauw hoefde te nemen met de zonden, want het bloed van Jezus Christus reinigt immers van alle zonden. Ze hadden dan ook een afkeer van mensen die aandrongen op een teer godzalig leven. Want ze vonden dat wettische mensen die een eigengerechtigheid zochten op te richten, en het werk van Christus probeerden aan te vullen met hun vrome levenswandel. Ze moesten daar niets van hebben. Wees jezelf, het vlees wordt toch niet bekeerd. Laten we daar ook maar geen moeite voor doen. Laten we maar zondigen opdat de genade te meerder worde. Dat waren de mensen die ingeslopen waren in de gemeenten, om ze te verderven.

Want het gevaar was levensgroot dat deze insluipers anderen zouden meeslepen. Daarom is het dat Judas deze brief schrijft vol waarschuwing en vol. vermaning. Daarin toont hij heel duidelijk aan hoe verderfelijk deze mensen eigenlijk waren en dan tekent hij tegelijkertijd het ontzettend oordeel dat hen van Godswege wacht. Hij

geeft een drietal voorbeelden vanuit de Schrift.

Allereerst wijst hij op het oordeel dat het volk van Israël trof. Het volk dat de Heere op zo'n wonderlijke wijze uit Egypte had verlost. Vervolgens wijst hij op het oordeel dat de heerlijke engelen trof. En in de derde plaats wijst hij op het verschrikkelijk oordeel dat kwam over de goddeloze steden Sodom en Gomorra, waarvan de Dode Zee nog een sprekend getuige is.

En zo wil hij de gemeenten die hij schrijft, overreden van de zekerheid van de straf die deze goddelozen wacht, maar hij wil ook de insluipers overreden van de vreselijkheid van de straf die hen wacht. Wetende de schrik des Heeren zoekt hij hen te bewegen tot het geloof. Hij wil hen waarschuwen voor het naderend verderf, zoekende alzo het behoud van die goddelozen. Tegelijkertijd wekt hij de ware gelovigen op tot grote standvastigheid om te strijden voor het geloof, éénmaal de heiligen overgeleverd. Opdat ze niet in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid zouden vallen.

Bij het eerste van die drie voorbeelden worden we nu bepaald. Het zijn de woorden van onze overdenking.

En dan staat er zo: *Ik wil u indachtig maken, als die dit eenmaal weet, dat de Heere, het volk uit Egypteland verlost hebbende, wederom degenen, die niet geloofden verdorven heeft.*

Dit eerste voorbeeld, waarbij we nu bepaald worden, is eigenlijk van de drie voorbeelden die Judas noemt, het meest sprekende voorbeeld. Want in dit voorbeeld gaat het over Gods eigen volk, waaraan de Heere zo'n grote liefde heeft geopenbaard. Want dat volk van Israël was het volk dat de Heere Zich verkoren had uit alle andere volken der aarde, opdat het Zijn volk zou zijn. Hij verloor hen niet omdat zij groter, voornamer, aanzienlijker en heerlijker waren dan andere volkeren. Nee, er waren groter en voornamer volken op de aarde. Het volk van Israël was eigenlijk het onaanzienlijkste volk ter aarde. Maar Hij heeft naar hen omgezien in genade naar het vrije van Zijn eeuwig welbehagen. En dat moest Israël een gedurig wonder zijn. Ze moesten elke dag opnieuw wel zeggen met een verwonderd hart, hoe is het mogelijk dat wij zo bevoorrecht zijn boven anderen.

Toen dat volk onderdrukt werd in Egypte en toen zij schreiden vanwege hun harde dienst, hoorde God hun gekerm, zo staat er in Ex. 2 in de laatste verzen van dat hoofdstuk. *God hoorde hun gekerm, en God dacht aan Zijn verbond met Abraham, met Izak en met Jacob. En God zag de kinderen Israëls aan, en God kende hen.* Hij zag ze aan met een oog vol liefde, met een oog vol genade, en met een oog vol ontferming.

En dan is het zo dat Hij Mozes verwekt en aangordt met kracht uit de hoogte om dat volk dat dienstbaar is in Egypte, en zo wreed verdrukt wordt, uit te leiden en te verlossen. En wat maakt de Heere Zich dan een heerlijke naam in Egypte, waar in al die plagen waardoor de Egyptenaren geteisterd worden, niet alleen des Heeren grootheid, des Heeren luister en majesteit blijkt, maar ook des Heeren genade ten opzichte van Zijn volk Israël. Want hun gaat de Heere telkens sparend voorbij. En al is het dan dat Farao telkens en telkens weer z'n hart verhardt, God weet hem klein te krijgen. En straks is het zo, dat hij achter het volk aandringt om ze het land uit te drijven. En dan krijgen ze nog goud en zilver mee ook, als ze maar vertrekken.

Werkelijk, als Israël daarop let dat ze uitgeleid zijn door een hoge Hand en door een uitgestrekte Arm, moeten ze toch wel instemmen met de dichter:

"Dit werk is door Gods alvermogen.

Door 's Heeren hand alleen geschied.

Het is een wonder in onz' ogen.

We zien het, maar doorgronden 't niet."

En zo bleef het. Hoe zorgde de Heere voor dat uitgeleide volk toen ze kwamen bij de wateren van de Rode Zee.

Farao immers had inmiddels berouw over het feit dat hij hen had laten trekken en jaagde hen achterna. En hoe hachelijk was het toen voor het volk van Israël, want zij konden geen kant uit. Ze zaten in de val. Want vóór hen was er water, aan weerszijden een bergketen en achter hen het leger van de Egyptenaren.

Ja, Farao dacht: "Ik heb ze!" Maar God baande door de woeste baren, en brede stromen hun een pad, terwijl Farao en zijn mannen verdronken in het water van de Schelfzee. En hoe trouw zorgde de Heere voor het volk in de woeste wildernis. Hij was hun Leidsman. Hij was hun Gids. Hij wees hun de weg. Hij ging hun voor, des daags in een wolkkolom en des nachts in een vuurkolom. Hij was het die aan hun zijde streed tegen de vijanden die hen in de woestijn zochten te overrompelen.

Ja, de Heere was het Die voor hen zorgde. Gods hand bracht in dat dorre oord, rivieren uit de steenrots voort. En ze werden dagelijks begenadigd, met manna, hemels brood, verzadigd. En als was het nog niet genoeg,

hoe vol liefde boog de Heere Zich tot dat volk temeer bij de Sinai. Want al was het, dat de berg rookte en al was het, dat bliksemschichten het luchtruim doorklieften, dat volk bleef gespaard. God gaf hun Zijn verbond en Zijn woorden. Ik ben de Heere, die vreselijke God, Die u uit Egypteland uitgeleid heb. Daar verbond de Heere Zich als een liefdevolle God aan dit zó beweldadigde volk. Ja, Hij gaf aan Jacob Zijne wetten en deed Israël op Zijn woorden letten. Zo wilde Hij met geen volken handelen. Want die moesten Zijn getuigenissen en Zijn verbondsgeheimen missen.

Waarlijk, hoe veel liefde betoonde de Heere hun. En hoe groot was Zijn lankmoedigheid jegens hen. "De liefde", zo zegt de apostel in de brief aan de gemeente van Korinthe: "De liefde is lankmoedig."

En hoe betoonde de Heere hun Zijn liefde in Zijn grote lankmoedigheid. Hij kon van dat volk zeggen:

*"k Heb aan dit volk, dat Mij vergat,
een lange tijd verdriet gehad.
Ja veertig jaar hun hoon verdragen.
En zei: "Dit volk, dat steeds Mij sart,
heeft een verdwaasd en dwalend hart,
't scheidt in Mijn wegen geen behagen."*

Hoe ondankbaar gedroegen zij zich jegens de Heere. Hoe talrijk waren hun zonden. Nauwelijks uitgeleid uit Egypte, bogen zij zich neer voor een gouden kalf en zeiden: "Dat zijn nu de goden, die u uit Egypte geleid hebben." En hoe vaak waren ze aan het murmureren. Ze gingen zelfs zóver, dat ze het kostelijk manna dat God liet regenen, dat wonderbrood, uit de hemel verachtten. Hun ziel walgde van dat zeer lichte brood. En zeker, toen hebben ze telkens en telkens weer het ongenoegen Gods ondervonden op een verschrikkelijke wijze, maar tegelijkertijd hebben ze ook ondervonden Gods vergevende liefde, en Zijn vergevende sparende genade. Waarlijk, we moeten ons wel verbazen over de grote lankmoedigheid aan dat volk bewezen. Maar eens komt er aan die lankmoedigheid een eind.

Wanneer dat is? Geliefden, dat is als zij God gaan verwerpen in ongelooft. Want het is vanwege hun ongelooft, dat ze niet konden ingaan in het beloofde land, dat de Heere hun in het vooruitzicht gesteld had. Het was, toen de verspieders terugkeerden uit het land Kanaän.

Die verspieders toch zeiden wel: "Het is een prachtig land, en het is een vruchtbaar land, inderdaad het is een land vloeiende van melk en honing", maar ze zeiden tevens: "het is een onneembaar land. We komen er nooit in. Want er wonen reuzen en de steden zijn zo sterk, dat wij ze nooit zullen kunnen innemen."

Zeker, Jozua en Kaleb lieten een ander geluid horen en legden een goed getuigenis af, niet alleen van dat land, maar ook van de Heere, hun God, waar ze het volk er op wezen, dat God hun dat land beloofd had. O, uit hun getuigenis bleek, dat ze God op Zijn Woord geloofden. Ze zeiden immers: "Al is het dat wij zwak zijn en gering in aantal, en al is het dat die steden groot zijn en sterk, en al is het dat er reuzen wonen, God heeft toch gezegd dat Hij ons dat land geven zal. En wat Hij zegt, dat doet Hij ook."

Het volk wilde echter naar hen niet luisteren en dan komt het zelfs zo ver, dat ze van plan zijn deze goede getuigen te stenigen, en een hoofd op te werpen om terug te keren naar Egypte. En zie, toen gebeurde, wat er staat in onze tekst, toen was het zo dat de Heere het volk uit Egypteland verlost hebbende, wederom degenen die niet geloofden verdierf! Toen hebben ze Zijn toorn in al z'n vreselijkheid ondervonden. En toorn is omgekeerde liefde. Want het is in God dezelfde deugd. Maar voor het volk was het niet hetzelfde, want zo groot als Gods zegeningen over hen geweest waren, zo groot was nu Zijn oordeel over hen. Juist omdat ze na zoveel gunstbewijzen Hem verachtten en verwierpen.

O, toen was bij God de maat vol. Toen heeft Hij ze verdorven. En toch, in de toorn gedacht Hij des ontfermens. Want Hij verdierf niet het hele volk. Hij verdierf ze niet allemaal. Alleen degenen, staat er, die niet geloofden. Hij heeft dat volk niet verdorven als zodanig, maar alleen degenen die twintig jaren oud waren en daarboven. Ja, in de toorn gedacht Hij nog des ontfermens. Voor verschillenden was dat oordeel ook nog maar een tijdelijk oordeel. Want Mozes en Aáron zijn ook in de woestijn gestorven; zij konden ook niet ingaan vanwege hun ongeloof. Zo staat het in Gods Woord. Ze zijn ook verdorven, maar het was slechts tijdelijk. Want Mozes en Afton mochten ingaan in het hemels Kanaän.

Wat worden ook wij bepaald bij Gods lankmoedigheid, als we letten op wat Hij gedaan heeft aan en met dat volk van Israël. Nee, we hoeven eigenlijk niet eens te letten op dat volk van Israël om verwonderd te zijn over de grote lankmoedigheid Gods. Zouden we ons vandaag ook niet moeten verwonderen over Gods grote lankmoedigheid, als we letten op ons Nederlandse volk. Hebt ge u daar wel eens over verbaasd dat wij er als volk, als natie nog mogen zijn en dat terwijl we de gehele dag niet anders doen dan God tergen, Zijn wetten vertrappen, met Hem spotten, Hem honen en lasteren, Zijn naam vervloeken, Zijn dag ontheiligen en Zijn dienst verachten? En dat, terwijl wij toch een volk zijn dat weleer genoemd kon worden een christelijk volk met een christelijke overheid.

O, waar zijn we terecht gekomen?

En toch, God heeft ons nog niet weggestornd, maar Hij overlaadt ons nog dag aan dag, met Zijne gunstbewijzen. O God, hoe is het mogelijke dat U dat doen wilt! Wat een wonder dat er geen vuur van de hemel regent. Wat een wonder dat wij als volk er nog zijn. Dat wij niet weggevaagd zijn van de aardbodem. Want als God met ons als volk naar recht had gehandeld, was Nederland er niet meer geweest. Maar ach, laten we inkeren tot onszelf.

Hebt ge u er wel eens over verwonderd dat u er nog bent in onderscheiding van zoveel anderen? Dat u uw plaatsje hier weer in mocht nemen? O, zeg het, hebt u dat gedaan met een verwonderd hart? Toen u hier ging zitten, hebt u toen gedacht: "O God, wat een wonder dat ik hier nog zitten mag, dat ik er nog ben en dat ik zijn mag in Uw huis,

onder Uw Woord! Dat u me nog niet zat geworden bent!"

O, dat ge u leerde verwonderen, want dat is al vrucht van genade. Een mens van nature verwondert zich daarover niet. Maar degenen, wier ogen geopend zijn voor de heerlijkheid en de grootheid Gods en voor eigen zondigheid, verlorenheid en nietigheid, die gaan zich verwonderen. Ja, Gods kinderen verwonderen zich. O, die verwonderen zich over zoveel dingen. Die verwonderen zich erover, als er licht over vallen mag, dat God hen wilde kennen. Dat God hen van eeuwigheid wilde kennen. En dat Hij naar Zijn soeverein welbehagen in de tijd naar hen wilde omzien. Zij hebben wel eens uitgeroepen: "Waarom was het op mij gemunt, daar zovelen gaan verloren." En dan wordt er wel eens achter gezegd: "Die Gij geen ontferming gunt." Ik geloof niet dat dat helemaal juist is. Maar ik geloof wel dat er achter gezegd mag worden: "En dat u mij ontferming gunt." Waarom was het op mij gemunt? Zovelen gaan er verloren, en mij gunt gij Uw ontferming!

En toch, Gods kinderen verwonderen zich daarover wel het meest, dat God naar hen bleef omzien. Dat God hen niet zat geworden is. Dat de Heere hen wilde drágen dat is groot, maar dat de Heere hen wilde vérdragen, dat is eigenlijk nog groter. Want wie zou met een weerbarstig kind doen, wat God doet met Zijn kinderen? Wij hadden hen allang op straat gezet, maar God zet Zijn kinderen niet op straat. En daarom als we daar eens indrukken van hebben mogen, wat we waard zijn en wat we ons waardig maakten, ook na ontvangen genade, dan kan het gebeuren dat ook bij alle tegenspoeden en alle kruisen gezegd mag worden: "Wat is God toch goed!" Dat begrijpt de wereld niet. Het is voor hen een raadsel, dat iemand zeggen kan: "Wat is God goed", terwijl hij alles tegen heeft.

En toch, al zitten Gods kinderen in de grootste smarten, toch kunnen ze ook dan wel eens uitroepen: "Wat is God goed, want Hij doet nooit met mij naar mijn zonden."

Geliefden, dat wij daar iets van zouden mogen hebben. Maar wij worden niet alleen bepaald bij Gods lankmoedigheid maar, in de tweede plaats worden we ook bepaald bij

2. Gods Rechtvaardigheid.

Want in deze tekst die we met elkaar overdenken, komt ook uit het rechtvaardige van Gods oordeel. Zeker, het was een uitermate zware straf. Ze zijn, zegt Judas, verdorven. En daarmee bedoelt hij, dat ze zijn omgekomen in de woestijn. Ze hebben daar hun eind gevonden zoals een wild beest in de woestijn zijn eind vindt. Ze hebben nauwelijks een graf gehad. "Verdorven" zijn ze en dat na eerst zo blij uitgetrokken te zijn uit Egypte. Want dat staat toch ook in onze tekst, namelijk, dat de Heere eerst dat volk uit Egypte verlost heeft, om daarna wederom degenen die niet geloofden, te verderven. Eerst was er dat blijde uittrekken uit Egypte en daarna een eerloze begrafenis in de woestijn. Eerst een hoopvol voortreizen totdat ze kwamen bij de grenzen van het beloofde land. Het einde van de lange vermoeiende en inspannende reis was in zicht. En de sappige vruchten van het beloofde land hadden ze in de woestijn reeds geproefd. Toch zijn ze niet ingegaan. Ze hebben niet kunnen ingaan. Alle inspanning, alle ontbering was tevergeefs. Hij heeft ze verdorven.

O, de Heere moet wel zeer toornig op hen geweest zijn, dat Hij hen, zoals Paulus schrijft, terneder sloeg in de woestijn. Terneergeslagen zijn ze in Zijn toorn, in Zijn grimmigheid. Ja, het is zelfs zo, dat God als het er op aan komt, Zijn naam en Zijn eer op het spel zet tegenover de heidenen. Want zou Hij nu dat volk toch verteren? Mozes heeft eens gesmeekt: "Heere, doe dat toch niet, want wat zal er dan van Uw heerlijke Naam worden?" Dan zullen de heidenen met die Naam gaan spotten en zeggen: "Hij heeft ze wel uit Egypte verlost, maar Hij heeft ze niet in Kanaän kunnen brengen."

God zet bijna, zo zou ik willen zeggen, Zijn Naam en Zijn eer op het spel.

De Heere moet Zich wel zeer vertoornd hebben, maar dan moeten de zonden ook wel zeer groot geweest zijn. En dat is ook zo. Waarover heeft God Zich dan zó vertoornd? Over de zonde van het ongeloof! Hij heeft degenen die niet geloofden verdorven. Ongeloof is een vreselijke zonde. Want weet u wat ongeloof doet? Wij praten er soms zo gemakkelijk over. Wij vinden andere zonden veel erger, nietwaar? Een dief vinden we een gruwelijke zondaar, en een moordenaar, en een wellusteling! Dat zijn afschuwelijke mensen. De kranten staan er vol van. Maar dat iemand ongelovig is, dat vinden wij helemaal niet erg. Dat is eigenlijk iets heel gewoons. Het geloof is een uitzondering, maar het ongeloof is regel. Wie verbaast zich over een ongelovige?

En toch is de zonde van ongeloof zó erg. Want wat is eigenlijk ongeloof? Ongeloof is God tot een leugenaar maken. Het ongeloof zegt: "God liegt." O, daar moet u eens over nadenken! Want als ik eens bij u zou komen en ik zou tegen u zeggen, nadat u mij iets verteld had: "U liegt!" O wat zou u verontwaardigd zijn. U zou dat niet dulden. U zou zeggen: dat vind ik een grove belediging. U zou diep verontwaardigd zijn. O, hoe durft u te zeggen, dat ik lieg?

Ja, iemand een leugenaar noemen is de grootste smaad, die men een mens kan aandoen. En dat is te begrijpen want weet u wat het betekent als men iemand een leugenaar noemt? Wel, dat betekent dan eigenlijk dat die mens niet te vertrouwen is. Vertrouw hem niet, want hij bedriegt, hij misleidt je! En dat doet nu het ongeloof, want het ongeloof verklaart God tot een leugenaar, Die de Waarachtigheid Zelf is, Die verre is van alle goddeloosheid, Die de waarheid spreekt en Die de waarheid bemint en Die de waarheid is. Maar, wat is dan dat ongeloof voor God een diepe belediging! Het krenkt God tot in het diepst van Zijn wezen.

En let daar nu eens op: God heeft dat volk niet verdorven toen ze om het gouden kalf huppelden. Zeker hebben ze toen het ongenoegen Gods ondervonden, maar Hij heeft ze niet verdorven. Hij heeft ze niet verdorven toen ze murmureerden bij Massa en bij Meriba. Wel ondervonden ze het ongenoegen Gods, maar Hij verdierf hen niet. Hij heeft ze niet verdorven toen ze hoereerden met de dochteren van de Moabieten, ook al ondervonden zij het ongenoegen Gods. Maar wanneer gaat God ze verderven? En waarom gaat God ze verderven? Wel, wanneer zij Hem niet langer geloven. Wanneer ze Zijn Woord niet langer geloven. Wanneer ze Zijn beloften niet langer geloven. En wat dan?

De Heere Jezus heeft eens gezegd tegen Zijn apostelen: "Gaaf dan heen, predikt het Evangelie aan alle creaturen, en wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn die zal zalig worden, maar wie niet geloofd zal hebben, die zal niet zalig worden, nee, dat staat er niet, maar die zal verdoemd worden!"

Die zal verdorven worden! En wat is dat nu: niet geloven? Wat is eigenlijk ongelovig zijn? Wel geliefden, dat is niet zo maar de Heere niet aannemen. Het is niet een negatieve zonde, maar het is een positieve zonde. Het is een positief zich verzetten tegen God. Het is een verwerpen van God. En zo is het ongeloof ten diepste pure vijandschap tegen God en is er voor dat ongeloof geen enkele verontschuldiging.

Maar geliefden, wat worden wij er dan toch dicht bij betrokken! Want ik zou u willen vragen: "Bent u een gelovige?" En als u nu antwoordt: "Nee, dat ben ik nog niet", dan betekent dit dat u nog onbekeerd bent. En weet u wat onbekeerd zijn is?

Nee, anders nog, weet u wat onbekeerd blijven is? Dat is ongelovig zijn en blijven! Dan geloven we Gods bedreigingen niet. Dan geloven we ook Zijn beloften en toezeggingen niet. Kortom, dan geloven we Zijn Woord niet, dat Hij ons laat prediken. Ook al zijn we er nog zo goed mee bekend, maar dan nemen we dat woord niet ter harte. Dan luisteren we er weliswaar naar, maar dan leggen we het toch naast

ons neer. Dan verwerpen wij Zijn raad. Het ongeloof openbaart zich dan ook in een onheilig leven. Want we nemen God niet serieus.

Als we Zijn bedreigingen serieus namen, ernstig namen, zouden we dan nog rustig kunnen voortzondigen en in een onheilig leven verder wandelen? De rust zou worden opgezegd. We zouden geen raad meer weten. En toch, terwijl wij een onheilig leven leiden, terwijl wij God slechts dienen met een half hart, terwijl we op twee gedachten blijven hinken, door de wereld vast te houden en tevens een beetje godsdienstig te zijn, hopen we toch op de hemel. Waarom? Omdat we godsdienstig zijn, omdat we 's zondags naar de kerk gaan, omdat we de Bijbel lezen, omdat we de Psalmen zingen, omdat we onze kinderen naar een christelijke school sturen. Wij doen toch een heleboel goede dingen? Daarom is het, dat wij evenwel op de hemel hopen. En daaruit blijkt nu, dat we niet geloven wat God in Zijn Woord zegt.

Wij geloven niet dat het waar is wat er staat in de Openbaring aan Johannes in het 21e hoofdstuk: "De vreesachtigen en "ongelovigen" en gruwelijken en doodslagers en hoereerders en tovenaars en afgodendienaars en al de leugenaars, hun deel is in de poel die brandt van vuur en sulfer!"

De ongelovigen worden hierbij ook genoemd! Zij staan op één lijn met de afhoereerders, de afgodendienaars, de doodslagers en leugenaars. O, die God niet geloven, nemen het niet zo nauw met Zijn Woord. En dat komt openbaar in hun leven. Ongeloof, dat is geen acht geven op de ons voorgestelde zaligheid en dan is het ongeloof te erger wanneer het daar gevonden wordt waar het Woord van God gepredikt wordt. Er is ook ongeloof in de wereld en men komt er eerlijk voor uit. Ze zeggen: "We geloven niet, dat er een God is." En als men tot hen spreekt over het rechtvaardig oordeel dan lachen ze u in het gezicht uit. Ziet, dat is bruut ongeloof! Natuurlijk, God zal ook hen verderven! Ze zullen het aan de weet komen straks, dat er *een God is, Die leeft en op deez' aarde vonnis geeft*, maar dan is het te laat!

Doch, de ergste vorm van ongeloof komt voor onder degenen die het Woord van God kennen. O, ontzettend, ongelovig te zijn en ongelovig te blijven ondanks alle vermaningen die zo ernstig zijn. Ondanks alle waarschuwingen, ondanks alle lokkingen, ondanks alle nodigheden! Dwars door alles heen het hart te verharderen en zich niet te laten gezeggen, zich van alles niets aan te trekken. Gewoon z'n eigen leven blijven leven! Straks ook weer gewoon naar huis te gaan en net te doen alsof men hier niet zat. O, denk eraan, u wordt nu nog gewaarschuwd, genodigd en gelokt. Maar als u dit alles naast u neerlegt, dan blijft er geen verontschuldiging meer voor u over! Er blijft voor u geen excuus meer over.

De Heere Jezus heeft eens gezegd in Joh. 15 vers 22: "Indien Ik niet gekomen ware en tot hen gesproken had, ze hadden geen zonden." Ja, zo ver gaat de Heere Jezus, dat Hij zegt: "Ze hadden geen zonden!" Maar nu hebben ze geen voorwendsel voor hun zonden!" Nu zijn alle voorwendsels, nu zijn alle verontschuldigungen hun uit de hand geslagen.

O, die zonde van het ongeloof! Ze is te erger naarmate we dichter bij het Woord leefden. Naarmate we meer dan anderen de blijken van Gods gunst, en goedheid en liefde van nabij leerden kennen en zien. U moet niet vergeten dat we hier zitten temidden van degenen die God vrezen, die de Heere kennen en die levende getuigen zijn van Zijn genade. U bent daarmee op de hoogte.

Geliefden, hoe ontzettend dan, om een bekeerde vader of een bekeerde moeder of grootvader of grootmoeder, of broer of zuster gehad te hebben. En diens levenswandel te hebben gezien en diens woorden te hebben gehoord. Waar gesproken werd over Gods genade, over Gods liefde en over des Heeren dienst. En dan zo'n godvrezende te hebben zien sterven, want toen werd het waar: "Let op de vrome en zie naar de

oprechte, het einde van die man zal vrede zijn! U hebt dat gezien met uw eigen ogen, u bent daarbij geweest. En het maakte wellicht zoveel indruk op u, dat u zei: "Is dat nu sterven, zo zou ik ook wel willen sterven!"

En dan toch dezelfde blijven. En dan toch zich niet laten gezeggen. Verstaat u nu, waarom ongelooft de ergste zonde is? Dáárom is het dat u verloren gaat! Want nee, u gaat niet verloren omdat u onbekeerd bént, maar u gaat verlóren omdat u onbekeerd blééf. U gaat niet verloren, omdat u zo slecht bent; u gaat niet verloren omdat uw hart zo hard is; dat hart is voor God niet te hard en u bent niet te slecht om genade te krijgen. God geeft genade juist aan slechte mensen. Want beste mensen hebben het niet nodig. Dus, daarom gaat u niet verloren, maar u gaat verloren om uw ongelooft.

Geliefden, hoe ontzettend is dan toch dat ongelooft. Als de Heere de handen naar u uitstrekt, zoals Hij dat ook nu doet en heel nadrukkelijk á bedoelt, om dan te zeggen: "Hij bedoelt mij niet!"

En als dan de Heere met grote nadruk zegt en u ervan zoekt te overreden, dat Hij werkelijk á bedoelt, om dan toch te blijven volharden, om dan toch te blijven zeggen: "Het is niet waar, ik werd vanavond niet bedoeld, ik ben vanavond niet met de vinger aangewezen! U liegt!"

O, dat ongelooft. Niet te geloven dat het waar is, wat God zegt en dat Hij u bedoelt als Hij betuigt: "Wie mij nederig valt te voet, zal van Mij Mijn wegen leren!" O, daar tegen in te durven gaan en te zeggen: "Ik geloof er niets van, ik geloof nooit dat het waar is." Wat is het ongelooft toch een verschrikkelijke zonde! Het is de moeder van alle zonden.

Want de eerste zonde die bij de mens openbaar kwam, was ongelooft. Hij geloofde God niet langer! Hij geloofde de duivel. Hij maakte aanstonds God tot een leugenaar. O, als we eens geloofden dat God heilig is en rechtvaardig, wat zouden we dan de zonden gaan haten en vlieden. Wat zouden we er dan naar staan om met God verzoend te worden.

Maar ook, als we eens geloofden, dat het waar is, dat er bij de Heere genade is, o, wat zouden we dan naar Hem toekruipen en Hem om genade bidden, terwijl Hij nog van genade weten wil. O, dat u het Woord dan nu ter harte nam en niet in uw ongelooft volhardde, want het ongelooft is zó Godonterend. Daarom vertoornt Hij Zich daarover ook zo schrikkelijk.

Wij lezen dat overal in de Schrift. Als het ongelooft de kop opsteekt, vertoornt God Zich. Denk maar eens aan die hoofdman die niet geloofde dat God machtig was om wonderen te doen. Hij werd vertreden in de poort. Waarom? Om z'n ongelooft! O, dat ongelooft! Het zette Adam buiten het Paradijs. Het deed Israël Kanaän niet ingaan. En als wij ongelovig blijven, zullen wij daardoor het koninkrijk der hemelen niet binnentreden. Ja, de Heere neemt ook bij Zijn volk het ongelooft zeer kwalijk. Juist omdat het ongelooft zo Godonterend is. Mozes en Aäron zijn in de woestijn gestorven. Zacharias werd vanwege zijn ongelooft met stomheid geslagen. Hoe vaak werden de discipelen niet bestraft vanwege hun ongelooft. "O, onverstandigen en tragen van hart om te geloven. En, "waarom hebt gij gewankeld, gij kleingelovige." Wees toch niet ongelovig, maar gelovig!

Denk aan Thomas, die zei: "Ik zal het geenszins geloven!" Maar een week langer dan de anderen bleef hij in het dorre wonen. O, dat wantrouwen van God, dat kleine gedachte hebben van Gods genade! Dat verdenken van Gods trouw, als het iets anders gaat dan wij hadden verwacht; als het anders gaat dan het vlees begeert! Wat al boze gedachten kunnen er dan in onze harten oprijzen. En bleef het maar bij boze gedachten. Wat kunnen we dan vaak erge dingen gaan zeggen! Hoe kunnen we dan een slecht gerucht verspreiden van het goede land, of hebt u die zonden nooit leren

verfoeien bij u zelf? Hebt u die zonde van het ongeloof nooit als zonde leren kennen en als zonde leren bewenen? Waarlijk, dan is het zo, dat we om dat ongeloof de verwerping waard worden! O, dat God ontrende, dat God beledigende ongeloof, dat de Heere krenkt tot in het diepst van Zijn wezen!

Dat wij ons daarover voor God leerden verfoeien en zouden instemmen met wat de dichter zong van Psalm 119:69.

Maar geliefden, in dat oordeel Gods over het ongelovige Israël blijkt ook nog **Gods liefde**. Dat is onze derde gedachte.

Geliefden, al wat God doet dat doet Hij met wijsheid, maar dat doet Hij ook met liefde. Ja, ook als Hij komt met Zijn oordeel. Ach, waarom is het dat Hij deze ongelovigen in de woestijn verdierf? Het is tot ónze waarschuwing en opdat ze voor ons een afschrikwekkend voorbeeld zouden zijn. Daarom heeft de Heere het ook zo nadrukkelijk laten optekenen, opdat wij, wetende de schrik des Heeren, komen zouden tot het geloof! Zo ging het met de dichter van Psalm 119. Hij zong: "Al 't goddeloos volk verdoet u als schuim van d'aard. Dies zal ik Uw getuigenissen vrezem."

Daarom ook herinnert Judas de gemeenten eraan. Hij zegt immers: "Ik wil u het indachtig maken, als die dit eenmaal weet!" Hij begint met te zeggen dat hij hun niets nieuws te zeggen heeft. Hij zegt, u weet het allang en u weet het grondig ook, want dat ligt in dat woordje "eenmaal" begrepen. U weet het nu eenmaal! Nu eens en voorgoed. U bent er goed mee op de hoogte.

Wij lezen in de kanttekening bij het woordje "eenmaal" : dat is gewisselijk, ten volle, ten rechte. Judas bedoelt: Ik kom u niets nieuws vertellen. U kent de gebeurtenissen, ik hoef ze in den brede niet te vermelden, u kent ze zelf tot in de kleinste bijzonderheden. U bent bekend met het Woord van God. Maar ik wil u er alleen aan herinneren! Ik wil u indachtig maken, datgene wat u eigenlijk allang weet.

En dan doet hij geen overbodig werk of nutteloos werk. Integendeel, dan doet hij heel nuttig werk. Wij moeten telkens maar weer aan dat, wat we weten, herinnerd worden! Dat is het beste medicijn tegen het ongeloof.

Vandaar dan ook dat er telkens weer in het midden van de gemeente een gedachtenismaaltijd gehouden wordt tot versterking van het geloof en tot bestrijding van het klein geloof en van het ongeloof. "Doet het tot Mijn gedachtenis", zegt de Heere opdat we indachtig zouden worden Gods trouw, Gods genade en Gods ontferming. En opdat we ons voor God zouden verfoeien. En zo is het ook de taak van Gods knechten om te doen gedenken aan de Heere! Zij moeten u aan de Heere helpen herinneren en aan Zijn heerlijke daden, en aan Zijn grote genade en aan Zijn gadeloze liefde. Maar ook aan Zijn schrikkelijk oordeel. En dat tot uw welzijn. De dienaar des Woords maakt u eigenlijk maar indachtig wat u allang weet.

Het is niet zo, geliefden, dat u naar hier moet komen om iets nieuws te horen. Want in de prediking van Gods Woord wordt u niets nieuws verteld. Alleen wordt u indachtig gemaakt wat u allang weet. Er wordt gewaarschuwd voor de zonde en er wordt gewaarschuwd voor het niet geloven van Gods Woord, nietwaar, daar komt het altijd weer op neer.

Wij preken u helemaal niet iets nieuws! Telkens weer maken we u, wat u allang weet, indachtig. En dat, opdat u uw nut er mee zou doen. Want daarom moet het telkens herhaald worden. Het is net als met kinderen op school: Iets wordt uitgelegd en nog eens uitgelegd en dan wordt het nog eens met andere woorden herhaald, net zolang tot de kinderen zeggen: "Ja, nu weet ik het, nu begrijp ik het!"

Ik wil u indachtig maken als die dit allang weet. Maar we weten het nooit goed

genoeg. En wij moeten het niet alleen weten, maar wij moeten van dat weten ook een goed gebruik maken. En daarom is het nuttig er telkens weer bij stilgezet te worden. En weet u, hoe het dan ook nog kan gaan? Wel, het kan gebeuren, dat gepreekt wordt over een bekende geschiedenis en dat u zeggen moet: „Het is alles geheel nieuw voor mij! Ik heb nooit geweten, dat er zulke lessen in lagen!" O, hoe wonderbaar is Uw getuigenis. Ja, Uw gebod is zeer wijd en daar zou ik het hele Woord van God onder willen verstaan, Uw gebod is zeer wijd. Ik heb in alles een einde gezien, maar aan Uw wet, aan dat Evangelie van genade, niet. Wat is Uw Woord rijk!

Welnu, geliefden, zo doet Judas! Hij maakt hun indachtig, dat wat ze allang wisten. En waarom doet hij dat? Opdat ze er een goed gebruik van zouden maken. Hij waarschuwt ze voor insluipers, die hij eerst goddelozen genoemd heeft, Maar die hij in onze tekst ongelovigen noemt. Daarover behoeven wij ons niet te verwonderen, want ongelovigen zijn altijd goddeloos. Als iemand goddeloos is, is hij een ongelovige en als iemand een ongelovige is, dan is hij een goddeloze! Dat blijkt wel uit zijn leven. Goed, hij moge bewaard worden voor brute uitpattingen, maar zijn hart is goddeloos en dus is zijn leven goddeloos en zijn zijn woorden goddeloos, en zijn zijn daden goddeloos en zijn zijn ogen goddeloos. Goddeloosheid en ongelooft gaan altijd hand in hand.

Welnu, daarop wijst Judas en dan zegt hij: "Denk eraan, ze komen om, ze worden verdorven, net zo zeker als die ongelovigen in de woestijn verdorven zijn. U kent die geschiedenis toch? Ik haal het alleen maar eventjes op, *ik wil het u indachtig maken!* Denk er maar eens over na." Ja, dat moet de vrucht zijn van de prediking, dat we met een hart en ook een hoofd vol gedachten naar huis gaan en dat we over het gehoorde gaan mediteren. Als het goed is, moeten wij het herkauwen zoals de reine dieren het voedsel herkauwen. O, daarom is het, dat er gepredikt wordt. Doch, zo vervolgt Judas: "Laat u nu niet meevoeren met die insluipers, ze hebben misschien een mooi jasje aan en ze kunnen wellicht mooi praten en misschien hebt u wel achting voor hen, maar scheid u van hen af, doe niet met hen mee! O, wat ik u zeg, zeg ik u allen, waakt! Weest op uw hoede!"

Geliefden, welk een ernstig woord, ook voor ons. Wij zijn bepaald geworden bij het schrikkelijk kwaad van het ongelooft. En nu belijden wij allen de waarheid, ook deze waarheid, ook zoals die nu verkondigd is! Wij stemmen er allen mee in, maar neemt u dat woord nu ook ter harte?

Want denk eraan, als u tot hiertoe het woord niet ter harte nam, dan wil dat zeggen dat u het verworpen hebt. Maar weet dan tegelijkertijd dat daar geen verontschuldiging voor bestaat. O, nog roept de Heere u tot bekering, nog roept de Heere u tot het geloof. Straks houdt dat op! Dan valt de deur der genade op het nachtslot.

Ja maar, zegt u wellicht, nu moet u eens luisteren!

U zegt wel dat God roept tot bekering, maar bekeren kan een mens zichzelf niet. U zegt wel dat God de mens tot geloof roept, want er staat: Bekeert u en gelooft het Evangelie, maar weet u wel, dat een mens van zichzelf niet geloven kan? Wij kunnen er niets aan doen, dat wij ongelovig zijn, want het geloof is nu eenmaal een gave Gods en als God de mens niet bekeert, nou ja, dan is het eigenlijk nog zondig ook als een mens zichzelf gaat bekeren, want dan loopt hij God eigenlijk maar voor de voeten! Hij kan het beste maar rustig afwachten tot God gaat werken. God moet toch een mens bekeren, nietwaar? En God moet ons toch het geloof geven?

Geliefden, ik ben er blij mee, dat u dát tenminste gelóóft dat God u bekeren moet en het het geloof een gave Gods is. Want als u dat gelooft, als u dat echt gelooft, nu, dan gaat u vanzelf erom vragen; dan gaat u die God smeken om geloof. Dan wordt uw

gebed: "Zou U me alstublieft het geloof willen geven, want ik geloof dat het geloof een gave Gods is! O, Heere, Gij moet het mij schenken; ik heb het van mijzelf niet en U wilt het ook schenken, want dat wordt gepreekt. Ik geloof dat Heere. Heere geeft U mij ook dat geloof! En, Heere, ik geloof ook vast en zeker, dat U alleen maar mij bekeren kunt, want ik heb zo'n onbekeerlijk hart. Maar Heere zou U me dan ook alstublieft willen bekeren, zoals u al Uw volk bekeerd hebt?"

Ja, geliefden, als u dat echt gelooft, dat het geloof een gave van God is en dat God u bekeren moet, nu, dan gaat u vanavond nog worstelen en zuchten aan Gods troon! Hebt u dat wel eens gedaan? Hebt u er ooit moeite voor gedaan om bekeerd te worden en om dat geloof te krijgen? Hebt u uw ongeluk wel eens beweend, dat u nog steeds onbekeerd bent en dat u dat geloof nog steeds niet hebt? Of was het feit dat God u dat geven moet, voor u een excuus en verontschuldiging?

Velen zijn er gelukkig mee, dat het geloof een gave van God is want als men het niet heeft, dan kan men tenminste zeggen: "God heeft het mij niet gegeven; ik kan er ook niets aan doen! Ik had het best willen hebben hoor, maar ik heb het niet gekregen!" Dan is dus God de schuld. Maar dan vergeet u, dat Hij ook zegt: "Al wat u ontbreekt, ook het geloof, ook de bekering en een nieuw hart en noem maar op, maar al wat u ontbreekt, dat schenk Ik, zo gij het smeekt, mild en overvloedig!" En dan schenkt Hij het bidden en smeken er ook nog bij!

O geliefden, wat is het dan toch een droeve zaak, dat wij zo weinig moeite doen voor onze eeuwige gelukzaligheid. Wat al moeite getroosten wij ons om tijdelijk voordeel te behalen; wat spannen we ons er voor in, wat hebben we er veel voor over; maar wat hebben we weinig over voor ons eeuwige behoud. Daar doen we eigenlijk niets voor. Daar spannen we ons niet voor in. Daar draaien we onze hand nog niet voor om. Stapels boeken lezen we! En goed, laten het dan niet door en door slechte boeken zijn, maar het zijn beslist geen stichtelijke boeken: liefdesgeschiedenissen, romannetjes, detectives, die verslinden wij. Maar zijn wij ook bezig met het Woord van God te onderzoeken en de geschriften onzer vaders? Nee, daar heb ik eigenlijk geen zin in; daar heb ik niet zo veel behoefte aan.

O, geliefden, als we werkelijk geloofden, wat we zeiden, wanneer wij zeggen: "ik ben onbekeerd" en: "het geloof is een gave Gods." Als wij dat echt geloofden, dan kwamen wij vanavond nog op de knieën terecht. Maar als u dan ml gezegd wordt, dat God een mens bekeren wil, ja, dat Hij zelfs u bekeren wil, maar zou u dan geen geweld moeten gaan doen op het koninkrijk Gods? Zou het dan niet dwaas zijn, wanneer u voor een kortstondig, tijdelijk, genot uw eeuwige zaligheid opofferde? U zult immers nooit kunnen zeggen: "Ik heb het niet kunnen krijgen, voor mij was het niet!" Het was óók voor .á te krijgen. Ja, voor u ook. Daar komt u nooit meer tussen uit!

Geliefden, als iemand veroordeeld is tot de dood, zal hij dan niet alles doen om genade, om gratie te vragen? Maar nu is het zo, dat wij allen ter dood veroordeeld zijn. Dat hoeft niet meer te gebeuren, dat is gebeurd! Wij zijn aan de verdoemenis onderworpen, Maar we leven nog! Wij zijn nog in het heden der genade! We kunnen nog om genade bidden. Erg als u dat dan niet doet. Zo gij Zijn stem dan heden hoort, of hoort u het niet?

*Geloof dan Zijn heil en troostrijk woord.
Verhardt u niet, maar laat u leiden!*

O, dat toch Gods kinderen veel tegen het ongeloof zouden strijden. Want, och, ze laten zich zo vaak met dat ongeloof meevoeren. En het lijkt wel alsof we daar nog enigszins vermaak in vinden ook. Ongelovig weigeren we te geloven. Dat is voor mij niet en dit

kan voor mij niet zijn en dat zal ook wel niet waar geweest zijn, en dan zetten we achter alles een groot vraagteken. Maar met dat al juicht de duivel en spot de wereld en ontmoedigen we onze naasten die dat aanhoren en bovenal onteren wij God!

Welnu dan, in plaats van ons mee te laten slepen door het ongeloof, op de knieën gezonken en gezocht met de vader van die maanzieke jongeling: "Heere, ik geloof, ik zou zo graag willen geloven, maar o, dat ongeloof. Heere, ik geloof, kom alstublieft mijn ongelovigheid te hulp." AMEN.

Slotzang: Psalm 73:14

5. DE VAL DER ENGELN

Zingen: Morgenzang:6

Ps.103:10 en 11

Psalm 68:11

Gebed des Heeren: 3

Lezen: Openbaringen 20

Geliefden, wij wilden u thans met des Heeren hulp bepalen bij het zesde vers van Judas' brief:

"En de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hunne eigene woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard." Tot zover.

We worden dan bepaald bij de val der engelen en dan letten we:

1. op hun heerlijke schepping;
2. op hun vreselijke zonde;
3. op hun rechtvaardige straf

Geliefden,

Judas, een broeder en dienstknecht van Christus, waarschuwt in deze brief de gemeenten in Klein-Azië. Er waren immers sommigen ingeslopen die vreemdelingen waren van het leven der genade en die geen deel hadden aan het werk van Christus. Ze deden zich o zo schoon voor, maar waren in feite instrumenten van de vorst der duisternis. En dat kwam openbaar in hun afkerig zijn van een godzalig leven. Judas noemt ze dan ook in het vierde vers: "godelozen, die de genade van onze God veranderen in ontuchtigheid, en de enige Heerser, God, en onze Heere Jezus Christus verloochenen."

En dan gaat Judas een drietal voorbeelden noemen om ware gelovigen in Klein-Azië te doen zien hoe zondig die insluipers waren, en welk een vreselijke straf hun wacht. Want dit staat vast, God zal met die bozen afrekenen! God zal ze bezoeken. Hij heeft immers Zijn eigen volk niet gespaard. In vers vijf wijst Judas er op: "Ik wil u indachtig maken, als die dit eenmaal weet, dat de Heere, het volk uit Egypteland verlost hebbende, wederom degenen die niet geloofden, verdorven heeft. Hij ontzag Zijn eigen volk niet, dat Hij zo bewelddadig had, dat Hij verlost uit Egypte, aan wie Hij zich in genade bekend maakte en die Hij afzonderde van al de volkeren der aarde opdat het Zijn volk zou zijn. Maar Hij heeft ze wederom verdorven, namelijk degenen die niet geloofden. En dan gaat Judas verder en wijst op de engelen en op wat met hen gebeurde. Want de Heere heeft zelfs die heerlijke, machtige en schone engelen niet gespaard toen zij tegen de Heere in opstand kwamen. En als nu de Heere Zijn eigen volk niet spaart en als de Heere die heerlijke engelen niet spaart, hoe zou Hij dan deze goddelozen sparen? Hoe heerlijk hun ambt ook moge zijn en hoeveel ontzag ze bij sommigen ook mogen hebben, het zal slecht met hen aflopen.

En zo worden we dan in deze ogenblikken bepaald bij de engelen en met name bij de val der engelen. Het is vanzelf niet zo, dat wij op alle vragen een antwoord kunnen geven. Er zijn nu eenmaal terreinen die wij niet kunnen en zelfs niet mogen betreden. Er zijn verborgen dingen, waar wij niet in mogen dringen. Die verborgen dingen zijn, zo zegt Mozes, voor de Heere onze God. Maar de geopenbaarde dingen zijn voor ons en onze kinderen. Van die verborgen dingen weten wij uiteraard niets en wij hebben

er ook met onze vingers af te blijven. Maar zelfs de geopenbaarde dingen kunnen wij niet verstaan als God daarover geen licht geeft. Om Gods Woord recht te verstaan hebben we te allen tijde nodig de bediening van de Heilige Geest.

En als het dan nu over de engelen gaat, moeten wij beginnen met te zeggen dat de Schrift ons niet zoveel over de engelen meedeelt. En wat over die engelen ons medegedeeld wordt, is niet beschreven opdat het onze nieuwsgierigheid zou bevredigen, maar opdat wij daar winst mee zouden doen, opdat wij daar voordeel van zouden hebben. Al de dingen die geschreven zijn, zijn immers geschreven tot onze lering en tot onze bekering. Maar goed, er worden ons verschillende dingen van de engelen in de Schrift meegedeeld. Allereerst, dat ze geschapen zijn. Wanneer ze geschapen zijn? Waarschijnlijk op de eerste dag toen God hemel en aarde schiep. Want we lezen in het boek Job dat, toen de aarde nederzonk op haar grondvesten, de Morgensterren alle tezamen juichten, en de kinderen Gods vrolijk zongen. Ze zijn door God geschapen in het begin van de schepping. Ze zijn evenwel niet geschapen naar Gods beeld. Dat is alleen het uitnemende voorrecht van de mens geweest. De mens mogen we noemen "het kind van God" in zeer bijzondere zin, omdat mensen naar Gods beeld geschapen zijn. En zoals onze kinderen op ons lijken, zo leek de mens op God, zij het ook tot op zekere hoogte.

Maar al zijn dan de engelen niet naar Gods beeld geschapen, ze zijn wel buitengewoon heerlijk en goed geschapen, zonder dat enig gebrek hun aankleefde. Wij zouden hen "Gods dienstknechten" willen noemen. De mens is des Heeren kind, maar de engel is des Heeren knécht. Hoe heerlijk die schepping der engelen was, blijkt wel uit hun namen. Zo worden ze genoemd Morgensterren, omdat zij de heerlijkheid des Heeren weerspiegelen en weerkaatsen. Zij zijn rechtvaardig en heilige geschapen. Ze zijn zonder enige zonde geschapen. Ze worden in de Schrift dan ook "goden" genoemd. Ze worden "wachters" genoemd, en "geesten". Ja ze worden zelfs genoemd "een vlammend vuur".

Het zijn zelfstandige, geestelijke wezens, begaafd met bijzondere vermogens van verstand, wil, kracht en spraak. Zij zijn evenals de mensen redelijke schepselen. Ze hebben verstand en rede. Maar ze hebben geen stoffelijk bestaan, hoewel ze voor een tijd een aards lichaam aan kunnen nemen. Gods Woord spreekt daarvan. Zo verschenen aan Abraham twee engelen in menselijke gedaanten, ze hadden tijdelijk een aards lichaam aangenomen en legden dat weer af bij hun wederkeren naar de hemel.

Maar ze hebben een geestelijk bestaan. En omdat ze geesten zijn, is er onder hen geen bloedverwantschap. Het is zó dat ze allen tegelijk geschapen zijn. Heel anders dus dan bij de mens. Ze zijn niet als de mens uit énen bloede voortgekomen. Onder hen is geen man of vrouw. Onder hen vinden geen geboorten plaats. Het getal der engelen neemt niet meer

Toe, en breidt zich niet meer uit. Zij zijn voltallig.

Onder de engelen is ook geen verbondsbetrekking. Het is niet zo dat één engel alle andere engelen kan vertegenwoordigen. Elke engel handelt volkomen zelfstandig en neemt beslissingen voor zichzelf. Het aantal engelen is ongetwijfeld zeer groot. Jacob zag te Mahanaim een heirleger van engelen en Elisa zag dat de berg vol was van vurige wagenen en vurige paarden. En de Heere Jezus heeft in de hof van Gethsémané tegen Zijn discipelen gezegd: "Of meent gij dat Ik Mijn Vader niet bidden kan en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzenden?"

En Daniël schrijft: "Duizendmaal duizenden dienden Hem en tienduizendmaal tienduizenden stonden voor Hem." Verder is er onder hen grote orde. Alle engelen zijn niet aan elkaar gelijk; er zijn onder hen rangen en standen. Daar zijn zeer

voornamen engelen. Ze hebben allemaal hun eigen taak, hun eigen plaats, hun eigen bezigheid, hun eigen opdracht. Om slechts enkele groepen te noemen: we denken aan de Serafijnen, die weer onderscheiden worden van de Cherubijnen. Ze hebben allen een heerlijke woonplaats, want zij mogen wonen in de hemel voor Gods troon. En zo staat er van hen, dat zij gedurig het aangezicht Gods zien. Wij zouden ze Gods hovelingen willen noemen. En in dat hoveling zijn van God en in dat om en bij de troon dienen ligt hun zaligheid. Want nabij God te zijn en Gods aangezicht te zien, dat is toch eigenlijk het hart van de zaligheid, ook voor de engelen!

En nu heeft God alles geschapen om Zijns Zelfs wil. Die engelen zijn dus geschapen opdat ze de Heere vurig lief zouden hebben, opdat ze Hem volmaakt zouden gehoorzamen, opdat ze Hem te allen tijde zouden dienen en opdat ze overal Zijn grootheid en Zijn heiligheid zouden uitroepen.

Kortom die engelen zijn er niet om der engelen wil, maar die engelen zijn er om Gods wil. Een heerlijke schepping dus.

Maar daarom is **de zonde die zij bedreven, ook zo vreselijk** en dat is onze tweede gedachte.

Want een deel van die engelen is gevallen, en tegen God opgestaan. Want dat is eigenlijk hun zonde geweest. Hier in onze tekst lezen wij: "En de engelen die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun eigen woonstede verlaten hebben." Ze hebben hun beginsel niet bewaard. Dat wil zeggen, dat zij de reden van hun bestaan verloochend hebben. Ze waren er om God te dienen, en om de Heere te loven en om Hem te prijzen. Maar dat moest gewillig gebeuren. En daarom is aan te nemen, dat God met de engelen gehandeld heeft zoals Hij ook met de mens handelde in de staat der rechtheid.

Ongetwijfeld zijn ook de engelen voor een keus geplaatst, zij zijn beproefd zoals God de mens beproefde. Want zo handelt God nu eenmaal met de redelijke schepselen, die begiftigd zijn met verstand en wil. God wil ze op de proef stellen. Waarom? Niet om ze te doen vallen, maar juist opdat zou mogen blijken, dat zij onder GóD willen staan, dat zij God willen dienen, niet omdat ze niet anders kunnen, maar omdat dit hun begeerte is. Zo heeft dan God de engelen beproefd, om ze te brengen tot de erkenning, dat zij er waren om God. Nee, ze moesten niet slechts tevreden zijn met de plaats die God hun gewezen had, maar zij moesten er blij mee zijn, dat zij op die plaats door God gesteld waren! Zij moesten er blij mee zijn, dat ze door God geschapen waren om God hun Schepper te loven en te prijzen. De verheerlijking Gods moest dus hun verlustiging en hun blijdschap zijn. En nu hebben sommigen daar geen behagen in gehad. Zij wilden niet langer er alleen maar zijn voor God, alleen maar bestaan voor God, maar zij wilden voor zichzelf leven. Zij zochten hun bestemming niet in GóD, maar in zichzelf. Dat betekent de uitdrukking "dat ze hun beginsel niet bewaard hebben."

En als Judas daar dan aan toevoegt dat ze hun woonstede verlaten hebben, wil hij daarmee tegelijkertijd zeggen, dat zij weigerden God te dienen en dat ze op een trouweloze, op een snode en ondankbare wijze hun post en hun plaats verlieten. Ze hebben God de dienst opgezegd, ze hebben Hem de rug toegekeerd, ze hebben afscheid van God genomen, en zijn hun eigen weg gegaan. Welk een schrikkelijke zonde; welk een verschrikkelijke misdaad!

Zij wilden, als het er op aan komt, zélf God zijn en ze weigerden langer te ijveren voor de eer en de heerlijkheid des Heeren. En zo hebben ze God verworpen, en hebben getracht zichzelf te handhaven en zichzelf in het middelpunt te plaatsen. Zo hebben ze de duisternis liefgehad boven het licht. En zo hebben ze de leugen gekozen

tot hun levens element. Daarop duiden ook heel duidelijk de namen: *vorst der duisternis en vader der leugen!* De duivel heet zo omdat hij in de waarheid niet staande gebleven is en de leugen liefheeft en voorstaat. De duivelen hebben dus het beginsel van de heiligheid niet bewaard, ze zijn daarvan afgeweken, ze zijn onrein geworden, vol boosheid, vol haat, nijd, leugen en zonde. Ze worden dan ook genoemd onreine geesten, die in onreinheid hun vermaak vinden. Ze worden genoemd boze geesten, die in de boosheid hun verlustiging vinden. Ja, ze worden genoemd geestelijke boosheden.

En vanzelf, nu kan de vraag oprijzen, hoe konden toch die heerlijke engelen zo zondigen? Hoe konden zij zo diep vallen?

Wel, geliefden, hier staan wij voor het nooit op te lossen mysterie van de oorsprong van de zonde. Hier kunnen we geen antwoord op geven! Zeker, als we de gegevens van de Schrift nagaan, mogen we dit wel stellen, dat hoogstwaarschijnlijk één engel als eerste viel. En die eerste engel die viel, moet een heel voorname, een bijzonder heerlijke, grote en machtige engel geweest zijn, die de onmiddellijke nabijheid Gods genieten mocht, en die een bijzonder verantwoordelijke taak had. Hij schijnt begonnen te zijn. En hij heeft een groot deel van de engelen met zich meegetrokken, die, ieder voor zich, zijn zijde kozen. Want elke engel zondigde voor zich. En zo wordt in de Schrift gesproken over dé duivel en zijn engelen. Daar kunnen we duidelijk uit afleiden dat er één hoofduivel is; één leider, die voorop gaat en anderen de weg wijst en ophitst tot vijandschap en haat tegen God.

En vanzelf, dan kan opnieuw de vraag gesteld worden: "Hoe kon nu die heerlijke, voorname engel, die zo dicht bij God leven mocht, hoe kon die dan vallen en door wie is die dan verleid geworden?"

Geliefden, hier moeten wij heel schuchter op antwoorden: "Wij weten het niet!" Hier staan we voor het mysterie van het uitbreken van de zonde in de onmiddellijke nabijheid Gods. Want de zonde is begonnen bij Gods troon. Dat is een aangrijpend iets. Maar dat mysterieuze karakter van de zonde maakt de zonde des te erger. Want dat bewijst de boosheid van de zonde. Er was geen enkele reden om tegen God op te staan. Denk erom, hoe dicht bij God hoe zaliger men is! En deze engel was het dichtst van allen bij God geplaatst, en juist hij begon met tegen God op te staan. We zouden dit kunnen zeggen: Deze engel stond rechtstreeks onder God, terwijl al de andere engelen onder hem stonden. Hij was de hoofdenkel en zelfs met die plaats was hij nog niet tevreden! Al waren dan al de engelen aan hem onderworpen, hij wilde ook God nog aan zich onderwerpen.

En nogmaals, hoe die boze gedachte bij die engel opkomen kon, dat is nooit te verklaren; dat is niet te begrijpen! Maar één ding kunnen we wel met grote nadruk stellen, dat in elk geval God de oorzaak er niet van geweest is. Alhoewel we ook mogen zeggen, dat die val der engelen God niet overvallen heeft. Immers het uitbreken van de zonde was in Gods besluit opgenomen. Ja die kwade engelen zijn zelfs van eeuwigheid verworpen geweest, opdat God Zijn gerechtigheid aan hen zou verheerlijken!

En de anderen, die niet vielen, zeker, zij hebben zelfstandig deze beslissing genomen en nochtans was het vrucht van verkiezende genade. Immers Gods predestinatie gaat niet alleen over mensen, maar ook over engelen! Hij heeft van eeuwigheid het getal, zowel van de engelen als van de duivelen, vastgelegd. Maar dat besluit was de engelen onbekend. Zij kunnen er zich nimmer achter verschuilen dat het alsoo moest gaan, omdat God het besloten had. Zo min als wij mensen achter Gods besluit weg kunnen kruipen en zouden kunnen zeggen, ja maar wij zijn gevallen omdat God dat besloten heeft. Nee, het is niet zo, dat ook maar één mens, als hij straks verloren gaat, zal

kunnen zeggen: "Ik ga verloren, omdat ik niet uitverkoren ben." Want daarom gaan wij niet verloren. Als wij verloren gaan, gaan wij verloren om eigen schuld! Het is ook niet zo, dat Gods besluit de engelen dwong tot zondigen, net zo min als Gods besluit ons mensen tot zondigen dwingt. Nee, Gods besluit dwingt u en mij niet tot zondigen. Als wij zondigen is het niet omdat wij móeten zondigen, omdat God dat besloten zou hebben, maar dan is het, omdat wij willen zondigen omdat de zonde ons element is en omdat de zonde ons aanlokt.

Welnu, deze engelen, die zondigden, zijn daartoe niet gedwongen! God is de oorzaak van hun val niet geweest. Ze zijn vrijwillig gevallen, ze zijn ook moedwillig gevallen. Zeker, God liet daar ruimte voor. God heeft niet ingegrepen. Hij heeft ze niet verhinderd in hun boze opzet. Hij wilde Zich openbaren in Zijn eigen vrijmacht en in Zijn soevereiniteit. Hij wilde Zich openbaren in Zijn gerechtigheid en ook in Zijn liefde en genade; niet alleen in de engelenwereld, maar ook in de mensenwereld.

Hoeveel engelen er gevallen zijn, dat kunnen we niet zeggen, maar we weten wel dat het er enorm veel geweest zijn, want de wereld is vol van gevallen engelen, van duivelen. Zelfs in één mens kunnen er velen zijn, meer dan zeven zelfs. Er was er één die antwoordde op de vraag van Christus hoe hij heette: "Ik ben Legio", dat is zeer veel! En laten we het daarbij laten.

Wanneer ze gevallen zijn? Ze zijn al heel vlug gevallen. In ieder geval na de zevende dag. Want op de zevende dag zag God al wat Hij gemaakt had en het was zeer goed. Op de zevende dag was alles nog goed in de hemel en op aarde. Alles beantwoordde toen nog aan het doel, waartoe God het had geschapen. Toen was er nog een wonderlijke harmonie tussen hemel en aarde. Zij zijn dus niet gevallen vóór de zevende dag, maar toen de mens viel, waren ze al gevallen. Want de mens is uiteindelijk door een gevallen engel verleid. En als we dan daarover spreken, blijkt tegelijkertijd dat de duivelen bijzonder machtig zijn. Nee, het is niet zo, dat ze alwetend zijn of almachtig. O nee, gelukkig niet! God is alleen de Alwetende en de Almachtige.

Nee, uw gedachten kunnen de duivelen echt niet lezen. Ze weten niet, wat er in uw hart omgaat. En toch, uit uw bewegingen, uit uw ogen, uit uw doen en laten kunnen ze haarfijn concluderen wat u in uw binnenste overlegt. Daarbij komt dat ze jarenlange ervaring hebben. Ze hebben de mens van nabij in alle mogelijke situaties bestudeerd. Ze zijn dan ook geduchte tegenstanders. En zij die niet geloven, zoals de Sadduceeën, dat er duivelen of engelen zijn, die bewijzen daarmee juist dat ze er zijn, want die zijn totaal verblind door de duivel, en die zijn geheel in de macht van de duivel.

Ach, het interesseert de duivel niets of u gelooft dat hij bestaat of niet. Als u maar achter hem aanrent, als u maar in het eeuwig verderf stort! Want hoe meer hij er in het verderf kan storten, hoe meer plezier hij heeft. En of u nu blindelings achter hem aanloopt, zonder zijn bestaan te erkennen, of dat u hem welbewust dient, daar geeft hij niets om, als u hem maar volgt. Maar degenen die niet geloven aan engelen of duivelen, die geloven ook niet aan een God en dan blijkt daaruit overduidelijk, dat het mensen zijn die verblind zijn door de vorst der duisternis en die geheel aan hem zijn uitgeleverd.

De duivelen vormen dus een geduchte macht! Gods kinderen krijgen ermee te maken. Want zodra God een mens bekeert, is het voor deze geen twijfelachtige zaak meer of er een duivel bestaat, ja of nee. O, als er één gebed is, dat Gods kinderen hun hele leven lang nodig hebben te bidden, is het wel de bede: *Verlos ons van de boze! En leid ons toch alstublieft niet in verzoeking!*

Ja, de duivelen staan vierentwintig uur per dag klaar om Gods kinderen te bestrijden. En als nu de heerlijke engelen door de duivel verleid zijn, en als Adam, die heerlijke mens, naar Gods beeld geschapen, door hem verleid werd, wat zal er dan van ons worden, verblinde, dwaze schepseltjes? En laten we dit dan ook nog nadrukkelijk mogen zeggen, dat genade ons niet bewaart. Denk maar aan David! Hij was de man naar Gods hart, Gods gunstgenoot, maar hij viel!

Denk aan Petrus, om er niet meer te noemen. O, hoe diep viel hij. Nee, de genade bewaart niet voor de verleiding van satan, dat doet alleen de vreze des Heeren.

Ja, groot is de macht en de kennis der duivelen, terwijl hun listen vele zijn en hun aantal aanzienlijk! En nu bouwt God Zijn Kerk op een plaats, die door duivelen in bezit is genomen! Wat zal er van die Kerk worden? Ach, die Kerk zou allang vergaan zijn, als er geen God in de hemel was. Dat voelt u toch wel. Dan hadden de poorten der hel Gods gemeente allang overweldigd.

Wilt u een bewijs hebben van het feit dat er een God in de hemel is? Wel, ziet dan om u heen! Dat er nog steeds een Kerk is, is daarvan een duidelijk bewijs. Want echt, had het aan de mens gelegen, er was allang geen Godsvreze meer geweest. Had het aan de duivel gelegen, dan was er geen spoor meer van godsdienst overgebleven. Maar waarom is er dan nog een Kerk? Omdat die Kerk het eigendom is van Christus, en omdat die Kerk staat onder Goddelijke bescherming! Christus is door God naar deze boze aarde gezonden om, en dat was Zijn speciale opdracht, om de werken des duivels te verbreken. En dat heeft Hij volmaakt gedaan! Het werk des duivels is door Hem aan stukken gebroken, en Hij heeft hem zijn macht ontrukkt. Hij heeft zijn harige schedel geveld. En wat wordt Gods Kerk daar blij mee, zodat ze met de dichter van Psalm achtenzestig gaan zingen, het elfde vers.

Geliefden, Judas spreekt in dit vers dus over de val der engelen. En naar aanleiding daarvan bepaalden wij u bij hun heerlijke schepping en stonden we stil bij hun vreselijke zonde.

Nu rest ons nog u te bepalen bij hun rechtvaardige straf. Want Judas zegt immers in onze tekst: "Hij heeft ze tot het oordeel des groten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard!"

En dan vinden we in onze tekst een opmerkelijke tegenstelling. Want hebben de engelen hun beginsel niet bewaard, God bewaart hén wel, maar dan tot het oordeel van de grote dag. Ze worden door God bewaard. Geliefden, als God Zijn Kerk bewaart, betekent het dat die Kerk nooit kan omkomen, Maar als God gevallen engelen bewaart tot het oordeel, dan betekent dit, dat die engelen nooit kunnen óntkomen. Voor hen breekt eens de grote dag des oordeels aan. Zeker, ze zijn aanvankelijk al gestraft, want ze zijn uit de hemel geworpen! Ze hebben hun eigen woonstede verlaten, zegt Judas, dat hebben ze vrijwillig gedaan. Ze wilden niet langer bij God zijn. Maar Petrus zegt, dat ze ook door God uit die woonstede geworpen zijn. Want dat gaat samen. Wij zijn uit het Paradijs geworpen toen we vielen, maar we zijn er ook vrijwillig uitgewandeld. We hebben God de rug toegekeerd en dat is tegelijkertijd de voltrekking van het oordeel; dat is tevens onze straf. Welnu, de nabijheid Gods te missen dat is ook de straf der engelen. En dat niet alleen, zij liggen aan banden.

Er staat in onze tekst, *dat ze bewaard worden tot dat oordeel van die ontzaglijke, doorluchte dag met banden, ja, met eeuwige banden.*

Ze liggen dus aan de band en dat betekent dat zij zich nooit los kunnen rukken. En dat betekent tegelijkertijd dat zij nooit kunnen zalig worden. En waarlijk, dan gaat het ons

duizelen, want wat is het een wonder, dat mensen wél zalig kunnen worden! Dat God er een welbehagen in had om mensen zalig te maken. En mensen zondigden toch niet minder dan de engelen. Zeker, engelen verlieten hun beginsel, maar dat deden wij ook! Wij wilden ook niet aan onze levensbestemming beantwoorden! Wij wilden ook niet onder God staan. Wij waren ook niet tevreden met onze ereplaats: kind van God te zijn! Ook wij wilden op Gods plaats zitten.

En vielen de engelen kort nadat ze geschapen waren, maar dat deden wij ook! Want echt, we behoeven niet te denken dat Adam jaren in het Paradijs gewoond heeft in de staat der rechtheid. Er zijn verklaarders die menen, dat het niet eens één dag geduurd heeft. Maar hoe het ook zij, vast staat, dat het geen jaren geduurd heeft. De engelen zondigden omdat hoogmoed zich van hen meester maakte: Zij wilden God gelijk zijn! Maar onze zonde geschiedde ook uit hoogmoed! Ook wij wilden God gelijk zijn. En zijn de engelen die zondigden uit de hemel geworpen, ook wij zijn uit de hemel geworpen! Het Paradijs immers was onze hemel, daar genoten we Gods zalige gemeenschap liefde, en gunst. Maar dat alles zijn wij kwijtgeraakt. De zondige engelen zijn in de duisternis terechtgekomen. Wandelden ze eerst in het licht van Gods troon en in het licht van Gods aangezicht, toen zij God de rug toekeerden, kwamen ze in het donker terecht en in de duisternis.

Doch, zo is het met ons mensen ook gegaan! Ook wij zijn in de duisternis terechtgekomen. Wij hebben de duisternis liever gehad dan het licht, en wij hebben een behagen in de werken der duisternis. En toch, al is er dan nauwelijks enig verschil te noemen tussen de gevallen engelen en de gevallen mensen, toch is het zó, dat mensen, al zijn ze zwart als de duivel zelf, zalig kunnen worden. Ja, voor de grootste der zondaren en voor de slechtste van de slechten is er genade te verkrijgen.

Hoe diep een mens ook gevallen moge zijn en hoe ver hij ook afgedwaald moge zijn, zolang als die mens leeft, leeft hij in het heden der genade, in de welaangename tijd, in de dag der zaligheid en is er voor hem hoop op behoud. Nee, niet dat we maar moeten leven in dodelijke gerustheid, hopen, dat het wel goed met ons zal aflopen.

O, nee! Maar het is wel zo dat niemand hoeft te zeggen: "Ik zal nooit zalig kunnen worden, want er is voor mij geen genade."

Wij mogen het u allen prediken, dat er voor u allen zoals u hier zijt genade bij God te verkrijgen is! En dat niemand hoeft te denken: het zal voor mij wel niet zijn, want ik ben een te grote zondaar, ik ben een te erge zondaar, ik ben al te oud en ik ben te hard! O, wat is het toch een wonder dat mensen kunnen zalig worden! Is het geen liefelijk Woord: *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve maar het eeuwige leven hebbe?*

Ja, dat de Heere Jezus Christus van God gezonden werd om te zoeken en zalig te maken dat verloren was! En dat Hij kwam om zondaren zalig te maken! Wat is het dan toch een uitnemend voorrecht, wat is het een rijke zegen, dat wij onder de bediening en onder de prediking van die blijde boodschap, van dat liefelijk evangelie mogen leven! En dat die ene Naam die God onder de hemel gegeven heeft tot zaligheid óns voor ogen gesteld wordt en ons gepredikt wordt. O, heden zo gij dan Zijn stem hoort, verhardt ulieder hart niet, maar laat u leiden!

Geliefden, de duivelen zijn volgens onze tekst met banden gebonden. En dat doet ons vanzelf denken aan wat op last van aardse rechters gebeurt met misdadigers van de ergste soort, want die worden in de banden geslagen en geketend in de gevangenis geworpen. Welnu, zó bewaart God deze boze engelen in de duistere kerker met eeuwige banden en ketenen tot de dag des oordeels! Nee, er is voor hen geen hoop op

herstel! Voor hen bestaat er geen Evangelie, voor hen is er geen blijde boodschap. Zij worden bewaard voor het eeuwig verderf!

Dat ze gebonden zijn, betekent natuurlijk niet dat ze zich niet zouden kunnen bewegen! Ze kunnen zich wel terdege bewegen. Van de vorst der duisternis lezen we dat hij omgaat als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou kunnen verslinden. En in het boek Job lezen we dat de Heere de vraag stelt: "Vanwaar komt gij?" En dan antwoordt de vorst der duisternis, dat hij komt van de aarde te doorwandelen.

En toch, al heeft hij bewegingsvrijheid, toch ligt hij aan banden! Dat wil zeggen dat zijn macht beperkt is. Hij kan maar niet doen wat hij wil; hij is niet vrij in al zijn bewegingen. Hij moest althans van Jobs leven afblijven, en aanvankelijk had de Heere een omtuining om Job gemaakt, zodat hij helemaal niet in z'n buurt kon komen. Maar al is het dan dat we kunnen zeggen dat de vorst der duisternis aan banden ligt en dat hij geketend is, zoals Judas hier zegt, toch moeten we z'n macht niet onderschatten. Want al is het, dat z'n kop door Immanuël vermorzeld is we hebben er samen van gezongen, dat Hij zijn harige schedel velde, en dat is gebeurd op Golgótha, maar met z'n staart kan hij nog enorme klappen uitdelen! Ja, onder Gods toelating kan hij Gods kinderen in zodanige engten brengen, dat het zweet hen uitbreekt. En zeker, dat alles moet meewerken tot hun welzijn. Maar niettemin, het is een geduchte macht.

En nu gaan we vanavond niet uitweiden over de diepten des satans, maar die er kennis aan heeft, weet hoe bang hij het een mens maken kan. Want denk er om, hij gaat voor u niet op zij! Als hij voor Adam niet opzij ging en als hij voor God niet opzij wilde gaan, zou hij dan voor óns opzij gaan? O, wij mogen honderd keer genade hebben en kostelijke bevindingen en rijke ervaringen, maar hij spot ermee, hij lacht ons midden in ons gezicht uit. En toch, waarheen hij ook gaat of staat, overal en altijd draagt hij zijn boeien en ketenen mee, *want hij is met ketenen geboeid en wordt bewaard onder de duisternis.*

Geliefden, wat is dat een veelzeggende uitdrukking! Want duisternis is een beeld van alles wat naar is, wat somber is, wat erg is, wat rampzalig is. Duisternis is een beeld van de dood. Leven en licht hangen nauw samen. Licht is een beeld van leven, van vrolijkheid, van blijdschap, van gelukzaligheid. Maar duisternis is een beeld van het omgekeerde. De duivelen missen het licht van Gods aangezicht. Ze missen Gods gunst en nabijheid. En dat op zichzelf moet voor deze eens zalige geesten al een hel zijn. Zou het geen hel zijn voor deze engelen, die eens dicht bij God leefden? Doch, daarbij komt, dat deze engelen tegelijkertijd een pijnlijk gevoel hebben van Gods toorn. Die gevallen engelen hebben de hel in hun binnenste en ze zijn doodsbenauwd voor die grote dag van het oordeel. Als ze daaraan denken, als ze aan God denken, weten ze zich geen raad; dan sidderen ze. Dat onder de duisternis bewaard zijn, wijst dus aan het hopeloze, het radeloze, het rampzalige van hun staat. Uitzichtloos is die.

Voor een kind van God kan het donker worden, heel erg donker! Zó donker dat ze zeggen: "Zou het wel ooit licht geweest zijn en zal het licht ooit weer opgaan? Heman was doodbrakende. En Job kwam zelfs zover dat hij z'n geboortedag verwenste. En een Elia ging moedeloos onder de jeneverstruik liggen en zei: "Heere, laat me maar sterven, het is toch allemaal niets." Maar hoe donker het ook kan zijn in het leven van Gods kinderen, ze worden in die donkerte ondersteund. Al kunnen ze dat zelf niet altijd bezien, God is het Die hen ondersteunt. God houdt hen staande. Ach, anders zouden ze in die donkerheid omkomen, onherroepelijk! Want het is niet in eigen kracht dat u door die donkerte heen kwam, maar het is, omdat God u ondersteunde.

En laat dan het water tot aan de lippen komen, zó dat men het einde nabij waant, verder dan de lippen komt het water niet.

*U zullen toch op Mozes' beê,
al loopt uw pad dwars door de zee,
geen golven overstromen!*

Ga het maar na in uw leven of dat één keer gebeurd is! En dan mag u honderd keer gezegd hebben: "Ik kom om; en het is afgelopen. Het is gebeurd", best, maar kwam het water één keer over de lippen! Nog niet een druppel! En zo zal het blijven, want anders zou Gods werk niet volmaakt zijn. Christus is in al de benauwdheid van Zijn kinderen geweest. In al hun benauwdheden was Hij mede benauwd. En daarom komen zij in die benauwdheden, hoe vreselijk ook, niet om. Voor Gods kinderen breekt na elke donkere nacht, weer een nieuwe dag aan. Na elke donkerte breekt steeds het licht weer door. Want hun geldt het Woord: Ulieden daarentegen die den Heere vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en daar zal genezing zijn onder Zijne vleugelen!

God Zelf zal Zijn eigen werk kronen. Hij heeft ze immers liefgehad met een eeuwige liefde. Hij heeft ze niet lief, omdat ze Hem zo lief hebben. O, dat maakt de donkerte veelal uit in ons leven. Dat wij onze steun en sterkte zoeken in onze bevindingen en in onze gestalten, maar God heeft de Zijnen lief met een eeuwige liefde en daarom hebben ze Hem liefgekregen. En nu houdt Hijzelf die liefde in stand! Daarbij komt, dat Christus hen gekocht heeft met de dure prijs van Zijn dierbaar bloed. Dacht u dat dit bloed vergeefs gestort zou kunnen zijn? En de Heilige Geest riep ze uit het duister en zette ze over in Gods wonderbaar licht! Dacht u dat het werk des Geestes teniet gedaan zou kunnen worden door de vorst der duisternis?

Daarom kan Christus zo vast en stellig zeggen: "Zij zullen niet verloren gaan tot in der eeuwigheid en niemand kan ze uit Mijn hand rukken." Ja, de duivel probeert het wel, maar het zal nooit gelukken!

Zeker, de twijfelingen en schuddingen moge vele zijn, Maar het zij tot uw vertroosting gezegd: God laat nooit varen het werk Zijner handen, al is dat werk nog zo klein in ons oog en in uw eigen schatting! O, hoe anders is het dan met de duivelen! Zij worden bewaard met banden onder de duisternis (voelt u dat uitzichtloze?) tot het oordeel van de grote dag. Daarmee wordt natuurlijk de laatste dag, bedoeld, de dag des oordeels. Het is de dag waarop Christus weder zal komen om te oordelen de levenden en de doden, maar waarop Hij ook wederkomt om te oordelen deze gevallen engelen! Want Hem is al het oordeel gegeven, ook over de duivelen. En voor dat oordeel nu worden de duivelen bewaard.

Geliefden, ontzaglijk zwaar zal hun oordeel zijn. We hebben al opgemerkt, dat ze uit de hemel zijn gestoten. Ze missen het licht, ze zitten in de duisternis, ze zijn geketend, maar nog vreselijker oordeel wacht hun en dat zal plaats vinden op die grote dag der dagen, want dan zal Christus de rekening vereffenen. En dat het een verschrikkelijk oordeel voor die gevallen engelen zal zijn, daarvan zijn zij zich bewust. Want toen ze eens de Heere Jezus ontmoetten, riepen ze benauwd en angstig uit: "Zijt Gij gekomen om ons te pijnigen voor de tijd? Het is toch nog niet de tijd des oordeels? Want wij weten wel wie U bent. U bent de Messias, U bent de Christus, U bent de Zoon van de levende God en straks krijgen we uit Uw mond het oordeel te horen!

Maar zover is het toch nog niet? Die grote dag is toch nog niet aangebroken? moeten we nu al gepijnigd worden?" Ja, God zal de rekening vereffenen met die gevallen engelen. Hij zal het leed, de pijn, het verdriet, dat ze Gods kinderen aandeden hun vergelden! Ja, in het bijzijn van dat geplaagde, gesarde, en met zoveel smarten omringde volk zal de vorst der duisternis en zullen zijn engelen geoordeeld en veroordeeld worden. Dat is, ze zullen geworpen worden in de poel die brandt van vuur

en sulfer.

Maar geliefden, als we spreken over de val der engelen en ook letten op hun rechtvaardige straf, moeten we wel bedenken dat dit geschreven is tot ónze waarschuwing! Judas wijst op die gevallen engelen tot waarschuwing van de gemeenten in Klein-Azië. Hij vertelt dit niet om iets nieuws te zeggen, om zo maar iets over de gevallen engelen te zeggen. Nee, hij zegt het tot hun waarschuwing opdat ze er hun winst mee zouden doen! Er waren immers dwaalgeesten binnengeslopen, die ze niet mochten ontzien. Die dwaalgeesten waren makkelijk te herkennen, omdat ze het beeld van hun vader vertoonden. Ze leken sprekend op hun vader, de duivel. En vindt de duivel z'n vermaak in de ongerechtigheid, deze mensen, vol goddeloosheid en vol onreinheid, vonden ook hun vermaak in de zonde! En wat van de duivelen geldt, geldt ook van hen. Namelijk, dat ze bewaard worden tot datzelfde oordeel. Zij zijn immers, zoals we lezen in vers vier, tot ditzelve oordeel tevoren opgeschreven. En als we dan letten op het oordeel dat over de engelen komen zal die tegen God opstonden, dan moeten deze mensen goed bedenken dat geen ambt en geen waardigheid hen kan bevrijden van het schrikkelijke verderf.

O, wij mogen veel gaven en talenten hebben en zelfs de taal der engelen verstaan, maar zonder wedergeboorte zal niemand het koninkrijk Gods zien, laat staan dat hij er binnen zou treden.

Geliefden, wat ligt er voor ons dan een enorme waarschuwing in om vooral niet het huis onzer hope te bouwen op wat uitwendige voorrechten. Want al zijn we tot Kapernaüm verhoogd, waar de Heere zulke heerlijke dingen gedaan had en waarvan gezegd werd, dat Christus er woonde, zodat het Zijn stad genoemd werd, maar als we zonder genade zijn, ook al wandelde Christus in onze steden, dan zullen we tot de hel toe nedergestoten worden!

Ja, veel leringen liggen er in dit woord voor ons. Ook wij hebben ons beginsel niet bewaard. Wij zijn ook van God afgevallen, zoals de duivelen. Wij zijn ook onszelf toegevallen. Waarlijk de kroon der heerlijkheid is van ons hoofd gevallen. En gelukkig, we zijn geen duivels geworden; we zijn mensen gebleven, maar we vertonen wel het beeld van de duivel. En net als de duivel zijn wij met gans de wereld verdoemelijk voor God. Ja, wij zijn ook geketend, geketend door de vorst der duisternis, gebonden onder het rechtvaardige oordeel Gods. En nu is dit het ergste, dat wij dat niet zien, en dat wij dat niet geloven.

Zeker, we belijden het wel, maar we geloven het ten diepste niet! En zo komt het, dat de één slapend en in dodelijke gerustheid en een ander al zingend en springend op reis is naar de eeuwige rampzaligheid, naar het eeuwig verderf. De één stelt zich gerust terwijl hij het zwijnendraf van de wereld eet en de ander is voldaan met z'n godsdienst en met z'n vroomheid, en denkt daarmee God wel te kunnen ontmoeten. O, geliefden, paai u toch niet met de gedachte, dat het wel mee zal vallen, omdat God liefde is.

O zie, wie God is in onze tekst! Let toch op het oordeel dat Hij doet komen over die diep gezonken engelen! En vergeet dan niet, dat wij allemaal die grote dag des oordeels gaan beleven! Kunt u God ontmoeten? Dat kunnen wij van nature niet, ook al zijn wij bewaard voor uitbrekende zonden. Want wat leeft er in ons hart? Hoe is het met onze gedachten, met onze begeerten, met onze overleggingen, met onze dromen, met onze verlangens, waar niemand iets van ziet of weet of merkt? O, denk eraan: God kent ze, God ziet ze. Hij is hartekenner! Hij weet wat er diep op de bodem van uw hart leeft. Hij is nierenproever. We hebben met een alwetende God te doen, die heel ons leven door en door kent. En die ook niets daarvan vergeten zal. Ach, wij vergeten zo veel.

Wij zijn al lang vergeten wat er tien, twintig jaren geleden gebeurde en wat we toen deden en dachten en droomden en zeiden! Maar God niet, en Hij heeft echt geen gedenkboek nodig. Die alwetende God vergeet niets en Hij zal al die vergeten zonden weer bij ons terugroepen. Ja, Hij zal ons doen komen in het gericht. Toe, zouden wij daar niet van schrikken?

En toch, geliefden, hoevelen zijn er in ons midden, die dit alles onbewogen kunnen aanhoren! Weet ge, wat dat betekent? Dat we nog harder dan de duivel zijn! Want die heeft nog meer indrukken dan wij. Want als die aan God denkt, siddert hij. En wij kunnen zonder te sidderen hier in ons bankje zitten onder het ernstigste woord. Ontzettend toch! Maar al siddert u zelfs nu nóg niet, toch mogen we u prediken, dat zelfs u zalig kunt worden.

O, wat wonder, zelfs tot u komt het Evangelie van verlossing! Nee, dat komt tot de duivel niet! Daarom is hij misschien wel zo vergrimd op de mens, die in de mogelijkheid verkeert van het zalig worden. Maar, pas nu op, geliefden, want nu kunnen wij iets doen, wat de duivel niet kan! En weet u wat dat is? Wel, de duivel kan het Evangelie niet verwerpen, omdat er voor hem geen Evangelie is, maar dat kunnen wij wel! Wij kunnen zondigen zoals de duivel zelfs niet kan! Want om het Evangelie te verwerpen, moet men onder het Evangelie leven! En hoe lang leven wij al onder het Evangelie? Hoe vaak is het ons al voor ogen gesteld?

Maar denk er aan, als wij dat Evangelie blijven verwerpen, blijven verachten en blijven negeren, zal ons dat ontzaglijk zwaar aangerekend worden. Dan zal de vorst der duisternis ons straks dat ook nog in het gezicht slingeren. Dan zal hij zeggen: dat ik niet zalig geworden ben, dat komt, omdat er voor mij geen mogelijkheid was, maar dat á. niet zalig geworden bent, dat is uw eigen schuld, want u werd het Evangelie verkondigd. O, daarom, terwijl het Evangelie u nu voor de zoveelste maal gepredikt wordt,

Toe, beken heden dan wat tot uw eeuwige vrede dient! Nogmaals, wat is het een onuitsprekelijk wonder dat God in mensen een welbehagen heeft. Daar hebben engelen van gezongen in de velden van Efratha, terwijl de Heere toch de engelen niet aanneemt, maar het zaad Abrahams! De engelen zijn er blij mee geweest en hebben zich verheugd over Gods eeuwig voornemen. Wat waren ze begerig om in te blikken en als het hun verklaard wordt, stromen ze als 't ware de hemel uit om boven Bethlehems velden te zingen: *Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in mensen een welbehagen.*

Ja, dat wonder, dat God zorgde voor een Held, Die machtig is te verlossen en Die gewillig is te verlossen. Want denk er om: Hij is veel gewilliger om u te behouden, dan dat u gewillig bent om door Hem behouden te worden. Werkelijk, dat u nog steeds niet behouden bent, dat ligt niet aan Hém, maar dat ligt aan n. En nu roept Hij het u weer toe: "Wendt u naar Mij toe, en wordt behouden, o, alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer!"

O, Hij is het Die redden kan van het eeuwig verderf, want Hij is ingegaan in het huis van de sterke, gewapende en Hij heeft hem zijn vaten ontruikt. Dat u dan, zoals u zijt, voor Hem door de knieën ging en bad: "O, God bekeer me, dan zal ik bekeerd zijn! Ruk me toch uit satans macht en klauw! Vernieuw in mij een vaste geest. Leer ook mij aan Uw dienst oprecht verbonden te worden, en te blijven."

Nee, u behoeft u niet eerst op te knappen, maar zó vies, zó vuil, zó onrein als u bent, mag u neerzinken aan Zijn voeten! En zeg dan maar: "O, God ik ben het niet waard, maar ontferm u nochtans over me, zoals ge u over al Uw gunstgenoten ontfermd hebt! Wil ook mij Uw genade en liefde betonen?"

Ach, misschien zijn er in ons midden wel die hun banden hebben leren kennen, en die nu uitzien naar Zijn komst met heet verlangen, O, ik zou die gebondenen die daar hopen, willen toeroepen: "Zo Hij vertoeft, verbeidt Hem maar." En bedenk dan, dat verbeiden geen afwachten is, maar dat het is, Hem als het ware naar u toekijken! Haal Hem maar met uw ogen naar u toe. Verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen en niet achterblijven! Hoe weet u dat? Omdat het Gods werk is, dat u last kreeg van uw banden. Dat kunt u wellicht niet bekijken, maar toch is het zo. Want een natuurlijk mens heeft geen last van z'n banden.

En u hebt ook geleerd, dat u die banden niet kunt breken, is het niet? Hoe hard u er ook aan trok en hoe u zich ook inspande om ze los te maken, het hielp niet, ze gingen alleen hoe langer hoe meer knellen. Nu, dat is ook iets, waar de mens van nature geen kennis aan heeft. Die heeft geen last van z'n banden; die ziet z'n banden niet, en die weet ook niet, dat ze onverbreekelijk zijn. Maar omdat u daar kennis aan kreeg, daarom ziet u verlangend uit naar die Held waarvan u hoorde in het Evangelie, en Wiens Naam u las in de Schrift! Welnu, Hij zal u niet teleurstellen, u kunt er zeker van zijn, dat hij uw banden breken zal! Hij zal dat gewis doen! Hij zal niet achterblijven. Dat maakt de duivel u misschien wel wijs, maar gelooft hem toch niet. Waarom niet? Omdat God Zijn werk altijd af maakt. Daar kunt u zeker van zijn. Dacht u dat God begint en dat Hij het er halverwege bij laat zitten? O zeker, dat doen wij mensen wel. Wij laten zoveel werk onafgemaakt liggen. Doch, God maakt altijd Zijn werk af.

En daarom, waar Hij u ontdekte aan uw banden en waar Hij u deed verstaan, dat u die banden niet verbreken kunt, wel, daar is Hij bezig om in uw hart plaats te maken voor de Verlosser, voor de grote Bandenbreker, Christus Jezus.

En daarom, houd moed en verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen. Hebt u dat niet ondervonden, volk? Ongetwijfeld zijn er in ons midden die met de dichter mochten zingen: "Gij slaaktet mijne banden." Is het niet? Zeker, u bent nog in 's vijands land, in vijandelijk gebied, in bezet gebied. En dat betekent, dat wij heel voorzichtig moeten zijn! Want overal loert de vijand. Als soldaten moeten wij dan ook waken, bidden en nuchteren zijn en vooral niet op het bed van zorgeloosheid gaan liggen als gerusten te Sion en zekeren op de berg van Samaria.

Want denk er om, satan is wakker en ligt dag en nacht op de loer. Hij is altijd op ons verderf uit. Ach, wat zijn wij toch weinig op onze hoede en wat onderschatten we vaak de gevaren waaraan we bloot staan. Wij kunnen zo zorgeloos leven. En wat is dat gevaarlijk! Want goed, laat het dan zó zijn, dat satan ons de genade niet kan ontnemen, maar is het niet erg om door hem tot zonde verleid te worden, zodat Gods Naam om ons of door ons gelasterd wordt? Is dat niet erg?

Dat wij dan voorzichtig zouden wandelen! En toch, hoe voorzichtig wij ook wandelen, wat zou er van ons worden als God niet zorgde? Zelfs Zijn lieve discipelen sliepen in de hof van Gethsémané. De geest was wel gewillig, maar het vlees was zo zwak.

Gelukkig, dat Christus niet sliep! Daar hebben de discipelen hun behoud aan te danken. Daar heeft Gods Kerk haar behoud aan te danken! Ze hebben hun behoud te danken aan Hem Die nooit slaapt en Die nooit sluimert! En Die de duivel kent en doorgrondt en altijd vóór is. Want laat hij dan Petrus zeer begeerd hebben te ziften als de tarwe, maar Christus had gebeden, dat Petrus' geloof niet zou ophouden. Kent u de listen van de vorst der duisternis niet? Kent u zijn kracht en zijn sterkte niet? Bent u daarom niet vaak bevreesd dat u nog eens zal omkomen?

Ach, ik zou willen zeggen: wees niet al te benauwd, u hoeft hem ook niet te overschatten! Het is een overwonnen vijand en uw Verlosser is sterk! Hij heeft alle macht en de duivel slechts veel macht. De Almachtige bewaart u tegen hem die veel

macht heeft. En dan geeft het niet dat u zwak bent. Want als u zwak bent en u zó verlaten mag op de Almachtige, dan bent u onoverwinnelijk.

Nog even volk, en dan bent u voor eeuwig van hem af. Straks toch brengt God Zijn Kerk daar waar geen verklager der broederen meer is. Daar zal geen pijn meer vliegen. Daar zal geen duisternis meer zijn. Daar zal het eeuwig licht en vrede zijn.

Dan zult u worden vertroost. Dan zult u mogen genieten van de rust, die er overblijft voor het volk van God, om eeuwig God te loven en te prijzen voor Zijn grote genade en voor Zijn getrouwe bewaring. AMEN.

Slotzang: Gebed des Heeren vers 3

6. EEN HERINNERING AAN SODOM EN GOMORRA

Zingen: Psalm 36:1

Psalm 1:1,2 en 3

Psalm 119:60

Psalm 65:2

Lezen: Rom. 1:18-32

Geliefden,

we zijn toegekomen aan het zevende vers van Judas' brief, waar we lezen:

"Gelijk Sodom en Gomorra en de steden rondom dezelve, die op gelijke wijze als deze gehoereerd hebben, en ander vlees zijn nagegaan, tot een voorbeeld gesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs."

Wij vinden in deze woorden een herinnering aan Sodom en Gomorra. En we letten achtereenvolgens:

1. Op de zonden van Sodom en Gomorra;
2. Op het oordeel over Sodom en Gomorra;
3. Op de waarschuwing vanuit Sodom en Gomorra.

Geliefden,

Judas heeft als een trouwe wachter de gemeenten gewaarschuwd voor het ontzettende gevaar, dat dreigde. Er waren immers mensen ingeslopen, die weliswaar roemden in Gods genade en die de Heere Jezus Christus prezen, maar die tegelijkertijd de genade onzes Gods, zoals er staat in vers vier, veranderden in ontuchtigheid, en de enige Heerser, God, en onze Heere Jezus Christus verloochenden. En dan wijst Judas er op dat God met deze mensen zal afrekenen. Dat het rechtvaardig oordeel des Heeren hen treffen zal. Hun verdoemenis is rechtvaardig. En ze kunnen er zeker van zijn, want de Heere spaarde Zijn eigen volk niet. Dat is het eerste voorbeeld, dat Judas genoemd heeft. Maar Hij heeft ook de heerlijke engelen niet gespaard, toen die tegen Hem opstonden; dat is het tweede voorbeeld. En zo zal God ook hen niet sparen, ook al rekenen zij zich bij Gods gemeente en al bekleden zij wellicht een heerlijk ambt.

Doch, dan komt het derde voorbeeld en dat is het woord van onze tekst. *Gelijk Sodom en Gomorra en de steden rondom dezelve, die op gelijke wijze gehoereerd hebben en ander vlees nagegaan zijn, tot een voorbeeld voorgesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs.*

Het is vandaag nog te zien welk een schrikkelijk oordeel deze goddeloze steden trof, want de Dode Zee is daaraan een ontzettende herinnering en iedereen die de Dode Zee gezien heeft, zal daar diep van onder de indruk zijn en blijven! Er gaat een bijzondere sprake Gods van die plaats uit. Want daar zien we het Woord bevestigd: "Gewis, er is een God Die leeft, en op deze aarde vonnis geeft."

Een ontzettend oordeel Gods is gekomen over verschillende steden. We lezen in onze tekst: *Gelijk Sodom en Gomorra en de steden rondom dezelve tot een voorbeeld voorgesteld zijn.*

Daar lagen dus verschillende steden, waarvan de steden Sodom en Gomorra de bekendste plaatsen zijn. Maar daar lagen ook de steden Adama en Zeboïm en de steden Bela en Zoar. Van al deze steden is Zoar gespaard gebleven op de voorbede van Lot, die vroeg of hij in Zoar een veilige wijkplaats zou mogen vinden, hetgeen de

Heere hem genadig toestond. Maar al die andere plaatsen, die zich schuldig maakten aan dezelfde zonden als Sodom en Gomorra: Adama, Zeboïm en Bela, zijn verwoest geworden. Van al deze plaatsen was Sodom wellicht de voornaamste stad, de hoofdstad, en het was waarschijnlijk ook de schoonste stad. Al deze steden lagen in de vlakte van de Jordaan, een prachtig en vruchtbaar gebied.

Gods Woord zelf zegt ervan, dat het leek op het Paradijs waarin Adam en Eva geplaatst werden in de staat der rechtheid. De Jordaan kronkelde door het landschap en bevruchtte de vlakte. Want het was met de Jordaan net als met de Nijl; af en toe trad de Jordaan buiten z'n oevers, en dan liet de rivier een vruchtbare laag slib achter. Daarom was het als de hof des Heeren, zo lezen we, als Eden, een lusthof! Prachtig om te zien, daar alles er even welig groeide. Er was een overvloed van koren, wijn en olie. In de vlakte was dan ook welvaart en weelde.

Alleen de vreze Gods was er niet. De mannen waren bijzonder boos en waren grote zondaars tegen de Heere, zo lezen we in het boek Genesis. Ze waren zeer, ja zeer slecht. En nu zult u zeggen: dat is geen wonder, want het waren heidenen, die God niet kenden en Hem dus ook niet vreesden.

Het is waar, maar er is toch verschil tussen heidenen en heidenen. Er zijn ook vandaag mensen, die nergens aan doen; die om God en Zijn gebod niets geven, die geen Bijbel lezen, die niet bidden of danken en die ook niet naar de kerk gaan, maar die toch niet spotten of vloeken; er komt geen onvertogen woord over hun lippen. Het zijn fatsoenlijke mensen en ze hebben een ingetogen leven. Soms kunnen kerkmensen aan hen nog een voorbeeld nemen. Maar er zijn ook anderen, die spotten en lasteren, de Naam des Heeren door het slijk sleuren en met Gods kinderen de draak steken. Mensen die zondigen op een schaamteloze, uitdagende wijze.

En zo was het nu met die mensen in Sodom. Vooral de mannen van Sodom worden in de Schrift met name genoemd. *De mannen van Sodom waren grote boosdoeners.* En dat vinden we ook in onze tekst terug. Want er staat zo, dat ze evenals deze gehoereerd hebben. Dat woordje "deze" is een mannelijk woord. Het zou een vrouwelijk woord moeten zijn, want het slaat terug op de steden, Maar steden kunnen uiteraard niet zondigen, maar wel de inwoners van die steden. En nu wordt vooral de mannelijke bevolking van deze steden bedoeld. Daarom staat dat woordje "deze" in de grondtekst in de mannelijke vorm. Het is dus zo dat die vlakte, waarin die steden lagen, een modderpoel was van stinkende ontucht. Zeer en zeer goddeloos waren de inwoners van al deze steden, zonder één uitzondering.

Zeker, elke zonde is een gruwel in de ogen des Heeren, want elke zonde, hoe klein ook, is een zonde tegen een heilig, rechtvaardig en goeddoend God. Er zijn dan ook voor de Heere geen grote of kleine zonden. Elke zonde maakt ons de verdoemenis waard. Maar toch is er wel onderscheid in de zonden. In deze steden werden schreeuwende zonden gevonden. Deze mensen overtraden alle grenzen der natuur; ze werden beheerst door een zinnelijke lust die hen voortjoeg en voortdreef van kwaad tot erger.

Er staat in onze tekst *dat ze gehoereerd hebben.* Er werd dus hoererij onder hen gevonden. Ze namen het niet nauw met het huwelijk, het waren voorstanders van een vrije omgang met elkaar. Het vrije huwelijk werd ook daar reeds aangetroffen. Men deed om het eens heel modern te zeggen daar ook al aan partnerruil en, staat er in onze tekst, ze zijn *ander vlees nagegaan*; vreemd vlees; vlees voor dat gebruik niet bestemd. Met gedekte termen wordt ons hier gezegd, dat zij niet rekenden met grenzen van geslacht, van verwantschap, van leeftijd en zelfs van natuur.

Daar in die vlakte werden dus allerlei gruwelijke zonden bedreven. De incest, de

bloedschande, de pedofilie, de omgang met minderjarigen, met kinderen, de homofilie, het liggen van mannen bij mannen en van vrouwen bij vrouwen, waarover de apostel geschreven heeft in het hoofdstuk dat u voorgelezen is. Romeinen 1. Ja, zelfs geslachtsverkeer met beesten! Ze waren gekomen tot de vreemdste, tot de vreselijkste, tot de liederlijkste uitpattingen der ongerechtigheid. En dat was niet iets waaraan slechts deze of gene zich schuldig maakte, maar daaraan deden zij allen mee, van de jongste tot de oudste. Zo wordt het gezegd in Genesis.

Leest het maar na, van de jongste tot de oudste stonden ze te trappelen voor de deur van Lot. Kleine kinderen waren in het kwaad volleerd en in de liederlijkheid bedreven. Alle remmen waren volkomen losgeslagen. Zonder enige schaamte werden de zonden bedreven. Zij spraken die zonden ook vrij uit. Ze noemden het kind bij de naam, op de meest platte, vulgaire wijze. Zonder blikken of blozen, zonder enige schaamte bedreef men de meest liederlijke zonden. Men leefde zich uit in slechtheid en in boosaardigheid. En zo had de zonde daar z'n dieptepunt bereikt. Want de zonde is een hellend vlak. Wie eenmaal de eerste stap op dat hellend vlak gezet heeft, die kan niet meer terug! Daar is op dat hellende vlak geen stilstand meer. Nee, het begint veelal niet zo liederlijk! Het begint met toegefelijkheid en voordat we er erg in hebben, zijn we midden in de grootste zonden terecht gekomen.

Geliefden, is het niet vreselijk, dat deze zonden op zulk een brutale, schaamteloze wijze bedreven werden door jong en oud? Het bewijst het diepe verderf des harten. En dan valt het op, dat juist daar waar zoveel voorspoed, en zoveel weelde was, dat dáár deze zonden wortel schoten en uitsproten op een vreselijke wijze. Ja, het is opvallend dat deze zonden zo nauw verband houden met weelde en overvloed. Dat zien we ook vandaag in deze tijd van weelde. Weelde en wellust horen bij elkaar. Ledigheid is des duivels oorkussen. Dan hebben we recreatie nodig, maar dat wordt dan wel een zich vermaken in de ongerechtigheid en in de liederlijkheid. Want wij zijn vandaag Sodom gelijk geworden en het kwaad wordt in allerlei vorm op de meest onbeschaamde wijze bedreven en niemand mag het afkeuren; niemand mag zijn stem daartegen verheffen.

Niet zo lang geleden stond in de krant, dat de raad van kerken in Amersfoort een commissie benoemde om een onderzoek in te stellen naar onder andere de homofilie, en om na te gaan, wat Gods Woord ervan zegt. Die studie is nu zo'n beetje afgerond en in een boekje wordt het resultaat er van wereldkundig gemaakt. En dan zegt men daarin, en dan moeten wij niet vergeten, dat het mensen zijn, die hebben nagegaan, wat Gods Woord over homofilie zegt en die op grond daarvan advies geven: "homofilie is geen ziekte, is geen afwijking, het is een normaal verschijnsel." Dus als u homofiel bent, leeft u dan gerust vrij uit!

De krant tekende erbij aan, dat een met name Hervormd predikant over deze studie bijzonder enthousiast was, want dat was volgens hem een bijdrage tot bevrijding en het moest eigenlijk in alle kerken als verplichte lectuur worden voorgeschreven.

Geliefden, de normloosheid en goddeloosheid, neemt hand over hand toe. Zo was het in Sodom. Zo is het onder ons!

Nee, wij behoeven niet laag op deze mensen neer te zien, want het kwaad leeft in ons aller hart. Laat het zo zijn, dat wij voor de uitbreking bewaard zijn gebleven, maar dat wil niet zeggen dat we beter zijn. We zijn allen van dezelfde lap gescheurd. O, wat leeft er allemaal in uw en mijn hart? Wat zou er met u en mij gebeuren, als de Heere ons één tel losliet? Want ja, wij kunnen het wel belijden, dat we tot alle boosheid geneigd zijn, maar wat staan we er weinig bij stil, wat dat inhoudt en wat dat betekent. Het zijn veelal vaak termen en woorden. En toch is het waar, dat wij tot alle boosheid geneigd zijn, ook tot de boosheden die wij u opsomden!

O, als eens op uw voorhoofd geschreven stond, wat er leefde in uw hart, en als een

ieder dat zou kunnen lezen, zou u dan de straat op durven? Als ieder op uw voorhoofd kon lezen wat voor een mens u bent, en wat er leeft in uw hart en welke uw gedachten, boze lusten, begeerten en wensen zijn?

Geliefden, ga eens na, waar uw hart naar uit gaat. Ja, waar gaat uw hart naar uit, ouderen in ons midden?

Waar gaat uw hart naar uit, jongens en meisjes? O, al is het dan dat wij ingetogen leven en onberispelijk zijn in onze levenswandel, maar gaat ons hart niet vaak uit naar ijdele, zondige vermaken en naar de genietingen van de ongerechtigheid?

Hoe is het met onze voorstellingswereld? Zeker, het is nog een voorrecht als u naar die zondige plaatsen niet durft te gaan, want dat bewijst, dat uw consciëntie nog spreekt, en dat u nog ontzag hebt voor het Woord van God. Want ja, stel u eens voor, dat u er zou sterven, terwijl u bezig bent met deze zonde te bedrijven of met die zonde te aanschouwen!

Stel u eens voor, dat God op dat moment uw levensdraad afsneed! Zo in de eeuwigheid! Ja, dan kan men beter in de kerk sterven, ook al zou men onbekeerd sterven, want dan sterft men niet op een zondige plaats! Werkelijk, ik zou liever sterven in de kerk dan op een plaats waar de zonde bedreven wordt. Ja, jonge mensen, het is een voorrecht, als jullie niet naar zondige plaatsen durven gaan.

Het is ook een voorrecht, als je nog ouders hebt die zeggen dat je er niet heen mag. Neem dat je ouders nooit kwalijk, want ze hebben bij de doop beloofd, je op te zullen voeden in de vreze Gods en zeker, dat bestaat in meer dan alleen maar zeggen dat dit niet mag en dat dat niet mag, dat je niet hierheen mag en niet daarheen. Zij moeten ook in hun eigen levenswandel iets afstralen van het lieflijke van des Heeren dienst. Maar het is toch een goede zaak, dat u ouders hebt die ook nee tegen u durven zeggen en die dat met redenen willen en kunnen omkleden.

O, wees er maar blij mee! Echt als vader en moeder alles goed vinden en alles toelaten, geven ze er geen blijk van dat ze liefde tot u hebben. Maar goed, al is het dan dat wij een onbesproken voorbeeldig leven hebben, als het er op aan komt, zijn we even slecht als de aller-goddellooste, als de aller-bruutste zondaar in de wereld. Bent u daar al achter gekomen? Want misschien voelt u zich wel beledigd, wanneer men u op één hoop gooit met die slechte mensen, met die inwoners van Sodom en Gomorra, van Adama en Zeboïm. Zou ik zó slecht zijn? Ja, even slecht als de slechtste? Ach, de Heere beware ons voor de uitleving, maar Hij geve ons iets van de inleving, Want weet u hoe het is, en dat geldt ook Gods begenadigde volk: als wij denken, dat wij niet zo slecht zijn, weet God wel een manier om ons eraan te ontdekken. Dan kan het gebeuren, dat wij in de grootste zonden vallen. En weet u, dat juist wettische mensen daar bloot voor staan! Mensen met een voorbeeldig, onbesproken leven, maar die daar wat van maken, en die laag op anderen neerzien en zeggen: "Ik ben toch een stuk beter dan hij of zij, want ik doe dit niet en ik laat dat na, en ik heb dit en ik heb dat", en zo lopen ze met de borst vooruit. Doch het is alleen maar wettischheid!

Welnu, die mensen, die staan juist voor deze gruwelijke zonde bloot. Is het u nooit opgevallen? Werkelijk, er zijn voorbeelden genoeg te noemen. O, bedenk het toch, juist die mensen, die zich verhovaardigen op een wettisch, uitwendig onbesproken leven en die daar wat van maken, en die altijd wat aan te merken hebben op een ander, die laag op een ander neerzien, en die zichzelf op een voetstuk plaatsen, die staan juist bloot voor de ergste zonden. *Waakt en bidt, opdat u niet in verzoeking komt!*

Werkelijk, als wij denken dat wij beter zijn dan anderen, gaat de Heere soms op een zeer pijnlijke wijze ons leren, wie we in Adam geworden zijn, en dat we geen haar beter zijn dan anderen, maar dat we zelfs, als het er op aan komt, nog slechter zijn.

Welk een voorrecht is het als we bewaard worden voor de uitleving. Als we mogen

leren bij het ontdekkend licht van Gods Geest wie wij zijn en waartoe wij geneigd zijn. En als we langs die weg de grootste der zondaren mogen worden, wat is dat dan een grote genade! En aan zulke mensen wil God zich nog weg schenken ook! Zij mogen zich verwonderen over de rijkdom van Gods genade in Christus. Maar goed, we gaan naar onze tweede gedachte:

2. Het oordeel over Sodom en Gomorra.

Want plotseling kwam God met Zijn oordeel. En dat was een verschrikkelijk oordeel, want het regende vuur en zwavel van de hemel. Het oordeel kwam plotseling, zo zeiden we, maar toch heeft de Heere het nog lang uitgesteld. Hij heeft ze lang gedragen en verdragen. Ja, groot is Zijn lankmoedigheid over hen geweest en taai was Zijn geduld! Werkelijk, de Heere had geen lust in hun verderf en dat bleek telkens en telkens weer. Hij was traag tot toorn. Wat al bemoeienissen maakte Hij met hen.

U moet niet vergeten, dat Lot onder hen gewoond heeft. En nu zult u wellicht zeggen, dat Lot daar niet hoorde. Het is waar. Lot had daar nooit naar toe mogen gaan. Lot had nooit z'n tenten mogen opslaan in de omgeving van Sodom. Laat staan dat hij zich in Sodom vestigde. Dat was af te keuren. Hij stelde zichzelf en Z'n gezin aan de grootste gevaren bloot en het was tot fnuiking van zijn geestelijk leven. En ware het niet, dat God Zijn eigen werk in het leven hield, het zou uitgeblust zijn. En toch gebeurt er niets bij geval. Want dan zien we ook daarin weer dat God alle dingen bestuurt, zelfs de zonde. De Heere gebruikte Lot om tevens de inwoners van Sodom en Gomorra, van Adama en Zeboïm te waarschuwen!

O nee, ik weet het wel, Lot heeft daar niet lopen preken. Dat heeft hij beslist niet gedaan. Hij heeft niet gedaan, zoals Jona, die in dat slechte Ninevé op de hoeken van de straten stond te prediken: nog veertig dagen en dan wordt Ninevé omgekeerd. Toch heeft Lot niet gezwegen! Weet u waar we dat uit af kunnen leiden? Dat kunnen we afleiden uit hetgeen de inwoners van Sodom over Lot zeggen. Want als Lot de engelen gastvrij onthaalt in zijn woning, komen de lieden van Sodom naar zijn woning om die engelen op te eisen. En als Lot ze tegemoet gaat en hen smeekt om zijn gasten geen kwaad te doen, dringen die mensen op hem aan en zeggen: "Zou hij dan alleszins onze rechter zijn? In de grondtekst staat eigenlijk: "Zou hij rechtende rechten?" En dat zouden we als volgt kunnen vertalen: "Zou hij dan altijd onze rechter zijn?"

En daaruit blijkt, dat Lot meer dan eens gesproken heeft. Zijn mond is meer dan eens opengebroken geworden, en dan getuigde hij met kracht en met scherpheid tegen de goddeloosheid die hij aanschouwde. Hij kwelde z'n ziel, zo staat er, en dat is ook openbaar geworden. Hij heeft ze vermaand en gewaarschuwd, maar ze luisterden niet! Ze werden het zat, dat spreken over God, Die eens wraak zou doen over hun boosheden; Die met Zijn oordelen over hen komen zou. Ze wilden dat niet meer horen. Ze zeiden, nu moet het maar eens uit zijn: "Zou hij dan alleszins onze rechter zijn?" Zou hij dan rechtende maar blijven rechten?

Lot heeft met woord en daad hen veroordeeld. Want al is het dan dat hij niet altijd preekte met woorden, hij preekte toch dag en nacht door zijn levenswandel, want Lot deed heel anders en Lot leefde heel anders. Lot deed met hen niet mee. En dat heeft die inwoners gekrenkt en gekwetst. Nee, Lot zag niet laag op hen neer, want Lot heeft ook wel een blik geslagen in z'n eigen hart, maar ze zagen aan zijn léven, dat hij hun daden veroordeelde. Ze zagen dat Lot een gekweld ziel had.

Geliefden, Gods kinderen zijn, zelfs als ze ver van huis zijn, toch een sta in de weg voor de wereld, want ze kunnen met de wereld niet meedoen! En juist omdat ze met de wereld niet mee kunnen doen veroordelen ze daarin de wereld. Gods kinderen zijn, zo is wel eens gezegd, de consciëntie van de wereld. Gods kinderen veroordelen de

wereld door hun leven. Vandaar dat de wereld van dat volk zegt dat ze altijd wat aan te merken hebben, dat ze overal op tegen zijn, dat het van die fijnen zijn, van die zwaren. Maar, waarom zijn ze nu zo fijn? Omdat ze met de wereld niet meedoen! Waarom zijn ze zwaar? Omdat ze nee zeggen tegen de wereld! Daaraan ergert zich de wereld. Dat volk, zeggen ze, is overal op tegen. Dit mag niet en dat mag niet! O, als men zou leven, zoals die mensen willen, nou dan heb je geen leven meer! Nee, met die mensen kun je niet samen leven! Eigenlijk was het het beste, als ze er niet meer waren. En daarom, als de wereld maar even kan, rekenen ze af met Gods kinderen. Dan gaan ze hen vervolgen; dan worden er brandstapels gebouwd en schavotten opgericht.

Toch krijgen ze Gods kerk niet van de wereld af. Want er is er Een, Die gezegd heeft: "Ik ben met ulieden, al de dagen tot de voleinding der wereld."

Maar het is in ieder geval geen best teken, als we met de wereld op goede voet leven. En zeker niet, als we voor de wereld een pleidooi voeren. Want dat betekent dat we de zijde van de wereld kiezen. Het moest in ons leven te zien zijn dat we niet bij de wereld horen en dat we anders zijn dan de wereld en dat we andere vermaken hebben dan de wereld.

Nee, daar behoeven wij geen dominee voor te zijn. Het wil niet zeggen, dat wij altijd moeten preken, want daar kan men ook veel door afbreken. Er staat niet voor niets in de Schrift: "De rechtvaardige zal tijd en wijze weten." Ach, er zijn mensen die met hun vroom gepraat meer afkeer opwekken dan tot jaloersheid wekken. Doch, al is het dat Gods kinderen niet altijd en overal lopen te preken, toch vallen ze wel altijd en overal op, omdat ze met de wereld niet meedoen en omdat ze anders zijn dan de wereld! En vanzelf, dan gaat de wereld ze haten! Zo is het met Lot in Sodom geweest. Lot heeft hen gewaarschuwd en vermaand en hen gewezen op het rechtvaardig oordeel Gods. Zoals de eerste wereld een Noach kreeg, een prediker der gerechtigheid, zo heeft de Heere aan die goddeloze steden ook een prediker gegeven in de persoon van Lot. En dat is voor die inwoners van Sodom en Gomorra en van die andere steden toch van belang geweest, want zij hebben geweten, en dat weten ze tot op de huidige dag, dat er een kind van God onder hen gewoond heeft. Dat is die bozen opgebrosen! Immers hun straf is nóg niet afgelopen, ook al zijn Sodom en Gomorra al zoveel eeuwen geleden verwoest. De straf toch, waarmee ze gestraft zijn is het eeuwige vuur, zo zegt Judas.

Zij zijn gestraft met het eeuwig verderf! O, dat is wat!

De straf is voor die mensen in Sodom en Gomorra nog even nieuw al trof hen dat oordeel eeuwen geleden. Ze staan nog steeds aan het begin van die straf, ook al zijn er eeuwen voorbijgesnel. Ze zijn het aan de weet gekomen, dat er een profeet, dat er een kind van God in hun midden geweest is. Ja, de Heere is lankmoedig over hen geweest. Hij heeft hen laten waarschuwen! Ook heeft Hij grote bemoeningen met hen gemaakt. U kent de geschiedenis toch wel van die koning die de inwoners van Sodom wegvoerde? Het was Abraham die eindelijk de inwoners van Sodom uit de hand van Kedar-Laomer redde! O, welk een krachtige roepstem! Nog zocht God hun behoud. Nog betoonde Hij geen lust te hebben in hun verderf en ondergang, maar ook deze roepstem werd niet ter harte genomen. Ze volhardden in het kwaad.

Maar als wij Gods roepstemmen niet ter harte nemen, geliefden, dan gaat het met ons ook van kwaad tot erger, want roepstemmen werken altijd wat uit! Is het niet zo, dat ons hart er onder breekt, dan wordt ons hart er harder door. Dan worden we nog goddelozer, nog onbekeerlijker, nog brutaler!

Welnu, deze mensen leefden zorgeloos voort in de ongerechtigheid, totdat de maat vol was. Geliefden, hoeveel waarschuwingen hebt u al gehad? Heeft de Heere ook niet

vaak geklopt aan de deur van uw hart? Waren er geen bijzondere roepstemmen in uw leven? Denk eens aan de tijd toen u in het ziekenhuis lag? En toen dat ongeluk voor uw ogen gebeurde? Wat heeft het in u uitgewerkt? O, als ge u niet liet gezeggen, als u niet aan Gods troon verbonden werd, dan bent u harder geworden, onbekeerlijker en ongevoeliger! Doch, bedenkt dan, en dat leert ons het oordeel dat kwam over Sodom en Gomorra, dat Gods geduld groot moge zijn, maar dat er eens een eind aan komt. O, ik weet het wel, het kan heel lang duren! We moeten ons wel verbazen over Gods lankmoedigheid! Lang kan het duren, eer God ingrijpt, maar toch laat Hij de zonde beslist niet ongestraft! God is geen ledig toeschouwer.

Werkelijk, het is een wonder dat God nog niet ingreep, een wonder dat Hij zo lang spaarde! O, wat moet de Heere toch ontzaglijk veel verdragen! Wat al ongerechtigheden worden er bedreven, en wat zijn de zonden veel van ons volk, van onze regering en ook van u en mij. Is het u al een wonder geworden, dat u er nog zijn mag? Dat de Heere over uw zonden nog geen bezoeking deed? O, als dat waar is dan komen we in het stof terecht, dan gaan we onze zonden bewenen en God bewonderen! Dat we ons niet langer zouden verharderen! Want het is wat, schuld met schuld te vermeerderen, al zoveel jaar! U bent inmiddels al grijs geworden. U hebt schuld met schuld vermeerderd al die jaren van uw leven, en toch leeft u rustig verder.

Geliefden, zo was het met Sodom en Gomorra ook. Ze waren geheel verhard. Er was geen stem en geen opmerking. Maar als verharding zich van ons meester maakt, is het oordeel Gods nabij! Want dat is als het ware een voorbode van het einde. Plotseling sloeg de Heere toe. Er staat zo in Genesis: "De zon ging op toen Lot in Zoar kwam." Dus het werd morgen. Het morgenrood van een nieuwe dag kleurde de hemel. Het werd licht, net zoals op andere dagen. En toen, in één keer regende de Heere vuur en sulfere uit de hemel en allen kwamen in de vlammen om, ook Lots schoonzoons. Lot had z'n schoonzoons nadrukkelijk gewaarschuwd, enkele uren voordat het oordeel kwam.

Doch, Lot was als jukkende in hun ogen! "Jukkende": het is een ander woord voor "liegende". Hij sprak dus volgens hen de waarheid niet, hij verzong maar wat! Hij maakte ze maar wat wijs! Ja, "jukkende", dat betekent ook "schertsen", een grap maken. Wel, die schoonzoons van Lot hebben er hartelijk om gelachen, dat hun schoonvader midden in de nacht bij hen aan de deur klopte om te zeggen: "Haast je wat, want straks worden Sodom en Gomorra omgekeerd! God komt nu met Zijn oordelen!" Ze sloegen dubbel van het lachen! Ze zeiden: "Wat een grap! Hoe bestaat het? Die schoonvader toch!" Ze hebben erom gelachen. Ze staken de spot met Lots ernstige waarschuwing. Ontzettend toch! "Ja, maar", zegt u wellicht "ik lach om de waarheid niet. Als ik dit ernstige woord hoor, maak ik er heus geen grapje van en ik spot er heus niet mee! Dat heb ik trouwens nog nooit gedaan! Dat zou ik niet durven doen, want het is toch het Woord van God!" Het is waar. En u hoort dat Woord van God misschien nog graag verkondigen ook, hoe ernstig het ook is.

Maar geliefden, al spot u dan niet met dit woord, als u het woord voor kennisgeving aanneemt en als u het naast u neerlegt en u er niets van aantrekt, als u zich niet bekeert, dan spot u toch met dat woord! Dan maakt u God tot een leugenaar! Want men gelooft dat Woord of men gelooft het niet! Men neemt het ter harte of men neemt het niet ter harte. En als men het niet ter harte neemt, lacht men er om. Doch, als u het ter harte zou nemen, zou u vannacht niet lekker meer slapen en dan zou het eten u niet meer smaken, dan zou de rust uit uw leven verdwijnen. Er zou een gekerm geboren worden, een noodgeschrei! "O, God", zou u roepen, "zou ik nog bekeerd kunnen worden? O, bekeer me toch voor het te laat is!"

Geliefden, het is van tweeën één: we nemen het woord ter harte of we nemen het niet ter harte. En als u nog steeds onbekeerd bent, wil dat zeggen, dat u uw hele leven niet anders gedaan hebt dan gespot met het Woord en dat u God tot een leugenaar hebt gemaakt! Want als u eens één keer in uw leven kreeg te geloven dat Gods Woord waarachtig is, o, wat zou u zich dan gaan haasten en spoeden om des levens wil en ik wenste wel, dat dit nu gebeuren mocht. Want werkelijk, gemeente, het is geen sprookje wat we hier vertellen. Het is niet zo maar een verhaaltje wat men met meer of minder belangstelling beluisteren kan. Maar dit is wat waarheid gaat worden, zowel in uw als in mijn leven, want wij gaan straks allemaal God ontmoeten! O, plotseling kwam dat vreselijke oordeel over Sodom en Gomorra. Het regende vuur en zwavel van de hemel.

Ach, er zijn allerlei verklaringen voor dat oordeel gegeven. Zo menen sommigen, dat de bliksem insloeg in de putten vol sulfen, die daar in de vlakte waren, en zó zou alles in brand geraakt zijn. Doch, geliefden, laten wij het wonder maar een wonder laten! Wij hoeven dat allemaal niet te verklaren! Maar het is in ieder geval wel zo, dat toen de zon opging, het voor de inwoners van Sodom en Gomorra nacht werd. Toen begon de duisternis! Ja, toen begon de duisternis van de buitenste duisternis!

Toen stortte de een na de ander in het eeuwig verderf, waar weinig is en knersing der tanden. En daar zijn ze nog steeds. Welk een Wreker is de Heere, ja een Wreker is de Heere en dat zeer grimmig. O, we hebben het al eens meer gezegd, het is verschrikkelijk om te vallen in de handen van de levende God! Dat hebben die mensen ondervonden. Dat de Heere ons er voor beware.

Er staat *dat Hij die steden omkeerde*. Hij keerde ze om, zoals een koek omgekeerd wordt. Hij gaf ze aan de volkomen vernietiging prijs. Ze werden met de grond gelijk gemaakt, zouden we zeggen! En dat is toch nog niet helemaal juist. Ze werden niet zo maar met de grond gelijk gemaakt, ze werden omgekeerd, en ondersteboven verzonken ze in de aarde! Want daar waar nu de Dode Zee is, daar hebben vroeger die steden gelegen. En de Dode Zee is het diepste punt van de hele aarde. Daar ligt een diepe breuk tot 400 meter beneden zeeniveau! Die steden zijn als het ware in de aarde verdwenen en alle inwoners zijn omgekomen! Niet één is er gespaard! Klein en groot, jong en oud, allen kwamen om! Er waren immers geen tien rechtvaardigen meer te vinden. Er waren er zelfs geen vijf. Er waren er zelfs geen twee. Ja, er was er niet één! Want diegene, die er was, Lot, heeft God er uit gehaald, die is behouden geworden, Maar alzo als door vuur, maar de overigen zijn verdorven! O, geliefden, wat een ontzettend oordeel!

En zo is bevestigd wat de dichter zong van Psalm 119:60. Laten we het samen zingen

We werden herinnerd aan Sodom en Gomorra en we stonden stil bij de zonden van Sodom en Gomorra en het oordeel over Sodom en Gomorra.

3. Laten wij nog een ogenblik **op de waarschuwing vanuit Sodom en Gomorra!**

Want in onze tekst lezen we dat Sodom en Gomorra en de steden rondom dezelve tot een voorbeeld voorgesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs! Geliefden, de Dode Zee, zoals die daar nu nog ligt in het land van Israël is een toonbeeld, is een voorbeeld van het rechtvaardig, schrikkelijk, eeuwig oordeel Gods! En dat maakt diepe indruk, indruk op elke bezoeker en op elke aanschouwer!

Doch, al hebt u die Dode Zee nooit gezien, maar u weet er nu van. En zou ons deze geschiedenis niets te zeggen hebben? Immers, als we dan op die Dode Zee staren, en als we dan terugdenken aan wat daar in het verleden plaatsgreep, terwijl de lucht nu nog zwanger is van sulver, en het zoutgehalte enorm groot is van die Dode Zee, zodat

er geen vis in leven kan, dan komt dat Woord van God op ons af: "Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan!" Dat is het wat deze steden die er niet meer zijn, die thans vergeefs op de aardbol gezocht worden, die verzonken zijn in de aarde, dat is het wat die steden ons toeroepen! Indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan! En dat wordt gezegd niet alleen tot slechte mensen die in de bruto zonde leven, maar dat wordt ook gezegd tot nette vrome kerkmensen, tot mensen met een onbesproken leven. Dat woord sprak de Heere ook tot Nicodémus, toen Hij zei: "Tenzij iemand wederom geboren wordt, hij zal het koninkrijk Gods niet zien!"

Nee, de inwoners van Sodom en Gomorra waren niet slechter dan wij! Dezelfde zonden worden ook onder ons gevonden O, rust er geen vloek op ons land? Is het niet zo dat het oordeel der verharding steeds meer om zich heen grijpt? En er is geen opmerking! Op de meest brute wijze wordt ook nu gespot met God en met Zijn Woord. En nu moge het schijnen alsof God het niet merkt, en God het niet ziet. Ach, Zijn lankmoedigheid is zo groot! Maar dat Hij het gezien heeft, dat zal straks in al zijn vreselijkheid openbaar worden!

O, geliefden, ontzettende dingen staan te gebeuren in de nabije toekomst. Want gewis, de Rechter staat voor de deur! En echt, nee, dat is geen bangmakerij, maar dat is de waarheid! En dat u die waarheid eens ter harte nam. Dat u eens begon te schrikken, want het zal erger zijn, dan wij kunnen zeggen. En nu is te vrezen, dat wij net als de schoonzoons van Lot er ons niets van aantrekken. We geloven het niet. We leggen het naast ons neer, en dan doen wij net als zij, dan spotten wij ermee! En toch, of u het gelooft of niet, wij zijn ten dode opgeschreven! Het verderf is gewis. O, men mag vandaag streven naar een heilstaat op aarde, maar de toorn Gods zal geopenbaard worden van den hemel! De dag van de Goddelijke afrekening komt! Straks zal er opnieuw vuur van de hemel nederdalen. De dag komt, waarop de elementen zullen branden en vergaan. Dan komt er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, maar die is er dan alleen voor Gods Kerk! Dan zal de goddeloze er niet meer zijn. O, die ontzettende dag, die komt als een brandende oven, zal aller-onverwachts aanbreeken. Wat al schrik, en wat al vreze zal er dan zijn!

Hoe ontzettend zal het geschreeuw wezen van alle onvernieuwden van hart, als zij zullen roepen: "Bergen valt op ons, heuvelen bedekt ons voor het aangezicht Desgenen Die op de troon zit en voor de toorn des Lams, want de grote dag Zijns toorns is gekomen en wie kan bestaan?"

Geliefden, denkt u eens in, wat het is: onbekeerd God te moeten ontmoeten. En dat gebeurt als we onbekeerd gaan sterven. En dat kan zo onverwachts geschieden! Hoe zal het dan met u gaan, als dat vandaag gebeurde? Als u vandaag nog een alwetende God moest ontmoeten voor Wie u zich echt niet beter voor hoeft te doen dan u bent, want Hij kijkt dwars door alles heen. Hij is de Hartekenner en Nieren- proever.

Wat is het toch erg, dat een mens daar niet aan herinnerd wil worden, en dat hij daar niet aan denken wil. Want, we hebben veel liever dat ons gezegd wordt: "Ach, het valt met u nog wel mee!" Maar echt, al leven we dan niet in brute zonden en al gaan we trouw naar de kerk en al is ons leven onberispelijk en dat zijn allemaal goede dingen, maar als er niet meer is, zal het ons niet meevallen in die grote dag der dagen! Dan zal het Tyrus en Sidon, dan zal het Sodom en Gomorra, dan zal het Adama en Zeborm zelfs verdraaglijker zijn in de dag des oordeels dan ons!

Zeker, het is waar, die inwoners van Sodom en Gomorra zondigden verschrikkelijk, maar toch niet zo verschrikkelijk als wij! Wij zondigen erger! Want wij zondigen tegen zoveel meer licht! Wij leven onder de bediening van het Evangelie. Wij zijn

gewaarschuwd al zo vaak, al zo lang.. Wij zijn vermaand, genodigd, gelokt! Wat heeft de Heere nog meer aan ons te doen? Wat zijn we toch bevoorrecht! Ja, we behoren tot een bevoorrecht volk, of is het volk van Nederland niet een bevoorrecht volk te noemen? Eens was het een christelijke natie, dat is het helaas niet meer.

En toch, als men op andere volken let, springt Nederland er nog uit als een buitengewoon bevoorrecht volk, omdat de Heere in Nederland nog velen heeft van Zijn kinderen. Ja, wat zijn ook wij bevoorrecht, omdat we leven onder het Evangelie, omdat we zo bekend zijn met de waarheid! Maar als wij ons van al die dingen niets aantrekken, zondigen we erger dan Sodom, erger dan Gomorra, erger dan Adama, erger dan Zeboïm. Dan zal de Heere straks tegen ons zeggen: "Gij die niet gewild hebt, dat Ik Koning over u zijn zou, ga weg van Mij, in het eeuwig verderf!"

En als dan deze dingen u gepredikt worden en als we u wijzen op de Dode Zee en hoe die ontstond, is het opdat u daardoor tot bekering zou komen! Als tot u gesproken wordt over dat ontzaglijk oordeel Gods, dat komen zal over de wereld, dat ook komen zal over uw leven, mogen we er bij zeggen dat God u dat laat prediken, opdat u zich lere haasten om des levens wil. Want nog steeds heeft die God Die Sodom en Gomorra omkeerde, in uw dood geen lust! Hij heeft geen lust in de dood van de zondaar, maar daarin dat hij zich bekeert en leeft. En daarom, de goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachte en hij bekere zich vandaag nog tot de Heere, zo zal Hij Zich zijner zekerlijk ontfermen en tot onze God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk! Is het geen wonder, geliefden, dat we u op een God mogen wijzen, Die gaarne vergeeft, Die mildelijk schenkt?

Want als diezelfde God met u in het gericht zou treden en zou gadeslaan al uw ongerechtigheden, hoe zou het dan met u aflopen? Zou Hij dan onrechtvaardig zijn als Hij ook u wegdeed in het eeuwig verderf?

Hebt u al eens een blik geslagen in uw hart, in uw binnenste? Wat al gruwelen worden er dan ontdekt! Als we onszelf krijgen te zien bij hemels licht, geliefden, dan gaan we inleven, dat we net zo slecht zijn, als die mensen van Sodom en Gomorra. Ja, nog slechter. Dan worden wij de slechtste van allen! Dan worden we de grootste der zondaren. O, dat te worden in de beleving des harten, wat een zegen is het. Ik wenste dat u het vandaag nog werd! Want zo begint de bekering. Dan krijgen wij genade nodig. Dan gaan wij zuchten: "Zou God met mij te doen willen hebben en te doen kunnen hebben?"

Doch, dan mogen wij u zeggen: "Ja, met zulke slechte mensen, met de voornaamste der zondaren, wil God te doen hebben en kán God te doen hebben, want er is er Eén geweest die in de plaats van goddelozen wilde gaan staan. Die te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven is. Hij is in het vuur van Gods toorn ingegaan, om de hitte van Gods gramschap te blussen. En als we dan het oordeel Gods waard worden, waard worden in de beleving der ziel, wat wordt Hij ons dan dierbaar, als wij van Hem mogen horen. Dan krijgen we Hem nodig tot zaligheid, om door Hem met God verzoend te worden. En dat zet gewis een stempel op ons leven. Want dan gaan we de zonden haten, en als we de zonden haten, gaan we de zonden ook laten. Dan wensen we in nieuwigheid des levens te wandelen.

Dan wordt het ons dagelijks gebed:

"Verlicht ons hart dat duister is.

En wil ons doen vlieden alle kwade paán

en wil ons ijverig op Uw wegen doen gaan."

AMEN.

Slotzang: Psalm 65:2

7. JUDAS' TEKENING VAN DE GODDELOZE VERLEIDERS

Zingen: Psalm 119:1

Psalm 34:6 en 7

Psalm 26:5

Psalm 21:8

Lezen: 2 Petrus 2

Geliefden,

we zijn gebleven bij het 8e vers van Judas' brief. Wij wilden u nu met des Heeren hulp een ogenblik bepalen bij de verzen 8 tot en met 11:

"Desgelijks evenwel ook dezen, in slaap gebracht zijnde, verontreinigen het vlees, en verwerpen de heerschappij, en lasteren de heerlijkheden. Maar Michaël, de archangel, toen hij met de duivel twistte, en handelde van het lichaam van Mozes" durfde geen oordeel van lastering tegen hem voortbrengen, maar zeide: "De Heere bestraffe u!" Maar dezen, hetgeen zij niet weten, dat lasteren zij; en hetgeen zij natuurlijk, als de onredelijke dieren weten, in hetzelfde verderven zij zich. Wee hun! Want zij zijn den weg van Kain ingegaan, en door de verleiding van het loon van Biléam zijn zij heengestort, en zijn door de tegenspreking van Korach vergaan."

Tot zo ver.

Wij worden bepaald: *bij Judas' tekening van de goddeloze verleiders* en dan letten wij:

1. Op de zonde die hij noemt;
2. Op het voorbeeld waarop hij wijst;
3. Op het oordeel dat hij aanzegt.

Geliefden,

het Schriftgedeelte waarbij wij nu bepaald worden is niet zo'n eenvoudig Schriftgedeelte. Toch staat het niet vergeefs in de Schrift. *Al de Schrift is immers van God ingegeven en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is.*

En daarom is het goed om ook bij dit Schriftgedeelte eens een ogenblik stil te staan met des Heeren hulp, en om eenvoudig na te gaan wat er precies staat. Het is zó dat Judas in deze brief met ernst en nadruk waarschuwt voor de verderfelijke invloed van de goddelozen die in de gemeenten ingeslopen waren. Hij heeft gesproken over de schrikkelijke strafgerichten die gekomen waren over schepselen die met dezelfde gezindheid bezet waren in het verleden. Hij heeft gewezen op het ongelovige Israël, dat omkwam in de woestijn. Hij heeft gewezen op de opstand van de engelen en hoe God met hen afrekende. Hij heeft ook gewezen op de goddeloze steden Sodom en Gomorra en wat er met die steden gebeurde.

En dan is het zo dat Judas deze mensen die in die gemeenten ingeslopen waren, met hen op één lijn stelt. Vandaar dat hij zegt, en daar begint dit Schriftgedeelte mee: "Desgelijks evenwel ook deze!" "Desgelijks óók deze", en dan staat er nog tussen het woordje "evenwel". Dus hoewel zij weten van de ontzettende oordelen en gerichten over hun geestverwanten in vroeger dagen gekomen, en hoewel ze nog met eigen ogen kunnen zien het vreselijk oordeel dat kwam over Sodom en Gomorra, want die steden zijn als het ware in de aarde weggezonden en de Dode Zee is daar voor in de plaats gekomen, toch, "evenwel", treden deze mensen in hetzelfde spoor. Toch trekken zij

zich van dat alles niets aan.

Wat is, geliefden, de zonde een ontzaglijke macht. En wat is de mens een armzalige slaaf der zonde, want hij is aan de zonde verslaafd, en kan er zich niet van losmaken, ook al weet hij, dat de zonde hem naar het eeuwig verderf sleept. Wij denken als vanzelf aan mensen die verslaafd zijn aan dit of dat, en laten we dan maar het minst erge noemen, het verslaafd zijn aan het roken. Nu, probeer er eens mee te stoppen. Dan merk je pas met hoeveel banden van verslaving, want dat is het toch in feite, je daaraan verbonden bent. Met de zonden is het nog erger. Want hoeveel duidelijke voorbeelden er ook in de Schrift staan van Gods wraak over de zonden van de goddelozen, en hoeveel we daar dan ook van zien in onze naaste omgeving in de tijd waarin we leven, toch kan niets ons doen besluiten met die zonden te breken. Och, al weten we, en wij méér dan anderen, omdat we onder de waarheid opgevoed zijn, dat de zonden het eeuwig verderf ten gevolge hebben, want de bezoldiging der zonden is onherroepelijk de dood, en dat is niet zo maar de tijdelijke dood, maar dat is de dood in z'n aller-vreselijkste doorwerking, dat is het eeuwig verderf, toch houden we aan de zonden vast, we zijn aan de zonde verkleefd. Wij zijn aan de zonden verbonden met slavenbanden.

Wat is toch een mens! Het is werkelijk een wonder als er één mens zalig wordt. Dat is een onnoemelijk groot wonder. Dat is een Godswonder. Want wij zouden nooit de zonden de rug toekeren als God ons niet omkeerde, als God ons er niet van lostrok. Hoe droevig is het dan toch met de natuurlijke mens gesteld. De oordelen Gods kunnen gepredikt worden. De helse straf, het eeuwig verderf, de verdoemenis die wacht, maar we verschrikken niet! De zaligheid des hemels kan ons gepredikt worden in al z'n schoonheid en liefelijkheid, maar het lokt ons niet aan! Wij blijven die we zijn. Want dat is eigenlijk onbekeerd blijven; dezelfde blijven, ondanks alles! Wij leven voor het hier en voor het ml en we bekommeren ons niet om het stráks en om het éeuwige. We zullen wel zien! En wat zullen we dan zien?

O, laten we ons dat toch goed realiseren, als we zo blijven leven, en als we ons niet bekommeren over de dag van morgen, als we ons niet bekommeren over de dag van onze dood, en over de dag waarop we God gaan ontmoeten, wat zullen we dan zien? Dan zullen we God zien, maar voor Hem niet kunnen bestaan. Dan zullen we het naar verderf zien.

Maar, wat deden dan die mensen waarover Judas schrijft?

Wel, hij noemt enkele dingen op: "Desgelijks evenwel ook dezen, in slaap gebracht zijnde, verontreinigen, en verwerpen de heerschappij, en lasteren de heerlijkheden." Wel beschouwd worden er een drietal dingen genoemd. Dat getal drie komt in Judas' brief telkens terug: hij heeft drie voorbeelden genoemd.

Hij heeft het gehad over Israël

dat in de woestijn omkwam, de engelen die opstonden, en de goddeloze steden Sodom en Gomorra, die omgekeerd werden. Drie voorbeelden dus. En nu noemt hij met name drie zonden. Ze verontreinigen het vlees, ze verwerpen de heerschappij en ze lasteren de heerlijkheden!

Het eerste is dus, *dat ze het vlees verontreinigen*.

Kort samengevat zouden we kunnen zeggen: dat is ontucht van allerlei aard bedrijven. Waar dan ook bijhoort, brasserijen en drinkerijen en zwelgpartijen, want ontucht en overdaad gaan meestal hand in hand. Daardoor wordt het lichaam vernield en onteerd. Deze mensen gaven zich over aan wellust en ongebondenheid, hoewel ze dat wellicht niet openlijk deden. Judas echter tekent hen hier in hun ware gedaante en dan laat hij hen ons zien, zoals ze metterdaad zijn! Ontdaan van alle schijnheiligheid, ontdaan van

alle schijnvroomheid! Hij rukt het masker van hun aangezicht af en toont ze dan ten voeten uit. Ze gaven zich over aan wellust en aan ongebondenheid. Van alle zonden die er bestaan is onreinheid, is onkuisheid en ontucht van welke aard dan ook, de meest verontreinigende zonde en de meest vieze zonde. Want die zonde bezoedelt de ziel, verontreinigt het hart en verziekt tegelijkertijd ook nog ons lichaam.

En om die zonde gaat het! Paulus schrijft ervan in Romeinen 2 vers 24. "Want de Naam van God", zegt hij, "wordt om uwentwil gelasterd", en dan zegt hij verder, dat tevens het lichaam onteerd en verontreinigd wordt. God heeft hen overgegeven in een verkeerde zin, om dingen te doen die niet betamen! Dat is eigenlijk de zonde van Sodom, want daar zinspeelt Judas op. Hij heeft eerst die voorbeelden genoemd en nu komt hij er nog eens op terug; nu gaat hij het toepassen!

Hij zegt: Diezelfde zonde waar die mensen van Sodom en Gomorra zich aan schuldig maakten en waaraan Sodom en Gomorra ten gronde gegaan zijn, diezelfde zonde bedrijven zij ook! Zij verontreinigen het vlees! En juist voor die zonde staat een mens zo open. Er is geen zonde die meer in ons aller hart leeft dan die zonde. En dat geldt ook ons vandaag, en dat geldt zelfs Gods kinderen, dat geldt ook mensen die aanvankelijk begiftigd zijn met genade.

Hebt u nooit gelezen in het Avondmaalsformulier dat er staat (en dan gaat het dus over Avondmaalgangers), dat het mensen zijn, die dagelijks te strijden hebben tegen de boze lusten van het vlees? Dagelijks hebben ze te strijden! En dat strijden is vanzelf geen strijden in eigen kracht want dan komt er niets van terecht, maar dat is een strijden in het besef van eigen krachteloosheid. Ja, als men zijn krachteloosheid gevoelt en inleeft is men de beste strijder, want dan heeft men God nodig. Dan wordt gesmeekt: "Wil mij toch sterken in die strijd, want ik heb geen kracht tegen die grote menigte!" Als we ons krachtig wanen en als we menen, dat deze zonde niet in ons woont, dan geldt: "die meent te staan, ziet toe, dat hij niet valle!"

Leerden we gruwen van al de zonden, maar vooral van deze zonde, want elke zonde onteert God, maar met deze zonde onteren we onszelf, ons eigen lichaam, ons eigen vlees en bovendien het vlees van een ander. En dan te bedenken dat ons lichaam behoort te zijn een tempel van de Heilige Geest! Petrus zegt in één van zijn brieven: "Gij zijt duur gekocht, zo verheerlijk dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn!"

En werkelijk, als wij aan die dure prijs maar veel denken mogen, als we daar maar veel bij bepaald mogen worden, als we daar maar veel bij leven mogen, als we door het geloof veel mogen zien, wat het Christus gekost heeft, worden we wel voorzichtiger, want dan wordt de zonde zó bitter. Dan gaan we met Jozef zeggen: "Zou ik zo'n groot kwaad doen en zondigen tegen God?"

"Ze verontreinigen het vlees en verwerpen de heerschappij." Dat wil dus zeggen, dat ze geen gezag boven zich erkennen. Zij wilden eigen heer en eigen meester zijn. Ze verwierpen de heerschappij, daarin ligt verzet! Immers die heerschappij is door God aangesteld, maar ze willen er zich niet aan onderwerpen. Ze verwerpen die heerschappij. Ze werpen die van zich. Geen God en geen meester! Eigen heer en eigen baas zijn!

En dat is nu precies het hart en wezen van de zonde. We houden van nature met God geen rekening. We hebben Hem uitgeschakeld. We willen met God niets te maken hebben. We willen God over ons niet laten regeren. Ja, van nature verwerpen wij Zijn heerschappij. Dan zeggen wij, wat er staat in Psalm 2: "Laat ons Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van ons werpen." Dan verloochenen we ook Christus, ofschoon we Hem misschien met de mond roemen! Want wij willen Hem niet kussen.

Wij willen de knie voor Hem niet buigen. Wij willen niet dat Hij Koning over ons zou zijn!

Nu, dat is, zegt Judas, mede de zonde van deze goddelozen. Zij verwerpen de heerschappij; en dat is tegelijkertijd de zonde van de gevallen engelen waarover hij gesproken heeft in het voorafgaande. Merkt u wel, dat hij telkens weer de toepassing maakt van wat hij eerst noemde? Ja, die God verwerpt, die verwerpt alle gezag.

Vandaar dat hij eraan toevoegt: "En lasteren de heerlijkheden."

Wat met die heerlijkheden bedoeld wordt? Wel, dat zijn allen op wie God iets van Zijn heerlijkheid gelegd heeft en die Hij over ons gesteld heeft. Hij heeft heerlijkheid gelegd op engelen, en Hij heeft heerlijkheid gelegd op mensen. Ja, zelfs op wereldse mensen. We denken aan de regering, aan de overheid. De wereldse overheid is overheid bij de gratie Gods. Zo worden de rechters in Gods Woord zelfs "goden" genoemd, want zij treden op namens God. Zij moeten recht spreken, ze moeten het kwaad weren en bestraffen. Daarom dragen ze ook het zwaard. Doch, de Heere heeft ook die heerlijkheid gelegd op de ambtsdragers in Zijn kerk. Zij, die met een ambt bekleed zijn, zijn door God Zelf met dat ambt bekleed. Ze zijn door God daarvoor apart gezet, door God verkoren, en door Hem geroepen. Daarom moet een ambtsdrager ook ja zeggen, als hij bevestigd wordt, op de vraag of hij in zijn hart gevoelt dat hij van Godswegen tot dat ambt geroepen is! Zij zijn door God met heerlijkheid bekleed!

Doch, die God niet ontziet, die God niet vreest, die ontziet ook geen mens! Dus zo'n mens keert zich tegen de overheid, en verzet zich ook tegen de ambtsdragers. Ze staan tegen die mensen op. Hier staat dat ze de heerlijkheden lasteren, dat wil zeggen, dat ze er lasterlijk over spreken; en dat ze op een minderwaardige wijze over die mensen, die door God met gezag bekleed zijn, praten. Dat deden de murmureerders in de woestijn, Korach, Dathan en Abiram ook, die tegen Mozes en Aäron opstonden. Wat al lasterlijke dingen durfden zij te zeggen tegen die mensen die door God met heerlijkheid bekleed waren. Zo doet de wereld vandaag ook. De wereld? Ach, laten we ons maar beperken tot onszelf. Hoe is het dan in de kring onzer gemeenten? Hoe weinig eerbied is er voor degenen die met heerlijkheid bekleed zijn! Ja, de eerbied is zo goed als weg bij jong en oud! De afstand wordt niet meer beseft. Weg met die afstand. We hebben met u niets te maken. Wat verbeeldt u zich? We zijn aan u gelijk! En hoe wordt thuis gesproken over degenen, die met heerlijkheid bekleed zijn? Hoe wordt thuis gesproken over de overheid? Hoe wordt thuis gesproken over de leraars, de leraressen, de onderwijzers en de onderwijzeressen? Hoe wordt thuis gesproken over de ouderlingen, de diakenen en de predikanten? En als u dan als ouders niet met eerbied spreekt over degenen die met heerlijkheid bekleed zijn, hoe zouden uw kinderen dan met eerbied over hen kunnen spreken of denken?

Welnu, ook deze mensen spraken over de gezagsdragers en ambtsdragers op een minderwaardige wijze. Ze lieten zich ook door niemand gezeggen en ze wilden door niemand vermaand of aangesproken worden. Die hen vermaande, die bespotten en belasterden ze. Maar hoe kon het zover met hen komen?

Wel, dat staat in het begin van de tekst: "Desgelijks evenwel ook dezen in slaap gebracht zijnde", dat is de oorzaak!

Eigenlijk staat er in de grondtekst een woordje dat op verschillende manieren vertaald kan worden. "In slaap gebracht zijnde" kan betekenen: "in diepe slaap verkerende." Het kan zelfs betekenen "dromen". Welnu, zo is het nu met de mens van nature! U weet toch wel hoe het met iemand is die in diepe slaap is? Die ziet of hoort niets meer

en merkt niet eens dat er iemand op z'n kamer is, en die heeft geen besef van wat er om hem heen gebeurt.

Welnu, van nature zijn wij aan zo iemand gelijk. Dodelijk gerust leven wij voort, zonder te beseffen hoe het met ons gesteld is. Wij zijn blind voor het gevaar waarin wij verkeren. Het is met ons als met Jona, die lag te slapen terwijl het schip dreigde te vergaan. Ja, wij slapen als in de mast van het schip, ongevoelig voor alle waarschuwingen, en we willen ook niet wakker gemaakt worden, we willen met rust gelaten worden! En terwijl wij zo slapen hebben we de mooiste dromen. Wij dromen, dat wij straks zalig worden, ook al zoeken we de Heere niet, ook al leven we ons eigen leven, ook al houden we met alle twee onze handen de zonde vast. Het zal best meevallen straks.

En dan komt plotseling het moment van ontwaken in de eeuwigheid. Welk een vreselijk ontwaken! O, dat ge u liet wekken voor het te laat is. Ja, ontwaakt gij die slaapt en staat op uit de doden, opdat Christus over u lichte! Gelukkig als u ontwaken mag! Bent u al wakker geschrokken? Want dat gaat met schrik gepaard! O, wee mij, dat ik zo gezondigd heb! Dan is het zo, dat ze geen raad weten.

Maar gelukkig, ze zijn wakker geworden in het heden der genade. En dat betekent dat er nog een genadige God is. En wat doen nu die mensen die zich van de werkelijkheid bewust worden? Wel, die komen op de knieën terecht, die kruipen naar Gods troon, en die smeken hun Rechter om genade terwijl het nog het heden der genade genaamd wordt. Ze gaan bedenken wat tot hun eeuwige vrede dient. En zo mogen ze genade vinden in de ogen des Heeren! Want de Heere heeft nooit gezegd: „Zoek Mij tevergeefs!”

Die zo naar Hem toekruipt en die zo leert bedelen om genade, zal ook genade vinden in Gods ogen. Ja, geliefden, als we wakker mogen worden uit onze doodsslaap, komt er als vanzelf een ommekeer in ons leven. Dan is het afgelopen met wat hier verder staat: "Ze verontreinigen het vlees, ze verwerpen de heerschappij en ze lasteren de heerlijkheden." Doch, de mensen waarover Judas schrijft zijn nog in diepe slaap. Geen wonder dan, dat Judas de gemeenten voor hen waarschuwt.

2. Staan we nu in de tweede plaats stil **bij het voorbeeld waarop hij wijst.**

Want hij zegt: "Maar Michaël, de archangel, toen hij met de duivel twistte, en handelde over het lichaam van Mozes, durfde geen oordeel van lastering tegen hem voortbrengen, maar zeide: De Heere bestraffe u."

Geliefden, het is zo, dat Judas om hun erge zonden te tekenen, wijst op wat Michaël eens gedaan heeft. Michaël is een heel belangrijke engel, misschien wel de allerbelangrijkste. Zijn naam geeft z'n hoge positie te kennen. Want Michaël betekent: *wie is als God?*

Z'n waardigheid blijkt ook uit de titel die Judas hem toekent, namelijk "de archangel". En archangel betekent "aartsengel". Doch, Michaël is niet maar één van de vele aartsengelen, nee hij is dé archangel bij uitnemendheid. Bij het woord archangel staat het bepalend lidwoord "dé". Hij bekleedt dus een geheel enige plaats.

Ach, Judas zou nog veel meer van deze Michaël, de archangel, de aartsengel, kunnen zeggen. Want zijn naam komt meer voor in de Schrift. In het boek Daniël zien wij dat hij het juist is die als beschermer van het volk Israël optreedt en die het voor hen opneemt tegen de vijanden. En in de Openbaring van Johannes, om niet meer te noemen, zien we, dat hij de strijd aangeboden heeft met zijn engelen tegen de gevallen engelen, tegen satan en zijn duivelen.

Deze Michaël dan, de aartsengel, is door de Heere op een duizelingwekkende hoogte geplaatst. En nu gaat Judas ons iets vertellen, wat die heerlijke engel Michaël meege-

maakt heeft. Het is een gebeurtenis die verder nergens in de Bijbel wordt vermeld. Calvijn merkt dan ook op, dat dit een gebeurtenis is die door overlevering van vader op zoon bewaard is.

In de dagen van Judas werd die geschiedenis nog steeds mondeling doorverteld. De mensen uit Judas' dagen wisten dan ook precies waarover Judas sprak. Judas hoeft er echt niet veel woorden aan te besteden als hij het heeft over Michaël, de archangel, en over wat hij beleefde in verband met de aantijgingen van de duivel, want iedereen wist ervan. Het is dus een overlevering. Maar nu Judas deze overlevering aanhaalt, geïnspireerd door de Heilige Geest, nu is het zo, dat de Heilige Geest Zijn stempel, het stempel der waarheid op deze overlevering drukt. We kunnen er dus zeker van zijn, dat het niet zo maar een legende is of een mythe of sage, nee, het is geen sprookje, het is werkelijkheid, het is historie, het is een gebeurtenis, een feit.

En waar gaat het dan over?

Wel Judas spreekt over een twist die Michaël had met de satan over het lichaam van Mozes. We lezen in Deuteronomium, dat Mozes op honderdentwintigjarige leeftijd stierf. Hij stierf niet van ouderdom of zwakte, want zijn oog was zelfs nog niet verdonkerd en zijn kracht was niet vergaan. God deed hem sterven, want hij mocht niet mee over de Jordaan het beloofde land in. En dan begraaft God hem in een dal tegenover Beth-Peor, in het land van Moab. En dan staat er zo veelzeggend achter: "En niemand heeft z'n graf geweten tot op deze dag."

Mozes is daar door God begraven of liever nog door engelen, door de dienst der engelen op Gods bevel. Zó toch heeft de Heere ons ook Zijn wet gegeven. Wij lezen daarvan in de Schrift, dat Hij dat gedaan heeft door de dienst van engelen. Maar waarover werd nu precies getwist?

Het ging over het lichaam van Mozes. Er bestaan verschillende meningen over. We zullen er enkele noemen.

Sommigen willen dat satan dat lichaam van Mozes opeiste, omdat Mozes in de zonde gestorven was; hij was gestorven onder het oordeel, dus hoorde zijn lichaam satan toe! Hij stierf immers omdat hij de naam des Heeren niet geheiligd had bij het twistwater. Maar dan zou Michaël ingegrepen hebben en tegen satan gezegd hebben: "U krijgt dat lichaam niet, dat hoort u niet toe, dat hoort de Heere toe! Want die zonde van Mozes is verzoend door het bloed van het Lam."

Toen Mozes stierf, stierf hij de zonde af en ging hij naar de ziel aanstonds in, in de rust die er over blijft voor het volk van God en over zijn lichaam waakte de Heere, want het was een lichaam dat door het bloed van Christus gekocht was. Het hoorde dus de Heere toe!" Welnu, zo zou inderdaad de toedracht geweest kunnen zijn.

Anderen zeggen echter, dat het zo is, dat satan het lichaam van Mozes opeiste, omdat hij dat lichaam wilde gebruiken, tot een valstrik voor Israël, namelijk, opdat ze er afgoderij mee zouden gaan plegen. En inderdaad, geliefden, de Israëlieten zouden zo dwaas geweest zijn; als ze geweten hadden waar Mozes' lichaam was, zouden ze zijn beenderen meegenomen hebben naar Kanaän en ze zouden er inderdaad afgoderij mee gepleegd hebben! Op z'n minst zouden ze van zijn graf een bedevaartsplaats gemaakt hebben. En laten we maar niet laag op die joden neerzien, want vandaag zijn er ook nog mensen die met de beenderen van Mozes lopen te sjouwen. Want ja, als men niet door Christus zalig wil worden, dan moet men proberen het langs een andere weg te worden, namelijk via Mozes. En vanzelf, dat loopt op een grote teleurstelling uit.

Nog weer andere verklaarders zeggen evenwel dat Mozes, na gestorven te zijn, korte tijd daarna door de Heere weer is opgewekt, want, zeggen ze, hij verscheen toch ook op de berg der verheerlijking samen met Elia en die had ook een wezenlijk

lichaam! Dus moet ook Mozes z'n lichaam gehad hebben. Maar satan zou die opwekking van Mozes hebben willen verhinderen. Geliefden, wij gaan er niet verder op in. Laten we niet wijzer willen zijn dan de Schrift. De Heere heeft over dit alles een sluier gehangen en laten we die sluier daar maar laten hangen.

Maar het punt waar het om gaat en waarom het in Gods Woord staat is, dat Michaël, die heerlijke aartsengel, geen oordeel van lastering tegen de duivel durfde voortbrengen. Een oordeel is meer dan een beoordeling. Een oordeel wordt niet uitgebracht tegen een persoon, maar over een persoon. Michaël heeft bij zichzelf geoordeeld, dat de vorst der duisternis strafwaardig was. Vandaar dat hij wel durfde zeggen: "De Heere straffe u." Maar daarbij heeft hij het gelaten. Er is verder geen woord over z'n lippen gekomen om de duivel te smaden, te honen, te vloeken of te onteren. En dat had toch menselijkerwijs gesproken makkelijk kunnen gebeuren! Hij had zich makkelijk kunnen laten gaan in die geweldige felle woordenwisseling. En dan hebben we ook nog te bedenken, dat Michaël streed voor een heilige zaak, en dat satan onder welk voorwendsel ook, onheilige, Godonterende bedoelingen had!

Ongetwijfeld zal hij Michaël getart en uitgedaagd hebben! Het zou waarlijk geen wonder geweest zijn, als Michaël in heilige verontwaardiging een scherp woord zou gesproken hebben tegen deze zó grote tegenstander Gods! En toch, hoewel deze heerlijke engel stond tegenover de duivel in hoogst eigen persoon, heeft hij niet één woord van vervloeking gesproken. Hij heeft eerbied gehad voor het oordeel Gods! Want satan moet nog steeds door God geoordeeld worden! De Rechterstoel is al klaar-gezet, maar de oordeelsdag toeft nog.

En nu is het zo, dat Michaël op dat oordeel niet vooruit wil lopen, Michaël wil als Gods knecht niet spreken, vóór God gesproken heeft. Hij wil eerbiedig het oordeel Gods afwachten. Een knecht, een dienaar, spreekt toch pas ná zijn meester! Die heerlijke engel Michaël toont hier metterdaad dat hij heerlijk en groot is. O, hadden wij daar ook maar wat van. Want vandaag wordt God en de Koning vervloekt en het zal nog wel erger worden! De mens der zonde zal straks gezien worden en zijn mond zal vol lastering zijn. Hij zal de heerlijkheden lasteren.

Doch, geliefden, al hebben wij te strijden tegen alle vijanden Gods en al mogen wij hen zeker bestraffen, zoals Michaël ook gedaan heeft, we mogen hen echter nooit oordelen, en nog minder onszelf wreken. Geef het oordeel maar over aan Hem, Die rechtvaardig oordelen zal, want God zal het zeker zien en zoeken! "De Heere straffe u", zo sprak Michaël.

Doch, geliefden, hoe anders deden die goddelozen waarover Judas schrijft. Want na gesproken te hebben over Michaël, wijst hij weer terug naar de goddelozen in vers tien. "Maar dezen, hetgeen zij niet weten, dat lasteren ze, en hetgeen ze natuurlijk, als de onredelijke dieren weten, in hetzelfde verderven zij zich. Ze lasterden dus de grootheid en de heerlijkheid van God en van Christus. Ze lasterden de heerlijkheid van Gods werken en van Gods woorden, maar ze lasterden ook degenen die door God met heerlijkheid waren bekleed.

En geliefden, diezelfde dingen gebeuren vandaag ook. Want hoe wordt ook vandaag gespot met God, met Zijn dienst, met Zijn volk, met Zijn kerk, met Zijn wetten en Zijn inzettingen. Wat wordt Zijn naam ontheiligd, wat wordt Zijn dag ontheiligd en onteerd. Ja, zelfs het allerheiligste wordt bespottelijk gemaakt en vertrapt. O, wat Michaël, de heerlijke archangel niet tegen de duivel durfde te zeggen, dat durft men vandaag tegenover GóD te zeggen!

Dat is het nu, waarop Judas wijst. Dát is het punt van verschil! Wat Michaël nog niet durfde te doen tegenover de duivel, die het waard was, dat durfden deze mensen te

doen tegenover de heerlijkheden van God en van Christus.

En dan zegt Judas erbij: "En ze weten het niet eens!" Nee, dat wil niet zeggen, dat ze niet weten wat ze doen, want dat weten ze heel goed! Maar ze weten niet, wie die heerlijke God is! Ze kennen God niet en ze kennen Christus niet. Ze weten niet, hoe zalig Zijn dienst is en hoe majestueus, en hóe dienenswaardig die God is! Zo lasteren ze wat ze niet weten. De wereld moet niets van God en niets van Gods volk hebben. Doch, ze weten niet wat ze verwerpen. Ze kennen God niet. Ze kennen ook het geluk van Gods kinderen niet! Dat is juist hun dwaasheid!

En dan vervolgt Judas: "En hetgeen ze natuurlijk als de onredelijke dieren weten, in hetzelfde verderven ze zich."

God kennen ze niet. Ze weten niet hoe heerlijk Hij is, maar wat ze wel weten, vanuit hun natuur, als de onredelijke dieren, daarin verderven zij zich.

Judas wil eigenlijk zeggen dat die mensen leven als de beesten. Ja, wat die mensen doen dat is bij de beesten af. En inderdaad, de zonde verdierlijkt, de zonde verliederlijkt de mens! Dat is, geliefden, wat Judas hier in deze tekst bedoelt. En het is waar, want de zonde deed ons zelfs zinken beneden het beest. Immers, een os kent nog z'n bezitter en een ezel de kribbe zijns heren, maar Mijn volk verstaat niet! Een beest weet met z'n instinct wat z'n plaats en wat z'n maat is. We denken aan het eten en het drinken, en het geslachtelijk leven van een beest.

Maar deze mensen, zegt Judas, staan lager dan de beesten, want ze erkennen bij al de gaven die ze krijgen de Gever niet. Zo ontoren ze God in Zijn gaven, en dat doet zelfs een beest niet. Ze maken misbruik van al Gods zegeningen, waar ze in zwelgpertijen en in bandeloosheid zich uitleven.

En op zedelijk gebied doen ze zelfs wat bij de beesten niet voorkomt. Want ze leven in de allergrootste liederlijkheid en zedeloosheid. Ze maken zich zó schuldig aan een buitensporig zondig leven, dat ze er zelfs door verteerd worden. Lees het maar na in vers 10. "Dezen hetgeen ze niet weten, dat lasteren ze. En hetgeen ze natuurlijk als de onredelijke dieren weten, in hetzelfde verderven zij zich."

Ze gaan er aan ten gronde. Want ja, die in zijn eigen vlees zaait, zo staat er in de Galatenbrief, die zal uit z'n eigen vlees verderfenis maaien. En denk eens aan Psalm 49, daar lezen wij: "Zo gij de wil versmaadt van uwen Heer", zo gaat u als de beesten haast verloren. Een wis verderf is u ten lot beschoren."

Geliefden, wat is het toch een voorrecht als we ons eigen hart en leven hier naast leggend, mogen zeggen voor het aangezicht van de Alwetende: "Heere, het is waar, ik breng er niet veel van terecht, maar ik ben toch aller zonde vijand en ik heb toch lust tot alle gerechtigheid!" Dat toch is de vrucht van een nieuw leven! Dan nemen we het met de ene zonde net zo nauw als met de andere. Dan is er geen onderscheid. Dan verfoeien we elke zonde. En waarom verfoeien we dan de zonde? Waarom laten we de zonde? Omdat we die zonde gaan haten! En we haten die zonde, omdat God ze haat. En daarom verfoeien we ook onszelf! Want, nee, dan verfoeien we de zonde niet slechts in een ander, maar dan verfoeien we de zonde in onszelf!

Ach, we kunnen ons om een ander soms zo druk maken, terwijl wij onszelf voorbij zien. En, vaak is het zo dat degenen die de mond vol hebben over de zonden van anderen, soms aan dezelfde zonde of aan nog erger zonden zich schuldig maken. Doch, als wij het goddeloze karakter van de zonde leren kennen als vrucht van de ontdekkende bediening van Gods Geest, gaan wij onszelf verfoeien vanwege de zonden die we waarnemen in eigen hart en leven. En daarom is het dat Gods kinderen nooit met de borst vooruit kunnen gaan lopen. O, als dat ontdekkend licht schijnt in

ons hart en schijnt over ons leven, waar zou men zich dan op moeten verheffen? Dan wordt het wonder alleen maar groter, dat zo'n mens zalig mag worden. Ja, dan wordt het een steeds groter wonder! Want bij het ontdekkend licht van Gods Geest wordt men steeds groter zondaar, ook al doet men minder zonden. Maar hoe groter zondaar men wordt, hoe meer genade men nodig krijgt. En zó wordt Christus ook groter, en dan wordt het onze grootste blijdschap om van alle zonden verlost te worden, om heilig voor God te mogen leven. En zo leeft in het hart van vernieuwde mensen, wat de dichter van Psalm 26:5 zong.

Komt zingen we het samen.

3. Tenslotte zegt Judas hun nog het oordeel aan, als hij schrijft: "Wee, hun, want ze zijn de weg van Karn ingegaan. En door de verleiding van het loon van Bileam zijn ze heengestort en zijn door de tegenspreking van Korach vergaan."

Het moet ons opvallen, dat hij weer drie voorbeelden noemt, namelijk: Kaïn, Biléam en Korach.

Hij begint met te zeggen: "Wee, hun." O, hij ziet als het ware de kwade dag voor hen aanbreken. En met een bewogen gemoed roept hij dan ook uit: "O, wee hun." Hopende dat het hun hart mocht raken, want hij zoekt hun behoud. Ja, God zoekt nog het behoud van deze liederlijke, goddeloze mensen! Is dat geen wonder?

Maar als Judas zegt: "Wee, hun", wil hij ook wijzen op de zekerheid van het schrikkelijk verderf dat hun wacht, opdat de gemeenten hun zijde niet zouden kiezen en zich van hen af zouden wenden en hen zouden mijden. Niet, omdat ze beter zouden zijn, maar om met hen niet te storten in het naar verderf, zoals ook Israël terug moest wijken van de tenten van Korach, Dathan en Abiram, opdat ze niet met hen ter hel zouden varen! "Wee, hun."

Geliefden, in de lastbrief die God Zijn knechten geeft, staat, dat ze niet alleen "wel u" moeten zeggen, Maar er staat ook in, dat ze moeten zeggen "wee u". En wee, de prediker, die nooit "wee" zegt, die alleen maar "wel" zegt. Die roept: vrede, vrede en geen gevaar! Want die misleidt het volk! Die is niet vrij van het bloed van zijn hoorders. Het zal dan ook eens van zijn hand geëist worden.

Nee, zo'n prediker is geen getrouwe wachter. In de lastbrief van Gods ware knechten staat: "Zegt het de rechtvaardigen: het zal hun wel gaan, maar "wee" de goddelozen het zal hun kwalijk gaan." Dat maakt dan ook de prediking van het Woord zo gewichtvol! Want als het Woord van God gepredikt wordt, worden de sleutelen van het koninkrijk der hemelen gehanteerd. U luistert dan niet zomaar naar een verhaal; u luistert niet zomaar naar een preek, u luistert niet zomaar naar een mens, maar u bent onder de bediening van het Woord van God, en dan wordt de sleutelmacht gehanteerd. Dat betekent dat u wordt ingesloten of buitengesloten! Want er wordt gesloten en geopend. U komt er in of u komt er buiten te staan. En dan worden ingesloten al degenen die hebben leren hongeren en dorsten naar de gerechtigheid van Christus. Ja, zij allen worden ingesloten die naar God bedroefd zijn geworden om der zonde wil en die om God verlegen zijn geworden en die God hebben leren zoeken met ingespannen krachten. Maar buiten worden gesloten al degenen die wandelen in de raad der goddelozen, en die staan op de weg der zondaren en die zitten in de stoel der spotters. Over hen wordt het "wee" uitgeroepen.

O, geliefden, is dat woord wel eens op u afgekomen? Want het is wel of wee. Er is tot u gezegd "wel" of er is tot u gezegd "wee" Hebt u zich van dat "wee" wel eens iets aangetrokken? Is het altijd zo maar over uw hoofd heengegaan? Slaapt u dan nog steeds? Hoort u het niet? O, dat het dreunde door uw ziel: "Wee u", want een vreselijk

lot wacht u! De straf der zonde is zo ontzettend, en zo vreselijk, dat wil zeggen, het is een zaak die te vrezen is. De toorn van God is zo onnoemelijk groot, of liever nog, de toorn van het Lám is zo geweldig groot! Vooral als we de weg geweten hebben. Wee hun, want ze zijn de weg van Kaïn ingegaan! Nee, wij gaan echt niet in den brede uitweiden over de zonde van Kaïn en van Biléam en van Korach. De geschiedenissen zijn u uit Gods Woord overbekend!

U weet wat Kaïns zonde was. Bij Kaïn splitst het menselijk geslacht zich in tweeën. Vanaf dat moment zijn er twee soorten mensen op de wereld. Kaïn is een 'mens die afscheid neemt van God en z'n eigen weg gaat. Hij is iemand zonder genade, een natuurlijk mens. Nee, niet zonder godsdienst, want hij brengt ook z'n offer, Maar het is een uitwendige godsdienst zonder hart, zonder liefde en zonder geloof. Als het er op aan komt is hij een vijand van God en van Zijn volk. Ja, een verwerper van de genade is Karn, één die zich verhardt onder alle waarschuwing en vermaning en die zich vergrijpt aan zijn eigen broer en hem vermoordt. O, wat is het een zegen als u uw Kaïns hart hebt leren kennen, en als u bang bent geworden voor uzelf. Als u hebt leren zuchten: God bewaar me, bewaar me toch voor mezelf." Want dat bewijst dat u Gods Woord ter harte genomen hebt en dat u zich daardoor laat leiden!

"Ze zijn de weg van Kaïn ingegaan", zegt Judas. Ze zijn achter Kaïn aangegaan. Ze deden dus net als Kaïn. Ze namen afscheid van God, ze keerden God de rug toe en ze wilden van Gods volk niet weten. Ja, ze haatten hen met een dodelijke haat, ook al kwam die vijandschap niet altijd in al z'n bruutheid openbaar, als bij Kaïn maar in hun hart moesten ze niets van hen hebben. Maar hoe is het met Kaïn afgelopen? Hoe het met Kaïn afgelopen is? Wel, Kaïn is niet zalig geworden. Is dat niet genoeg? Is erger mogelijk? Niet zalig geworden!

En dan staat er verder: "En door de verleiding van het loon van Bileam zijn ze heengestort." Biléam was een valse profeet, die door Balak uitgenodigd was om het volk Israël te vloeken. Wat was het een hebzuchtig iemand. Want om het goud wilde hij dolgraag met de boden mee, ook al mocht hij van de Heere niet. En als hij de Heere blijft vragen om mee te mogen gaan, zegt Deze uiteindelijk tegen hem: "Nu goed, ga dan maar uw gang, maar denk er aan, u zult alleen datgene zeggen, wat Ik u zal zeggen." Gods machtige werking voorkomt, dat Biléam het volk vervloekt, wat hij gaarne zou gedaan hebben, al was het alleen om het goud. Hij moet het volk zegenen, of hij wil of niet, telkens en telkens weer; van welke kant hij dat volk ook beziet, de ene zegenspreuk na de andere komt over zijn lippen! En als hij dan zó telkens en telkens weer dat volk heeft gezegend, wordt Balak zeer boos. Vreselijk vaart hij tegen Biléam uit. Met rijkdommen had hij hem willen overladen, Maar daar hoeft hij nu niet meer op te rekenen. Maar Biléam is listig en het goud lokt hem. Hij kan dan ook niet nalaten alsnog een poging te doen om dat goud te pakken te krijgen. Hij geeft Balak de raad een heel onschuldig feestje te organiseren. Nee, hij moet niet gaan vechten, hij moet vriendschap sluiten en de wijn en sterke drank rijkelijk laten vloeien. En let dan maar eens op. Dan zal Gods toorn tegen Israël ontsteken! Daar kunt u zeker van zijn. Daarom, organiseer een feest, laat ze dansen, laat ze eten, laat ze drinken en laat ze vrolijk zijn. U weet welke rampzalige gevolgen dit feest voor Israël gehad heeft. En zo gaat Biléam toch met de buit naar huis, waar hij het op voorzien had.

Welnu, geliefden, Biléam raad hebben die mensen, waarover Judas schrijft, goed ter harte genomen. Ook hun devies was: "Laat ons eten, en drinken en vrolijk zijn." En geldgierigheid had daar alles mee te maken. Geldgierigheid immers is de wortel van alle kwaad. Wat moesten wij toch veel bidden: "Laat gierigheid mij in haar strik niet

vangen!" Een weeldetijd is veelal een slechte tijd voor het geestelijk leven en een slechte tijd voor Gods Kerk. En als onze wandel niet in de hemel is, is onze wandel op de aarde. En zijn we hier geen vreemdeling, dan zijn we een vreemdeling bóven en dan gaat het van kwaad tot erger. Welnu, door de verleiding van het loon van Biléam zijn ze heengestort. God heeft met Biléam afgerekend. Als Israël op Gods bevel, onder aanvoering van Pinehas, wraak moet nemen op het volk der Midianieten, lezen we in Num. 31:8: "Ook doodden zij met het zwaard Biléam, de zoon van Beor.

Maar Judas heeft het ook over de tegenspreking van Korach! Korach was uit de stam van Levi. Hij stond op tegen Mozes en Aäron, die eveneens uit de stam van Levi waren. Hij en anderen zeiden tot Mozes en Aäron: "Wie heeft u als leidlieden over ons aangesteld? Wij allen zijn heilig!" En dat laatste was nog waar ook, maar ze bedoelden, waarom zou u over ons de baas spelen? Ze stonden op tegen Gods gezag, ze verwierpen Mozes en Aäron. Welnu, vandaag is er dezelfde geest. Wij zijn allen aan elkaar gelijk. Geliefden, die geest van Korach steekt meer dan vroeger de kop op. Men heeft het vandaag over inspraak en medezeggenschap. En hoevelen zijn er niet, om zo maar iets te noemen, die graag in het curatorium zouden zitten. Wat al duivelse kritiek wordt over de curatoren uitgestort. Wat verbeelden die mensen zich eigenlijk? Wie heeft ze als leidlieden over ons aangesteld? Het lijkt nergens op! Wat een wanbeleid! Het is dezelfde geest, als bij Korach, Dathan en Abiram, dezelfde opstand, hetzelfde verzet! En het is een besmettelijke ziekte, want niet alleen Korach, Dathan en Abiram kwamen om, maar met hen verschillende anderen! En dat waren allemaal edele, aanzienlijke en voorname Israëlieten.

Geliefden, we gaan eindigen, het is tijd. Welk een ontdekkend woord vinden wij hier, maar het is toch het Woord van God. Het is een Woord, waar niet vaak over gepreikt wordt, maar dat toch in de Bijbel staat. En, bedenk dan, dat God er eens op terugkomt! Een gewaarschuwd mens geldt voor twee! O, leg het niet naast u neer, maar toets uzelf er aan. Er zijn maar twee soorten mensen, toe, hebt u uw naam horen noemen? En als dat zo is, dat u moet zeggen: "Ik draag de verkeerde naam nog." Wel, het brenge u op de knieën. Opdat u die nieuwe naam nog zou mogen krijgen, die de Heere aan al zijn kinderen geeft. Ja, dat we samen bedenken zouden:

*"Wie ver van u de weelde zoekt
vergaat eerlang en wordt vervloekt.
God roeit hen uit die afhoereren
en Hem de trotse nek toekeren."*

Dat het ons aller leven zou zijn: "Het is mij goed, mijn zaligst lot nabij te wezen", ach misschien durft u niet te zeggen "bij mijn God." Doch, zeg dan maar, bij die heerlijke en dienenswaardige God. Dat ons leven stond in het teken van het zoeken van de Heere! Want zij zullen ondervinden dat het waar is, dat de Heere een Beloner is van die Hem zoeken! Zij zullen ervaren de rijkdom Zijner genade in het aangezicht van de Heere Jezus Christus. Dan zullen diegenen die zichzelf als goddelozen leerden kennen, verwonderd zijn over het feit, dat zij rechtvaardig zijn in Gods oog en dat in Hem die voor goddelozen te Zijner tijd wilde sterven, Wiens naam dan ook door hen eeuwig geloofd en geprezen zal worden. AMEN.

Slotzang: Psalm 21:8

8. EEN NADERE TEKENING VAN DE VALSE BROEDERS

Zingen: Psalm 33:7

Psalm 92:4, 5 en 7

Psalm 139:14

Psalm 37:18

Lezen: 2 Tim. 3

Geliefden,

wij wilden u thans bepalen bij de verzen 12 en 13 van Judas' brief. Wij lezen daar:

"Dezen zijn vlekken in uw liefdemaaltijden, en als zij met u ter maaltijd zijn, weiden zij zichzelf zonder vreze; zij zijn waterloze wolken, die van de winden omgedreven worden; zij zijn als bomen in het afgaan van de herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven en onworteld. Wilde baren der zee, hunne eigen schande opschuimende; dwalende sterren, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt."

In deze woorden geeft Judas *een nadere tekening van de valse broeders*. Hij noemt ze:

1. Schandelijke vlekken;
2. Waterloze wolken;
3. Ontwortelde bomen;
4. Schuimende golven;
5. Dwalende sterren.

Geliefden,

In deze brief, die we met elkaar aan het overdenken zijn en die geschreven is door Judas, de broeder des Heeren, waarschuwt hij de gemeenten voor degenen die ingeslopen zijn en die de genade van onze Heere Jezus Christus veranderden in ontuchtigheid en die de weg opgegaan waren van Kaïn, Korach en Biléam.

Hij zet in deze woorden, die wij nu met elkaar wilden overdenken zijn tekening van die valse broeders voort. En dan gebruikt hij duidelijke beelden om ze zoveel mogelijk te ontmaskeren. Die ontmaskering was noodzakelijk, want ze hadden immers een mom van vroomheid en godzaligheid. Ze wendden de vreze Gods voor en roemden in de genade van de Heere Jezus Christus. Ze hadden dan ook hier en daar achting. Sommigen zagen zelfs hoog tegen deze mensen op, want ze vertoonden een gedaante van godzaligheid, ook al was het dat ze de kracht daarvan verloochenden. En dan is het zo dat de Heilige Geest gebruik maakt van Judas' pen om deze mensen te ontmaskeren, want Judas' brief is door de Heilige Geest geïnspireerd.

Eigenlijk is dus niet Judas, maar de Heilige Geest, God Zelf hier aan het woord; Hij doet deze woorden optekenen, opdat ook wij vandaag ze zouden lezen en overpeinzen. Welnu, het is dus zó, dat de Heilige Geest de pen van Judas gebruikt om deze mensen te tekenen, zoals ze werkelijk zijn. Want Hij doorgrondt en kent hen tot op de bodem van hun bestaan toe.

De Heilige Geest zelf waarschuwt ons dus ernstig voor deze mensen. Wij hebben voor hen op onze hoede te zijn, want hun invloed is uitermate verderfelijk en gevaarlijk voor de gemeenten. En als we dan nu bij deze woorden bepaald worden, dat we dan ook zouden mogen luisteren met toepassing op onszelf, en dat we ons eigen hart en leven er naast zouden leggen, en dat het zwaard van de Heilige Geest ons tot in het diepst van ons hart zou mogen raken, opdat we verslagen werden van geest. Want het

is beter hier aan deze zijde van het graf overtuigd te worden van zonde, gerechtigheid en oordeel, dan straks als het te laat is. Immers als onze ogen nu geopend worden voor onze droeve verlorenheid en voor ons goddeloos bestaan, kunnen we nog genade vinden bij de Heere. Maar als onze ogen daar straks pas voor open zullen gaan, is het voor een eeuwigheid onherroepelijk te laat. Dat we ons dan aan dit woord zouden toetsen en dat we er voor mochten vallen!

Ja, dat het Woord van God ons ontdekte opdat er in ons leven plaats zou komen voor Gods genade en voor de bediening van Christus.

Welnu, allereerst noemt Judas hen schandelijke vlekken, zo zeiden we, want er staat immers in onze tekst: "Dezen zijn vlekken in uw liefdemaaltijden, en als ze met u ter maaltijd zijn weiden zij zichzelf zonder vrees."

Er wordt in deze woorden gesproken over liefdemaaltijden. Wij kennen deze liefdemaaltijden niet meer. De apostel bedoelt eigenlijk de zogenaamde agapai. Dat waren maaltijden die gehouden werden in nauw verband met het Heilig Avondmaal. Aan die maaltijden werd beoefend de gemeenschap der heiligen. Er ging dan ook van die maaltijden veel stichting uit, terwijl tegelijkertijd aan de armen barmhartigheid werd betoond, want de rijken zorgden voor spijs en drank. Het waren dus niet zo maar gewone maaltijden. Men begon die maaltijden met een gebed, terwijl ze ook werden beëindigd met een gebed. En tijdens de maaltijd werd gesproken tot onderlinge stichting over de wegen die God met Zijn kinderen houdt en over het geestelijk leven. En wanneer men elkaar bij zulk een maaltijd ontmoette, was het de gewoonte dat men elkaar groette met een heilige kus.

En zo staat er in Handelingen één, dat ze samen aten in eenvoudigheid en in vreugde des harten. Deze liefdemaaltijden heeft de Heere nergens bevolen, maar het was een spontane uiting van de onderlinge band van liefde en saamhorigheid. Later zijn die liefdemaaltijden afgeschaft, zodat wij ze vandaag niet meer kennen. Het ging namelijk met die maaltijden de verkeerde kant uit. Het geestelijk leven begon te kwijnen en dat zette zijn stempel op die liefdemaaltijden. De apostel schrijft er over in 1 Cor. 11 vers 20 tot 22. Waaruit blijkt, dat het ook in Corinthe niet goed ging.

Hij schrijft immers: "Als u dan bijeen samenkomt, dat is niet des Heeren Avondmaal eten. Want in het eten neemt een iegelijk tevoren zijn eigen avondmaal. En deze is hongerig en de andere is dronken. Hebt u dan geen huizen om er te eten en te drinken? Of veracht u de gemeente Gods en beschaamt gij degenen die niet hebben? Wat zal ik u zeggen? Zal ik u prijzen? In dezen prijs ik u niet!"

Welnu, zo deden ook die valse broeders waarover Judas schrijft. Ze maakten van deze liefdemaaltijden een braspertij, zodat zij als zij van de maaltijd opstonden onbekwaam waren om op een waardige wijze het Heilig Avondmaal des Heeren te houden. "Zij weiden zichzelf", staat er, "zonder vrees!"

Zij gedroegen zich dus zeer buitensporig en ze maakten van de buik hun God. Ze weiden zich zonder vrees, dat wil zeggen, dat de vrees Gods bij hen niet gevonden werd. Ze hielden geen enkele rekening met de Heiligheden des Heeren. Ze hielden geen rekening met Zijn Goddelijke tegenwoordigheid.

En zo noemt Judas hen *vlekken in hun liefdemaaltijden*. Zij waren er oorzaak van dat de naam en de zaak des Heeren gelasterd werd. Zij waren er oorzaak van dat de gemeente in opspraak kwam. Maar daarover bekommerden zij zich niet. Ze trokken zich nergens iets van aan.

Maar wat moet er nu met die vlekken gebeuren?

Wel, als wij een vlek hebben op onze kleren, proberen wij die vlek er uit te halen. Wij willen niet graag met een vlek op onze jas lopen. Welnu, vlekken moeten weggewas-

sen worden. Daar dringt Judas op aan. Deze mensen moeten gecensureerd worden. En zeker, het is waar: het is niet mogelijk een kerk te hebben van enkel heilige mensen. Het is niet mogelijk een kerk te hebben van alleen maar ware Christgelovigen.

Jean de Labadie en anderen hebben dat wel geprobeerd en nagestreefd, maar dat is op een grote mislukking uitgelopen. Maar al is het dan dat wij niet kunnen zorgen dat er een kerk is van enkel heiligen, van enkel ware gelovigen, omdat er altijd kaf onder het koren is en er in een visnet zowel goede als kwade vissen zijn, zodat er zelfs in de kring der discipelen nog een duivel was, toch hebben wij te waken voor de Heiligheden des Heeren. En daarom is het ook dat er tafelwachters staan zo dikwijls als het Heilig Avondmaal gehouden wordt. Nee, die tafelwachters staan daar niet om als hartenkenners op te treden en om te zeggen: u hebt genade, u mag dus aan het Avondmaal, maar u bent nog onbekeerd en u mag dus niet aan het Avondmaal.

Nee, maar ze hebben wel toe te zien op leer en leven, opdat de naam des Heeren niet gelasterd worde, en opdat gewaakt wordt over de Heiligheden des Heeren en de toorn Gods over de gemeente niet uitgestort worde. Maar wat ligt er dan toch in deze woorden voor ons allen een ernstige vermaning om voorzichtig te wandelen.

Want geliefden, de wereld ziet op ons, en dat geldt ook mensen, die nog onvernieuwd zijn, want wij gaan naar des Heeren huis; wij gaan naar de plaats waar het Woord van God verkondigd wordt. En op die mensen let de wereld, die spottend fijnen en zwaren noemt. In hun ogen zijn wij maar eigenaardige mensen, omdat wij niet alleen 's zondags, maar zelfs door de week naar de kerk gaan.

Maar dat betekent ook, dat ze scherp op ons letten en als ze iets kunnen vinden dat met die kerkgang niet strookt, zijn wij er de oorzaak van dat de naam des Heeren gelasterd wordt. Welk een verantwoordelijkheid ligt er dan op ons! Alleen al door ons gaan naar Gods huis. En dat geldt de catechisanten ook als ze naar de catechisatie gaan. Wij weten heus wel dat al die catechisanten niet een nieuw hart hebben en dat ze allen het geestelijk leven niet deelachtig zijn, maar toch let de wereld op hen en zij zeggen van hen: "Kijk dat zijn die kinderen die naar de catechisatie gaan."

Maar wat is het dan erg, als die kinderen zich misdragen vóór of ná de catechisatie. Wanneer ze aan de bel trekken of aan de ramen rammelen van de mensen die vlakbij de kerk wonen. Denk er aan jongens en meisjes, dat de wereld op jullie let. En vergeet dan niet, dat er zo veel op het spel staat! Want het gaat niet over uw naam, en het gaat niet over mijn naam, en het gaat zelfs niet over de naam van de gemeente als zodanig, maar het gaat over de heilige Naam des Heeren. En wat is het een verschrikkelijk iets, wanneer die heilige Naam om ons of door ons gelasterd wordt! En wij doen die naam des Heeren lasteren, als ons dagelijks leven niet overeenstemt met wat wij belijden door naar Gods huis te gaan.

Maar om op die liefdemaaltijden terug te komen, wij kennen die liefdemaaltijden niet meer. Zij zijn afgeschaft, zoals er wel meer dingen afgeschaft zijn. En dat is eigenlijk jammer. Want als er een teer, bloeiend geestelijk leven zou zijn, zou er volgens mij ook behoefte zijn aan die agapai. Ik denk met name aan de zogenaamde gezelschappen. Die ontstonden immers omdat er een betrekking was op elkaar; men wilde elkaar ontmoeten en men wilde naar elkaar luisteren en men had elkaar wat te vertellen. En dan werd er niet gesproken over dominee zus en over ouderling zo, maar het ging over het geestelijke leven, over wat men die dag had beleefd en wat men die week had ondervonden aan Godsontmoetingen.

Welnu, is het dan niet jammer dat die agapai er niet meer zijn en dat die gezelschappen er niet meer zijn? En waarom zijn ze er niet meer? Omdat het geestelijk leven op zo'n laag pitje brandt! Er is gelukkig nog wel geestelijk leven,

maar de vlam brandt niet hoog. We kunnen elkaar zo missen, en er is zo weinig een betrekking op elkaar. We hebben elkaar zo weinig nodig. Toch zou door middel van zo'n gezelschap ons ingezonken leven kunnen opleven; de ene kool zou de andere kunnen aansteken. Er is echter ook een gevaar aan verbonden, want gezelschappen kunnen ontaarden in lastercampagnes, dan wordt over alles en nog wat gesproken, behalve over het geestelijk leven. En dan beantwoorden die gezelschappen niet aan wat ze oorspronkelijk waren. Maar goed, ze zijn er niet meer en laten we ze niet geforceerd gaan invoeren. Maar dat er veel gebed mocht zijn om een teer geestelijk leven. En dat het in ieder geval niet zo zou zijn dat uit ons leven zou blijken dat wij de wereld liefhadden.

O, zeg het, is het aan ons te zien dat wij de Heere vrezen; dat wij de Heere kennen, dat wij genade vonden in Zijn ogen? Of bedenken we aardse dingen?

Titus zegt zo nadrukkelijk en indringend in het 2e hoofdstuk, vers 11 en 12: "De zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen, en onderwijst ons, dat we de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld." En de apostel Paulus schrijft aan Timotheüs: "Die de naam van Christus Jezus noemt", die de naam de van de Heere Jezus Christus op z'n lippen neemt, "die sta af van ongerechtigheid!" O, dat dan heiligheid en hemelsgezindheid ons leven tekenen zou. "Dezen zijn vlekken in uw liefdemaaltijden". Zo zegt Judas. Hij noemt ze dus vlekken, die weggedaan moeten worden; die mensen moeten dus gecensureerd worden, want er gaat een verderfelijke invloed van uit.

2. Doch, in de tweede plaats noemt hij ze **waterloze wolken**.

Geliefden, dat beeld sprak vooral de oosterling bijzonder aan. Want juist in het oosten waar de zon zo fel schijnen kan, maanden aaneen, is er zo'n intense behoefte aan regen. En hoe blij was men dan ook als men in de verte een wolkje aan de hemel zag. Maar hoe was men ook teleurgesteld, als dat wolkje wegdreef, zonder dat er één druppel regen uitviel. Ziet, dat is een waterloze wolk. Een wolk, die verwachtingen wekt, maar die teleurstelt. Welnu, zo was het met die valse leraars. Ze beloofden veel, men verwachtte iets van hen. Ze hadden immers schone gaven. Ze hadden de gave der welsprekendheid; en ze konden mooie dingen zeggen. Toch stelden ze teleur. Het waren waterloze wolken, want ze hadden niets voor een arme zondaar, en ze wezen niet de weg naar Christus. Ze hadden het wel over Christus en ze roemden de genade in Christus, maar ze waren persoonlijk vreemdeling van genade, en vreemdeling van Christus en zo wezen ze de weg tot Christus niet, zo maakten ze niemand jaloers, zo gingen hun hoorders leeg en arm de kerk uit. Vol verwachting gingen ze op naar de plaats des gebeds met een hongerige ziel, maar met een hongerige ziel werden ze weer naar huis gestuurd.

Geliefden, zulke valse leraars zijn er nog. Ze hebben vele schone gaven, ze zijn soms welbespraakt en goed bestudeerd en wel onderlegd en men staat verbaasd over hun woordkeuze. Maar Gods kinderen en degenen die heilbegerig geworden zijn door Gods genade, die kwijnen er onder weg.

Want als men naar hun predikingen luistert, zeggen ze "amen", als ze hadden moeten beginnen. Ze zijn waterloze wolken, ze wekken bij sommigen een bepaalde verwachting en ze trekken aanvankelijk ook nog wel veel volk, maar ze stellen teleur. Het is met Gods ware knechten anders. Want van Gods ware knechten geldt het woord van Mozes dat we in Deuteronomium lezen: "Mijn leer drupe als een regen", daar komt dus vruchtbaarheid van. En als dan ook Gods knechten door de Heilige Geest bediend worden, wordt de gemeente Gods gesticht en Gods kinderen worden

verkwikt. Dan mag hun ziel wel eens zijn als een gewaterde hof. Ik zeg niet, dat ze elke keer in de kerk zitten te genieten, dat zouden ze wel wensen, maar we lezen ook in de Schrift dat ze om beurten zingen, nu eens deze en dan weer die. En toch krijgen ze elke keer een zegen. Laat het niet altijd die zegen zijn die ze hadden gewenst en begeerd. Want ze worden er wel eens met hun hele hebben en houden naast gezet. Maar dat is soms veel profijtelijker dan er in gepreekt te worden. Want als ze er naast gezet worden, geeft dat werkzaamheden en worstelingen aan Gods troon. Maar waterloze wolken zijn Gods ware knechten niet, waar de Heere ze Zelf bedient en ze vruchtbaar maakt door de dauw van de Heilige Geest.

Waterloze wolken kunnen er echter ook zijn in het midden van de gemeente. Wij denken met name aan de tijdgelovigen. Als men de gemeente rondgaat op huisbezoek komt men wel eens mensen tegen die indrukkeloos, onverschillig en koud zijn, en dan gaat men bedroefd naar huis. Wat doen die toch in de kerk? Hoe luisteren die toch? Het lijkt wel of alles langs hen heengaat en over hen heen gaat; alsof ze er nooit eens bij betrokken worden!

En dat stemt tot droefheid. Maar hoeveel vreugde is er in het hart als men eens komen mag bij mensen die door dat woord geraakt schijnen te zijn; die niet ongevoelig zitten onder de bediening van het Evangelie en die met allerlei bewogen vragen op je afkomen! Soms zijn het nog jonge mensen maar soms ook ouderen. Ja, dat geeft blijdschap en vrolijkheid. Zou het inderdaad Gods werk zijn? O, wat kan het veel belovend zijn! Maar ach, later blijkt het vaak een waterloze wolk te zijn. Er valt geen regen uit. Een vroeg opkomende dauw, een morgenwolk die weer wegtrekt. Hoe veelbelovend was Saul. Wat was hij ootmoedig en nederig! En het volk zei: "Is Saul ook al onder de profeten?" Maar toch, het was een waterloze wolk. Wat was zijn eind droevig, wat stelde hij te leur.

Waterloze wolken! Ach, misschien zijn uw kinderen ook wel waterloze wolken. Immers, toen uw kind nog jong was, beloofde het zo veel. Toen waren er indrukken, toen las het in de Bijbel, toen boog het in alle eenvoudigheid zijn knietjes, en toen stelde het van die wonderlijke vragen, dat u bij uzelf dacht, zou, zou de Heere er in werken? Zou, zou mijn kind soms dominee moeten worden? Doch, wat bleef er van over? Ze werden groter en naarmate ze groter werden, werden, ze ook onverschilliger, en uiteindelijk braken ze met God en met Zijn dienst! Waterloze wolken.

Geliefden, wat kan er veel zijn dat niet uit God is. En daarom waren onze ouderen gewend te zeggen: "Laat het eens overwinteren en laat het eens overzomeren!" Laat er eens een wintertijd over heengaan, waarin het goed vriest en laat er eens een zomertje overheen gaan, waarin het goed heet wordt en gaat dan eens kijken of er nog wat van over is. In Gods Woord lezen wij: "Leg niemand haastiglijk de handen op."

O, dat we die lessen ter harte zouden nemen. Want wij kunnen soms zoveel bederven. Denk erom, geliefden, dat er heel wat mensen bedorven zijn omdat wij ze al te spoedig de handen oplegden, omdat ze merkten dat wij het van ze overnamen. En daardoor kwamen ze nooit meer verder. En dan is het nog de vraag of Gods werk waarlijk in hen is. Want als we kunnen rusten op iets buiten Christus, zou dan Gods werk in ons kunnen zijn? Als we het kunnen doen met de overname van Gods knechten en kinderen, is dat een blijk van geestelijk leven? Judas heeft het over waterloze wolken. Bent u misschien zo'n waterloze wolk? Toe, onderzoekt het eens!

3. Judas noemt hen verder **ontwortelde bomen**. Dat is onze derde gedachte.

Er staat zo in onze tekst: "Ze zijn als bomen in het afgaan van de herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven en ontworteld."

Bomen in het afgaan van de herfst, wat betekent dat?

Wel het gaat over bomen aan het eind van de herfst. Als de herfst bijna voorbij is, dan is de oogsttijd aangebroken. Maar wat is er nu met deze bomen aan de hand? Wel, terwijl het volop oogsttijd is, zijn deze bomen onvruchtbaar. Niet bladerloos, niet kaal, maar wel zonder vrucht! Deze mensen zijn onvruchtbaar, daar de vruchten van Gods Geest bij hen niet bespeurd worden. Welke vruchten? Ootmoed, liefde, vrede, blijdschap, zachtmoedigheid enz. En, aan de vrucht wordt de boom gekend. Want waar geestelijk leven is, daar komt het openbaar; daar moet het openbaar komen in de vrucht. Het geestelijk leven is een vruchtbaar leven.

De Catechismus zegt dan ook zo duidelijk: "Het is onmogelijk dat degenen die door een oprecht geloof Christus ingeplant zijn", en dan gaat het helemaal niet over een hoogstaand geestelijk leven, het gaat hier niet over mensen die geoefend zijn in de genade. Nee, maar die door een oprecht geloof Christus ingeplant, ingelijfd zijn, en dat gebeurt in de wedergeboorte. Nu zegt de Catechismus: "Het is onmogelijk als dat gebeurde, dat die mensen niet zouden voortbrengen vruchten der dankbaarheid." Vruchten van een nieuw geestelijk leven.

De dichter van Psalm 1 zegt ervan in het tweede vers:

*"Want hij zal zijn gelijk een frisse boom,
In vette grond gepland bij enen stroom,
Die op zijn tijd met vruchten is beladen.
En sierlijk pronkt met onverwelkte bladen.
Hij groeit zelfs op in ramp en tegenspoed.
Het gaat hem wel; 't gelukt hem wat hij doet."*

Hij is op zijn tijd met vruchten beladen! Waar geestelijk leven is, daar moeten geestelijke vruchten gezien worden. En waar die geestelijke vruchten ontbreken, ontbreekt ook het geestelijk leven!

Ik kan het ook anders zeggen: waar het geestelijk leven niet is, ontbreken de geestelijke vruchten. Daar worden in plaats van geestelijke vruchten, geesteloze vruchten gezien. Daar draagt men de dood vruchten. Zeker, ik weet het wel: een mens kan niet over het hart van een ander oordelen. God alleen is Hartenkenner en Nierenproever. Maar al is het dan zo dat we de harten niet kunnen kennen, de vruchten maken de gezindheid van, het hart openbaar. Van het curatorium wordt wel eens gezegd: "Die mensen oordelen maar over het hart van een ander. Het zijn toch geen hartenkenners?!"

Nee, geliefden, het zijn geen hartenkenners, maar misschien wel vruchtenkenners! Aan de vrucht toch wordt de boom gekend. Van deze bomen wordt gezegd dat ze juist in de oogsttijd, juist als er vrucht verwacht mag worden, geen vrucht hebben. Ze zijn dan ook tweemaal verstorven!

Tweemaal verstorven? Wat betekent dat?

Geliefden, Job zegt in hoofdstuk veertien de verzen zeven tot negen: "Voor een boom als hij afgehouden wordt, is er verwachting, dat hij zich nog zal veranderen en zijn scheut niet zal ophouden. Indien zijn wortel in de aarde veroudert en zijn stam in het stof versterft, hij zal van de reuk der wateren weer uitspruiten, en zal een tak maken gelijk een plant." Een boom kan versterven. Een boom kan afgehouden, omgehakt worden en dan kan het toch gebeuren, dat die boom die dood scheen te zijn weer uit gaat lopen, dat er weer twijgjes aan komen. Denk maar aan wat er gezegd wordt van Davids stam, die afgehouden tronk van Isai, die weer vrucht voortbengen zou. Ja, er zou een rijsje voortkomen uit die afgehouden tronk van Isai. Maar als nu die boom die dat twijgje voortbracht, opnieuw sterft, als dat twijgje, als dat rijsje ook verwelkt,

dan is die boom tweemaal verstorven! Dan is het hopeloos. Dan moet de bijl er aan te pas komen! Die dode boom moet ómgehouden, nee, uitgehouden en ontworteld worden. Dat is het oordeel dat die onvruchtbare boom draagt. Tweemaal gestorven.

Deze valse broeders waren tweemaal gestorven. Ze kwamen dood op de wereld, dood door de zonden en de misdaden.

Maar het scheen toch dat er enig leven in hen was, er kwamen wat twijgjes en wat rijpjes. Het scheen toch, dat ze het leven van Christus deelachtig geworden waren. Ze ontvloden de besmetting der wereld. Ze smaakten hemelse gaven. Het scheen dat ze de Heilige Geest deelachtig geworden waren. Ze smaakten het goede woord van God en de krachten van de toekomstige eeuw. Ja, ze hadden werkelijk de gedaante van godzaligheid alleen het hield geen stand. Ze kregen net als Demas de tegenwoordige wereld weer lief. Ze stierven voor de tweede keer! En nu is het hopeloos.

Dat toch lezen we in Gods Woord. Petrus zegt in z'n 2e brief in het tweede hoofdstuk in het 20e tot het 22e vers: "Want indien zij, nadat zij door de kennis van de Heere en Zaligmaker Jezus Christus de besmettingen der wereld ontvloden zijn, en in dezelve wederom ingewikkeld zijnde, van dezelve overwonnen worden, zo is hun het laatste erger geworden dan het eerste. Want het ware hun beter geweest dat zij de weg der gerechtigheid niet gekend hadden dan dat zij die gekend hebbende, wederom afkeren van het heilige gebod, dat hun overgegeven was. Maar hun is overkomen hetgeen met een waar spreekwoord gezegd wordt: "De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel, en de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk."

En in het zesde hoofdstuk van de Hebreeënbrief lezen wij in het 4e tot en met het 6e vers: "Want het is onmogelijk, degenen die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gaven gesmaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn en gesmaakt hebben het goede Woord Gods en de krachten der toekomstige eeuw, en afvallig worden, die zeg ik, wederom te vernieuwen tot bekering, als welke zichzelf de Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken!"

Tweemaal verstorven.

Hoe is het met u? Eenmaal gestorven zijn we allemaal. Dood door de zonden en de misdaden zijn we op de wereld gekomen. Maar nu zijn er ook mensen, die het leven der genade deelachtig schijnen te zijn. Er zijn tranen, er zijn indrukken, er zijn ontroeringen, er is een ommekeer in het leven. Dat zijn juist die zaken, die we u noemden uit Petrus' brief en uit de brief aan de Hebreeën. Men gaat ten Avondmaal, men heeft een bepaalde opgang bij Gods kinderen. Er schijnt dus enig leven te zijn.

Maar zal het bestendig zijn? Bent u daar nooit bang voor? Kunt u het altijd vasthouden en bekijken? Gods ware kinderen zijn nergens banger voor dan dat het weer zal overgaan. O, als de indrukken weer afnemen, als de gevoeligheid van hun ziel gaat ontbreken, dan klemmen ze zich aan Gods troon vast, en zeggen: "O, Heere bewaar me toch voor verharding." Ja, er kan zoveel zijn zonder dat het van God is. Weet u wat tot zaligheid noodzakelijk is? Dat wij enige bevindelijke kennis van Christus hebben, en daar werkt Gods Geest ook altijd op aan, want die zal Mij verheerlijken, zegt Christus. De Heilige Geest werkt aan op de kennis van Christus. Hij is het Die telkens weer afdrijft van alle grond buiten Hem. En dan moge dat pijnlijk en smartelijk zijn en wij mogen ons daartegen verzetten, maar Hij is het Die ons naar Christus toejaagt, opdat we in Hem het leven zouden vinden en opdat we uit Hem vrucht zouden dragen!

Want als er vruchten zijn van geestelijk leven, zijn die er alleen door geloofsvereniging met Christus. En als er nu vanuit Christus vruchten gedragen mogen worden, is de Heere nog niet tevreden, want dan gaat Hij ons reinigen, opdat we nóg méér vrucht dragen, want we kunnen nooit genoeg vrucht dragen. En wat zijn

dat dan voor vruchten? Dan houdt de Heere Zich over een ellendig en een arm volk. Maar dat volk mag meer en meer op de Naam des Heeren haar vertrouwen stellen. In hen gaat Christus leven en zij gaan steeds meer uit Christus leven. Zo wassen ze op in Zijn genade en kennis. Zo wordt Christus in hen groot en zij worden klein. Maar zo ook mogen ze verzekerd zijn van hun roeping en verkiezing. Zo mogen ze geloven dat het goede werk in hen begonnen, voleind zal worden tot op de dag van Jezus Christus.

4. En geliefden, zo komen we tot onze volgende gedacht; want Judas noemt hen ook **schuimende golven**.

Judas neemt ons mee naar de zee bij stormachtig weer. We hebben allemaal wel eens de zee gezien, ook als het stormde. Wat kunnen die golven tekeer gaan! Wat kunnen dan die golven bruisen. Wat kunnen die golven zich hemelhoog verheffen. Die woeste golven storten zich dan met schuimkoppen op het strand, waarna het water weer terugrolt. De golf verdwijnt maar er blijft wat achter. Wat? Het vuil van de zeebodem! Wrakhout en zeewier en wat er verder voor afval in het water drijft. En dat is het wat hier Judas bedoelt, als hij het heeft over: wilde baren der zee, hun eigen schande opschuimende. "De goddelozen", zo lezen we in Jes. 57, "zijn als een voortgedrevene zee. Want die kan niet rusten en hun wateren werpen slijk en modder op."

Geliefden, die valse leraars, want daar gaat het uiteindelijk over, die drongen zich met grote onstuimigheid op de voorgrond en trachtten tegelijkertijd anderen te imponeren en voor zich te winnen. Ze trachtten anderen te winnen voor hun verkeerde leer en voor hun verkeerde praktijken. En zo maakten zij zich openbaar door hun optreden.

Want hoe is het met de godvrezenden en de ware vromen? Wel, de ware vromen zijn zo anders. Die worden gekenmerkt door ootmoed. Als men ooit een kenmerk wil hebben van het geestelijk leven is het wel ootmoed. De ware vrome is bescheiden. Die dringt zichzelf zeker niet op de voorgrond. De ware vrome is best tevreden met de plaats van een dorpelwachter. "Ik hoef niet voorop te gaan als ik maar mee mag gaan." En dat zal een eeuwig wonder zijn! Maar hoe is het met de nabijkomende? De nabijkomende dringt zich op en dringt zich in; die stapt heel vrijmoedig naar de gezelschappen der vromen, en heeft daar soms het hoogste woord. Die is vrijpostig. En dat is heel wat anders dan vrijmoedig. Vrijmoedig zijn de ware vromen, als de Geest der vrijmoedigheid hen tenminste vervrijmoedigt. Maar deze nabijkomenden zijn vrijpostig, vermetel, brutaal, op het onbeschaamde af. En zo maakt hun spraak, hun optreden en hun hele gedrag hen openbaar. En als de ware vromen hen onderkennen, hoe gedragen zij zich dan? Wel, dan maken ze die ware vromen verdacht, en verachten hen. Maar dan komt alweer openbaar, dat zij het Sion Gods geen goed hart toedragen. Zij schuimen, staat er, hun eigen schande op. Want als ze zo aan het praten zijn, praten ze over wat er in hun hart leeft, over de boze lusten van hun ziel en over de boze begeerten van hun verdorven hart. En dat houden sommigen dan voor ontdekking.

Maar ontdekte mensen zijn mensen die de diepte van hun hart hebben leren kennen, maar, die daar iets van heeft leren kennen, loopt er niet mee te koop. Die schaamt zich voor wat er in zijn hart woont. Want alle dingen zijn wel oorbaar, maar alle dingen stichten niet. En het is een veeg teken, als wij breedvoerig kunnen spreken over onze zonden en over de boze lusten van ons hart, en over de ongerechte dingen die soms de overhand hebben over ons. Het is een veeg teken, als we daar zo in den brede over kunnen spreken. Want die daar in den brede over kunnen spreken, die verraden daarmee dat ze er nog van genieten, dat ze nog nágenieten! En dat nágenieten, dat bewijst dat waarachtig geestelijk leven in hen niet gewrocht werd. O, Gods Woord zegt het ons telkens weer: "Geen vuile rede ga uit uw mond." Als u iets zegt, laten uw

woorden dan met zout besprengd zijn tot onderlinge stichting en tot verheerlijking Gods. Dat we dat gedurig bedenken zouden!

O, elk ijdel woord komt eens terug, daar zullen we ons over moeten verantwoorden. Ja, geliefden, elk ijdel woord en dat hoeft nog niet eens een zondig woord te zijn, Maar wel een woord dat z'n doel miste. En het mist zijn doel, als het niet strekt tot verheerlijking Gods. Hoe voorzichtig hebben we te zijn! Judas heeft het over schuimende golven; en noemt ze ook nog: **Dwalende sterren**.

Maar zingen wij eerst Psalm 139:14

5. Judas spreekt over: *"Dwalende sterren, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt."*

Judas neemt ons als het ware mee naar buiten in de nacht en hij laat ons de nachtelijke hemel zien vol sterren.

Wanneer men die sterren ziet, zoals ze aan de hemel prijken, krijgt men een indruk van de grootheid en majesteit Gods. Wie denkt dan niet aan Psalm 147, waar de dichter zegt: "Hij telt het groot getal der starren. Die 't scherpst gezicht op aard' verwarren. Hij roept dat talloos heir te samen. En noemt ze alle bij hun namen?"

Geliefden, Abraham heeft eens naar die sterrenhemel moeten kijken. De Heere zei tegen hem: "Toe, kijk eens omhoog en tel de sterren eens!" En vanzelf: dat was onbegonnen werk. Maar toen heeft de Heere hem vertroost door te zeggen: "Abraham, zo zal nu uw zaad zijn!" En als wij vandaag naar de sterrenhemel blikken, staan daar nog steeds verschillende sterren die er in de tijd van Abraham ook al stonden. Abraham heeft dezelfde zon gezien die ook wij zien, hij heeft dezelfde maan gezien die wij nog zien, maar hij heeft ook verschillende sterren gezien die ook wij nu nog aan het firmament zien schitteren. Dat zijn de vaste en blijvende sterren. Maar er zijn ook andere sterren; sterren die schitteren op een heldere wijze Maar slechts voor een tijd, want opeens zijn ze voorgoed verdwenen. Hun licht, dat de aandacht trok, doofde uit en zij verdwenen in het donker.

Nu, dat beeld past Judas

Toe op de dwaalleraars. Want leraars, Gods knechten, mogen terecht vergeleken worden bij lichten en bij sterren. Johannes de Doper wordt door de Heere Jezus Zelf vergeleken bij een brandende en lichtende kaars, in welks licht men zich een weinig tijd had mogen verheugen. Inderdaad, Gods knechten mogen vergeleken worden bij sterren, sterren, die licht geven in het duister van de nacht. Nee, niet dat die sterren licht hebben van zichzelf. In zichzelf zijn ze ook een en al donkerheid, maar ze ontlenen het licht aan de zon, aan de Zon der gerechtigheid, aan Hem, Die sprak: "Ik ben het Licht der wereld." En waar nu die sterren Zijn dienstknechten zijn, daar getuigen ze van Hem en daar wijzen ze op Hem, daar prediken zij Christus en Dien gekruist; en Die gestorven en Die opgewekt en Die gezeten is aan 's Vaders rechterhand en Die komende is op de wolken des hemels.

Zij wijzen de weg naar die Christus. En dan is het hun vermaak, wanneer velen tot die Christus de toevlucht nemen door een waar geloof, wanneer Christus verheerlijkt wordt in het leven van velen. En als zij zo het Woord gepredikt hebben in alle getrouwheid als dienaren des Woords, zullen ze hun loon niet weg hebben. Want dan staat er zo in Daniël: "Zo zullen de leraars blinken als de glans van het uitspannel en die er velen rechtvaardigen als de sterren altoos en eeuwig."

Inderdaad, Gods knechten zijn sterren. Doch, niet alleen zij maar al Gods kinderen. Al Gods kinderen hebben iets van het licht van de Zon der gerechtigheid ontvangen. En al Gods kinderen, al degenen die genade vonden in Gods ogen, hebben dan ook in deze donkere wereld waarover de vorst der duisternis zijn scepter zwaait, als lichten te

schijnen. De Heere Jezus heeft niet alleen gezegd: "Ik ben het Licht der wereld." Maar Hij heeft ook, wijzende op Zijn discipelen en op Zijn kinderen, gezegd: "Gij zijt het licht der wereld. Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen opdat zij uw goede werken mogen zien en uw Vader die in de hemelen is verheerlijken."

O, dat dit licht meer van ons afstraalde. Dat kan alleen als wij veel in dat Licht wandelen. Als wij zelf dat Licht missen dan stralen wij geen licht af. Maar als Christus in ons leven mag, als het Licht des hemels ons verlicht, kan het niet anders of onze aangezichten zullen glanzen met een hemelse glans zoals het aangezicht van Mozes glansde! Dan zal aan ons te zien zijn wat ons hart vervult.

Maar geliefden, hier gaat het over dwaalgeesten, dwalende sterren. Ook deze mensen deden van zich spreken! Er was enig licht. Ze hadden aanhang! Het volk liep te hoop maar zij verdraaiden de Schrift tot veler verderf, waar ze spraken naar de mening van de hoorders en overeenkomstig de wens van het verdorven hart. En arglistig is het hart, meer dan enig ding, dodelijk is het, wie zal het kennen?

Zo verdonkerden ze het Evangelie en stelden hun eigen licht daarvoor in de plaats. En nu zegt Judas van hen, *dat God hen met eeuwige donkerheid zal slaan, omdat zij het licht van Gods Woord verdonkerd hebben en dat tot veler verderf.*

Geliefden, wat is het toch een verantwoordelijk werk dienaar des Woords te zijn! Wat is het een ontzaglijk iets om leraar te zijn. Werkelijk, als het gewicht daarvan meer beseft werd, wij zouden meer gebed hebben voor de leraren. Want het is wat om de gemeente Gods te weiden in de grazige weiden van Gods getuigenis en om dan niet te spreken naar de mening van de gemeente, maar om dan te spreken naar de mening van de Heilige Geest, om dan in alle getrouwheid het Woord Gods te prediken en om dan de volle raad Gods te verkondigen en niets achter te houden.

Ja, zonder iemand te sparen en zonder iemand te zien, te zeggen: "Zo zegt de Heere!" Welk een getrouwheid is daarvoor nodig. En wat hebben Gods knechten dan nodig telkens weer door de verlichtende bediening van de Heilige Geest ingeleid te worden in de Schrift. Wat is het nodig dat de zegelen ook voor hen verbroken worden. Want hoe zouden ze vanuit de Schrift kunnen spreken, als ze niet eerst zelf in de waarheid zijn ingeleid? Dat er dan ook onder ons een biddend volk zou mogen zijn, dat worstelde voor hen die geroepen worden het Woord van God te bedienen!

Maar geliefden, de gemeente heeft nog een andere taak. Want in Joh. 20 staat zo: "Geloof niet een iegelijke geest, maar beproeft de geesten of ze uit God zijn. Want er zijn vele valse profeten uitgegaan in de wereld!"

En nu worden we o zo gemakkelijk verleid en we laten ons zo gemakkelijk op een dwaalspoor brengen. Dan bewonderen wij wat gaven en welsprekendheid en wij lopen naar deze of gene kerk. Maar intussen wordt onze ziel verdorven. Denk toch altijd aan wat Boaz tot Ruth sprak. Toen Ruth op die akker van Boaz gekomen was, zei Boaz tegen haar: "Ga niet, om in een ander veld op te lezen, ook zult gij van hier niet weggaan, maar hier zult gij u houden bij mijn maagden."

Gemeente, moeten we daar nog iets aan toevoegen?

Ik zou niet graag die mensen de kost geven die 's zondags elders zitten. Ach, dat zwerven en dat lopen naar allerlei kerken!

Maar nog iets. Wat is het een verantwoordelijk werk dat rust op de schouders van de curatoren. Er wordt geweldig op hen geschoten. Ze worden veracht, geminacht en beschimpt. Maar dat geeft allemaal niet! Maar het is wel zo, dat zij met elkaar de geesten beproeven of ze uit God zijn. En dan zeg ik niet, dat zij hartenkenners zijn, want dat zijn ze beslist niet. En ik zeg niet dat ze foutloos zijn, want dat zijn ze ook

niet! Er zijn in het verleden grote vergissingen gemaakt en die zullen er ook in de toekomst wel gemaakt worden. En nochtans, wat zou er van de kring der gemeenten worden als allen die meenden leraar te moeten worden ook toegelaten werden? Nee, niet dat dan de spoeling te dun zou worden, want dat is duivelse laster!

Maar het is wel zo, dat dan spoedig van de kring van onze gemeenten niet veel meer over zou zijn. Dan zou er een leer verkondigd worden die niet is naar de mening van Gods Geest. Is het niet vreemd, dat in deze zo bange tijd, waarin zo weinig geestelijk leven aanwezig is, er zoveel Avondmaalgangers zijn en dat er zovelen dominee willen worden? Vindt u dat niet vreemd?

Maar dat dan toch voor hen die dat verantwoordelijke onderzoek doen, waarover ze zich eens voor God zullen moeten verantwoorden en waarvan ze zich meer dan u denkt bewust zijn, dat er dan toch voor hen veel gezucht zou mogen worden en dat God ons beware voor dwalende sterren, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt. AMEN.

Slotzang: Psalm 37:18

9. HET LAATSTE OORDEEL

Zingen: Psalm 68:1

Psalm 94:1, 4 en 5

Psalm 76:4

Psalm 98:4

Lezen: Matth. 24:23-51

Gemeente,

Wij wilden u met des Heeren hulp een ogenblik bepalen bij de verzen 14 en 15 van Judas' brief, waar wij Gods Woord als volgt lezen:

"En van dezen heeft ook Henoeh, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: Zie, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben."

Wij worden bepaald bij het laatste oordeel, en dan staan we stil bij een drietal gedachten, waar wij willen nagaan:

1. Wie dat oordeel aankondigt.
2. Wie dat oordeel velst;
3. Wie dat oordeel raakt.

Geliefden,

Judas heeft in de vorige verzen onder zeer duidelijke beelden de insluipers in de gemeenten ontmaskerd. Nu gaat hij ons beschrijven welk een schrikkelijk oordeel hun wacht. Een oordeel dat hun niet ontgaan zal. Judas haalt een profetie van Henoeh aan. Maar deze profetie, de woorden die hij aanhaalt zult u tevergeefs in de Bijbel zoeken. Ze staan namelijk in een apocrief boek. Judas heeft deze woorden dus uit een apocrief boek geciteerd. Dat wil vanzelf niet zeggen dat dus ook de apocriefe boeken canoniek zouden zijn. Maar in de apocriefe boeken staan toch wel dingen die waar zijn. En de Heilige Geest, Die Judas bijzonder verlicht en geïnspireerd heeft, deed hem dit gedeelte aanhalen. Daardoor is dit gedeelte voor ons canoniek en authentiek geworden. Het is volkomen betrouwbaar en het stemt volkomen overeen met de leer der Schriften. Hij noemt Henoeh de zevende van Adam. Henoeh behoorde tot het zevende geslacht dat op deze aarde leefde, want Adam moeten we er ook bijtellen. En dan weet u dat het getal zeven een bijzonder getal is, het wijst op de volmaaktheid. Welnu, in Henoehs dagen was de maat van de goddeloosheid vol geworden. Gods gericht rijpte. Henoeh toch leefde in een zeer bange tijd.

De aarde was vervuld met wrevel, zo lezen we. De afval was uitzonderlijk groot. Alle grenzen werden weggewist. De zonen Gods vermengden zich met de dochteren der mensen, dat wil zeggen, dat de heilige linie van Seths geslacht zich vermengde met de onheilige linie van Kaïns geslacht. Van de vreze Gods was dan ook niet veel meer over! Henoeh heeft zijn tijdgenoten gewezen op het naderende gericht. De zondvloed zou straks allen verdelgen.

Die zondvloed nu is profetie van wat op de grote dag der dagen gebeuren zal, die wij allen tegemoet reizen.

Het is u voorgelezen uit het Schriftgedeelte van Matth. 24, daar staat in vers 37-39: "En gelijk de dagen van Noach waren, alzo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des

mensen. Want gelijk zij waren in de dagen voor den zondvloed", dus in Henochs dagen, "etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot den dag Toe, in welken Noach in de ark ging; En bekenden het niet, totdat de Zondvloed kwam, en hen allen wegnam; alzo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen."

Het is werkelijk geen wonder dat Judas juist de profetie van Henoch hier aanhaalt. Henoch leefde in de eerste wereld die rijp werd voor het oordeel. En wat Henoch geprofeteerd heeft, gold vooral het boze geslacht waaronder hij leefde. Maar dan geldt het tevens voor ons. Wij die dicht bij het einde aller dingen leven. En dan wil Judas, juist door die profetie van Henoch aan te halen dit zeggen: zo zeker als die profetie van Henoch uitgekomen is, zo zeker als God met de eerste wereld afgerekend heeft, zo zal Hij ook nu met de goddelozen afrekenen!

Henoch was een kind van God. Hij werd op z'n 65e jaar bekeerd. Want er staat zo in de Schrift dat Henoch met God wandelde nadat hij Methusalach gewonnen had. God werd hem dus te sterk. Hij werd zondaar voor God. Maar toen werd hem ook onthuld de rijkdom door Gods genade in Christus en werd hij verwaardigd om Christus door het geloof te omhelzen tot zaligheid. Want de gelovigen van de oude dag zijn niet anders zalig geworden dan de gelovigen van vandaag. Buiten Christus om is er geen behoud. En de gelovigen van de oude dag hebben ook in Hem het leven mogen vinden. Henoch heeft een bijzonder teer Godvruchtig leven mogen hebben. Er staat van hem dat hij wandelde met God! Dat is een tere uitdrukking.

Wij denken als vanzelf aan twee geliefden die met elkaar overleggen en die met elkaar omgaan. Welnu, zo ging Henoch met God om. Dat wil zeggen: hij leefde dicht bij de Heere. Hij zag elke dag het aangezicht Gods. Hij mocht gedurig Gods nabijheid ondervinden, en dat zette een stempel op zijn wandel, op zijn uitwendig leven, want hij heeft een voorzichtige levenswandel gehad. Bevreesd om de band met de Heere te verbreken. Want denk er om het luistert o zo nauw. Hij heeft mogen beoefenen:

"d' Ogen houdt mijn stil gemoed.

Opwaarts om op God te letten."

Als er zo staat van Henoch dat Hij met God wandelde, betekent dat eigenlijk dat hij niets zonder God kon doen. Ja, dat hij zonder God niet kon leven. Hij kon zonder God niet gaan slapen. En als hij wakker werd, had hij opnieuw Gods nabijheid nodig. En zo genoot hij ook Gods verborgen omgang. Hij wandelde met God. En dat deed hij niet eens af en toe, niet nu en dan. Maar hij wandelde met God gedurende driehonderd jaren.

O, het is om jaloers op te worden. Wat heeft die man een zalig leven gehad. We lezen dan ook in de Schrift dat hij getuigenis bekomen heeft dat hij God behaagde. En dat is al weer zo groot. Want dat betekent dat hij het welgevallen Gods ondervonden heeft. Dat hij Gods goedkeuring heeft mogen wegdragen. De Heere heeft hem elke dag opnieuw toegelachen. Het is, zo zeiden we reeds, om jaloers op te worden! En werden we er eens echt jaloers op. Want waar wordt dat leven vandaag nog gevonden?

O, zeker, er zijn er gelukkig nog die de Heere vrezen, hoe klein het getal ook geworden is. Maar als we dan op hen letten, hoe weinigen zijn er die elke dag de Heere nodig hebben, en die zonder God niet kunnen leven, die met God wandelen?

O zeker, de Heere is geen land van uiterste duisternis. Maar zeg het: waar is dat tere leven? Er kan bij ons zoveel door. En wij kunnen het vaak zo doen met wat er geweest is. En nu kunnen we zeggen: ja maar de tijd waarin wij leven is zo anders dan Henochs tijd. Wij leven in een wereld vol afleiding en vol verleiding en de zuigkracht van de wereld is zo enorm groot. Het is waar, maar ook Henochs tijd was een bange

tijd. Denk erom dat het toen ook een tijd was van vooruitgang. Een tijd van techniek en van bloeiende cultuur. We moeten niet vergeten dat Henoeh een tijdgenoot is geweest van de goddeloze Lamech. Ook toen waren er veel lichtzinnige lieden en ook toen was het leven door en door goddeloos en zedeloos. Ook toen werd op een drieste wijze met God gespot.

We hebben het al aangestipt dat de grenzen tussen Gods volk en de wereld meer en meer uitgewist werden. Het heilige geslacht raakte gewend aan de ijdele vreugd in 's bozen tent. Want ja, men moest toch met z'n tijd meegaan! Maar is Henoehs tijd dan zoveel anders dan de tijd waarin wij nu leven? Ook nu is de goddeloosheid groot geworden. Ook nu wordt God op de vreselijkste wijze getart. En ook nu worden de grenzen tussen kerk en wereld uitgewist. O, wat al ontzettende wereldgelijkvormigheid openbaart zich allerwegen! Maar in die bange tijd wandelde Henoeh met God. Hij ging tegen de stroom in. Hij deed met zijn tijdgenoten niet mee. Uit zijn leven bleek iets anders. Uit zijn leven bleek: "Wie heb ik nevens U in de hemel. En nevens U lust mij niets op de aarde."

Henoeh heeft in zijn wandel de wereld veroordeeld! Het was aan hem te zien dat hij uit Christus leefde, en dat Christus in hem leefde. Hij heeft gesproken door z'n levenswandel. En vanzelf hij heeft ook gesproken met woorden. Daar wijst Judas op als hij de profetie van Henoeh aanhaalt. Henoeh is boeteprediker geweest. Hij heeft z'n tijdgenoten het oordeel Gods aangezegd. Hij heeft ze ernstig gewaarschuwd! En dat kwam omdat hij de smaad die Gods Naam aangedaan werd niet verdragen kon en omdat het spotten met het allerheiligste zijn ziel pijn deed. Daarom kwam hij er tegen op. Daarom kon hij niet zwijgen. En daarom heeft hij zich voor de Naam en de zaak des Heeren niet geschaamd. Want denk er om, dat dit voor Henoeh gevolgen heeft gehad. Die tere godzalige levenswandel, die godvruchtige levenshouding, en dat waarschuwen en dat vermanen heeft gevolgen gehad. Men heeft hem verguisd, veracht, uitgelachen en gesmaad. Ja, men heeft hem zelfs naar het leven gestaan.

Allen, zó heeft de Heere Jezus eens gezegd, allen die godzalig willen leven, zullen vervolgd worden. En toch is hij getrouw gebleven, en hij mocht zich sterken in de Heere zijn God. O, dat we op deze Henoeh eens jaloers werden! Want zie toch uw roeping, volk des Heeren! O, wij zijn zo geneigd om ons uit de wereld terug te trekken, om ons op te sluiten in ons kamertje, en om de goddelozen maar hun gang te laten gaan en ons met hen niet te bemoeien. Doch, dat was Henoehs levenshouding niet! Die stond te getuigen midden in de wereld. En dat niet alleen met woorden maar ook met de daad.

O, zie toch uw roeping, volk! Dat u niet langer zwijgen kon. Roep uit de keel, en getuig tegen de zonde die u om u heen gewaarwordt. Maar getuig ook van de hope die daar is in uw ziel. Die levende hoop die God zelf in u verwekte. Welnu, daar hebt u onze eerste gedachte. Het was Henoeh die het oordeel aankondigde.

2. En nu onze tweede gedachte: **Wie zal dat oordeel vellen?**

Wij zouden kunnen vragen: "Wat was de inhoud van Henoehs prediking?"

Wij kunnen het met één woord zeggen: Hij heeft gepreekt: "Maranatha", dat wil zeggen: de Heere komt! Ja, Henoeh heeft het zelfs nog nadrukkelijker gezegd. Hij heeft niet gezegd, dat de Heere komen zál, maar dat de Heere gekomen is. Hij zag het oordeel dus heel nabij. Ja, hij spreekt erover als of het er al wás. Zo heeft ook Jesaja gedaan, toen hij het had over de eerste komst van Christus. In Jes. 9:5 kunt u het lezen. Hij heeft gezegd: "Een Kind is ons geboren. Een Zoon is ons gegeven." En toch zou het nog vele eeuwen duren, voordat Christus geboren zou worden.

Geliefden, de gelovigen zien de dingen die nog veraf zijn, als heel nabij en zij rekenen

daar ook mee. De bozen stellen de dag des kwaads verre. Maar voor de gelovigen is de dag des gericht heel nabij. En daarom denken ze vaak met beving en met schrik aan de dwaasheid en aan de boosheid van de goddelozen. Daarom kunnen ze ook niet zwijgen als ze zoveel verschrikkelijke dingen om zich heen zien gebeuren. En daarom leven ze ook zo dicht bij de Heere. En als men dicht bij de Heere leven mag, zoals Henoeh dicht bij de Heere leven mocht, gaat men ook de tekenen der tijden onderscheiden. Het één is vrucht van het ander.

Geliefden, wat zijn er vandaag toch verschrikkelijk veel atheïsten. Nee, die atheïsten lopen niet alleen maar op straat, maar zitten ook in de kerk. Wij zijn van nature allemaal atheïsten. Wie houdt er wezenlijk met God rekening? Wie gelooft het werkelijk dat de Rechter voor de deur staat? Als we dat werkelijk geloofden, zouden we niet zo rustig meer kunnen voortleven als wij doen en we zouden het zeker niet met de wereld op een akkoordje gooien.

"De Heere is gekomen", zei Henoeh. En dan gaat er nog het woordje "zie" aan vooraf. "Zie" let er op, doe uw ogen open, ontwaak toch! Houd hier ernstig rekening mee, want u kunt er zeker van zijn, dat het waar is! Zo heeft Henoeh gesproken. En, men geloofde hem niet. Men heeft hem uitgelachen en bespot. Er staat zo: "En ze bekenden het niet, tot de zondvloed kwam", toen het dus zover was. Ja, toen zagen ze het in, maar toen was het te laat. Ze hebben hem uitgelachen, ze hebben hem een dwaas genoemd, net zolang totdat de watervloed kwam en hen wegspoelde!

En datzelfde zien we nu ook gebeuren, want ook thans spot men met de God des gericht en lacht men om de oordeelsdag.

Het is allemaal bangmakerij en wij laten ons niet meer bang maken. Wij laten ons niet meer in een bepaalde hoek drijven. En zo leeft men vandaag onbekommerd en zorgeloos voort als in de dagen van Henoeh. Men at, men dronk, men gaf ten huwelijk, men nam ten huwelijk en verder dacht men nergens aan. Doch, of we het geloven of niet, dat oordeel komt. En daarom is het dat Judas naar de profetie van Henoeh terugwijst en zegt: "Henoeh werd ook niet geloofd en iedereen lachte hem uit, maar hij heeft gelijk gekregen! Die profetie is vervuld geworden."

Doch, die profetie van Henoeh heeft een verdere strekking, want daarin ligt ook begrepen het laatste oordeel. Even zeker als het oordeel kwam dat Henoeh aankondigde, zo zeker zal ook het laatste oordeel komen. Christus is gekomen, zo mogen we ook wij zeggen. Hij is gekomen sinds Hij ten hemel gevaren is. Hij is al onderweg en het geruis van zijn naderende voetstappen wordt steeds duidelijker gehoord. Ja, Christus zal komen. God heeft de dag bepaald. Hij heeft een dag gesteld op welke Hij de aardbodem rechtvaardig- lijk zal oordelen door een Man, Die Hij daartoe geordineerd heeft, verzekering daarvan doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft. (Hand. 17:31).

En de engelen hebben tot de discipelen gezegd: "Deze Jezus, Die van u opgenomen is in de hemel, zal alzo komen, gelijkerwijs gij Hem naar de hemel hebt zien heenvaren." En Christus Zelf heeft daarvan gesproken voor Kájafas, toen Hij zei: "Van nu aan zult gij de Zoon des mensen zien, zittende ter rechterhand der kracht Gods en komende op de wolken des hemels."

Van nu aan is Christus komende. Hij is onderweg. Wanneer Hij arriveren zal, is ons onbekend. Van die dag en die ure weet niemand. Zelfs de Zoon niet in Zijn Dienstknechtgestalte, dan alleen de Vader. Maar Hij zal komen! Even zeker als déze dag aangebroken is, evenzeker zal binnenkort de laatste dag aanbreken. En dat zal heel onverwachts gebeuren. Want die dag zal plotseling komen. Die dag komt als een dief in de nacht.

Geliefden, wat zijn het toch ontzettende dingen, waar over wij nu spreken en waarbij wij nu bepaald worden. De Heere is al onderweg. De tekenen der tijden spellen ons Zijn komst. We zeiden zo-even al: "Het geruis van Zijn naderende voetstappen wordt al luider gehoord." Wat dacht u van de oorlogen en de pestilentiën en de aardbevingen?

Ziet en hoort u de Heere niet komen, ook in de laatste krachtsinspanning van de vorst der duisternis? Want juist vandaag zet hij alles op alles om maar te vernielen en te verwoesten, want hij weet dat z'n tijd voorts kort is! Hij heeft nog maar heel weinig tijd. Hij gaat dan ook rond als een briesende leeuw, zoekende wie hij zal kunnen verscheuren. Ja, hij gaat rond als een engel des lichts, om zo mogelijk de uitverkorenen te kunnen verleiden!

Ja, Christus komt. Let maar op de afval die hand over hand toeneemt. Hij komt, let maar op de toenemende onverschilligheid, let maar op de toenemende verharding des harten. Let maar op de vermenigvuldigde ongerechtigheid. Let maar op de verkillung van de liefde. Zijn dat niet, de tekenen der tijden waaraan wij kunnen zien dat het nabij is, voor de deur?

Daarom, ontwaakt gij die slaapt en staat op uit de doden, voordat het te laat is. Christus komt! O, welk een dag zal dal zijn. Want Hij zal komen in heerlijkheid. De Heere, dat is de Kurios, komt! Ja Hij zal anders komen dan toen Hij voor de eerste keer kwam. Toen kwam Hij in diepe versmaadheid. Toen had Hij geen gedaante of heerlijkheid. Toen was Hij veracht en de onwaardigste onder de mensen. Toen werd Hij door allen verlaten, door Zijn eigen discipelen, door de engelen, en zelfs door God! O, toen scheen Hij een herder te zijn zonder schapen, toen scheen Hij een koning te zijn zonder onderdanen.

Maar als Hij straks wederkomt, komt Hij in heerlijkheid, komt Hij met hemelse luister. En dan zal Zijn koninklijke heerlijkheid door allen worden aanschouwd. Dan zullen we zien, dat Hem alle dingen onderworpen zijn. Dan zullen we zien dat Hij alle macht heeft in de hemel en op de aarde.

Ja, zo diep als Zijn vernedering was, zo groot zal Zijn verheerlijking en Zijn verhoging zijn. En als Hij komt, zal Hij niet alléén komen, maar dan zal Hij omringd zijn door vele duizenden engelen! Daar heeft Henoeh ook over gesproken. Merkt u wel dat hij het niet zomaar over het gericht heeft, dat over de eerste wereld ging, maar dat hij verder heeft gezien, en ook het laatste gericht aanschouwd heeft, dat straks over de wereld gaan zal? Hij heeft de Heere zien komen. Hij heeft Hem aanschouwd in Zijn heerlijkheid met Zijn vele duizenden heilige engelen, maar ook met de vele duizenden gezaligden. Want zowel engelen als gezaligden zullen Hem omstuwen!

O, hier schijnt het maar een klein kuddeke te zijn, maar straks zal het blijken te zijn een schare die niemand tellen kan en dat zal strekken tot heerlijkheid van deze gezegende Koning! Want in de veelheid der onderdanen straalt des Konings heerlijkheid uit. Maar Zijn grootste heerlijkheid zal daarin bestaan dat Hem het gericht is toebetrouwd.

O, Hij, die met de misdadigers is gerekend geworden, Hij zal nu de vierschaar gaan spannen. Want Zijn Vader heeft Hem al het oordeel overgegeven. En dan zal het gericht gaan, zoals hier staat in onze tekst, over allen. Over alle mensen, over u en mij. Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen in het lichaam geschiedt, naar wat hij gedaan heeft, hetzij goed hetzij kwaad! En dan zal deze Rechter een rechtvaardig vonnis vellen, want Hij kent ons leven door en door. Hij weet wat wij hebben gedaan en Hij weet wat wij hebben nagelaten. Hij weet of wij onze zonden hebben beweend. Hij weet of wij vergeving voor onze zonden zochten in het bloed van het Lam. Hij weet of wij

weigerden om de knie voor Hem te buigen. Hij weet of wij weigerden om Hem te kussen, ook al waren wij vroom en godsdienstig. Hij zal heel nauwkeurig de schapen van de bokken scheiden en dan zal er niet één schaap bij de bokken gerekend worden, en er zal ook niet één bok bij de schapen terecht komen. O, dan zal Hij afrekenen met al Zijne vijanden en met al Zijn tegenstanders, maar dan zal Hij Zich ook ontfermen over Zijn Sion. Dan zal Hij ze opnemen in Zijn heerlijkheid, opdat ze eeuwig bij Hem zouden zijn.

Geliefden, hoe zullen wij het dan maken in die grote dag der dagen? Bedenk het, wij reizen die dag tegemoet en wij zullen die dag meemaken. Dat is niet een sprookje. Het is niet zo dat slechts het volgende geslacht die dag misschien zal gaan beleven. Nee, ook wij, wij zullen die dag beleven ook al zouden we al jaren gestorven zijn. Ja, wij zullen die dag beleven, ik en u, even zeker als wij déze dag beleefd hebben. En zullen we dan omkomen en vergaan? Zullen we dan gaan roepen: "Bergen valt op ons en heuvelen bedekt ons door het aangezicht Desgenen, Die op de troon zit en voor de toorn des Lams?" Of zullen we dan opspringen van vreugde, omdat we Zijn verschijning hebben liefgekreten? O, dat we ons toch nauwkeurig zouden onderzoeken! Van dat oordeel Gods heeft de dichter gezongen van Psalm 76:4. Komt stemmen wij met hem in.

3. En zo zijn we vanzelf toegekomen aan onze laatste gedachte, namelijk: **Wie dat oordeel raakt!**

Dat gericht zal over allen gaan, zo heeft Henoeh gezegd. Lees het maar in vers 14: "Zie, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen om gericht te houden tegen allen." Niemand zal dat gericht ontgaan. Klein en groot zullen voor Zijn rechterstoel moeten verschijnen. Oud en jong, rijk en arm, koning en onderdaan, aanzienlijken en geringen, geleerden en ongeleerden, zowel kinderen Gods als boze zondaars!

Gaat dat gericht ook over Gods kinderen? O Geliefden, dat gericht gaat over allen en daar horen Gods kinderen ook bij.

Ja maar, wie zal dan voor Hem kunnen bestaan? Moeten we niet uitroepen:

"Wil Uwen knecht door schuld verslagen.

O Heer, niet voor Uw vierschaar dagen?

Want niemand zal in dat gericht.

Daar zelfs z'n hart hem aan moet klagen.

Rechtvaardig zijn voor Uw gezicht!"

O, zeker, het zou geen wonder zijn als de Heere ook Zijn volk zou verdoen. Maar zij worden vrijgesproken om Christus' wil! Want Hij is het, Die Zich tevoren voor hen in het gericht stelde. Hij heeft het oordeel in hun plaats ondergaan en Zijn gerechtigheid en Zijn volkomen gehoorzaamheid werden hun van Godswege toegerekend. En waar ze bekleed zijn met Zijn gerechtigheid, waar ze bekleed zijn met de mantel des heils, en de klederen der gerechtigheid daar zullen ze Gods gunst ervaren en Gods welbehagen wegdragen.

Nee, zij die achter Christus en Zijn gerechtigheid mogen wegschuilen; die een God hebben voor hun hart en een Borg voor hun schuld, zij behoeven niet te vrezen! Voor hen wordt het een dag der zaligheid en een dag des heils.

Maar geliefden, hoe noodzakelijk is het dan om die gerechtigheid te bezitten!

Ja, zegt u wellicht, maar wat is dat een grote zaak!

Het is zo, maar rekent er op voor Gods troon gesteld te worden, dat is ook een groot stuk, dat is ook een grote zaak! En dat het u maar gedurig voor ogen zou mogen

zweven. Ja, dat u geen rust of duur had, voordat ge u met God verzoend wist! Want anders loopt het straks eeuwig verkeerd af. Dat we er naar staan zouden om in Christus gevonden te mogen worden, want alleen met hen loopt het eeuwig goed af. Hoe het met de goddelozen gaat? Henoeh heeft gezegd, dat gestraft zullen worden alle goddelozen onder hen vanwege hun goddeloze werken die zij goddeloos- lijk gedaan hebben en vanwege al de harde woorden die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben. Hebt u goed gelezen wat er staat? Hebt u gelet op de stijl van de profeet Henoeh? Wij lezen hier immers in dit kleine regeltje tot vier keer toe het woordje "goddeloos". Om gericht te houden en te straffen al de goddelozen onder hen, dat is de eerste keer.

Vanwege al hun goddeloze werken, dat is de tweede keer. Die zij goddelooslijk gedaan hebben, dat is de derde keer en vanwege al de harde woorden die de goddeloze zondaars, dat is de vierde keer, tegen Hem gesproken hebben!

Uit het herhaaldelijk gebruik van dat woordje "goddeloos" blijkt dat Henoeh, als hij aan hen denkt, met afschuw en met weerzin vervuld is. En dan moeten we natuurlijk niet vergeten dat hij spreekt over de dag des gericht's en over het oordeel Gods en in het licht daarvan blijkt uit dat telkens weer noemen van dat woordje "goddeloos" dat hij volkomen staat aan de zijde van de Rechter. Dat hij het volmaakt billijkt, dat er een rechtvaardig oordeel komt over deze boze, snode en goddeloze zondaren.

O zeker, Henoeh zou zich verheugd hebben in hun bekering. Het zou hem tot blijdschap zijn geweest als zij zich hadden laten gezeggen, als ze voor zijn waarschuwend woord zouden gevallen zijn, en als ze zijn woord ter harte zouden genomen hebben. Ja gewis, hij zou zich verheugd hebben met grote vreugde, gelijk Gods knechten nu nog zich verheugen als zij bespeuren dat het woord dat zij prediken, weerklank vindt in het hart van zondaars. Maar deze mensen bleven zich tot het uiterste tegen Henoeh's prediking en tegen Gods genade verzetten. Zij bleven het heilige verachten. En ze bleven God bespotten. Daarom is het, dat Henoeh zich verheugd over Gods oordelen. En geliefden, zó is het met al Gods gunstgenoten.

O, op die dag des gericht's zult je, kinderen, als je nog onbekeerd bent, je bekeerde ouders niet herkennen, want dan zullen ze uw zijde niet meer kiezen. Zij zullen geen vergoelijkend woord voor u hebben. Integendeel, ze zullen zeggen: "O God, Uw doen is rein, als u met die goddeloze kinderen van mij afrekent."

Maar het omgekeerde zal ook waar zijn. Want ook u, ouders, zult uw kinderen niet herkennen, zo die genade vonden in Gods ogen terwijl u als ouders daarvan vreemdeling bleef, want dan zullen die kinderen in het oordeel Gods niet uw zijde kiezen en niet zeggen: "Verschoon toch als het U belijft mijn moeder en mijn vader, maar dan zullen ze staande aan de zijde van de Rechter zeggen, dat het strikt rechtvaardig is, dat God met goddelozen afrekent.

En zo zal het ook zijn met broers en zusters. Als de één genade vond en de ander die genade verachtte, dan zullen zusters en broers elkaar afvallen. Alle begenadigden zullen de zijde van Christus kiezen. Weet u waarom? Omdat zij Christus hartelijk boven alles en allen liefkregen en omdat zij haten al degenen die Christus haten en die tegen God opstaan. Nee, het zal voor hen geen moeilijke keus zijn, wie zij moeten kiezen, want zij zullen met hun gehele hart en met hun gehele ziel de zijde Gods kiezen.

"Dat oordeel", zegt Henoeh, "zal gaan over alle goddelozen vanwege al hun goddeloze werken die zij goddelooslijk zullen gedaan hebben." Dat hoort dus bij elkaar! Goddeloze werken, goddelooslijk gedaan door goddeloze mensen! Die goddeloze werken zijn dus goddelooslijk gedaan; op een goddeloze wijze hebben ze goddeloos

gehandeld, dat wil zeggen God uitdagend, tartend, welbewust, opzettelijk, brutaal, vermetel! Want dat is goddeloze dingen op een goddeloze wijze doen!

En dat, dat onderscheidt hen nu precies van Gods kinderen. Want denk er om, ook Gods kinderen kunnen goddeloze dingen doen. Dacht u van niet? Geliefden, ook Gods kinderen kunnen vallen in grote goddeloosheden, maar, en daar hebt u het verschil, zij doen dat niet goddelooslijk!

Wat we daarmee bedoelen? Wel, zij zondigen, het is waar, maar zij doen dat nooit met volledige overgave aan de zonde! Zij doen dat niet omdat de zonde hun verlustiging is. Zij zondigen, o ja, ze zondigen soms zelfs erg, maar ze zondigen uit zwakheid en ze struikelen uit zwakheid. Nee, het gaat er niet over om de zonde van Gods kinderen goed te praten, maar het is toch waar en daar durven ze God tot getuige voor aan te roepen, dat ze toch van ganser harte aller zonde vijand zijn en dat zijn ze te allen tijde en dat zijn ze overal!

Daarbij komt, dat zijn een lust hebben gekregen tot alle gerechtigheid. Als u Gods kinderen in het hart kon kijken, zou u zien dat ze allemaal een hartelijke begeerte hebben om heilig, onberispelijk, godzalig, godvruchtig en Gode welbehaaglijk te leven. En dat ze daar zo weinig van hebben en dat ze daar zo weinig van terechtbrengen, dat doet hen zuchten, en klagen, en steunen, dat doet hen met Paulus zeggen: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?"

O, hoe groot is hun smart over de zonde, hoe diep verootmoedigen zij zich voor God vanwege hun zonde. En hoe innig kunnen zij smeken om Gods vergevende genade over de zonde. En hoe blij is hun ziel als ze die vergevende genade in Christus' bloed mogen ervaren. Uit het leven van Gods kinderen, hoe vaak ze ook struikelen, blijkt toch overduidelijk dat de zonde hun element niet is. Hoe anders is het dan met de goddelozen. De goddelozen doen de goddeloosheid goddelooslijk! Zij hebben een vermaak in de zonde, ze leven voor de zonde, en ze zoeken de zonde op. Zij zijn zelfs één bonk zonde. Hun leven is een goddeloos leven, en hun woorden zijn goddeloos, want die worden hier nadrukkelijk genoemd. Lees het maar in onze tekst: "Het oordeel Gods komt over hen vanwege al die goddeloze werken, die ze goddelooslijk gedaan hebben, maar ook vanwege al de harde woorden die de goddelozen tegen Hem gesproken hebben." Het oordeel gaat dus over woorden en werken. Hun werken waren goddeloos, en die bedreven ze goddelooslijk en hun woorden waren hard. Het waren goddeloze woorden, trotse woorden vol spot, vol hoon, vol minachting, vol verachting van God, van Gods Woord, van Gods wet en van Gods volk!

O, zij schroomden niet God te honen. Want er staat in onze tekst, dat ze harde woorden tegen Hém spraken, en die "Hem" dat is Christus, die "Hem" is God Zelf; Ze hebben niet geschroomd met harde woorden God te honen, Christus aan te randen, des Heeren dienaren te krenken, te belasteren en te beledigen, om Gods kinderen te kwetsen, de leer der waarheid te smaden en om de wetten des Heeren te minachten. Harde woorden spraken zij. Wat zijn het harde woorden als iemand durft zeggen: "Laat ons Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van ons werpen."

Wat zijn het harde woorden als iemand tegen Hem durft zeggen: "Wijk van mij, want ik heb geen lust aan de kennis van Uw wegen." Wat zijn het harde woorden als men durft zeggen: "Wij zullen voor U niet buigen, wij willen niet dat U over ons Koning zal zijn." Harde woorden, worden die ook bij ons gevonden? O, wij spreken wellicht deze harde woorden niet uit. Maar leven die woorden bij ons niet? Spreken wij ze niet uit met de daad? Want als wij ons niet bekeren, wat doen we dan? Als u nog onbekeerd bent, wat hebt u dan tot nu toe gedaan? Dan hebt u tot nu toe niet anders gedaan dan Gods genade die u voorgesteld werd, veracht! Dan hebt u niet anders gedaan dan gespot met het woord der waarschuwing! Dan is het zo dat u niet anders

gedaan hebt dan Gods genade in Christus verachten, dan hebt u tot op heden de gemeenschap met God niet op prijs gesteld! Dan hebt u Gods knechten veracht! Dan hebt u God Zelf veracht! Doch, hoe bang zal het u zulke goddelozen zijn, als in het gericht door God wordt wraak genomen! Maar, geliefden, als deze dingen door Henoeh gezegd worden en als deze dingen door Judas aangehaald worden en als wij in deze ogenblikken bij die woorden bepaald worden, is het toch zo dat de Heere daarmee nog onze bekering beoogt! Ze worden aangehaald en genoemd tot onze waarschuwing. O, het is genáde, dat het u voor ogen gesteld wordt! Of u dan bekendet in deze uw dag wat tot uw eeuwige vrede dient! O, bedenk het dan toch, dat het de mens, dat het u en mij, gezet is eenmaal te sterven en daarna het oordeel! En dat u aan dat oordeel niet zult kunnen ontkomen!

Toe, hoe zult u het in dat oordeel maken? Maar weet ge, wat nu zo wonderlijk is? Dat er voor goddelozen, die goddelooslijk handelen en die harde dingen tegen de Heere durven zeggen, dat er voor zulke goddelozen nog genade is! De Heere breidt Zijn handen nog naar zulke goddelozen uit, en roept het die goddelozen toe: "De goddeloze verlate zijn weg en de ongerechte man zijn gedachten en hij bekere zich tot de Heere. Zo zal Hij Zich zijner zekerlijk ontfermen en tot onze God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk."

O, wat een wonder, dat God met goddelozen nog te doen wil hebben! Hoe dat kan? Wel, omdat Christus te Zijner tijd voor goddelozen wilde sterven! Maar zal dat ons ten goede komen, dan zullen wij hier een goddeloze voor God moeten worden! Bent u dat al eens geweest? Bent u al eens een goddeloze voor God geworden? Hebt u al met dat gericht Gods kennis gemaakt? Daarin toch betreft de Heere al Zijn kinderen. En als ze in het gericht Gods betrokken worden en te doen krijgen met een heilige, rechtvaardige God, terwijl zij geen penning hebben om te betalen, geliefden, dan is het aan hun zijde kwijt! En wat gaan ze het dan hartelijk beamen, dat God geen onrecht doet als Hij hen voor eeuwig zou verdoemen. Hoe diep buigen ze voor God in het stof waar de liefde Gods in hun hart uitgestort werd en hoe bekennen ze onder tranen, dat ze het leven verbeurd hebben en de dood verdiend. Werkelijk, als men een goddeloze voor God wordt, hoort men in de hel thuis! En daar worden wij het dan mee eens! Dan doen wij wat David deed: "Ik bekende o, Heere, aan U oprecht mijn zonden en ik verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden, maar ik beleed na ernstig overleg, mijn boze daán!" Maar wat wonder als dan belééfd mag worden: "En Gij naamt die gunstig weg!"

O, dat wonder van Gods genade in Christus! Als dat bloed dat betere dingen spreekt dan het bloed van Abel, op de ziel gesprengd wordt en de reinigende kracht ervan gekend mag worden, want dan worden wij gewaar, dat het reinigt van alle zonden. En de vrucht? Dan krijgen wij Christus hartelijk lief, want Hij is het Die de hitte van Gods gramschap voor ons bluste en ons Gods gunst deed genieten.

Toe, mijn hoorders, hoe reist u naar de eeuwigheid? Hoe reist u naar de dag des gericht, die elk ogenblik aanbreken kan? De tijd is bang. De goddeloosheid schrikkelijk. God is onderweg om af te rekenen met al Zijn tegenstanders.

Wellicht hebben we niet met de wereld meegedaan, maar als we vreemdelingen van genade bleven en het Woord Gods naast ons neer bleven leggen, worden we straks toch met de goddeloze wereld op één hoop gegooid! Dan zal God ook ons oordelen en ons straffen vanwege alle goddeloze werken die we goddeloos gedaan hebben en vanwege al de harde woorden die wij tegen Hem durfden spreken! Die mensen toch waarvoor Judas waarschuwt moest men niet in de wereld zoeken! Maar in de kerk,

want ze waren in de gemeenten binnengeslopen. Hoe ze daar binnen konden sluipen? Het is een raadsel, maar het was gebeurd! Ze zaten in de kerkbank en ze zaten aan de Avondmaalstafel. "Maar", zo zegt Judas, "Daarboven kunnen ze niet binnen sluipen! God is Rechter en Die zal de schapen van de bokken scheiden! En Hij zal als Hartenkenner nooit een verkeerd oordeel vellen! Hij zal allen die Hem weigerden te voet te vallen aan Zijn linkerhand plaatsen."

Geliefden, het is mogelijk dat wij een onbesproken leven hebben, maar hoe is het met ons hart? Is dat nog goddeloos? Is het een hart dat nimmer voor God brak? O, dat het ons tot zonde werd! Vandaag nog, want God ziet het hart aan!

En daarom, laten we toch niet met een indrukje en met een psalmversje en met een traantje het wagen straks voor God te verschijnen, want dat is een zandgrond, die zal weggespoeld worden bij de dood. Wij kunnen alleen in Christus voor God rechtvaardig zijn! Alleen in Christus kan God ons Zijn gunst betonen! Dat is hier in dit leven al waar, maar dat geldt zeker straks!

Dat wij er dan naar zouden staan om in Christus gevonden te worden. De Heere geve, telkens weer en telkens meer het ongenoegzame in te leven van alles wat buiten Christus ligt om alleen te steunen op Christus en Zijn gerechtigheid, die alleen redt van het graf. Dan zal de komst van Hem ons tot blijdschap strekken, want Hij zal verschijnen tot ulieder vreugde, volk. Hij zal komen om u volmaakt te stellen, om u van alle zonden voor eeuwig te verlossen; om u Zijn volle gunst te betonen. Om u te kronen met eeuwige vreugde en met eeuwige blijdschap! Want dan wordt het woord waar:

*"Het vrome volk in God verheugd,
zal huppelen van zielevreugd,
daar zij hun wens verkrijgen.
Hun blijdschap zal dan onbepaald.
Door het licht dat van Zijn aangezicht straalt.
Ten hoogsten toppunt stijgen."*

Welnu, dat dit dan uw troost en uw blijdschap zou mogen zijn, dat Hij komen zal om uw heil te volmaken en dat u dan ook met de bruid naar die dag leerde verlangen, zeggend: *Ja, kom Heere Jezus.*

Zo was het met Guido de Brès, die zijn geloofsbelijdenis besloot met de woorden: "Daarom verwachten wij die grote dag met een groot verlangen, om ten volle te genieten de beloften Gods, in Jezus Christus, onze Heere." AMEN.

Slotzang: Psalm 98:4

10. HET GEDRAG DER GODDELOZE VERLEIDERS

Zingen: Psalm 36:3

Psalm 73:2, 3 en 5

Psalm 94:11

Psalm 143:10

Lezen: 2 Petrus 3

Geliefden, wij wilden u met des Heeren hulp bepalen bij de verzen 16-19 van Judas' brief, waar wij Gods Woord als volgt lezen:

"Dezen zijn murmureerders, klagers over hun hun staat, wandelende naar hun begeerlijkheden, en hun mond spreekt zeer opgeblazen dingen, verwonderende zich over de personen om des voordeels wil. Maar geliefden, gedenkt gij de woorden die voorzegd zijn door de apostelen van onze Heere Jezus Christus. Dat zij u gezegd hebben, dat er in de laatste tijd spotters zullen zijn, die naar hun goddeloze begeerlijkheden wandelen zullen. Dezen zijn het, die zichzelf afscheiden, natuurlijke mensen, den Geest niet hebbende." Tot zover.

Het gaat in deze woorden over *het gedrag der goddeloze verleiders*. En dan zien we dat dit gedrag:

1. Getekend wordt;
 2. Voorzeggd is;
 3. Verklaard wordt.
- Het gedrag der goddeloze verleiders wordt allereerst getekend, want er staat: "Dezen zijn murmureerders, klagers over hun staat, wandelende naar hun begeerlijkheden, enz."
 - Dat gedrag is ten tweede: voorzeggd, want wij lezen in onze tekst: "Gedenkt gij der woorden die voorzeggd zijn door de apostelen van onze Heere Jezus Christus."
 - En dat gedrag wordt in de derde plaats verklaard, want wij lezen: "Dezen zijn het die zich afscheiden, natuurlijke mensen, den Geest niet hebbende."

Geliefden,

Judas komt aan het eind van zijn brief en dan is het zo dat hij voor de laatste maal nog eens heel duidelijk het gedrag van die goddeloze verleiders tekent. En dat doet hij nu zonder omwegen. Hij doet het niet meer in beeldspraak, maar hij doet het nu rechtstreeks. Hij verklaart wat ze doen, hoe ze zich openbaren, wat hun motieven zijn; en hoe het komt, dat zij zo doen. En dan tekent hij ze allereerst als murmureerders. Murmureren vertolkt een kwade gezindheid van het hart. We lezen van het volk van Israël, dat ze telkens en telkens weer murmureerden.

Het Hebreeuwse woord dat gebruikt wordt betekent eigenlijk: "niet op de weg voort willen gaan." Dus zich niet door de Heere willen laten leiden. En dan ligt daar tegelijk in begrepen een ontevreden zijn over de Heere en over de weg die Hij houdt. Welnu, als Judas deze mensen murmureerders noemt, wil hij daarmee zeggen, dat zij ontevreden waren met de hun toebedeelde plaats. Vandaar dat er ook in één adem achter staat: "Klagers over hun staat."

Deze mensen hadden op alles wat aan te merken. Zij gevoelden zich miskend, achteruitgezet, niet begrepen. Zij hadden naar hun mening leidinggevende plaatsen

moeten innemen, maar die leidinggevende plaatsten werden aan anderen gegeven, die veel minder gaven hadden dan zij en die volgens hen ook veel minder genade hadden! Want deze mensen hadden ontzaglijk veel pretenties, ze waren bijzonder ingenomen met zichzelf, vandaar, dat ze laag op anderen neerzagen en ontzaglijk veel kritiek op anderen hadden. Volgens hen ging het met de gemeente, ging het met de kerk, helemaal niet goed!

Ach, zulke mensen zijn er nog wel! Murmureerders en klagers over hun staat, mensen die zich achteruitgezet voelen, omdat ze, laten we het maar heel eenvoudig zeggen, geen dominee of ouderling kunnen worden! Ze kunnen tot hun verdriet zelfs geen plaats bemachtigen in een of ander bestuur en dat terwijl ze toch zo bekwaam zijn, met zoveel gaven bedeed zijn en zoveel genade hebben! En de vrucht? Ze gaan murmureren, ze gaan klagen over hun staat en over de plaats die ze moeten innemen, want dat is een veel te geringe, een veel te lage plaats! En daarom hebben ze ook zó veel kritiek op degenen die boven hen gesteld zijn. Volgens hen staan de verkeerde personen aan het roer! En kregen zij nu maar eens een kans, dan zou het er heel anders uitzien, maar ja, dat lukt hun niet! En daarom zijn ze nu zó verbitterd! Men hééft wat tegen hen! Waarom toch? Wel, dat komt volgens hen omdat ze veel te rechtuit zijn en omdat zij de zaak grondig willen aanpakken en vernieuwen. Men wil ons niet, zo zeggen ze, omdat men het bij het oude wil houden en daarom worden wij achteruitgezet.

En zo, geliefden, vormden en vormen deze mensen een bron van onrust in de gemeente. Ze stichtten veel kwaad. Duidelijk kwam in hun leven openbaar, dat ze het welzijn van Sion niet zochten, hoewel ze dat wel voorwendden! Echte onruststokers waren het, murmureerders, twistzieke en vitzieke mensen, klagers over hun staat, die de gemeenten veel kwaad deden. Maar met murmureerders loopt het slecht af. Zie dat maar bij Israël. Hoe is het afgelopen met Mirjam? Zij murmureerde en klaagde over haar plaats ten opzichte van Mozes. Zij kon toch ook net zo goed als Mozes een leidinggevende functie innemen! Moest Mozes dan alles alleen doen? Wat verbeeldde die Mozes zich wel?

Daar hebt u de murmureerder! En hoe is het afgelopen met Korach, Dathan en Abiram? Het waren murmureerders, klagers over hun staat! Dachten Mozes en Aäron soms dat zij het alleen wisten? En waarom konden de Israëlieten het land Kanaän niet binnentrekken? Omdat zij aan het murmureren sloegen! Vandaar dan ook dat de apostel met grote nadruk zegt: "Murmureert niet gelijk ook sommigen van hen gemurmureerd hebben en werden vernield van den verderver! 1 Cor 10:10.

Geliefden, dat kwaad leeft in ons aller hart. Wij zijn van nature vol afgunst. Wat kunnen we elkaar benijden omdat een ander meer geld heeft dan wij, meer eer ontvangt dan wij, meer gaven heeft dan wij. Ja, het kan zelfs zijn dat we elkaar benijden omdat een ander meer genade heeft dan wij. Maar goed, aan dit alles ligt ten grondslag een onverenigd zijn met Gods leiding en met Gods beschikking. Wat al murmuringen kunnen er wonen in ons hart, als het anders gaat dan wij hadden gewenst. Als de Heere een weg houdt, die indruist tegen de begeerte van ons vlees en bloed. O, dan zijn wij in staat om de vuist naar de hemel te ballen. En dat goddeloze kwaad leeft zelfs in de harten van Gods kinderen! Want ook zij kunnen vol murmuringen zijn. Ook zij kunnen zo onverenigd zijn met de weg die de Heere met hen houdt. Denk eens aan Asaf! Hij sprak: "Zie dezen, hoe goddeloos en wreed, maar zij zijn toch maar bevrijd van leed. En de rust volgt hen op ál hun paán. En hun vermogen groeit maar aan, maar mijn bestraffing is er elke morgen."

Hij was onverenigd met de Heere! De Heere deed het helemaal niet goed! Hij was nijdig op de dwazen, ziende der goddelozen voorspoed! Hij was een klager over zijn

staat. O, wat kan het stormen in de harten van Gods kinderen! Maar zij komen vroeg of laat wel tot bezinning. Uit hun leven blijkt toch, dat er een ander levensbeginsel gewrocht is. En dat levensbeginsel sterft niet hoe ingezonken het ook kan zijn. Want straks leeft dat levensbeginsel weer op, als de Heere er de olie van Zijn Heilige Geest over uitstort. Wat gaan zij zich dan verfoeien voor Gods aangezicht! Wat gaan zij zich dan aanklagen vanwege dat murmureren, vanwege dat klagen over hun staat! Dan hoor ik Asaf zeggen: "Ik was door mijn verwaande geest, bij U een onvernuftig beest!"

Dan gaan zij zich schamen voor God en mensen. O, welk een smart hebben zij er dan van dat de vertroosting Gods door hen te klein geacht werden. Want ja, dan leeft in hun ziel: "Als ik dan U heb, o Heere mijn. Zou er iets anders mijn God zijn?" Dan hebben zij aan God genoeg.

Als ik U maar mag bezitten dan geeft het niet al zou ik verder als een bedelaar langs de huizen moeten; al zou ik dan verder het meest noodzakelijke moeten missen. Als ik U heb, dan heb ik alles.

Geliefden, daarvan kenden deze mensen waarover Judas schrijft niets. Zij wandelden naar het vlees. Judas noemt het: een wandelen naar hun begeerlijkheden. Dat is een wandelen naar de begeerlijkheden van het zondige, goddeloze vlees. Ze wandelden in hun begeerlijkheden. Zij zochten dus alleen maar zichzelf, dat bedoelt Judas te zeggen. Zij werden niet geregeerd of geleid door de Heilige Geest, maar zij werden alleen maar geleid, gedreven en geregeerd door het boze, zondige vlees. En dat kwam dan ook in hun leven openbaar. De werken van het vlees waren duidelijk zichtbaar.

Paulus schrijft daarover in de brief aan de Galaten. In de verzen 19-21 van het vijfde hoofdstuk lezen wij: "De werken des vleses nu zijn openbaar, welke zijn overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijnvenijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen en dergelijke." En dan voegt hij er aan toe: "Gelijk ik ook tevoren gezegd heb, dat die zulke dingen doen, het koninkrijk Gods niet zullen beërven."

Welnu, zo was het met deze mensen! Ze veranderden de genade van onze Heere Jezus Christus in ontuchtigheid. Ze wandelden naar de begeerlijkheden van hun boos, goddeloos hart. Ze zochten dus alleen zichzelf. Ze hadden er geen oog voor, dat de wereld voorbijging met haar begeerlijkheid. En zo kwam het duidelijk in hun leven openbaar, dat zij niet van Christus waren, ook al spraken zij veel over Christus. Want die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met z'n begeerlijkheden.

Zijn er dan in het hart van Gods kinderen nooit vleselijke begeerten? O, zeker, het is ook met betrekking tot hen waar, dat het vlees begeert tegen de Geest. Doch, gelukkig staat er achter dat de Geest ook begeert tegen het vlees! En dat betekent tevens dat zij tegen die begeerten des vleses strijden. Zeker, ze kunnen in die strijd meer dan eens onderliggen, maar toch worden ze door die begeerten niet geregeerd. Zij staan onder de regering van de Geest Gods en zo is het ook God Zelf Die, als ze gestruikeld zijn, hen weer opricht. Kortom, het is toch hun leven niet om naar de begeerlijkheden van het vlees te wandelen. Zo was het echter met deze mensen, die Judas bedoelt, wél. Zij wándelden naar de begeerlijkheden van het vlees en hun mond sprak zeer opgeblazene dingen! Zij pochten dus op hun gaven, op hun genade, op hun talenten, en op hun inzicht in de waarheid. Want zij meenden bijzonder veel genade te hebben. Ze waren, volgens hun mening, ingeleid in de heilgeheimen van het zalig worden en ze waren verzekerd van het feit dat hun genade gegeven was. Zij meenden dan ook overal verstand van te hebben, ook van de verborgenheden van het koninkrijk Gods. Ze spraken zeer opgeblazen dingen, *zich verwonderend over de personen om des voor-*

deels wil.

Zich verwonderend over de personen. Wat bedoelt Judas hiermee? Wel geliefden, volgens deze mensen deugde er bijna niemand. Alleen zij zelf. En daarom spraken zij zeer opgeblazen over zichzelf. Zij konden dit en zij hadden dat en ga zo maar voort. Ze hadden ook veel kritiek op degenen die de leiding hadden. Zij konden het veel beter. Volgens hen deed de één dit verkeerd, en de ander dat verkeerd en dit leek nergens op en dat deugde niet. Zeker, sommigen van hen werden door hen geroemd, geprezen en bewonderd. Over sommige personen verwonderden zij zich of liever nog die bewonderden zij, zij staken over hen de loftrumpet, dat waren nog eens wijze mensen, die wisten van aanpakken, die waren niet zo bekrompen, dat waren echte Christenen, dat waren gefundeerde mensen. En die praatten zij naar de mond. Bij hen zochten ze in het gevele te komen. Waarom?

Om des voordeels wil. Om er beter van te worden. Om het heel eenvoudig te zeggen: op sommigen hadden ze geen kritiek, maar die vleiden ze, want die wilden ze als kruiwagens gebruiken om op een hogere post te komen! En zo ontbrak bij deze mensen elk heilig beginsel. Ze bedoelden bij alles wat ze deden alleen maar zichzelf. Ze misten alle vreze Gods. En ze misten alle liefde tot de naaste. Zij zaten alleen maar boordevol met liefde tot

198 zichzelf. Geliefden, wat is Gods Woord toch vol onderwijs en vol waarschuwing. Want ja, het is goed om ook een brief als deze eens rustig door te lezen. Want deze brief staat toch niet voor niets in de Bijbel. En dan is het goed om ook eens bij dingen bepaald te worden, waar we gewoonlijk niet zo bij stilstaan, of is het niet zo, dat wij in deze brief waarschuwingen aantreffen, die wij ook vandaag zeker wel ter harte mogen nemen. Want er zijn ook nu vandaag mensen die zich indringen bij Gods kinderen en die zich aan hen opdringen om zo mogelijk door hen overgenomen te worden en de handen opgelegd te krijgen, om zó ingang en opgang te krijgen in de gemeente! Zo zijn er die zich opdringen en indringen bij ambtsdragers om zo mogelijk een plaatsje te krijgen in de kerkenraadsbank. En zo bewonderen zij sommigen van Gods kinderen en van de ambtsdragers, niet omdat zij ze echt zo hoog achten, maar alleen om er beter van te worden. Het zijn slechts slippendragers.

En vaak hebben wij daar geen oog voor. Want deze mensen doen een beroep op ons verdorven vlees en op ons verdorven bestaan. En worden ook Gods kinderen en des Heeren ambtsdragers niet graag bewonderd en geprezen? O, dat is toch zo aangenaam! Dat hebben we toch zo graag! We worden liever op een voetstuk geplaatst dan dat we van het voetstuk afgetrokken worden! Daarom worden wij ook door dezen o zo makkelijk betoverd! Maar die mooipraters menen niet wat zij zeggen, hun bedoeling is alleen maar om over onze rug heen hogerop te komen en als zij dat bereikt hebben, komt hun ware aard openbaar. Welnu, Judas tekent hen dus als zeer gevaarlijke mensen.

2. En dan wijst hij erop **dat dit alles voorzgd is**. Zo komen wij tot onze tweede gedachte.

Wij lezen er van in vers 17 en 18: "Maar geliefden gedenkt gij de woorden die voorzgd zijn van de apostelen van onze Heere Jezus Christus," dat ze u gezegd hebben dat in de laatste tijd spotters zullen zijn, die naar hun goddeloze begeerlijkheden wandelen zullen.

Judas richt zich hier tot de ware gelovigen die hij in het eerste vers genoemd heeft: "Geroepen, door God de Vader geheiligd en door Jezus Christus bewaard", en die hij toegebeden heeft: "Barmhartigheid en vrede en liefde zij u vermenigvuldigd." Hij geeft de overgang heel duidelijk aan door te zeggen: "Maar geliefden", en dan is dat

woordje "geliefden" niet zo maar een stopwoord zoals het bij ons zo vaak is, maar bij hem komt het recht uit zijn hart. Hij wil met het woord "geliefden" zeggen dat hij de ware christenen, Gods echte kinderen, hartelijk lief heeft, omdat God hén liefheeft en omdat zij Góð liefhebben.

Want dat geeft een onderlinge band. Maar uit het woord "geliefden" blijkt ook dat hij hun welzijn bedoelt. Als hij hier zo nadrukkelijk schrijft "maar geliefden" dan wil hij hen als het ware ervan overreden, dat hij hen waarschuwt en dat hij hun deze ernstige dingen schrijft uit liefde! Ja, als Gods knechten scherp zijn in de prediking van het Woord, als zij ontdekkend, afsnijdend prediken, is dat niet uit hardigheid, maar geschiedt dat uit liefde! Dan is het omdat zij het welzijn van de gemeente zoeken. En daarom, laten we toch geen harde gedachten over hen hebben, als zij in alle scherpthe het Woord van God verkondigen.

Ik denk aan de apostel Paulus. Wat heeft hij op een scherpe wijze het Evangelie gepredikt aan de Galaten. "Gij uitzinnige Galaten", zo schrijft hij. Met andere woorden: "Galaten, zijn jullie nu helemaal dwaas geworden? Bent u niet goed wijs? Hoe bestaat het dat u zich laat vervoeren door mensen die werk en genade vermengen?" En als hij dan zo die Galaten aanspreekt als "uitzinnige Galaten, dwaze Galaten", is het opdat Christus een gestalte in hen zou verkrijgen en opdat ze zouden gaan inzien dat ze wandelden op de verkeerde weg! Hij zoekt dus hun behoud en niet hun ondergang. Hij zoekt hen niet te krenken of te kwetsen of te beledigen, maar hij zoekt hen op te bouwen in de genade.

En dan moeten we niet vergeten, dat zachte heelmeesters stinkende wonden maken! Soms is het nodig dat het mes er in gezet wordt. En dan moge dat pijnlijk zijn, het is waar, maar het is toch nuttig en profijtelijk! Als wij een bepaalde kwaal in ons lichaam omdragen, is het nodig dat die kwaal bestreden wordt en dan kan het noodzakelijk zijn dat het mes van de chirurg er aan te pas komt. En vanzelf dat gaat niet zonder pijn. Maar toch, als een bepaald gedeelte van ons lichaam weggesneden wordt, is dat toch tot welzijn en nut van het gehele lichaam. Welnu, zo is het ook hier. Judas heeft scherpe dingen gezegd, dingen waarover deze mensen ontsteld zouden kunnen zeggen: "Maar Judas, hoe is het mogelijk? Is dat nu echt waar? Is het echt zó erg? Vergist u zich niet?" Maar juist daarom spreekt Judas hen aan als "geliefden". Hij wil eigenlijk zeggen: "Geliefden, echt, ik doe het uit liefde, ik heb uw welzijn op het oog en daarom neem toch mijn woord ter harte. Het gaat om uw welzijn en om de eer van Gods Naam!

"Maar geliefden, gedenkt gij de woorden die voorzeggd zijn van de apostelen van onze Heere Jezus Christus." Hij wil eigenlijk zeggen: als ik u nu deze dingen mededeel en als ik u voor die valse broeders waarschuw en als ik zeg dat dit hun boze bedoeling is, hoe mooi ze zich ook voordoen, dan moet u daarover niet verwonderd zijn, want is het niet zo, dat de apostelen van onze Heere Jezus zelf gezegd hebben, dat er in de laatste tijd zulke mensen in de gemeenten zullen komen? Werkelijk, u moet er niet van opkijken, als ik hen ronduit bedriegers noem en goddeloze verleiders. Want al is het dan dat zij de naam van de Heere Jezus Christus noemen, ze staan niet af van ongerechtigheid! En laat u nu door hen niet betoveren. Want het zijn welbeschouwd handlangers van de vorst der duisternis! En dat komt in hun werken openbaar, want de vorst der duisternis is er op uit om zelfs de uitverkorenen te verleiden, als dat mogelijk zou zijn. Hij is het, die altijd de verwoesting en de ondergang van Gods Kerk beoogt. En daarvoor gebruikt hij vaak mensen die zich voordoen als engelen, als engelen des lichts, schijnbaar met gaven en genade bedeed. Mensen die mooi kunnen praten en zich mooi kunnen voordoen, maar die toch niet anders beogen dan de verwoesting van Gods Kerk. En dat zij zich in de gemeenten zullen indringen, wel, dat is door de

apostelen van onze Heere Jezus Christus al voorzegt!

En dan gaat Judas hen herinneren aan wat precies door de apostelen voorzegt is. Hieruit blijkt, dat deze mensen aan wie Judas schrijft onder de prediking van de apostelen hebben verkeerd en dat zij persoonlijk de apostelen hebben horen prediken en dat zij door de apostelen zijn onderwezen in de waarheid. En op die prediking van de apostelen doet Judas een beroep, opdat het waarheid worde: "In de mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan."

Die apostelen noemt hij met nadruk apostelen van onze Heere Jezus Christus. Dat doet hij om aan te geven dat het mensen zijn die men vertrouwen kan. Het zijn immers mensen die in dienst staan van de Heere Jezus Christus, Die verheerlijkt is aan 's Vaders rechterhand! Het zijn mensen wier woord waarheid is, want zij zijn bijzonder geleid en bijzonder verlicht geworden door de Heilige Geest. Welnu, aan dat onderwijs door de apostelen gegeven, moeten deze mensen maar veel denken. "Gedenkt gij", vergeet het toch niet! U weet het toch nog wel? U herinnert het u toch nog wel? Gedenkt toch de woorden die voorzegt zijn van de apostelen van onze Heere Jezus Christus. Maar wat hebben de apostelen dan gezegd? Ze hebben u gezegd, dat er in de laatste tijd spotters zullen zijn die naar hun goddeloze begeerlijkheden zullen wandelen. Hebben de apostelen dat gezegd? Gewis, wij kunnen dat uit hun brieven duidelijk lezen! Ik denk aan wat Petrus geschreven heeft in het u voorgelezen hoofdstuk: 2 Petrus 3. Want er staat zo in het derde vers: "Dit eerst wetende dat er in de laatste dagen spotters komen zullen die naar hun eigen begeerlijkheden zullen wandelen."

En zo heeft ook Paulus gesproken. In zijn 2e brief aan Timotheüs het 3e hoofdstuk schrijft hij in de eerste vijf verzen: "En weet dit dat in de laatste dagen ontstaan zullen zware tijden, want de mensen zullen zijn liefhebbers van zichzelf, geldgierig, laatdunkend, hovaardig, lasteraars, de ouders ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, achterklappers, onmatig, wreed, zonder liefde tot de goeden, verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods, hebbende een gedaante van godzaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben. Heb ook een afkeer van dezen."

En in de eerste brief die Paulus geschreven heeft aan Timotheüs, het vierde hoofdstuk, de eerste twee verzen, vinden wij hetzelfde, als hij schrijft: "Maar de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten en leringen der duivelen door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hun eigen geweten als met een brandijzer toegeschroid."

Welnu, op al deze uitspraken doelt Judas, als hij zegt: "Weet u niet, dat de apostelen van onze Heere Jezus Christus zelf gezegd hebben, dat er in de laatste dagen spotters zullen komen?" Spotters? Maar die mensen in de gemeenten spotten toch niet! Het is waar, maar toch mogen zij spotters genoemd worden, omdat ze onder Christelijke naam een onchristelijke leer beleden en een onchristelijk leven leidden. En zo maakten zij het christelijk geloof tot een bespotting. Zo spotten ze met de christelijke waarheden. Ja, zo spotten ze met de inhoud van het Evangelie van de Heere Jezus Christus Zelf! Zij loochenden dan ook metterdaad de waarheden van het christelijk geloof. Zij loochenden de wederkomst ten oordeel. Zij loochenden de dag des gericht. En zij spotten met de eis van een heilige levenswandel, omdat hun begeerten uitgingen naar goddeloosheid van allerlei aard. Ze hadden geen lust in de vreze van des Heeren Naam. Ze hadden lust in de zonde, in de onreinheid en in de goddeloosheid. En zo kwam het duidelijk uit, dat ze vreemdelingen waren van genade. Welnu, die spotters, zo hadden de apostelen gezegd, die zouden er komen in de laatste

tijd. Met de laatste tijd wordt bedoeld de laatste bedeling. De tijd tussen Christus' eerste komst en Zijn tweede komst. In die laatste tijd leven ook wij. Ja, wij leven in het laatste gedeelte van de laatste tijd. En dan is het zo, dat de apostelen van onze Heere Jezus Christus die laatste tijd en zeker dat laatste stukje van de laatste tijd hebben gekenmerkt door het komen van spotters.

Daar zullen spotters komen niet alleen buiten de kerk, maar ook in de kerk. En nu hoeven we niet te spreken over de spotters buiten de kerk, want daar weten wij allen wel van. Wordt er vandaag niet op een drieste, huiveringwekkende wijze gespot met het allerheiligste? Men schaamt zich nergens meer voor.

Maar er wordt ook gespot binnen de kerk met het allerheiligste. Ook vanaf zoveel kansels. Wat wordt er vandaag gespot met het gezag van Gods heilig Woord! Wie durft beweren, dat de Bijbel het Woord van God is, wordt als een dwaas uitgekreten. Dat Woord zou door Gods Geest geïnspireerd zijn? Dwazen zijn het die dat menen. Het is een boek vol fabeltjes, vol verhaaltjes en nog vol leugens ook. Zo predikt men vandaag van verschillende kansels. Zijn dat geen spotters, ook al hebben zij een toga aan? Men durft te spotten met de Godheid van Christus, waar die Godheid van Christus gelochend wordt. De Heere Jezus was slechts een voorbeeldig mens, een vrome Jood en verder niet. Men spot met de heilsfeiten, met de opstanding, met de hemelvaart en ook met de wederkomst van Christus! De dag des oordeels? Doe toch niet zo dwaas. Daar gelooft u toch niet aan? En zo wordt in het verlengde daarvan gespot met al Gods inzettingen en met al Gods geboden. Ja, wat wordt er gespot op een gruwelijke wijze met het gebed. Want het is toch al te dwaas om te bidden en dan te verwachten dat er op dat gebed wonderen zouden plaats vinden!

Satan, geliefden, maakt vandaag de ernstigste, de heiligste, de teerste dingen belachelijk. En vanzelf gaat dat gepaard met een wandel in de zonde. Zo wordt de laatste tijd gekenmerkt. Laten wij er niet vreemd van opzien. Zeker, het is een uitermate bange tijd die wij met elkaar beleven, maar wat er vandaag gebeurt, dat is ons voorzegd! De apostelen van onze Heere Jezus Christus hebben het in hun dagen al aan zien komen. En zij hebben dat helder en klaar gezien, omdat Gods Geest hun oog verlichtte. Maar als het dan zo is, wat dienen wij dan bijzonder deze waarschuwing ter harte te nemen om voorzichtig te leven. En dan is er geen beter medicijn dan om veel te denken aan de dag van uw dood en aan de dag des gericht. En dat is nu precies iets waar we niet graag aan denken. Als we daar nog eens aan denken, proberen we die gedachten een halt toe te roepen, proberen we die gedachten uit ons hart en uit ons hoofd te bannen.

Maar wat is dat dwaas, want het zijn werkelijkheden, waar wij mee te maken hebben. Wij gaan immers eens sterven! En de dag des gericht ligt achter de dag van onze dood! Die dagen breken straks voor ons aan. Daar ontkomt niemand aan. Zouden we daar dan niet meer aan moeten denken? Want als we daar meer mee bezig waren, zou de vrucht kunnen zijn, dat wij op de knieën terecht kwamen en dat we genade bij God gingen zoeken en dat wij ook na ontvangen genade te meer onze eigen zaligheid gingen werken met vreze en beving, wetende dat God het is Die in ons werkt beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen!

Ach, laten we het eens eenvoudig mogen zeggen en toetst uw leven daar dan eens aan. We kunnen maar met één ding tegelijk bezet zijn. En dan zijn er maar twee mogelijkheden. De dingen der eeuwigheid met alles wat daarbij hoort, bezetten ons, of zo niet, dan zijn het de dingen van deze tijd! En als nu de dingen der eeuwigheid bij ons niet wegen, kan het niet anders of wij zijn vervuld met de dingen van deze tijd. En dan hoeven dat nog niet eens bepaalde zondige dingen te zijn, maar dan zijn het toch slechts dingen die dit tijdelijk leven raken. Dan zijn we bezig met de vraag: "Hoe kom

ik door de wereld", in plaats dat we denken aan dat ogenblik waarop we uit de wereld moeten. En als we daar nu niet aan denken en daar niet mee bezig zijn, betekent het ook, dat wij het niet nauw nemen met het Woord van God.

En als we het niet nauw nemen met het Woord van God, kan er veel in ons leven bij door, ja, dan kan er bijna alles bij door. Als de mensen het maar niet zien, als de mensen het maar niet weten, maar of God het weet en of God het ziet, daar bekommeren we ons dan niet over. Nee, het is waar, dan is het niet zo, dat wij behoren tot de openbare vloekers, die met God en godsdienst spotten. Dat niet, misschien hebben wij zelfs nimmer gevloekt of gespot met het heilige.

Maar geliefden, als wij ons niet bekommeren om de dingen der eeuwigheid, spotten we toch met God en met Zijn Woord. Als we dat Woord niet ter harte nemen en dat nemen we niet ter harte, als het ons niet op de knieën brengt, als het ons niet aan Gods troon verbindt, als het ons niet doet bidden en smeken om genade, dan spotten wij met God, dan spotten wij met Gods Woord, met de dag des gericht's en met de dag van onze dood.

O, dat we ons nu eens lieten gezeggen! Dat het anders zou worden, want als we die dingen der eeuwigheid van ons af blijven schuiven, tot we gelegener tijd zullen bekomen hebben, bedenk dan, dat van uitstel afstel komt.

Trouwens, als er ooit een gelegen tijd is, is het nu wel. Want, nu is het de welaangename tijd, nu is het de dag der zaligheid. Nu is het nog het heden der genade! Ja, geliefden, als wij de dingen der eeuwigheid niet ter harte nemen en ons daarover niet bekommeren, ook al is ons leven niet een bruto goddeloos leven, dan zijn we toch als het er op aan komt gelijk aan deze mensen die hier in Judas' brief worden bestraft! En dan moet er in één adem aan toegevoegd worden, dat het dan met ons niet goed afloopt en dat het dan met ons gaan zal zoals het gegaan is met deze mensen waarover Judas schrijft in zijn brief.

Zou het, zou het met u ook verkeerd moeten aflopen? Zult u dan pas als het te laat is inzien, dat het dom was, dat het dwaas was, dat het goddeloos was om u niet over de dingen der eeuwigheid te bekommeren?

Toe, heb er toch eens een slapeloze nacht voor over. Toe, worstel toch aan Gods troon! O, al zou u er een week, al zou u er een maand, al zou u er een jaar, ja, al zou u er jaren om moeten smeken, is het niet alleszins de moeite waard? O, dat u er veel om gebeden en gevraagd hebt, dát zal u straks niet beschuldigen, maar wel, dat u er niet of te weinig om gevraagd hebt en dat u volhardde in uw goddeloze levenswandel. En als u dit laatste doet, nee, dan kan het niet goed gaan.

Hoort maar, wat de dichter zong in Psalm 94:11 en stemmen wij met hem in.

3. Nadat Judas zo het gedrag van de goddeloze verleiders getekend heeft en er op gewezen heeft, dat dit ook voorzeggd was, gaat hij verder met **dit gedrag nader te verklaren**. Dit is onze derde gedachte.

Hij zegt in vers 19: "Dezen zijn het, die zichzelf afscheiden, natuurlijke mensen, den Geest niet hebbende." Judas gaat ze thans aanwijzen met zijn vinger. Hij zegt: "Dezen zijn het nu!" En door ze aan te wijzen met de vinger maakt hij ze openbaar! Dit is niet langer een bestraffing onder vier ogen, dit is een publieke bestraffing en een openlijke aanwijzing! En dat betekent, dat er geen hoop op beterschap meer is. Judas heeft deze mensen afgeschreven. Waarom? Omdat ze alle waarschuwingen in de wind geslagen hebben en zo hun consciëntie hebben toegeschroeid en omdat zij spotten met het allerheiligste. Hij wijst ze aan, omdat de gemeenten gevaar lopen. Er moet ingegrepen worden. Ze moeten aan de kaak gesteld worden, voordat het te laat is.

"Dezen zijn het die zich afscheiden." Wat bedoelt Judas daarmee? Is het zo dat zij de

gemeenten verlieten? Ach, als dat door hen gedaan zou zijn, zouden ze zo'n gevaar niet geweest zijn voor de gemeenten. Deze mensen drongen zich juist in de gemeente in. Ze waren in die gemeenten ingeslopen. En ze hadden in die gemeenten heel wat te zeggen, ze dwongen respect af. Er waren er die hoog tegen hen opzagen. Zij namen immers deel aan de liefdemaaltijden gelijk wij gezien hebben uit Judas' brief.

Maar nu hebben wij vanavond gehoord, dat ze klaagden over hun staat, dat ze klaagden over hun achteruitzetting! Ze kregen hun zin niet, daarover murmureerden ze. En wat deden ze nu? Ze vormden een apart groepje in de gemeenten; ze zochten elkaar op, ze maakten zich samen sterk. En dat groepje zag laag neer op de anderen. Zij waren dieper ingeleid, zij verstonden de heilgeheimen beter dan de anderen, ze hadden ook meer bekwaamheden dan de anderen. En zo verachtten ze de ambtsdragers en al degenen die deze ambtsdragers in ere hielden en zo werd de eenheid van de gemeente in gevaar gebracht. Want zij trachtten zoveel mogelijk mensen aan hun kant te krijgen. Het was een rotte plek in de gemeente.

Dat bedoelt Judas als hij zegt: "Die zijn het, die zichzelf afscheiden." Ze zijn zich aan het sterk maken om zo de gemeente te verwoesten, om straks een staatsgreep te doen; een greep naar de macht.

Het gaat dus over een afscheiding. Zeker er zijn afscheidingen die goed genoemd kunnen worden. Doch, er zijn ook afscheidingen die kwaad genoemd moeten worden! Paulus heeft het over een goede afscheiding in 2 Corr. 6:17 als hij schrijft: "Daarom gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heere en raakt niet aan hetgeen onrein is en Ik zal ulieden aannemen." Het is een woord van Paulus aan de gemeente van Korinthe. Die gemeente verkeerde in gevaar. Het was namelijk een gemeente in een grote, zondige, zedeloze wereldstad vol afgoderij.

En nu zegt Paulus, dat ze zich af moesten scheiden van de werken van de vorst der duisternis. Dat zij gescheiden van de wereld moesten leven. Nee, het is niet zo, dat ze in een klooster moesten gaan, maar wel moest openbaar worden in heel hun leven dat, hoewel ze in de wereld waren ze toch niet bij de wereld hoorden.

Geliefden, afscheiden kan roeping zijn en dat is het wat Paulus de gemeente van Korinthe voorschrijft: "Scheidt u af en gaat uit het midden van haar."

En nu wij het daar toch over hebben, mag tegelijkertijd wel opgemerkt worden, dat deze tekst vaak verkeerd gebruikt en toegepast is, door mensen die een eigen kerkje gingen stichten omdat ze hun zin niet kregen en omdat ze niet de eersten konden worden. Bij zulk een afscheiding is er sprake van een *eergeschil*, hoewel men dat zoekt te verhullen door te spreken van een *leergeschil*. Maar dat zijn zondige afscheidingen! Dan bedoelt men niet de eer des Heeren noch het welzijn van Gods kerk. Dan wordt gezondigd tegen het gebod van Christus: "Ik wil dat ze één zijn, gelijk als Wij één zijn."

Maar, zult u zeggen, hoe was het dan met de afscheiding van 1834, toen dominee Hendrik de Cock de kerk verliet? En hoe was het dan in 1840, toen Ds. Ledeboer de kerk verliet?

Geliefden, deze predikanten zijn niet weggelopen, maar zij zijn er uitgezet en dat omdat zij protesteerden tegen de goddeloze leer, de goddeloze kerkregering en het goddeloze leven, dat in de kerk geduld werd. En als de kerk de waarheid verdraait, als de kerk duldt, dat de Godheid van Christus gelochend wordt, als de kerk toelaat, dat geleerd wordt, dat het Woord van God niet meer is dan een mensenwoord, dan mogen we, dan móeten we ons afscheiden. Maar wel na geprotesteerd te hebben. En wee hun, die dan water bij de wijn doen. Wee hun, die dan een compromis sluiten, want dan een en compromis te sluiten, wil zeggen de waarheid te verloochenen! Dan geldt het

woord van Paulus: scheidt u af!

Doch, dat woord, zo zeiden we reeds, is vaak misbruikt. En ook nu nog wordt die tekst veel misbruikt. Ook nu scheiden sommigen zich af om naar een ander kerkverband over te gaan. Waarom?

Wel, omdat ze in het kerkverband waar ze thuishoorden, niet konden bereiken wat ze gaarne wilden bereiken; omdat ze geen ouderling konden worden; omdat ze geen dominee konden worden! En als ze ons dan verlaten, zijn ze er op uit om er zoveel mogelijk mee te trekken. En zeker, dan beweren ze bij hoog en bij laag, dat ze niet weggaan om der waarheid wil, nee, ze hebben die waarheid lief.

Maar toch, uit hun levenshouding, en uit hun levensgedrag blijkt overduidelijk, dat ze wat anders zoeken en dat ze wat anders beogen. Ze willen het een beetje ruimer hebben. Het hoeft voor hen niet zo eng, zo nauw, zo bekrompen, zo zwaar en zo diep. Doch, hun geldt het woord dat Johannes geschreven heeft in 1 Joh. 2:19: "Ze zijn uit ons uitgegaan, maar ze waren uit ons niet; want indien ze uit ons geweest waren, zo zouden ze met ons gebleven zijn, maar dit is geschied opdat ze zouden openbaar worden dat ze niet allen uit ons zijn."

Ja, geliefden, velen scheiden zich ook vandaag af. Waarom? Wel, omdat ze zich te voornaam gevoelen. Ze zijn te geleerd geworden en ons kerkverband is in hun oog veel te bekrompen! En dus voelen zij zich in onze kring niet meer thuis. En zo gaat men heen! Maar op deze wijze wordt wel de kwantiteit minder, maar niet de kwaliteit.

Maar goed, die mensen waarover Judas schrijft, konden ook niet bereiken, wat zij wilden. En daarover werden ze verbitterd; ze begonnen te murmureren en te klagen over hun staat! En die murmureerders zochten elkaar op en waren het met elkaar eens. Zo begonnen ze groepjes te vormen. Ze sloegen de handen ineen en maakten zich sterk. Eendracht immers maakt macht. Dat weet de duivel ook, zo was hij bezig zijn leger sterk te maken. Dit groepje nu begon zich te verheffen boven alle anderen. Want hoewel ze een goddeloos leven leidden, meenden ze meer licht van Gods Geest te hebben dan de anderen. Zij waren immers niet zo kortzichtig en niet zo bekrompen. Zij waren meer verlicht door Gods Geest dan de anderen! Luisterde men maar naar hen! Judas echter, een man die werkelijk verlicht was door Gods Geest, stelt hen aan de kaak, door te zeggen: "Dezen zijn het die zichzelf afscheiden, natuurlijke mensen den Geest niet hebbende."

Geliefden, Judas noemt hen natuurlijke mensen! Wat zijn natuurlijke mensen? Dat zijn onherboren mensen. En van onherboren mensen geldt: "De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn en hij kan ze niet verstaan, omdat ze geestelijk onderscheiden worden." Zouden zij meer bediening van de Heilige Geest hebben dan anderen? "Welnee", zegt Judas, "zij hebben de Geest helemaal niet! Het zijn mensen zonder Gods Geest."

Natuurlijke mensen, die het vlees koesteren, kunnen de Heilige Geest niet hebben, ook al zeggen ze van wel! Natuurlijke mensen zijn vleeselijke mensen. En nu moge de duivel zich goed thuis gevoelen in zwijnen, de Heilige Geest niet. O, hoe erg, meer liefhebbers der wellusten te zijn dan liefhebbers Gods.

Hoe noopt het woord ook óns tot nauwkeurig en ernstig zelfonderzoek. Want wij kunnen hoog opgeven over de Heilige Geest en over het werk van de Geest en over ons inzicht door die Geest in de Schriften, terwijl we toch natuurlijke mensen zijn. Maar hoe kunnen we nu weten, of we natuurlijke mensen zijn of niet? Wel, dat kunnen we weten aan dat, waar ons hart naar uitgaat. En wees dan eens eerlijk, is de Heere u meer waard dan de hele wereld? Leeft het in uw ziel: "Een dag in Uwe voorhoven is mij meer dan duizend elders. Ik waar liever in mijn Bondsgods woning

een dorpelwachter, dan gewend aan de ijdele vreugd in 's bozen tent?"

Geliefden, van nature is dat bij ons zo niet. Door onze geboorte zijn wij uit de aarde aards en bedenken wij aardse dingen. Dan zijn wij natuurlijke mensen den Geest niet hebbende. Maar o, wonder nu is het de Heilige Geest, Die van natuurlijke mensen geestelijke mensen kan en wil maken. Hij zou ook van u, die een natuurlijk mens zijt, een geestelijk mens kunnen maken. Zouden wij daar niet ernstig om moeten bidden? De Heere wil er immers om gevraagd worden! Nee, niet dat er in ons bidden enige verdienste zou schuilen, maar de Heere wil toch Zijn Geest geven aan hen die daarom bidden. En is het de moeite niet waard, daarnaar te staan? O, zeker, als die Geest in uw leven zou komen, is het niet zo, dat u aanstonds gaat zingen: "Nu ben ik een kind van God."

Nee, zó werkt Gods Geest niet. Maar het is wel zo, dat vanaf het moment dat die Geest in uw leven komt, de zonde u de dood zal worden. U zou de zonde gaan bewenen in uw leven. En er zou nog wat gebeuren. God Zelf zou voor u worden het allerhoogste en het eeuwige goed en u zou vanaf dat moment lust krijgen om zonder zonde te leven en God volmaakt te dienen. En derhalve zou het tot smart worden vanaf dat moment dat u God mist om der zonde wil. Want door de zonde is er een scheiding ontstaan tussen God en uw ziel. En ook dit zou u tot smart worden, dat u zó verdorven bent door de zonde, dat u zich nooit meer herstellen kunt, dat u het nooit meer goed kan krijgen. En als u dat geleerd zou hebben door de Heilige Geest, want dat zijn zaken, die de Heilige Geest gaat leren, dan kan het niet anders of u gaat het vonnis van God billijken en rechtvaardigen, u gaat er amen op zeggen, als God nooit meer naar u om zou zien, ook al is het dat u die God niet missen kunt! Maar dáár geliefden, dáár zou een heilige verwondering uw deel worden. En wat al blijdschap zou uw ziel vervullen als die Zaligmaker u verklaard en geopenbaard zou worden vanuit het Evangelie, Wiens naam Jezus is. Die verlost van de zonde waarvan u gaarne verlost wil worden en die u teruggeeft dat wat u nooit meer bereiken kunt, maar waar u toch zo begerig naar geworden bent, namelijk de zalige gemeenschap Gods. Wat wordt dat zalig worden uit genade dan uw vreugde!

En nee, dan geeft dat geen zorgeloos, goddeloos leven. O, nee, dan is de vrucht dat u er naar gaat staan om Christus te gewinnen. Dan wordt het uw begeerte om in Zijn genade en kennis op te wassen en dat gaat altijd gepaard met een teer, godvruchtig leven! Dan is het uw vermaak om Gode welbehaaglijk te mogen leven en de Heere te mogen behagen door Jezus Christus. Welnu, dat die vruchten in ons leven gezien zouden mogen worden! Dat wij er zin in kregen om God te dienen, om God te lieven, en om God te loven.

Toe, wie heeft lust de Heere te vrezen? Werkelijk, Hij is het allerhoogst en het eeuwig goed. En als die lust er zijn mag, zal God Zelf uw Leidsman wezen en leren hoe u wandelen moet. En het goed dat nimmermeer vergaat, zult u dan ongestoord verwerven. Ja, dan zal zelfs uw Godgeheiligd zaad het gezegend aardrijk erven. AMEN.

Slotzang: Psalm 143:10

11. DE OPBOUW VAN GODS KERK

Zingen: Psalm 19:4

Psalm 27:5 en 7

Psalm 119:80

Psalm 86:6

Lezen: Joh. 15:1-17

Gemeente,

Wij wilden u met des Heeren hulp een ogenblik bepalen bij het 20ste vers van de brief van Judas, waar wij Gods Woord als volgt lezen:

"Maar geliefden, bouwt gij uzelf op uw allerheiligst geloof, biddende in den Heiligen Geest." Tot zo ver.

We worden bepaald bij *de opbouw van Gods Kerk*. We staan bij een drietal gedachten een ogenblik stil. Wij willen nagaan:

1. Waarop gebouwd moet worden;
2. Door wie gebouwd moet worden;
3. Hoe gebouwd moet worden.

De opbouw van Gods Kerk.

- Waarop gebouwd moet worden. We lezen in de tekst: *Op uw allerheiligst geloof.*
- Ten tweede: Door wie gebouwd moet worden: *Bouwt gij uzelf.*
- En in de derde plaats: Hoe gebouwd moet worden: *Biddende in de Heilige Geest.*

Geliefden,

Judas schrijft deze brief *aan geroepenen, door God de Vader geheiligd en door Jezus Christus bewaard*, zo lezen we in het eerste vers. Deze geroepenen, deze ware gelovigen, bevonden zich niet zo maar in één gemeente, maar bevonden zich in verschillende gemeenten. Judas richt zich dan ook tot een groep gemeenten. En niet slechts tot een bepaalde gemeente. Hij ziet heel Gods Kerk voor zich. En hij heeft aan die Kerk een boodschap en dat is deze, zoals we lezen in vers drie, dat ze strijden moeten voor het geloof dat eenmaal de heiligen is overgeleverd.

En dat strijden voor dat geloof is te meer noodzakelijk omdat grote gevaren dreigden. Daar waren mensen ingeslopen die de leer der zaligheid verdraaiden tot veler verderf; die de genade van onze Heere Jezus Christus veranderden in ontuchtigheid. En daarom is het dan ook, dat Judas die ware gelovigen zo met nadruk en ernst vermaant en waarschuwt. Daarom is het, dat hij hen met zulke duidelijke, maar ook met zulke scherpe woorden tekent. Want hij noemt hen en hun zonde en noemt het oordeel Gods dat over hen komen zal, bij name. Hij spaart en ontziet hen niet. Hij spant zich in om zo duidelijk mogelijk te zeggen, wie hij bedoelt, opdat de ware gelovigen het mogen weten en opdat ze te meer voor hen op hun hoede zouden zijn om niet door hen meegetrokken en meegelokt te worden ten verderve.

De vorst der duisternis heeft het immers zelfs gemunt op de uitverkorenen, om zo mogelijk ook hen te verleiden. Judas heeft van die insluipers gezegd, dat zij zich afscheidden. Wij hebben u daar de vorige keer bij bepaald. Dat betekent niet, dat ze

uit de kerk gingen, want als dat gebeurde zou het gevaar voor de kerk niet zo groot geweest zijn, maar het wil wel zeggen dat ze een eigen groepje begonnen te vormen. Zij voelden zich eigenlijk in die gemeente niet thuis. Ze veroordeelden het bekrompen, achterlijke leven van de ware gelovigen. En ze verachtten ook de leer der zaligheid die door de gelovigen werd bemind. Deze insluipers stonden een lossere leven voor. En zo bleken het vijanden te zijn van de waarheid en van Christus.

Geliefden, onthoud het eens, degenen die zich niet thuis gevoelen in een gemeente en in de kerk en die overal kritiek op hebben, waar volgens hen dit niet deugt en dat achterlijk is en dat ziekelijk is en weer wat anders bekrompen is. Let er eens op! Daar zit wat anders achter. Dat zijn mensen die zich afscheiden. Want ze horen bij de ware gelovigen niet.

Het zijn mensen die Christus niet kennen, die Christus' stem niet kennen, die het heil dat in Christus is, niet kennen. Hoe mooi ze ook praten, ze zijn innerlijk vervreemd van het leven der genade. Daarom gevoelen zij zich in een bepaalde gemeente niet op hun gemak. Daarom voelen zij er zich niet thuis. Daarom scheiden zij zich af. Daarom vormen zij groepjes van gelijkgezinden. Zo was het ook met die mensen die ingeslopen waren en die afgeden van het door apostelen en profeten gelegde fundament. Die mensen wilden wat anders.

En daarom is het nu, dat Judas in onze tekst tot de ware gelovigen zegt: "Maar geliefden, glijdt u nu niet van dat fundament af, maar klem u te meer aan dat fundament vast. Bouwt gij uzelf op uw allerheiligst geloof.

Laat die leer van de apostelen niet los! Maar klem u daar te meer aan vast!" Dat is het eigenlijk wat hij bedoelt, als hij zegt: "Bouwt gij uzelf op uw allerheiligst geloof." Judas vergelijkt dus de gemeente, Gods Kerk, met een gebouw.

Dat beeld wordt in Gods Woord en vooral in het Nieuwe Testament vaak gebruikt. Meer dan eens wordt Gods Kerk vergeleken bij een gebouw, dat rust op een fundament. En Judas noemt dat fundament in onze tekst "uw allerheiligst geloof". Maar wat wordt daar nu mee bedoeld? Wat is nu dat fundament, dat allerheiligst geloof? Wel, dat kan twee dingen betekenen.

Het is nodig om hier goed te onderscheiden. Want, betekent dat allerheiligst geloof het onderwerpelijk geloof zoals de Heilige Geest dat in het hart plant? Is dat dus Gods genadewerk in het hart? Is het de band der vereniging met Christus, zoals het geloof genoemd mag worden? Of is het de léér des geloofs?

Sommigen menen, dat hier inderdaad het onderwerpelijk geloof, dat de Heilige Geest in het hart plant, bedoeld wordt. Dan gaat het dus om de ervaring van Gods genade in Christus. Dan gaat het om de genieting van des Heeren heil. Dan gaat het om het smaken van de vrede bij God. En dan zouden we dus daar vooral op moeten rusten. En we zouden daarop gebouwd moeten worden.

Maar, geliefden, dat kan niet! Want dat is geen hecht fundament! Judas kan dit onmogelijk bedoelen. Vanzelf, de bevinding van Gods genade, der ervaring van het heil dat in Christus is, kan zeker niet gemist worden tot zaligheid. Dat is het dan ook wat Gods ware kinderen onderscheidt van de verstandschristen. De verstandschristen beaamt de waarheid, maar hij belijdt die zonder dat hij de kracht van de waarheid heeft leren kennen. Bij de verstandschristen zit het te hoog, het zit slechts in z'n hoofd, maar het moet in het hart komen, zal het wel zijn. Bij de verstandschristen ontbreekt dan ook de warmte.

Bij Gods kinderen is het geheel anders. Bij Gods kinderen is het een zaak van het hart. Zij wensen dan ook de gemeenschap met God dadelijk te beleven. Zij kunnen niet leven van bepaalde beschouwingen en van bepaalde dogmatische bevattingen. Zij wensen het leven zelf te beleven. Ja, zij staan naar de onderwerpelijk beleving van de

voorwerpelijke zaligheid. Maar toch schuilt hier een gevaar, namelijk dat wij de grond van onze zaligheid gaan zoeken in onze bevindingen en in onze ervaringen, dat wij dus die bevindingen en ervaringen gaan houden voor het fundament onzer zaligheid. In plaats dat wij het fundament zoeken buiten onszelf in de Heere Jezus Christus.

En waar dat nagelaten wordt, waar wij dus bouwen op onze bevindingen en op onze ervaringen, daar leven we te weinig uit het Woord van God. En dus ook te weinig uit Christus, Die de inhoud van het Woord is. Dan zoeken we vastigheid in ons gevoel, maar niet in Christus. En weet u wat er dan gebeurt? Wel, als wij gevoelen, geloven wij, maar als we niet meer gevoelen, dan is ons geloof ook weg! Zo leven wij niet uit het geloof en ook niet uit Christus. Ik wil niet zeggen dat wij dan los van Christus staan. Immers, als er geestelijk leven is, dan heeft de Heilige Geest in het uur van de wedergeboorte dadelijk een band der vereniging met Christus gelegd.

Doch, al is er geestelijk leven, wij leven dan meer uit het gevoel dan uit Christus. Dan is het zó, dat wij als wij gevoelig aangedaan zijn en aangenaam gesteld zijn, menen Gode aangenaam te zijn. Maar, geliefden, het is niet zo dat wij Gode aangenaam zij, omdat wij gevoelig aangedaan zouden zijn, of omdat wij aangenaam gesteld zouden zijn.

Nee, Gods kinderen zijn Gode aangenaam in Christus. En alleen om Zijn genoegdoening en Zijn gehoorzaamheid en Zijn gerechtigheid. En omdat er nu te weinig uit het Woord van God geleefd wordt, wordt er ook te weinig uit Christus geleefd. En als te weinig uit Christus geleefd wordt en wij de vastigheid zoeken in ons zelf, missen we alle vastigheid, dan missen we alle zekerheid en dan komen we ook nooit tot de blijdschap des geloofs. Want de grond waarop wij dan bouwen is een onvaste en een wankele grond.

Als wij vandaag iets mogen gevoelen van Gods genade, geloven wij en staat het gebouw onzer zaligheid hecht en vast, maar als wij morgen dat gevoel weer kwijt zijn, verliezen wij tevens ons geloof en stort het gehele gebouw onzer zaligheid in puin. Dan kan het soms zo laag aflopen, dat men zegt: "Er is nooit iets van God aan mijn ziel gebeurd, ik heb geen genade en ik ben onbekeerd!" Dat hebt u van dat steunen op het gevoel, want dan zoeken wij de vastigheid in onszelf en daarop bouwen wij het huis onzer hope. Maar wat is dat een droeve zaak.

Nee, wij moeten niet bouwen op de geestelijke gesteldheden van ons gemoed, maar wij moeten bouwen op de onwankelbare grondslag van Gods onfeilbaar getuigenis. We moeten bouwen op Hem Die de inhoud van het Woord is, de Heere Jezus Christus. Dat, ja, dat alleen is het fundament door apostelen en profeten gelegd. Jezus Christus en Die gekruist. Hij is de uiterste hoeksteen. En dat bedoelt Judas nu, als hij het heeft over het allerheiligst geloof. Hij bedoelt de léér des geloofs. Dat is het door apostelen en profeten gelegde fundament.

Vandaar dat hij dat geloof noemt: "Het allerheiligst geloof". En dat kan van ons zieleleven, van onze gestalten, van onze aandoeningen, van onze bevindingen en van onze ervaringen niet gezegd worden. Die kunnen niet genoemd worden "allerheiligst". Want in de allerheiligste bevindingen zit nog zoveel onheiligs. Aan de allerheiligste gestalten kleeft nog zoveel onzuivere.

Allerheiligst is alleen het Woord van de Heilige God. Dat is helder, klaar, zuiver, rein; daar kleeft geen enkele smet aan. En dat geldt niet alleen van het vleesgeworden Woord, de Heere Jezus Christus, maar dat is evenzeer waar van het beschreven Woord, dat van het vleesgeworden Woord getuigt. Van dat Woord geldt wat wij gezongen hebben met de dichter van Psalm 19:

*"Des Heeren wet nochtans,
verspreid volmaakter glans,*

*dewijl zij het hart bekeert.
 Het is Gods getuigenis,
 dat eeuwig zeker is,
 en slechten, -dat is eenvoudigen,- wijsheid leert.
 Wat Gods bevel ons zegt,
 vertoont ons het "heiligst" recht,
 en kan geen kwaad gedogen."*

Nietwaar, daar hebt u het! Het allerheiligst geloof. En wat is nu een gezond geestelijk leven? Als we op dat Woord acht hebben, als op een Licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en de morgenster opga in onze harten! Waarop moet gebouwd worden? Op het allerheiligst geloof! Maar door wie moet daar nu op gebouwd worden?

2. Dat is onze tweede gedachte. Judas zegt ervan: **"Bouwt gij uzelf"**

Wij moeten dus onszélf bouwen op dat allerheiligst geloof. Ja, maar is dat bouwen dan mensenwerk? Ik dacht, dat GóD Zijn gemeente bouwde? Is God dan niet de Bouwmeester? De Kunstenaar? Is het niet waar wat er staat in de Catechismus als geantwoord wordt op de vraag: "Wat gelooft u van de heilige algemene Christelijke Kerk?" "Dat de Zone Gods uit het ganse menselijke geslacht Zich een gemeente ten eeuwigten leven verkoren, vergadert!""? Wie vergadert die gemeente? De Zone Gods! Hij vergadert die door de Vader verkoren gemeente. En Hij doet dat door Zijn Woord en Geest, in enigheid des waren geloofs. Dat deed Hij van het begin der wereld en dat zal Hij blijven doen tot aan het einde van de wereld. Maar is dat dan niet waar? Ja zeker, daar doet Judas niets vanaf! Want denk maar eens aan wat hij gezegd heeft in het eerste vers. Daar heeft hij het over de geroepenen die door God de Vader geheiligd zijn. Zij zijn dus door God de Vader apart gezet. En ze worden door Christus bewaard. Geliefden, de Heilige Geest is het Die levend maakt. En Hij is het Die de stenen, als levende stenen legt op het fundament, Christus. Hij brengt de verbinding met het fundament tot stand. Hij lijft Christus in. En dat doet Hij in de wedergeboorte. Want dat is de vernieuwing, nieuwe schepping, opwekking uit de doden, levendmaking, waarvan zo heerlijk in de Schrift gesproken wordt, welke God zonder ons in ons werkt. Het is vrucht van Zijn bediening, dat wij leden worden van Christus' lichaam; dat wij ranken worden van de Wijnstok.

Nee, dat maken we onszelf niet en van nature zijn we het niet. Wij staan, hoe godsdienstig en vroom wij ook zijn, los van dit fundament. Al zouden we er tegenaan liggen, maar we liggen er niet op. Wij staan los van Christus. Wij hebben geen deel aan Hem, ook al slingeren we misschien als een klimplant tegen Hem op. Wij missen Zijn levenssappen, want wij zijn niet met Hem verenigd. Wij staan van nature ook los van het Woord van God. Want dat Woord leeft niet in ons en wij leven niet voor dat Woord en wij leven niet uit dat Woord. Wij hebben zelfs geen lust aan de kennis van des Heeren wegen. Maar hoe anders wordt het als de Heilige Geest de mens bewerkt tot zaligheid. Want dan wordt dat Woord voor die mens een levend en krachtig Woord. Dan gaat dat Woord zijn kracht in die mens ontwikkelen. Dan wordt het voor die mens een kracht Gods tot zaligheid. Dan wordt dat Woord een reuk des levens ten leven. Zo leren zij door de Heilige Geest Hem kennen, Die de Inhoud is van dat Woord, want het is de Heilige Geest, Die plaats maakt voor Christus; Die behoefte wekt aan Christus en Die op Zijn tijd ook het oog opent voor Christus. Ja, het is de Heilige Geest, Die Christus doet kennen als de inhoud van Gods getuigenis. Want de rol des boeks is met Zijn Naam vervuld.

O, hieraan kunnen we het werk van de Heilige Geest kennen, namelijk dat Hij een mens altijd tot Christus leidt. Daar werkt de Heilige Geest op aan. Hij is het Die ons de gemeenschap met God in en door Christus doet smaken. Hij doet Christus door het geloof in onze harten wonen. En dan blijft de waarheid niet buiten ons hart en buiten ons leven liggen, zodat we die slechts toestemmen met ons verstand en alleen maar belijden met onze lippen.

Nee, dan gaat die waarheid in ons leven. En krijgen wij die waarheid uitermate lief. Dan is het zo, dat we zeer begerig worden naar dat Woord van God. Dan worden wij als nieuwgeboren kinderkens zeer begerig naar de redelijke, onvervalste melk van het Woord van God om door Hetzelve op te mogen wassen. Ja, waar de Heilige Geest gaat werken, komt een betrekking op het Woord van God. Daar gaan we graven in dat Woord van God. Daar zoeken we dat Woord van God ons eigen te maken.

Als Judas hier dan ook zegt: "Bouwt gij uzelf op dat allerheiligst geloof", dan wil dat eigenlijk zeggen: sta er toch naar om die waarheid waarvan Gods Woord gewaagt op te nemen; zoek die u eigen te maken, zoek die te verwerken, zodat die waarheid in u gaat leven; zodat die waarheid uw leven gaat beheersen. Ja, weet u wat het is, uzelf te bouwen op het allerheiligst geloof? Het is Gods Woord opeten. "Als ik Uw Woord gevonden heb, zo heb ik het opgegeten en het was mijn gehemelte zoeter dan honing en honingzeem."

En waarom gaan ze dan dat Woord met zoveel ijver en met zoveel liefde en met zoveel nauwgezetheid onderzoeken? Wel, omdat die Schriften het zijn, die van Christus getuigen en het is hun om Hem begonnen, want Hem te kennen is het eeuwige leven te hebben. En dan gaan zij Hem dáár zoeken waar Hij te vinden is. Dan is het zo dat ze gang en treden in dat Woord van God vastmaken. O, let er toch op: God maakt altijd van Zijn volk een Schriftuurlijk volk. Een volk dat zichzelf bouwt op het allerheiligst geloof. En zo wordt dat Woord van God voor hen een lamp voor hun voet en een licht op hun pad.

Zij laten zich door dat Woord van God ontdekken. Zij laten zich door dat Woord van God onderwijzen. Ze laten zich door dat Woord vermanen. En zij nemen die vermaning van Gods getuigenis ter harte. Zo jagen zij er naar om in Christus gevonden te mogen worden. En zo nemen ze ook door het geloof gedurig tot Hem de toevlucht om onder de schaduw van Zijn vleugelen te schuilen.

Dat bouwen op dat allerheiligst geloof, dat is dus een geestelijke werkzaamheid der ziel met Christus en met Zijn schatten en weldaden en zegeningen. Het is een met Hem bezig zijn en een naar Hem verlangen. En een hartelijke begeerte om Hem en Zijn schatten en weldaden en heil te mogen eigenen. Dat bouwen is tegelijkertijd ook een strijden tegen de kracht van het ongelooft. Een strijden tegen de verkeerde gedachten, die wij van God kunnen koesteren. Want, o, wat kan er veel wantrouwen zijn in het hart. Wat kunnen er veel boze gedachten van de Heere zijn, als zou Hij niet het goede met ons voor hebben. Ja, dat bouwen is tegelijkertijd een strijden tegen de zonde. De zonde immers is het, die de gemeenschap met God verstoort en die het genot van de zalige troost in de weg staat.

En daarom: ze staan af van ongerechtigheid! Opvallend is, dat Paulus dit laatste zegt, als hij het heeft over het vaste fundament Gods: "Het vaste fundament Gods staat en dat heeft dit zegel: De Heere kent degenen die de Zijnen zijn en die de Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid."

Dat bouwen op het allerheiligst geloof, dat is ernaar staan, dat de waarheid ons hart en ons leven doordringe en vervulle. Dan is er een innerlijke begeerte om door het Woord van God wijs gemaakt te mogen worden tot zaligheid. Dan is het zo, dat we ervaren, dat de Schrift nuttig is tot lering, tot wederlegging, tot verbetering en tot

onderwijzing die in de rechtvaardigheid is. Dan staan we ernaar, dat Christus in ons heerlijk worde en dat de kracht van Christus' dood en de kracht van Christus' opstanding in ons geopenbaard moge worden tot afsterving van de oude mens en tot opstanding van de nieuwe mens.

En geliefden, onderzoek nu eens uw eigen leven, want als er een gezond geestelijk leven is, dan leven we dicht bij het Woord, ja, dan leven we uit dat Woord. Kortom, dan leeft dat Woord in ons! Is dat met u ook zo? Nee, de waarheid beamen en toestemmen en ervoor ijveren wil nog niet zeggen, dat die waarheid in ons lééft en dat die waarheid voor óns leeft! O, zeker, wij kunnen ontdekt praten en diep ingeleid en vroom praten, maar als dat praten gepaard gaat met een slordig leven, is dat niet een leven uit en naar dat Woord. O, als we waarlijk deelhebben aan Christus en de kracht van Gods Woord in ons ervaren mogen, zal dat toch moeten blijken! En weet u waaruit dat blijkt? Wel, dan gaan we onze eigen zaligheid werken met vreze en beving. Dan gaan we onszelf bouwen op dat allerheiligst geloof. Dan klemmen we ons aan dat Woord van God vast. Dan is dat onze spijze en ons zielevoedsel. Dan is dat ons eten en ons drinken. Want dat Woord gewaagt van Hem Die de Weg, de Waarheid en het Leven is. Dan verstaan we ook de dichter van Psalm 119 als hij zingt in het 80e vers: "Ai, zie, o Heer', dat ik Uw wet bemin;" en wat er verder volgt. Komt stemmen wij met hem in.

Het gaat dus over de opbouw van Gods Kerk. En we hebben gezien, waarop er gebouwd moet worden, namelijk op het allerheiligst geloof. We hebben ook stilgestaan bij de vraag, door wie er gebouwd moet worden, want Judas zegt: "Bouwt gij uzelfen".

3. In de derde plaats willen wij nog nagaan: **Hoe er gebouwd moet worden.**

Judas zegt in onze tekst: "Biddende in de Heilige Geest." Bouwt gij uzelfen op dat allerheiligst geloof.

Geliefden, om vruchtbaar te mogen leven tot verheerlijking Gods is nodig, zo zegt Judas, dat wij onszelf bouwen. En dan is het opvallend, dat zovelen daarvan afkerig zijn. Want anders zou de vermaning niet nodig zijn. Judas moet de gelovigen opwekken, opdat ze zichzelf zouden bouwen! En die vermaning is vandaag ook nog nodig. Ja, is vandaag meer dan ooit nodig. Want hoevelen hebben de handen niet in de schoot liggen en zeggen dan heel vroompjes: "God moet alles doen. Hij moet eraan te pas komen en dus hoeven wij niets te doen."

En die daar tegenin gaat en die hen daarvan zoekt af te brengen, wordt dan gauw "remonstrants" genoemd. Want die zet mensen aan het werk. En dat is uit den boze! Ze moeten daarom ook van deze tekst niet zoveel hebben, "Bouwt uzelfen op". Ach dat zal wel een vergissing zijn. Dat kan toch niet waar zijn. En zo zitten ze in dodelijke lijdelijkheid neer en wachten maar af. Het zal echter de vraag zijn of er bij hen enig geestelijk leven is. En als er enig geestelijk leven is, staat het wel op een zeer laag peil. Dan is het buitengewoon diep ingezonken. Dan hebben ze in ieder geval hun eerste liefde verlaten.

Denk erom: waar geen vooruitgang is, daar is achteruitgang. En waar geen opwassen is in de genade en kennis van Christus, daar is verachtering; daar is inzinking en verslapping. Het geestelijk leven kent nu eenmaal geen stilstand. Het is gezond en dan groeit het en dan bloeit het, of het is ziek en dan kwijnt het en zinkt het in, dan is het krachteloos en futloos.

En geliefden, ga dan eens na, hoe het met u is. Want ja, wij kunnen door en door

rechtzinnig zijn en zeggen: "God moet het doen en Hij moet er aan te pas komen", en dat komt ons nog heel goed uit ook, want dan kunnen wij op een luie stoel gaan zitten en zeggen: "Zie zo, ik wacht wel af. Ik kan er ook niets aan doen, dat ik nog onbekeerd ben, of dat mijn geestelijk leven zo ingezonken is", maar we doen er niets voor en we laten er niets voor.

Doch, nu is het zo en die thuis is in Gods Woord die weet het, dat heel het Woord van God één vlammend protest is tegen lijdelijkheid. Want lijdelijkheid is niets anders dan luiheid. En luiheid heeft met geestelijkheid niets te maken. Het heeft wel alles met het vlees te maken. En het bedenken van het vlees is vijandschap tegen God. Dus lijdelijkheid is als het er op aan komt een verkapte vorm van vijandschap tegen God. Het is God de schuld geven.

Hetzij van het feit, dat we nog onbekeerd zijn, hetzij van het feit, dat ons leven er zo droevig uitziet. Jawel, maar de Heilige Geest moet ons toch werkzaam maken? De Heilige Geest moet ons toch verlevendigen? Hij moet het leven toch in ons werken en als Hij het gewerkt heeft, moet Hij het toch in stand houden? Hij moet het toch telkens weer verlevendigen en Hij moet ons toch uitdrijven?

Ja, geliefden, dat is allemaal waar. Dat is volkomen waar. Maar nu wat anders. Weet u dat Hij dat metterdaad ook doet! Hij drijft een mens uit. En Hij drijft een mens aan. Hij verwekt het leven en Hij houdt dat leven in stand. Hij vervrolijkt dat leven. En Hij maakt dat dit leven groeit en bloeit. Want daar is het de Heilige Geest om te doen, opdat Christus door het geloof in ons leve en opdat wij uit Christus zouden leven. En als men uit Christus leven mag, ervaart men, dat er een overvloed is van heil en van genade. Zie, dát werkt de Heilige Geest bij al diegenen, in wier hart Hij intrek neemt. Dus het staat er met u zo best niet voor, als u zo gemakkelijk kunt zeggen: "Ja maar, de Heere moet het doen en God moet eraan te pas komen."

Want dan betekent dat óf dat u geen enkel geestelijk leven hebt, óf het betekent dat uw geestelijk leven op een zeer laag peil staat en dat u de Heilige Geest bedroefd hebt, zodat Hij van u geweken is.

Niet, dat Hij het werk Zijner handen laat varen, maar men kan Hem toch zo bedroeven, dat Hij in Zijn genadige bediening gaat wijken. En dan kan het zo laag aflopen, dat we zelfs gaan verliezen het gevoel van genade. Denk erom, dat de zonde en dat een slordig leven verschrikkelijke verwoestingen aanricht. Het is niet zonder reden, dat Judas juist hier, nu hij de strijd aanbindt met de antinomiaan en het losbandig leven van die insluipers veroordeelt, die, het niet zo nauw nemen met de vreze Gods, het is niet zonder reden, dat Judas juist nu zegt: "Bouwt uzelf op dat allerheiligst geloof."

Want dat is het wat de Heilige Geest inderdaad doet; Hij werkt dat leven; Hij houdt ook dat leven in stand. Ja, Hij verlevendigt dat leven, "Want Hij werkt in ons", zegt de apostel, "het willen en het werken naar Zijn welbehagen." En juist omdat Hij in ons werkt dat willen en dat werken naar Zijn welbehagen, juist omdat Hij ons lust geeft om onszelf te bouwen, want Hij werkt het willen; juist omdat Hij ons daartoe bekwaamt, want Hij werkt ook het wérken, daarom gaan zij die zó door die Geest geleid worden en in wier harten die Geest woont, daarom gaan zij hun zaligheid werken met vreze en beven. Daarom gaan zij zichzelf bouwen op dat allerheiligst geloof.

En werkelijk, als dat bouwen ontbreekt, ontbreekt ook het werk van de Heilige Geest. Geliefden, dat zijn toch zaken waarover wij wel eens mogen nadenken! Het is de Heilige Geest, Die ons aanzet tot bidden; want bouwen en bidden gaan altijd samen. Degenen die zichzelf bouwen, doen dat biddende! Hoor maar wat Judas zegt: "Biddende in de Heilige Geest." Nee, er staat niet zo maar biddende óm de Heilige

Geest. Natuurlijk, dat ligt er ook in begrepen. Maar Judas wil zeggen: "De Heilige Geest leeft in hen, die Heilige Geest werkt in hen en Die werkt dat willen en dat werken in hen."

Nee, de Heilige Geest laat hen niet met rust. Die Heilige Geest, Die Christus verheerlijkt, die Heilige Geest doet ook bidden in en bidden dóór de Heilige Geest! En wat bidden ze dan? Die bouwers bidden om gebouwd te mogen worden op dat allerheiligst geloof! Ze bidden om de opening van Gods Woord. Ze bidden om een leven naar Gods wet; om een leven tot Gods eer. Ze bidden: "Gij hebt geboden, dat men Uw bevelen zeer bewaren zal. Leer mij dan Uw inzettingen te betrachten." Zij bidden: "Leer mij Uw welbehagen doen." Zij bidden:

"Leer mij naar Uw wil te handelen.

Dan zal ik in Uw waarheid wandelen.

Neig U dan mijn hart en voeg het saam.

Tot de vreze van Uw Naam!"

En als ze ingezonken zijn, bidden ze in de Heilige Geest: "Gun leven aan mijn ziel, want dan looft mijn mond, Uw trouwe hulp." Ja, zo bidden ze: "Toon mij Uw goedertierenheid en geef mij Uw heil." Ze bidden met een David: "Verberg Uw aangezicht voor mij niet. En keer Uw knecht niet af in toorn." Hoe verstaan ze hem als hij zegt: "Eén ding heb ik van de Heere begeerd en dat zal ik zoeken, dat ik al de dagen mijns levens zou mogen wonen in het huis des Heeren om de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen en te doorzoeken in Zijn tempel."

Ja, dan is het zo, dat zij smeken of de Heere aan hen denken wil in genade om Zijn goedheid eer te geven. Zo worstelen ze aan Gods troon om de genieting van des Heeren heil en om het leven in Zijn vreze. Daar is het hun wáárljk om te doen. Want hun gebed is oprecht. Het is een gebed in de Heilige Geest. Dan zijn het nooit zomaar woorden.

Nee, dan leeft dat gebed in ons. En dat het hun er echt om te doen is, blijkt ná het gebed. Want als ze klaar zijn met bidden, zeggen ze:

"Merk op mijn ziel, wat antwoord God u geeft.

Hij spreekt gewis tot elk die voor Hem leeft,

Zijn gunstgenoot van blijde troost en vreê,

mits hij niet weer op 't spoor der dwaasheid treê."

Nee, dat bidden is niet zomaar een vormelijk bidden. Daarom noemt Judas het een bidden in de Heilige Geest. En vanzelf, we hebben het al opgemerkt, dat is natuurlijk ook een bidden geweest om de Heilige Geest, want zonder de Heilige Geest kan men niet eens bidden. De Heilige Geest is de Geest der genade en der gebeden. Eerst hebben ze gebeden om die Geest der genade en der gebeden, opdat Hij in hen zou bidden en toen leerden ze door de Heilige Geest bidden in de Heilige Geest. Het is de Heilige Geest, Die ons onze nood en ellende doet kennen; Die ook onze ogen opent voor de volheid der genade die in Christus is. Het is de Heilige Geest Die ons uitdrijft naar Gods troon en ons verbindt aan die troon; Die ons bedelaar doet zijn. Het is de Heilige Geest, door Wiens kracht wij zoeken en bedenken wat daarboven is. En Hij is het ook Die in ons bidt met onuitsprekelijke verzuchtingen.

O, wat worden onze gebeden dan warm. Wat gaan onze gebeden dan leven. Dan krijgen onze gebeden de juiste vorm. Dan worden onze gebeden gekenmerkt door eerbied en door ootmoed. Dan bidden we met kinderlijke vreze, maar ook met ootmoedig toevóorzicht. En als we zó bidden, dan is er tegelijkertijd geloof dat de Heere ons gebed zal horen en verhoren. Dan is er een "amen" zeggen na het gebed:

'Mijn gebed is veel zekerder van God verhoord, dan ik in mijn hart gevoel, dat ik zulks van Hem begeer' En dan is er ná het gebed een uitzien naar Zijn komst met heet verlangen. Een biddend leven kan dan ook nooit los gemaakt worden van een godvruchtig leven. Waar een godvruchtig leven is, daar moet ook een gebedsleven zijn, dat kan niet anders. En waar een biddend leven is, daar moet ook een godvruchtig leven zijn! En als er een godvruchtig leven is, dan is er ook, en dat is er het bewijs van, een bouwen van onszelf op dat allerheiligst geloof! Want dan is er een leven uit het Woord. Dan is er een leven uit de Christus van het Woord. En dan worden we ook niet makkelijk meegesleurd met allerlei wind van leer. Want dan beproeven we de geesten of ze uit God zijn!

En daarom is het dat Judas juist nu, nu hij de strijd aan bindt tegen die goddeloze dwaalleraars die zovelen zochten te beïnvloeden, zegt: "Maar geliefden, bouwt gij uzelfen op dat allerheiligst geloof; biddende in den Heiligen Geest! Geliefden, hoe is het nu met ons? Och, wat is er toch weinig geestelijk leven. En waar nog geestelijk leven is, wat staat het op een laag peil. Wat zou daarvan toch de oorzaak zijn? Wel, ik dacht dat de oorzaak lag in het gebed. Wordt er nog wel gebeden? En nu zegt u wellicht: "Ja, maar God moet er aan te pas komen en dat ik nog onbekeerd ben, dat kan ik niet helpen want ik doe er toch wel heel veel voor." Het is goed, maar hebt u een biddend leven? En brengt het feit dat u niet bidden kunt, u op de knieën?

O, mijn onbekeerde hoorder, weet, dat straks alle uitvluchten, en alle verontschuldigungen u uit de handen zullen vallen. Dacht u dat u straks God de schuld zou kunnen geven van uw nog onbekeerd zijn? Hij zegt immers:

*"Al wat u ontbreekt,
dat schenk Ik u, zo gij het smeekt,
mild en overvloedig!"*

"Ja", zegt u wellicht, "maar ik kan niet smeken."

Wel, dat is geen bezwaar, kerm dan maar! En als u niet kermen kunt, stéun dan maar en als u niet steunen kunt, ga dan maar piepen als een zwaluw en kirren als een duif. Want langs die weg betoont God Zijn welbehagen. En daarom, bid toch om een gebed en kerm om te mogen kermen, maar wacht niet lijdelijk af. Want dan gaat u een eeuwig verderf tegemoet. En dan zal God tot u straks niet zeggen: "Gij hebt niet gekund", maar, "Gij hebt niet gewild!"

O, ik zou haast zeggen: de zaligheid ligt binnen uw bereik. De Heere toch is niet verre van ons. We hoeven niet naar de hemel op te klimmen en we hoeven niet tot de hel af te dalen om Hem vandaar te halen. Hij is vlak bij ons! U kunt Hem tasten. En daarom, toe, zoek toch de zoom van Zijn klederen aan te raken! Maar dan moet u wel bukken, O, kruip dan maar naar uw Rechter toe en bid Hem om genade, terwijl Hij van genade nog weten wil! En vraag dan maar, wat u zo goed weet, namelijk, dat God het moet doen door Zijn Geest. Vraag dan maar of God u door Zijn Geest zou willen leren, of Hij u door Zijn Geest zou willen bewerken tot zaligheid.

En dan verzeker ik u, dat u, ook al zou u nog onbekeerd zijn, als u zo biddend bezig zou zijn aan Gods troon en u zó zou worstelen en smeken, dat God Zich niet onbetuigd liet. Want Hij is een Beloner van die Hem zoeken. Dan zou ook u het ervaren: "Die nimmer mij heeft afgewezen, noch mijn gebed gehoor ontzegd." Werkelijk het is eigen schuld, dat u nog onbekeerd bent en dat u onbekeerd blijft en het zal ook eigen schuld zijn, als u onbekeerd verloren zou gaan.

O, hoor het toch: "U hoeft niet verloren te gaan!" U hoeft niet onbekeerd te blijven. Er is een God die onbekeerden bekeren wil en die dat nu tegen u met grote nadruk zegt!

En wat het geestelijk leven betreft, het is inderdaad erg ingezonken, maar dat kan ook niet anders, want waar is dat bouwen van onszelf op het allerheiligst geloof? Waar is dat benodigen van de Heere? Dat bidden in de Geest?

O, dat het ons tot smart werd! Want werkelijk, als wij een ingezonken geestelijk leven hebben, is dat onze eigen schuld en laten wij er dan maar niet mee te koop lopen. Pronk daar dan maar niet mee, maar schaam u veeleer weg en klaag u bij God aan! Immers, waar die Geest is, en die Geest is daar waar geestelijk leven is, daar werkt die Geest het willen en het werken. En als dan dat willen en dat werken er bij u niet is, is dan de Geest er wel? Hebt u soms die Geest bedroefd? Zijn er zonden? Zijn er oorzaken in uw leven? Kleeft uw ziel aan het stof? Hoe is het met uw wandel? Kortom, hoe is het met uw gebed?

Welaan dan, dat we gingen bidden om de Heilige Geest, opdat Hij ons leerde bidden in de Heilige Geest! Dat wij dan deze ernstige vermaning ter harte namen en dat wij met de dichter leerden zeggen:

*"Mijn hart zegt mij, o Heere, van Uwentwegen:
Zoek door gebeên met ernst mijn aangezicht."
Nu dat wil, dat zal ik doen en ik zoek den zegen.
Alleen bij U, o Bron van troost en licht.*

AMEN.

Slotzang: Psalm 86:6

12. EEN LIEFELIJKE OPWEKKING

Zingen: Psalm 17:7
 Psalm 119:1, 8 en 41
 Psalm 24:3
 Psalm 16:6
 Lezen: Filip. 2:1-18

Gemeente,

Wij wilden u met des Heeren hulp een ogenblik bepalen bij het 21e vers van Judas' brief, waar wij Gods Woord zegt:

"Bewaart uzelf in de liefde Gods, verwachtende de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven."

Wij vinden in deze woorden *een liefelijke opwekking*,

1. Om in de liefde Gods te blijven;
2. Om de barmhartigheid van Christus te verwachten.

Geliefden, wij zijn bij het eenentwintigste vers toegekomen aan de hoofdzin. Want vers 20 hoort bij vers 21. In het Grieks staat eigenlijk het volgende: "Maar gij, geliefden, u bouwende op uw allerheiligst geloof, biddende in de Heilige Geest, bewaart uzelf in de liefde Gods, verwachtende de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven."

De hoofdzin dus van vers 20 en 21 is: "Bewaart uzelf in de liefde Gods." En dan hangt dat nauw samen met wat eraan vooraf ging: "Uzelf bouwende op uw allerheiligst geloof, biddende in den Heilige Geest."

Als wij ons bouwen mogen op het allerheiligst geloof, dat is, als wij uit het Woord van God waarlijk mogen leven, zodat het ons leven beheerst; wanneer wij waarlijk gang en treden in Gods getuigenis mogen vastmaken, zó dat het Woord van God voor ons werkelijk is een lamp voor onze voet en een licht op ons pad; wanneer wij er waarlijk naar staan, om in Christus gevonden te mogen worden en wanneer we dadelijk door het geloof tot Hem de toevlucht nemen om bij Hem te schuilen; ja, als wij ons zo bouwen op het allerheiligst geloof en als dat dan gepaard mag gaan met een bidden in den Heilige Geest, en een biddend werkzaam zijn met het Woord van God, zodat ons gebed niet maar lippenwerk is, maar het bestaat uit hartelijke verzuchtingen door de Heilige Geest in ons gewerkt; wanneer er dus metterdaad een bidden mag zijn, niet alleen óm de Heilige Geest en dóór de Heilige Geest, maar ook een bidden in de Heilige Geest, dan zullen we ons ook bewaren in de liefde Gods!

Maar, wat bedoelt Judas nu, als hij het heeft over *de liefde Gods*? Want dat kan twee dingen betekenen! Dat kan enerzijds betekenen: onze liefde tot God en het kan anderzijds betekenen: Gods liefde tot Zijn volk!

Ja, het kan inderdaad die eerste betekenis hebben: Onze liefde tot God! Want die mag ook genoemd worden de liefde Gods, omdat die liefde Gód tot voorwerp heeft. En met het oog op die liefde van ons tot God kan inderdaad gezegd worden: "Bewaart uzelf in die liefde Gods." Want dit is een zeer Schriftuurlijke zaak. Gods kinderen toch, en daar zijn ze aan te kennen, hebben de Heere liefgekregen. Ze hebben Hem liefgekregen, toen Hij Zich aan hen openbaarde. Immers, als Hij Zich aan een mens openbaart, krijgt die mens Hem altijd hartelijk lief. Als we Hem niet liefhebben, heeft Hij Zich aan ons niet geopenbaard; dan kennen we Hem niet. Er is een spreekwoord:

"Onbekend maakt onbemind", en dat is ook zo in het geestelijke! Het is omdat wij God niet kennen, dat we Hem niet beminnen, dat ons hart naar Hem niet verlangt en dat we niet hunkeren naar Zijn nabijheid. Maar zodra Hij Zich aan ons bekendmaakt, zodra Hij Zich aan ons openbaart, zodra we Hem enigszins leren kennen, dan wordt ons hart in brand gezet van liefde tot Hem. Dan krijgen we Hem hartelijk, ongeveinsd, oprecht lief. Dan krijgen we lief, alles wat naar Hem genoemd is. Dan krijgen we Zijn Woord lief, we krijgen Zijn dag lief, we krijgen zijn inzettingen lief, we krijgen Zijn volk lief, en we krijgen Zijn knechten lief. Kortom, we krijgen Hem Zelf lief. En dan is het niet zo, dat wij iets van God liefkrijgen, maar wij krijgen God Zélf lief. We krijgen dan ook al Gods deugden lief. Want die deugden kunnen niet van God losgemaakt worden. Die deugden zijn God Zelf. En zo krijgen we niet een stukje van God lief, niet een stukje wat ons aanstaat, maar die hele God in de volle heerlijkheid van Zijn Goddelijk wezen. Dat wil ook zeggen, dat wij Zijn heerlijke gerechtigheid en Zijn zuivere heiligheid liefkrijgen. Het wordt ons dan ook tot smart en droefheid dat wij door onze zonde die heerlijke God smaadheid aangedaan hebben en dat we Hem beledigd hebben.

Maar goed, als wij de Heere leren kennen, krijgen wij dus die God lief, en dat houdt in dat wij ook Zijn woord liefkrijgen, ook al is dat een scherp Woord en een hard Woord; ook al is het dat wij door dat Woord worden veroordeeld. En aanvankelijk is het ook zo, dat wij meer oordelen lezen in dat Woord dan zegeningen en vertroosting.

Wij krijgen echter ook Zijn heilige wet lief, want het is de wet van God, waarin Gods wil uitgedrukt ligt. Al is het dan dat die wet ons vervloekt en verdoemt: "Want vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen", wij krijgen nochtans die wet lief en dat verdoemend oordeel van de wet gaan wij billijken.

En, geliefden, als dat nu zo met ons is en ach, u luistert toch niet voor een ander, maar u luistert toch voor uzelf? Als u van deze zaken iets afweet, dan ligt daar ook weer een rijke vertroosting in. Want als het zo met u is, hebt u daarin een bewijs dat uw liefde tot God echte liefde is, want bij echte liefde gaat het om de persóón en niet om wat de persoon hééft of om wat die persoon gééft.

En zo is het in het geestelijke leven ook. Het gaat niet om Gods hemel, maar het gaat om Góð Zelf. Het gaat om de God van de hemel. God Zelf wordt het allerhoogste en het eeuwige goed. En de vrucht daarvan is, dat we Hem gaan zoeken met ingespannen krachten.

Dat houdt nogal wat in. Dan zetten we dus alles op alles. Dan zijn we niet langer lijdelijk, dan wachten we niet langer af. Dan gaan we Hem zoeken met ingespannen krachten.

Zie, dat is nu het leven van Gods levende Kerk. En dat wordt door die levende Kerk ook dagelijks beoefend. O, wat wordt hun hart brandende van liefde, als ze een glimpje van Gods vriendelijk aangezicht in de Heere Jezus Christus mogen zien en als ze iets van Zijn zalige gemeenschap mogen genieten en van Zijn lieve gunst. O, dan kunnen ze zich niet meer inhouden, dan kunnen ze zich niet meer stil houden; dan is het zo, dat het in brand gezette hart gaat zeggen: "Ik zal U hartelijk liefhebben, o Heere, mijne sterkte."

Dan zingen ze: "Wie heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde." Die liefde openbaart zich in een hartelijk ontvangen van het Woord van God; in het oprecht en met ingespannen krachten zoeken van Gods aangezicht. Het openbaart zich in een oprechte begeerte om voor Gods aangezicht te leven en al Gods geboden te doen. Het openbaart zich ook in een hartelijk verlangen naar Gods

nabijheid. Kortom, dan zoeken wij de Heere te behagen.

En hoe wordt die liefde in het hart verwakkerd, als wij bepaald worden bij de liefde Gods in Christus jegens ons. Dat gebeurt als het Woord van God voor ons geopend wordt. Wanneer het toegepast wordt aan ons hart door de Heilige Geest; wanneer de gezegende Heere Jezus Christus uit dat Woord te voorschijn komt, want Die komt er uit te voorschijn zo dikwijls als dat Woord van God opengaat! De rol des Boeks is immers met Zijn Naam vervuld! Wat zijn het dan ook gezegende tijden, als dat Woord voor ons open mag gaan.

Dan worden we gewezen op de liefde Gods, Die Zijn innig geliefde Zoon geven wilde voor doemelingen, opdat zij het leven zouden hebben uit en door Hem. Dan worden we bepaald bij de onuitsprekelijke liefde van Christus, Die Zichzelf geven wilde voor goddelozen.

Dan worden we bepaald bij de liefde van de Heilige Geest, Die dat heil dat in Christus is naar 's Vaders welbehagen ons wil deelachtig maken. En wat zijn er dan in het hart zoete overdenkingen van de Heere. Wat mogen we dan goedertieren gedachten van God hebben.

Maar geliefden, nu is het zó, dat die liefde Gods een tere plant is, die het zeer zwaar te verduren heeft door de bewegingen van de zonde in ons en door de kracht van de dingen van deze wereld om ons. Telkens weer is er een groot gevaar om in te zinken en ongeestelijk te worden. Want men kan maar met één ding tegelijk bezig zijn. Wij zijn bezig met geestelijke dingen, met de dingen der eeuwigheid, met de Heere en met alles wat met Hem te maken heeft, of wij zijn bezig met de dingen van deze aarde; met de ongeestelijke, en stoffelijke dingen. En als we daarin opgaan en als die dingen ons hart gaan vervullen, wat is dan de vrucht?

Dan komen we langzaam maar zeker in het duister terecht! Dan gaat God Zijn aangezicht meer en meer voor ons verbergen. Dan is het zo, dat de ervaringen van Zijn liefde langzaam maar zeker minder worden. En dan lopen we weer een ander gevaar, dan lopen we dit gevaar, dat we traag worden in het benaarstigen!

Nietwaar, als het koud wordt 's winters en het gaat vriezen dan wordt alles stijf, en zo kan het er ook van binnen uit zien! Dan bevriest alles. Dan verkilt de liefde. Immers, een slordig leven, om niet eens te spreken over een zondig leven, dat is water gooien op dat vuur der liefde. En met het oog daarop zegt Gods Woord: "Blust de Heilige Geest niet uit!" O, ik weet wel dat er geen afval der heiligen is en dat God voor Zijn werk instaat. Zeker, al wat Hij wrocht, zal juichen tot Zijn eer!

Maar geliefden, daar kunnen wij toch niet achter wegkruipen. En het is toch een zeer droevige zaak, als alles zo verstorven is van binnen en als ons hart zó koud en kil geworden is, en lusteloos, en behoefteloos; wanneer daar niet is dat hartelijke verlangen naar de Heere; wanneer wij Hem zo aan Zijn plaats kunnen laten, wanneer we niet gedurig met Hem bezig zijn. Wanneer we Zijn aangezicht niet zoeken! Zeg het, is het dan niet droevig met onze liefde gesteld als er dagen en weken voorbij kunnen gaan zonder dat we aan Hem denken en zonder dat we Hem zoeken? Is dan het geestelijk leven niet verdord? Ja, dan is het met ons zeer droevig gesteld! Dan is het zo, dat wij onszelf geplaatst hebben buiten de uitstraling van Gods verwarmende liefde.

En zie, dat wordt nu bedoeld met het woord van onze tekst, als Judas schrijft: "Bewaart uzelf in de liefde Gods."

Het gaat over de liefde die van God uitgaat tot ons. En dan wordt die liefde Gods ons hier voorgesteld onder het beeld van een zon, die met haar koesterende stralen verwarmt. In de zon blijven wil zeggen, dat we ons door die zon laten verwarmen en dat we ons koesteren in zijn genezende stralen. Dan gaan we dus niet in de schaduw

staan; dan gaan we geen huis binnen, dan gaan we niet ergens onder staan, zodat de zon bij ons niet komen kan, maar dan verlaten we ons huis en dan verlaten we alles wat schaduw teweeg kan brengen en gaan in de zon staan en in de zon liggen.

Welnu, "blijf in deze Mijn liefde!" Zo heeft Christus Zelf gezegd in Joh 15. Ja, "Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad heeft, heb ook Ik u liefgehad." En dan zegt Hij zo: "Blijf in deze Mijn liefde." Zij moeten in die liefde blijven, in die koesterende stralen van Gods liefde. Zoek toch die Zon des heils op. En dat zegt Hij nog eens in het volgende vers, in vers 10, waar staat: "Indien gij Mijn geboden bewaart", daar moeten we niet overheen lezen. Wanneer er een teer leven is in de vreze Gods: "Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven. Gelijkerwijs Ik de geboden Mijns Vaders bewaar en blijf in Zijn liefde!"

Hoe kan ik in Zijn liefde blijven? Als ik Zijn geboden bewaar! Als hier dan ook Judas zegt: "Bewaart uzelf in de liefde Gods", bedoelt hij eigenlijk: "Blijft toch in de liefde Gods! Staat naar de genieting van Gods liefde in Christus."

En vanzelf: dan rijst de vraag, maar kunnen wij daar dan iets aan af- of toedoen? Moet God dat alles niet werken? Moet God dat alles niet geven?

Ja geliefden, God moet dat allemaal werken en God moet dat allemaal geven. Maar vergeet niet, dat Hij alles geeft en werkt in de middellijke weg. O, het is één van de listen van de vorst der duisternis, ons te doen liggen op een rustbed, waarop wij met de armen over elkaar, zeggen: "God moet het doen." Wat zijn wij dan toch door en door rechtzinnig maar tegelijkertijd ook vreselijk lijdelijk en lijdelijkheid is zonde en zonde is vijandschap tegen God.

Werkelijk, als wij de liefde Gods niet meer smaken is dat onze eigen schuld! Dan komt dat, omdat we in die liefde niet gebleven zijn, omdat we ons niet bewaard hebben in die liefde. Dat komt dus, omdat we ons buiten die liefde geplaatst hebben door toe te geven aan de boze lusten van ons vlees en door het niet te nauw nemen met de inzettingen des Heeren en door een slordige levenswandel. Vandaar dan ook, dat de Heere Jezus zo zegt in Joh. 15: "Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven."

Bewaart uzelf in de liefde Gods! Dat betekent dus, dat wij gedurig moeten bidden en smeken om de werking van de Heilige Geest, opdat Hij ons sterke in de strijd die we te strijden hebben tegen de driehoofdige vijand, die ons telkens weer bij God vandaan zoekt te trekken op alle mogelijke manieren. Ja, het betekent dat wij bidden moeten om de werking van Gods Geest, opdat Hij het heil dat in Christus is, ons dadelijk toepasse en opdat wij door Christus de liefde van God weer zouden mogen smaken. Wat is dus nodig om ons te bewaren in de liefde Gods, en om in die liefde Gods te blijven? Daarvoor is nodig een teer, voorzichtig leven. Daarvoor is vooral nodig een voortdurend gebed! Vandaar dan ook dat we zeiden dat die verzen 20 en 21 bij elkaar horen.

Bouwt uzelf op dat allerheiligst geloof en doet dat dan biddende in de Heilige Geest. Want als u dat doet, dan bewaart u uzelf in de liefde Gods! En daartoe wekt Judas nu deze ware discipelen van Christus op. Daartoe wekt hij al diegenen op die geen vreemdeling zijn van het proeven van Gods liefde. En die daar nu iets van beoefenen mag door genade, wel die zal wat er staat in Psalm 24:3,

*die zal, door 's Heeren gunst geleid,
en zegen en gerechtigheid
van God, den God zijns heils, ontvangen.*

Komt laten wij het samen zingen.

Als we, geliefden, onszelf bouwen mogen op het allerheiligst geloof, biddende in de Heilige Geest, bewaren we onszelf in de liefde Gods.

2. En weet u wat dan de vrucht is?

Als we ons bewaren mogen in de liefde Gods, en als we de liefde Gods in Christus smaken mogen, wel, dan verwachten we, zo staat er in onze tekst, **de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven.**

Het één is vrucht van het ander! Als we de nabijheid Gods in Christus mogen proeven, zet dat ons hart in brand. En dan komt er te meer een verlangen naar de Heere om bij Hem te zijn. Juist als we dicht bij de Heere leven, gevoelen we, dat we nog uitwonen van de Heere. En dat doet ons roepen:

*"Wanneer komt die dag,
dat ik toch bij U zal wezen.
En zien Uw aanschijn geprezen!"*

Als wij de liefde Gods in Christus mogen genieten, hebben we op dat moment de voorsmaken van de hemelse en eeuwige gelukzaligheid. Dan bezitten we hier al het eeuwige leven en het genot er van.

Wat is het toch waar, wat er staat in de Catechismus, in het antwoord op de vraag: "Wat troost u het artikel van het eeuwige leven? Wel, nademaal ik nu het beginsel van die eeuwige vreugde in mijn hart gevóél, ik na dit leven volkomen zaligheid genieten zal, die geen oog gezien heeft en die geen oor gehoord heeft en in geen 's mensenhart is opgeklommen en dat om God daarin eeuwig te loven en te prijzen."

Dan is het zo, dat wij gaan verwachten de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven.

Judas heeft het over de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus. Geliefden, als wij onszelf bewaren mogen in de liefde Gods door het houden van Gods geboden, door een biddend leven te hebben en door teer te wandelen in de vreze Gods, dan is het niet zo, hoe teer we ook wandelen en hoe voorzichtig we ook leven en hoe lief Gods geboden ons ook zijn, dat wij daarop loon krijgen. Immers, onze beste werken zijn in dit leven allemaal onvolkomen en met zonde besmet! Als God de maatstaf van Zijn heilige wet gaat aanleggen, blijft er van dat alles niets over. Als wij dan ook straks de eeuwige gelukzaligheid mogen verkrijgen, is dat geen loon op ons tere leven. Maar het is vrucht van de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus! Hij heeft naar Zijn grote barmhartigheid dat eeuwige leven Zijn Kerk verworven. Hij is het Die Zich voor hen gaf in de dood. En Hij is het Die langs die weg het eeuwige leven voor hen aanbracht. Hij is het Die naar Zijn eeuwige barmhartigheid hen opzocht in de tijd en Die naar Zijn grondeloze barmhartigheid hen trok met koorden van goedertierenheid en met touwen van liefde. Ja, naar Zijn grondeloze barmhartigheid vernieuwde Hij ze door Zijn Heilige Geest en besprengde Hij ze met Zijn dierbaar bloed. En nu is het ook naar Zijn barmhartigheid dat Hij Zijn heil hun dadelijk doet smaken tot hun zalige vertroosting, zodat ze uitroepen: "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof hebben vrede bij God." Hoe? Door onze Heere Jezus Christus. En straks is het zo, dat Hij naar Zijn barmhartigheid hen op zal nemen in Zijn eeuwige heerlijkheid.

Geliefden, van welke kant we het ook bezien, het is van het begin tot aan het einde enkel barmhartigheid. Het is enkel genade. En zo krijgt de Heere er alleen de eer van! Straks zullen dan ook al die gezaligden zingen: "Het is' door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen." En dan zal dit hun liefste werk zijn: de kroon der ere neer te

werpen aan de voeten van dat Lam, dat Zich slachten liet, en Hem

Toe te roepen: "Gij zijt waardig te ontvangen, de lof, de eer, de aanbidding en de dankzegging van nu aan tot in der eeuwen eeuwigheid, want Gij zijt geslacht en Gij hebt ons Gode gekocht met Uw dierbaar bloed!"

En zie, op die barmhartigheid van de Heere Jezus Christus leren Gods kinderen zich nu verlaten. Daarop leren zij hopen. Want in zichzelf hebben zij niets om op te pleiten. Ze hebben in zichzelf niets waarmede zij Gode zouden kunnen behagen of bewegen. In zichzelf zijn en blijven zij verwerpelijk, verdoemelijk en diepschuldig. Maar op Christus en op Zijn verdienste is hun hoop gericht. En die verwachting zal niet worden beschaamd. Want het is de barmhartigheid van, lees eens goed wat er staat, onze Heere Jezus Christus.

Die gezegende Middelaar wordt hier met verschillende namen genoemd. Dat is niet zonder bedoeling, want het is niet zo, dat Judas het eens mooi wil zeggen. O, nee, elke Naam heeft hier diepe betekenis.

Ze verwachten de barmhartigheid van de Heere Jezus Christus, Die ván Heere Jezus Christus is. Hij is "Hun Heere". Hun Kurios. Zij behoren Hem toe. Hoe dan?

Omdat Hij hen gekocht heeft. Ze zijn Zijn wettig eigendom. En daarom zal Hij niet toelaten, dat er ééntje die Hem toekomt, omkomt. Ik geef Mijn schapen het eeuwige leven en ze zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid. En niemand kan en zal ze uit Mijn hand rukken. Hij is de Heere, maar Hij is ook "Jezus" dat is Zaligmaker.

Jezus is het Die de zaligheid verwerft en Die de verworven zaligheid ook toepast. Jezus is het Die waarlijk zalig maakt. Het is niet zo, dat Hij alleen maar de zaligheid aanbrengt en zegt: "Nu moet u maar zien dat u er deel aan krijgt."

Nee, Hij gééft er deel aan! Hij máákt zalig en rust niet totdat zij zalig zijn. Hij is immers ook "Christus". Hij wijst de weg ter zaligheid als Profeet; Hij báánt de weg ter zaligheid door Zijn dierbaar bloed als Priester. Maar Hij is het ook Die als Koning op de weg der zaligheid léidt en bij die weg bewáárt, ze er op houdt en ze zo voert tot het eeuwig zalig licht! Zo worden ze in Zijn kracht door het geloof bewaard tot de zaligheid, die zeker aan hen geopenbaard zal worden. Als zij dan ook Zijn liefde mogen proeven, zijn ze vol goede moed! Weet u wat ze dan zingen? "Niets zal ons scheiden van de liefde Gods, die daar is in Christus Jezus, onze Heere!"

Ja, Als ze zich zo bewaren mogen in de liefde Gods, verwachten ze de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus en dat "ten eeuwigen leven"! Dan zien ze dus verlangend uit naar de dag van Zijn wederkomst, want dan zal Hij komen om hun heil volkomen te maken. Dan zullen ze volmaakt verlost worden van de zonde en van de gevolgen van de zonde. Dan zullen er geen dorens meer in hun vlees priemen; dan zullen er geen tranen meer door hen geschreid worden; dan zullen er geen verdrietelijkheden meer zijn; dan zal er geen strijd meer gestreden behoeven te worden. Want er zal geen verklager der broederen meer zijn. Daar zal geen wereld meer zijn, die hen van God zoekt af te trekken. Ja, daar zal niets meer zijn dat scheiding teweeg kan brengen tussen God en hun ziel. Daar zal geen vervolging meer zijn van de zijde van de wereld, geen haat, geen smaad, geen verachting, of belediging. O, dan is Hij het Die hun zaligheid volmaakt. Dan mogen ze de volmaakte gemeenschap met God genieten op een zodanige wijze dat die nooit meer verbroken kan worden. Dan zal er nooit meer een wolkje voor Gods aangezicht zijn. Dan zal Hij hun Zijn volle gunst betonen.

O, geliefden, wat zal dat zijn! Ja, als ze iets hebben mogen van die liefde Gods in Christus, hebben ze de voorsmaak al van die heerlijke gelukzaligheid. En dan zeggen ze met de apostel: "Het lijden van deze tegenwoordige tijd is niet te waarderen tegen

de heerlijkheid, die aan ons geopenbaard zal worden." Het lijden van deze tegenwoordige tijd weegt niet op tegen de heerlijkheid die wacht. Ziet, zo verwachten zij de barmhartigheid van de Heere Jezus Christus. Ze "verwachten" die barmhartigheid. Geliefden, let daar eens op! Nee, er staat niet, dat ze afwachten, maar verwachten! Ze zien ernaar uit.

Weet u, wat iemand doet die iets verwacht? Wel, die denkt eraan, die is ermee bezig, die praat er graag over, die droomt ervan, diens gedachten gaan ernaar uit. En dan zijn die gedachten te vergelijken met de verspieters die het beloofde land verkennen en die met de meest indrukwekkende geruchten het hart vervullen. Want werkelijk, wat mogen er dan zoete, hemelse gedachten in het hart zijn! Wat kan dan een blij vooruitzicht het hart strelen! "Ik zal ontwaakt, Zijn lof ontvouwen. Ik zal Hem in gerechtigheid aanschouwen, verzadigd met Zijn Goddelijk beeld!"

Dáár is de ziel dan mee bezig. Dáár is de ziel dan over aan het denken. Dáár heeft ze dan de schoonste meditatie over.

*"Gij maakt eerlang mijn levenspad bekend,
waarvan in druk het vooruitzicht (dat is dat verwachten) mij verheugde.
O, Uw aangezicht in gunst tot mij gewend,
schenkt mij in 't kort verzadiging van vreugde.
De liefeljkheên", - kijk daar hebt u dat mediteren, -
"De liefeljkheên van het zalig hemelleven,
zal eeuwiglijk Uw rechterhand mij geven."*

Toe zeg het, als we daar zo mee bezig zijn, als onze gedachten daarmee vervuld mogen zijn, zou onze mond daar dan van kunnen zwijgen? Werkelijk, als ons hart vervuld is met heilbespiegelingen, dan gaan wij ook zingen van dat heil voor ons bereid! Als er werkelijk indrukken mogen zijn van wat Gods Kerk wacht, zou onze wandel dan niet in de hemel zijn? Hoe zou onze wandel op de aarde kunnen zijn, als ons hart in de hemel is!

Ja, als we zo verwachten mogen de barmhartigheid van dat gezegend Lam dat Zich slachten liet, Dat laat het u vandaag voor de zoveelste keer prediken: "Laat u met God verzoenen."

Zou u daar dan niet om moeten gaan vragen? Zou u daar dan niet naar moeten gaan verlangen? Zou u dáár dan niet naar toe moeten leven, in plaats van naar dit diploma, of naar die goede maatschappelijke positie, in plaats van ... en vul maar in waar u meer vervuld van bent? Geliefden, wat is het een dwaasheid, als we liever voor een tijd verkiezen de genieting der zonde, dan de eeuwige gelukzaligheid!

Zeg nu zelf! Is dat geen dwaze keus? Aan de ene kant: tijdelijke genieting der zonde, voor zover men althans nog van genieting spreken kan en aan de andere kant de eeuwige gelukzaligheid!

Toe kies nu eens! Valt de keus u moeilijk? Maar zou u dan de dood kiezen boven het leven? Zou u liever verloren gaan voor eeuwig dan uit genade gezaligd te worden? Denk er om: die hier niet zalig geweest zijn, die hier de zaligheid nooit gesmaakt hebben, en die die zaligheid hier niet gezocht hebben, die zullen straks niet zalig worden!

O, er zijn heel wat mensen en misschien hoort u er ook wel bij, die hopen op de zaligheid! Maar ze vragen er nooit om en ze zoeken die zaligheid niet. Ze kruipen en worstelen niet aan Gods troon! Het is hun er helemaal niet om te doen. Toch hopen ze, als de dood komt, dat ze zalig worden. Maar als u hier de zaligheid nooit ernstig gezocht hebt, zult u straks de zaligheid ook niet beërven! Zalig worden alleen diegenen die hier zalig geweest zijn! Zeker, hier zijn ze het in beginsel, maar straks

zullen ze het volkomen zijn. Maar omdat ze het hier in beginsel zijn, daarom verlangen ze naar de volkomen zaligheid! En die volkomen zaligheid bestaat in het eeuwig bij God zijn! Zo verwachten ze de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven! Nu, dat u veel staan zou naar de genieting van die zaligheid, volk, opdat dat blijde vooruitzicht uw ziel vertrooste. Ik zal straks ontwaakt Zijn lof ontvouwen. Hem in gerechtigheid aanschouwen. En ik zal dan verzadigd worden met Zijn Goddelijk beeld. AMEN.

Slotzang: Psalm 16:6

12. HET BESLUIT VAN JUDAS' BRIEF

Zingen: Psalm 31:19
 Psalm 101:1, 2, 3 en 8
 Psalm 41:6
 Psalm 72:11
 Lezen: Judas

Geliefden,

Wij wilden u nu een ogenblik bepalen bij het laatste gedeelte van Judas' brief, en wel de verzen 22 tot en met 25, waar wij Gods Woord als volgt lezen:

"En ontfermt u wel over enigen, onderscheid makende; maar behoudt anderen door vreze en grijpt hen uit het vuur; en haat ook den rok, die van het vlees bevlekt is. Hem nu, Die machtig is u van struikelen te bewaren en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid in vreugde, Den alleen wijzen God, onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen."

Geliefden, wij worden bepaald bij: *Het besluit van Judas' brief.*

En dan vinden we daarin:

1. Een laatste vermaning;
 2. Een rijke vertroosting;
 3. Een Gode verheerlijkende lofprijzing.
- Het besluit van Judas' brief bevat allereerst een laatste vermaning: "Ontfermt u wel over enigen, maar behoudt anderen."
 - Het bevat vervolgens: een rijke vertroosting: "Hem nu, Die machtig is u van struikelen te bewaren en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid in vreugde."
 - En in de derde plaats bevat het een Gode verheerlijkende lofprijzing: "Den alleen wijzen God en Zaligmaker zij heerlijkheid en majesteit en kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen."

Geliefden,

Judas wekt in zijn brief de gelovigen op tot een teer en godvruchtig leven. Dat was de bedoeling van zijn schrijven. En daar was alle reden toe. Want er waren ingeslopen die de genade van onze Heere Jezus Christus veranderden in ontuchtigheid. En dan is het zo, dat Judas in zijn brief deze insluipers bij hun ware naam noemt; ze tekent in hun ware gedaante en tegelijkertijd ook het oordeel tekent dat hun wacht. Maar Judas zegt ook in deze brief, hoe de ware gelovigen zich te gedragen hebben met het oog op zichzelf. De vorige keer hebben wij u daarbij bepaald. "Maar geliefden", zo schreef Judas, "bouwt gij uzelf uw allerheiligst geloof, biddende in de Heilige Geest; bewaart uzelf in de liefde Gods, verwachtende de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven."

In ons Schriftgedeelte gaat Judas verklaren hoe hun houding dient te zijn tegenover de anderen. Hij zegt immers: "En ontfermt u wel over enigen, onderscheid makende, maar behoudt anderen door vreze en grijpt ze uit het vuur en haat ook de rok, die van het vlees bevlekt is."

Het komt in het kort gezegd hierop neer, dat zij het kwade radicaal uit hun midden moeten wegdoen. Maar als ze tegen het kwaad op gaan treden, moeten ze toch weer

niet overhaast te werk gaan. Zij moeten onderscheid maken Ze moeten niet zo maar in het wilde weg gaan censureren.. Zij moeten altijd proberen de mensen te behouden, ook al zouden die mensen besmet zijn door de valse leer van de valse broeders. En dan is het ook nog zo, dat de één niet gelijk is aan de ander. De een moeten ze op deze wijze benaderen en een ander heeft weer een andere behandeling van node. Hoe het ook zij, ze moeten niet overhaast te werk gaan. Ze moeten de een met zachtmoedigheid tegemoet treden en de ander moeten ze hard en streng aanpakken. Maar hoe zij ook optreden, zij dienen altijd met ontferming vervuld te zijn. "En ontfermt u wel over enigen. Ze dienen dus altijd het behoud van hen die zich misgaan te beogen. De tucht is nooit juridisch, maar draagt een medisch, een behoudend, een heilzaam karakter. En als de censuur deze uitwerking hebben mag, dat men tot inkeer en bekering komt, dan is er reden tot blijdschap, want dan heeft de censuur beantwoord aan haar doel. Als dan ook censurerend opgetreden moet worden, mag dat nooit gebeuren uit haat of uit wraak, maar dient het altijd te gebeuren onder biddend opzien tot de Heere, of de Heere dat bittere medicijn wil zegenen tot behoud van degenen op wie het toegepast wordt. Zij die censureren, dienen dat altijd te doen met een hart vol liefde, vol mededogen, vol ontferming. Daar wijst Judas hen op. En hoe zou het ook anders kunnen?

God ontfermde Zich immers over hen naar Zijn eeuwig welbehagen! Zouden zij zich dan niet over anderen ontfermen? Zouden zij soms van huis uit beter zijn dan die anderen? Is het niet enkel bewarende genade, dat zij zich ook niet in de vreselijkste zonden uitleefden? Welnu, daarom moeten ze met ontferming vervuld zijn. Maar ze moeten ook onderscheid maken! Want daar waren er die dwaalden uit onkunde, die zich hadden laten bepraten en die geen sterke wederstand boden en die zo in de strikken van de valse leraars terecht gekomen waren. Mensen, die evenwel vatbaar waren voor waarschuwing.

Welnu, deze mensen moeten zij met zachtmoedigheid tegemoet treden. Er staat zo in 2 Tim. 2 vers 25 en 26: "Met zachtmoedigheid onderwijzende degenen die tegenstaan, of hun God te eniger tijd bekering gawe tot erkenning der waarheid en zij wederom ontwaken mochten uit de strik des duivels onder welke zij gevangen waren tot zijn wil." Zie, dát moeten ze zoeken na te komen. Zij moeten deze mensen trachten te overreden van het onbetamelijke en van het goddeloze van hun gedrag, maar ook van het onbijbelse van de valse leer der insluipers. Zij moeten deze mensen tegemoet treden met liefde, met mededogen, vol begrip, met zachtmoedigheid, niet streng, niet hard, niet bars. Zij moeten trachten de strik waarin deze mensen verstrikt zijn geraakt, los te maken, zodat zij kunnen ontkomen; Zij moeten hen er uit helpen. Maar er waren ook anderen, bij wie het kwaad veel dieper wortel schoot, die meer in dat kwaad verstokt raakten, die allerlei tegenwerpingen hadden tegen de gezonde leer en die een teer en godvruchtig leven verachtten. Welnu, van hen zegt Judas: "Behoudt ze door vreze", behoudt ze.

Er staat eigenlijk in het Grieks voor "behoudt ze": "maakt ze zalig". Ja, maar mensen kunnen elkaar toch niet zalig maken? Zaligmaken is toch het werk van de Heere Jezus Christus! Hij is het toch Die de enige Naam tot zaligheid onder de hemel gegeven, draagt? Hij is toch gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Ja, is Hij het niet Die de zaligheid heeft verworven en aangebracht en is Hij het niet Die ook die aangebrachte en verworven zaligheid toepast en deelachtig maakt door Zijn Woord en door de bediening van Zijn Geest? Zeker, het is waar. En toch, bij dat zaligmaken waarvan Christus alleen de eer krijgt, gebruikt Hij toch ook weer mensen die het verderf mochten ontvliden, dienen degenen die afgedoold zijn op een zijpad en die derhalve een weg des doods bewandelen, door woord en wandel te winnen. En

als de Heere dat dan zegent, strekt het tot behoud van de afgedwaalden.

Weet u, dat op deze wijze een gelovige vrouw het middel kan zijn om haar man zalig te maken die ongelovig is? En dat een gelovige man zijn vrouw zalig kan maken die ongelovig is? Dát zegt Paulus in 1 Cor. 7 vers 16. Hoort maar: "Wat weet gij vrouw, of u de man zult zaligmaken, of wat weet gij man of u de vrouw zult zalig maken?" Het gaat daar over de echtscheiding. Twee mensen hadden elkaar in hun eertijds, laat ik het zo maar mogen zeggen, toen ze alle twee nog heidenen waren, leren kennen en waren met elkaar in het huwelijk getreden, doch, wat was er gebeurd? Eén van hen was onder de prediking van het Evangelie in het hart gegrepen, maar de ander niet. Die bleef afkerig van het Evangelie en moest er niets van hebben.

Wat moest er nu gebeuren? Moeten die twee nu gaan scheiden?

Nu ja, zegt men vandaag, dat is wel het beste, want het is een ontwricht huwelijk! Dus zet er maar een punt achter, ga maar uit elkaar! Doch, dat zegt Paulus niet! Paulus raadt hen aan bij elkaar te blijven. Lees maar wat hij zegt in vers 13 en 15: En een vrouw die een ongelovige man heeft, en hij is tevreden bij haar te wonen, dat zij hem niet verlate. Maar indien de ongelovige scheidt, dat hij scheide. De broeder of zuster wordt in zodanige gevallen niet dienstbaar gemaakt: maar God heeft ons tot vrede geroepen.

Nee, Paulus wil met deze tekst helemaal niet zeggen: "Jongelui, als jullie willen trouwen, doe dat dan maar, want het doet er niets toe of de ander gelovig of ongelovig is en of die om God of Zijn gebod geeft, ja dan nee! Het doet er allemaal niets toe, trouw maar!"

Nee, Paulus bedoelt iets heel anders: "Als men getrouwd is en een van de partijen wordt tot God bekeerd, hoeft men nog niet uit elkaar te gaan. Zeker, als de ongelovige persé wil scheiden, ja, dan is er niets aan te doen; dát hij scheide! De broeder of de zuster wordt in zodanige gevallen niet dienstbaar gemaakt. Maar God heeft ons tot vrede geroepen."

Dus als het enigszins kan, houdt vrede met elkaar en blijft in vrede met elkaar wonen. Verdraagt elkaar, verdraagt die ongelovige, want, "wat weet u vrouw, wat weet u ervan, of gij de man zult zaligmaken? Misschien wordt hij nog eens jaloers op u, vrouw! Of wat weet gij man, of gij de vrouw zult zaligmaken?"

Misschien wordt die vrouw van u, die nu van de waarheid niets wil weten, misschien wordt die vrouw nog eens jaloers op u! Misschien wordt zij straks ook gewonnen voor de Heere en voor Zijn dienst. In dit verband willen wij ook nog wijzen op wat Jacobus zegt in de laatste verzen van het laatste hoofdstuk.

"Broeders", zegt hij, "indien iemand onder u van de waarheid is afgedwaald en hem iemand bekeert", hoort u het? "En hem iemand bekéért!" Er staat niet dat Gód hem bekeert, nee, "en hem iemand bekeert, die wete dat degene, die een zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, een ziel van de dood zal behouden en menigte der zonden zal bedekken!"

Het is dus zo, dat wij alle middelen aan te wenden hebben tot behoud van anderen, om die te bekeren en zalig te maken. Nee, niet dat wij iemand zouden kunnen bekeren, of zouden kunnen zalig maken, maar we zouden wel een middel kunnen zijn in Gods hand tot zaligheid, tot behoud en tot waarachtige bekering van anderen.

O, wat ligt hier toch een waarschuwing en een opwekking in voor degenen die geen vreemdeling zijn van het leven der genade, om zo te leven dat een ieder die hen ziet en kent op hen jaloers wordt. Als het goed is, moeten ze in uw familiekring op u jaloers worden; in uw kennissenkring moeten ze op u jaloers worden; en in de gemeente moeten ze op u jaloers worden. Wat zou het een weldaad zijn als u anderen bekeren mocht! Wat zou het een zegen zijn, als u anderen mocht zaligmaken in die Bijbelse

zin van het woord!

"En behoudt anderen door vreze", zo schrijft Judas. Daarmee bedoelt hij dus de meer verstokte mensen, die wat halsstarrig waren. Behoudt hén door vreze! Sommigen moesten met zachtmoedigheid tegemoet getreden worden, maar anderen moesten wat harder aangepakt worden. Ze moesten door vreze behouden worden.

Het is alsof de apostel zegt: "Laat hen maar schrikken. Breng hen maar in verlegenheid, doe hen maar verstaan, dat er een heilige God in de hemel is, Die te rein van ogen is, dan dat Hij het kwade zou kunnen aanschouwen!" Zeg het ze maar heel nadrukkelijk, dat het vreselijk voor hen is om te vallen in de handen van een levende God, Zeg hun maar dat onze God een verterend vuur is! Zeg hun maar, dat zij te doen hebben met een God, Die strikt rechtvaardig is; Die geen enkele zonde door de vingers ziet en Die de schuldigen niet onschuldig houdt! Bind het maar op hun harten, dat eens alle mensen voor Hem zullen moeten verschijnen of ze willen of niet! Dat Hij het laatste woord heeft! En dat Hij hen oordelen zal naar de heilige maatstaf van Zijn heilige wet en dat dan een iegelijk weg zal dragen naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad! Zeg hun maar, dat er een God in de hemel is voor Wiens aangezicht zij eens zullen moeten verschijnen, Die gezegd heeft: "Zijt heilige, want Ik ben heilig!"

Zegt het hen maar, dat zonder heiligmaking niemand God zien zal. Het is als horen we Paulus zeggen: "Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof."

"Behoudt ze door vrees en grijpt ze uit het vuur", staat er verder.

Judas vergelijkt deze zondaren met brandhouten, die al in het vuur liggen te schroeien. En zo is het toch ook eigenlijk met alle onbekeerden en met alle onvernieuwden van hart. De toorn van God rust al op hen. En als we straks onbekeerd gaan sterven, met een onvernieuwd hart, storten we in het eeuwig verderf en in het eeuwige vuur. Dan komen we daar waar het vuur niet geblust wordt en waar de worm niet sterft, waar wening is en knersing der tanden! En nu is dit het erge, dat die brandhouten die al liggen te schroeien in het vuur, het niet voelen, er geen last van hebben, er geen pijn van hebben, er geen erg in hebben en er geen oog voor hebben. Maar toch liggen ze al te branden. Doch, wat moeten wij nu doen als er brand is? Wel, dan proberen we toch te redden, wat er te redden is? En dan doen we niet heel voorzichtig aan.

Dan zeggen we niet: "Pas op, dat u die man geen pijn doet; trek hem toch niet aan z'n arm, want dat doet hem pijn!"

O, nee, niets ervan, al zou men z'n arm er bijna aftrekken, als hij maar uit dat vuur komt. Het geeft niet of dat al hardhandig gebeurt. Het gaat om zijn leven! En als dan ook iemand niet mee wil, dan legt u zich daar toch niet bij neer? Welnee, dan sleurt u hem met geweld mee. Welnu, zegt Judas, grijp hem uit het vuur, doe het haastig, want anders is het te laat! Grijp ze, zoals Lot door de engel gegrepen werd, omdat hij maar bleef talmen en toeven in Sodom, dat elk moment in vlammen op kon gaan. Die engel greep hem bij z'n arm en dreef hem uit. Lot werd behouden, Maar alzo als door vuur!

Geliefden, om een beest te redden, dat in een brandende stal zich bevindt, waagt men soms z'n leven! Zou men dan z'n leven niet wagen voor een mens, die geschapen is voor een eeuwigheid? En zou de liefde van Christus ons niet moeten dringen? Maar wat zou het dan toch een zegen zijn, als we verwaardigd werden om een middel te zijn in de hand Gods, om, al was het maar één enkele ziel, te redden van het eeuwige verderf, om zó satan z'n prooi te ontrukken en om een vuurbrand te grijpen uit het vuur.

O, zouden we daar niet alles voor over moeten hebben? Geliefden, wij zijn in de praktijk vaak zo onbewogen over anderen! Ben ik mijns broeders hoeder? Wat moest er veel meer bewogenheid zijn in ons hart. Denk eens aan de Heere Jezus! Hoe vaak lezen wij niet in de Bijbel, dat Hij de schare ziende, met innerlijke ontferming werd vervuld en hoe stond Hij te wenen tegenover Jeruzalem, kort voordat Hij daar gekruist zou worden. O, Hij wist wat Hem te wachten stond. Hij wist wat al boosaardige lieden het waren. Maar Hij wist ook hoe vreselijk het oordeel Gods is; en dan staat Hij daar met betraande ogen op de Olijfberg tegenover Jeruzalem, en met innerlijke bewogenheid over wat deze mensen zal treffen; roept Hij: "Jeruzalem, o, Jeruzalem, hoe menigmaal heb Ik u bijeen willen vergaderen, zoals een hen haar kiekens bijeenvergadert onder haar vleugelen, maar gij hebt niet gewild! O, dat u in deze uw dag nog bekendet, wat tot uw eeuwige vrede dient!"

O, wat geeft dan toch deze gezegende Heere Jezus al Zijn knechten en al Zijn kinderen een gezegend voorbeeld. En moesten inzonderheid de predikers van het Evangelie op Hem, op die grote Prediker niet lijken?

O, als ze de scharen zien zitten, die onder hun gehoor komen, hoe moesten ze dan alles doen om Gods Woord op hun harten te binden. En geliefden, dat gebeurt toch weleens! Want als ze zelf iets van Gods genade proeven mogen, is er mededeelzaamheid en gunning. En als die gunning er is, wordt u dat gewaar, geliefden! Dan bemerkt u het, dat hij die Gods Woord predikt, u bedoelt en dat hij lust heeft in uw behoud! Dat hij zo gaarne u zou zalig zien en u zou redden van het eeuwige verderf. Want daarom toch wenste hij ook prediker te worden.

Nee, het was niet om met gaven of talenten of genade te pronken, maar om zielen te redden van het verderf en om brandhouten te rukken uit het vuur, opdat ze eeuwig gelukkig zouden worden. Het zou dan ook te wensen zijn als er vanuit de gemeenten veel gebed zou zijn voor de dienaren des Woords opdat zij zó zouden mogen prediken. En dan wil dat niet zeggen dat die prediking dan niet scherp en ontdekkend zou zijn.

O, nee, ook een scherpe en ontdekkende preek beoogt het behoud van zondaren. Denk maar weer aan dat huis, dat in brand staat. Gaat u dan heel voorzichtig te werk? Zegt u dan: "Pas op, niemand pijn doen! Heel kalmpjes aan maar! Nee toch! Trekt u dan iemand niet desnoods hardhandig uit de vlammen? Wat geeft het, als u zijn arm uit het lid zou trekken, als die persoon maar gered is!

Maar zo kan de prediking ook wel eens pijn doen, maar dan is het toch zo, dat uw behoud beoogd wordt. "Redt ze, rukt ze uit het vuur", zo zegt hier Judas, "maar haat ook de rok, die van het vlees bevlekt is."

Hij wil eigenlijk zeggen: "Pas nu op als u met die mensen aan het praten bent en als u ze zoekt te behouden, pas nu op dat u omgekeerd door hén niet geïnfecteerd wordt." Want dat zou ook nog kunnen! Het kan gebeuren dat men in plaats van iemand uit het vuur te rukken, door hem ook in het vuur terecht komt! Daarom: haat ook de rok die van het vlees bevlekt is.

Het is het beeld van een ernstige zieke, die een besmettelijke kwaal heeft. Het kleed dat zo iemand draagt, is natuurlijk ook besmet. Als men nu bij zo'n zieke komt, moet men oppassen dat men niet besmet wordt. Maar dat betekent dat men ook voorzichtig moet zijn met het kleed dat de zieke aangehad heeft, want dat is ook besmet! Judas bedoelt eenvoudig dit: "Sluit geen enkel compromis met de zonde of met de leugenleer. Weest in geen enkel punt toegeeflijk. Wat op zichzelf helemaal niet zondig is, want dat kleed zondigt niet, maar de persoon die dat kleed draagt; wat op zichzelf helemaal niet zondig is, dat kan toch tot zonde worden.

Geliefden, welke voortreffelijke regels worden hier gegeven voor de kerkelijke tucht, dat we die ter harte namen. Want de tucht is weleens op een liefdeloze, goddeloze wijze uitgeoefend. Dan was het een middel om lastposten kwijt te raken, en ze buiten de deur te zetten. Maar daarop rust nooit Gods goedkeuring. O, als de tucht uitgeoefend wordt en als desnoods de eerste, de tweede, ja zelfs de derde trap van censuur toegepast moet worden, dient dat altijd te gebeuren met een betraand oog, zoekende het behoud van de dwalende. En als het zo gedaan wordt, kan het gebeuren dat God er in meekomt! Dat doende zult gij én uzelf behouden én die u horen, zo schrijft Paulus aan Timotheüs. Ziedaar onze eerste gedachte: een laatste vermaning.

2. In de tweede plaats staan wij stil bij **een rijke vertroosting**.

Want Judas zegt verder: "Hem nu, Die machtig is u van struikelen te bewaren en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid in vreugde." Hem, Die machtig is u van struikelen te bewaren. Het gevaar van te struikelen was dus ook voor deze broeders levensgroot aanwezig; Ach velen, ook van wie men het niet verwacht had, velen werden door die dwaalleraars meegesleept. Maar Hij, Die in de hemel woont is machtig ons voor struikelen te bewaren.

O, wat ligt hier een rijke troost in voor mensen die zo licht struikelen, want het is waar wat Jakobus schrijft: "Wij struikelen allen in vele. Indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man, machtig om ook het gehele lichaam in de toorn te houden."

Ja, wij struikelen dagelijks en dat zal wel nooit anders worden, zolang we hier op aarde zijn. En omdat wij zo licht struikelen, mogen we wel bidden en smeken of de Heere ons voor die struikelingen bewaren wil. Was dat niet het gebed van de dichter? "Zet, Heer', een wacht voor mijne lippen; behoed de deuren van mijn mond, opdat ik mij, tot genen stond, iets onbedachtzaam laat ontglippen." En ja, dat is de begeerte van heel Gods Kerk. Maar toch, als Judas hier spreekt over struikelen, bedoelt hij toch nog iets anders. Het gaat hier over de valse leer die het leven ondermijnde. En daarom wekt hij deze ware gelovigen op om te strijden voor het geloof dat hun overgeleverd werd, om zich te bouwen op dat geloof en om zich te bewaren in de liefde. Hij waarschuwt hen, dat zij zich niet moeten laten beïnvloeden door de dwaalleraars, waardoor ze de teerheid van hun leven zouden verliezen en wellicht droevig aan hun eind komen.

Als hij dan in dit verband over struikelen spreekt, bedoelt hij een struikelen ten verderve. In die zin gebruikt de apostel Petrus het woord struikelen, als hij zegt: "Daarom broeders, benaartig u om uw roeping en verkiezing vast te maken. Want dat doende zult gij nimmermeer struikelen." Petrus bedoelt: als u zich benaartigt om uw roeping en verkiezing vast te maken zult u niet struikelen ten verderve, dan zult u niet vallen in satans klauwen!

Welnu, Judas schrijft deze broeders, dat ze zich niet moeten laten betoveren door de dwaalleraars, opdat ze niet meegevoerd worden ten verderve. Het gevaar daarvoor was ook voor hen levensgroot aanwezig. Want gaat satan niet rond als een engel des lichts, om zo mogelijk zelfs de uitverkorenen te verleiden? En zouden zij nu zichzelf moeten bewaren, dan zag het er maar droevig uit, want zij hebben geen kracht tegen zo'n grote menigte die zich tegen hen stelt! Ja, als ze op die grote menigte letten, worden ze wel eens moedeloos.

O zeker, het is waar: Die volharden zal tot het einde, die zal zalig worden! Maar dan vragen zij zich wel eens af: zou ik dan wel zalig worden, want het is zo droevig met mijn volharding gesteld! O, wat zal er van mij worden als God mij niet vasthoudt! O, dan zijn ze bang, dat ze nog eens oorzaak zullen zijn, dat Gods Naam om hen en door

hen gelasterd wordt. Want ze weten bij het ontdekkend licht van Gods Geest wat er in hun hart woont en waartoe ze in staat zijn, nl. dat ze geneigd zijn tot alle kwaad! En dat vervult hen meer dan eens met vreeze. O, als dat kwaad dat er in zit en waar ze kennis aan gekregen hebben, als dat kwaad er eens uit zou komen, wat zal er dan van hen worden? Bent u daar ook zo bang voor?

Geliefden, wat is het een zegen, als we ons bewust mogen zijn van onze zwakheid. Immers, als wij menen, dat wij sterk zijn, gaat het fout. Denk maar aan Simon Petrus, die waande zich zo sterk. "Heere, dacht U, dat ik U verloochen zou? O, nee, dat bestaat niet, ik heb U veel te lief! Daar ben ik niet toe in staat!"

Doch, hoe is het afgelopen met die sterke Simon? Het is dat Christus voor hem gebeden had, maar anders was hij dezelfde weg gegaan als Judas. Wat onderscheidde hem? Die meent te staan, laat die toezien dat hij niet valle! En daarom: het is een zegen als we ons bewust zijn van onze zwakheid. Want juist als wij zwak zijn, zijn wij machtig en onoverwinnelijk! Wanneer? Als men zwak is? Hoe kan dat nu toch?

Wel, als men zich van zijn zwakheid bewust mag zijn, is het zo dat men Hem nodig krijgt Die machtig is voor struikelen te bewaren! Dan neemt zo'n zwak mens de toevlucht tot die sterke God, of die God hem zou willen bewaren. En zeker, die God is machtig, machtiger dan het vlees, machtiger dan de duivel en machtiger dan elke vijand. En als Hij mij nu maar vasthoudt en kracht geeft, is er geen nood, maar dan is het wel nodig dat ik mijn zwakheid kennend, dicht bij die sterke God leef. Want als ik dicht bij die sterke God leven mag, mag ik geloven dat ik in Zijn kracht bewaard zal worden door het geloof tot de zaligheid, die dan ook zeker aan mij geopenbaard zal worden: Dan mag ik geloven, *dat Hij machtig is, om mij, zoals het hier staat, van struikelen te bewaren en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid in vreugde!*

Judas richt zijn blik naar het einde. Hij heeft op het oog de grote dag van de Heere Jezus Christus, of wel, de jongste dag. Eens toch komt Christus weder, nee niet in vernedering maar in heerlijkheid om te oordelen de levenden en de doden. Dan zullen ook wij, zoals wij hier staan en zitten, geopenbaard worden voor Zijn troon. Ja, dan zullen we omstraald worden door het verblindend schijnsel van Zijn majesteit, of zoals hier staat: "Wij zullen dan gesteld worden voor Zijn heerlijkheid!" Ja maar, zouden wij, als wij aan die Goddelijke heerlijkheid en majesteit denken, niet moeten beven? Want wie zal bestaan, als hij geplaatst wordt voor die majesteitelijke, heerlijke, grote witte troon van Christus? Wie zou daarvoor niet beven?

Zeker, een mens van nature beeft niet, maar die God en zichzelf enigszins heeft leren kennen, verstaat David als hij bidt:

*"Wil, Uwen knecht, door schuld verslagen,
o Heer' niet voor Uw vierschaar dagen;
want niemand zal in dat gericht,
daar zelfs zijn hart hem aan moet klagen,
rechtvaardig zijn voor Uw gezicht."*

Het is waar, God is machtig om u onstraffelijk te stellen voor die heerlijke troon, zodat u daar staan mag met vreugde en het voor u een vreugdevolle ontmoeting wordt. Hoe dat kan? Wel, als wij weg mogen schuilen achter de Heere Jezus Christus en als Zijn volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid de onze is geworden als vrucht van Goddelijke toerekening en deelachtigmaking door de Heilige Geest. Wanneer wij Christus en al Zijn weldaden mogen eigenen door het geloof, is er hier op aarde al grote vreugde. Die vreugde deed de profeet zingen: "Ik ben zeer vrolijk in de Heere en mijn geest verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de

klederen des heils en de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan." Dan zijn er tijden, waarin wij voor God staan, als hadden we nooit tegen God gezondigd en als waren we nooit uit Zijn gemeenschap geweest! Dan is er zo'n zalige vlakke tussen God en onze ziel. En wat wordt dan Gods lieve gunst in Christus rijk gesmaakt!

Welnu, die daar iets van kent behoeft niet bevreesd te zijn voor die grote dag want het zal voor hem een vreugdevolle dag worden; zij zullen dan ingaan in de vreugde huns Heeren om eeuwig te wandelen in het licht van Gods vriendelijk aangezicht. En dat is dan enkel genade. Want Hij stélt ze onstraffelijk, dat is onberispelijk en zondeloos voor Zijn aangezicht. Van zichzelf zijn ze niet straffeloos, niet onberispelijk, niet heilig en zondeloos. Maar hoe kunnen ze dan onstraffelijk voor God gesteld worden als ze niet zonder zonden zijn?

Wel, omdat God ze aanziet in de Heere Jezus Christus. Hoe anders? Zou ooit een mens in zichzelf rechtvaardig kunnen verschijnen voor God? Maar, welk een zaligheid wacht dan toch Gods Kerk. O, denk het u eens in! Ja, God geve u er de voorsmaakjes van! Het is wat, straffeloos voor God gesteld te worden, zó dat de Heere geen zonde, geen vlek en geen smet in u vindt. O, zonder enige zonde voor God gesteld te worden; Gods goedkeuring weg te dragen. O, wat al vreugde!

Geen wonder dat hier zo staat: "In vreugde."

Ja, wat al vreugde zal er zijn als Christus Zijn bruid aan de Vader voor zal stellen, als een bruid zonder vlek en zonder rimpel. En wanneer de Vader zeggen zal: Mijn Zoon, die bruid is in Mijn ogen onstraffelijk! Geliefden, wat een vreugdevolle dag zal dat dan zijn voor die Bruid.

*Het vrome volk in God verheugd,
zal dan huppelen van zielevreugd,
daar ze hun wens verkrijgen.
Hun blijdschap zal dan onbepaald,
door het licht dat van Zijn aangezicht straalt,
ten hoogsten toppunt stijgen.*

Hebt u goed geluisterd? Het vrome volk in God verheugd, zal huppelen van zielevreugd! Dit wacht dus alleen het vrome volk! En tegenover vrome mensen staan goddeloze, onvrome, onheilige mensen. Voor hen zal het geen vreugdevolle dag zijn. Maar een verschrikkelijke dag. Ja, de verschrikkelijkste dag van hun leven! Mensen die geen deel hebben aan Christus en die derhalve vol zonde en vol onreinheid en vol ongerechtigheid voor die heerlijke God zullen moeten verschijnen, zullen dan geen raad weten!

*Het goddeloze volk wordt dan haast tot as.
Want onze God is een verterend vuur en een eeuwige gloed.
Het zal voor Zijn oog vergaan als was,
dat smelt voor gloeiende kolen!*

Geen wonder, dat ze zullen schreeuwen van angst: "Bergen valt op ons en heuvelen bedekt ons voor het aangezicht Desgenen Die op de troon zit en voor de toorn des. Lams, want de grote dag van Zijn toorn is gekomen. En wie zal bestaan?" O, denkt u daar wel eens over na? Er zijn maar twee soorten mensen. Bij welke soort hoort u? Zal het straks een vreugdevolle dag voor u worden? Of zal het de aller-verschrikkelijkste dag van uw leven worden? Dat kunt u weten! Hoe dan? Hoe staat u nu tegenover God? Is er in uw hart een verlangen naar die God, of is er een vreze voor die God? Ligt het vlak tussen God en uw ziel, of liggen er zonden tussen?

Geliefden, "indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking, "Maranatha", zegt de apostel!

Maar dit alles wordt u nu nog gepredikt ter waarschuwing en ter bekering. Daarom, haast u om des levens wil! Bedenk toch, wat tot uw eeuwige vrede dient!

Anderzijds, wat ligt er in dit woord een rijke troost voor u die om God verlegen werd! O, zeg het, durft u te ontkennen, dat het u om God te doen werd en dat de zonde u de dood werd? O, al is het dan, dat u dat heil dat in Christus is en waarnaar u begerig geworden bent, niet durft eigenen, zodat u nog steeds van verre staat, toch zal het voor u eeuwig meevallen. Want Hij zal het goede werk dat Hij in u begon, voleinden op de dag van Jezus Christus. Ja, Hij is machtig om u te bewaren en Hij zal u ook bewaren! Hij kan het en Hij zal het! Er zal er niet één gemist worden. Straks zal Christus zeggen: "Zie, hier Ik en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt en niemand van hen is verloren gegaan dan de zoon des verderfs. O, dat dan toch uw oog op die God gericht mocht zijn en dat u achter Zijn vleugelen wegschuilen mocht, want dan kunt u zingen en komt laten we het samen doen, wat de dichter zong van Psalm 41:6

3. Wij bepaalden u bij: Een laatste vermaning en een rijke vertroosting. Tenslotte wilden wij nog letten op **een Gode verheerlijkende lofprijzing.**

Want Judas besluit uiteindelijk zijn brief met te zeggen: "Den alleen wijzen God, onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid!"

Den alleen wijzen God: dat zegt Judas opzettelijk. Daar zit wat achter. Den alleen wijzen God. Het was nodig, dat hij hen er nog eens nadrukkelijk op wees, dat God alleen wijs is. En dat God alleen wijs is, betekent dat wij enkel dwaasheid zijn. God alleen is wijs! Dat wil zeggen, dat Hij alles met wijsheid doet en dat Hij zich nooit vergist, de alleen wijze God. De gelovigen moesten er aan herinnerd worden, want zij verstonden de wijze bedoelingen en handelingen des Heeren zo slecht. Zo is het met ons ook menigmaal. Wij kunnen Gods doen zo dwaas vinden! Dan vragen wij, eigenwijs als wij zijn, waarom moest er toch in die gemeenten zoveel strijd en zoveel beroering zijn? Waarom moesten die gemeenten door zulke stormen vanuit de hel geteisterd worden? Waarom greep God niet in? Waarom liet Hij die dwaalleraars toe? En waarom moesten deze beproevingen over hen komen? Waarom genoten ze geen vrede? En zo roepen ook de wegen van druk en kruis, van teleurstelling en tegenspoed, steeds veel vragen op in het moegepeinsde hart. Denk maar, aan Asaf. Hij zegt:

*"Mijn geest doorzocht de redenen,
waarom God die tegenheden,
mij in zulke mate zond
en wat me te duchten stond."*

Wat werd hij opstandig. Hij begreep het niet en kon er niet bij. Maar in elk geval God deed het niet goed! Ach het is te begrijpen, want wij hebben zo graag een stil en gerust leven.

En toch, ... de alleenwijze God! O, hoort u het? De alleenwijze God vergist zich nooit! Ja maar, waarom dan toch dit en waarom dan toch dat? Ach, als het allemaal zo rustigjes verloopt, als alles gaat naar onze wens, als het nooit eens stormt en als er nooit eens een aardbeving plaatsvindt, nu dan wordt er niets geleerd! Want weet u, wanneer er wat geleerd wordt? Niet, als het mooi weer is, maar als het stormt en hagelt en onweert en als de bliksem vlakbij inslaat! Juist in de strijd, juist in de

beproeving leren we onszelf kennen in onze nietigheid en dwaasheid, in onze eigen gerechtigheid en noem maar op! En ja, als wij onszelf leren kennen, vinden wij niet zoveel moois! Maar dan leren we ook wat anders kennen. Juist dan leren we Gods macht, Gods trouw, Gods liefde, Gods zorg, Gods genade kennen in Christus. Kortom, dan leren we verstaan, wat voor een God er in Christus in de hemel is. Daarom zijn die beproevingen zo nuttig en zo nodig! In die beproevingen krijgen we God nodig, krijgen we Hem meer dan ooit nodig, raken we aan Hem verbonden en kunnen we Hem niet loslaten. O, zeg het, straalt dan Zijn goddelijke wijsheid niet uit in de leidingen die Hij houdt met Zijn kinderen en met Zijn Kerk? Het is zó, dat uiteindelijk alles mee moet werken hun ten goede.

En weet u wat dat is: ten goede? Wel, dat wil zeggen dat alles moet meewerken tot mijn zaligheid. Ja, ook dat, maar dan moet ook alles meewerken tot grootmaking en lofprijzing van Gods heerlijke Naam! En daarin ligt mijn zaligheid tegelijkertijd begrepen, want die is daar onlosmakelijk aan verbonden. Het is immers Zijn eer om mij zalig te maken en om mij te redden van het verderf.

Vandaar dan ook dat hier in onze tekst staat: "De alleenwijze God, onze Zaligmaker!" Dat staat er ook niet voor niets achter. Die God, Die het alleen weet en Die alwijs is en alleenwijs is, Die is nu tegelijk mijn Zaligmaker, onze Zaligmaker.

Nee, Judas noemt Hem niet uw, maar onze Zaligmaker. Ja, geliefden als het geloof levendig mag zijn, zegt Gods kind: *onze*. Dan mogen ze zich er zelf bij insluiten. Het is niet alleen voor anderen, maar ook voor mij en dan wordt het onze.

Vaak is het anders, dan is het "uw". Dan zien wij de zaligheid voor heel de Kerk liggen behalve voor onszelf. Maar hier, geliefden, staat: *ónze* Zaligmaker! Wie is die Zaligmaker?

Wel, Christus Jezus natuurlijk! Maar nee, Judas bedoelt hier Christus niet; hij bedoelt hier de alleenwijze God en die noemt hij "onze Zaligmaker". God is onze Zaligmaker. Ja, maar dat zaligmaken is toch het werk van de Middelaar? Dat doet de Heere Jezus toch? Van Hem is immers gezegd: "Gij zult Zijn naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zaligmaken van hun zonden." Ja, het is waar, maar de zaligheid is niet uit Christus, maar uit God hoor! De zaligheid is uit God! Wat we daarmee bedoelen? Niet Christus is de oorzaak van het zaligworden, maar God!

God wil mensen zalig hebben! En Christus heeft dat welbehagen Gods volvoerd. Hij heeft de weg der zaligheid gebaad, waarlangs die zondaren kunnen en zullen zalig worden, die God zalig wil hebben. Kortom, het vloeit alles voort uit Gods eeuwig welbehagen! Het is alles vrucht van Zijn eeuwige verkiezing. En dat welbehagen Gods openbaarde zich nu in de zending van Zijn Zoon. Maar God is de bron der zaligheid. God is de Zender van de Zaligmaker. Van Hem zong dan ook David: "Die God is ons een God van heil." En, "Hij geeft uit goedheid zonder peil, ons het eeuwig zalig leven!"

Welnu, Hem zij de heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Hem zij de heerlijkheid! "Hij krijgt de eer van het zaligworden", zegt Judas. Zo hebben de engelen Hem ook de eer gegeven in de velden van Efratha toen Hij Zijn Zoon gezonden had. Want toen jubelden de engelen: "Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in mensen een welbehagen."

God komt de aanbedding toe. Hemel en aarde moeten de Heere loven. "En gij mijn ziel", zegt de dichter, "loof gij Hem bovenal." Hem zij heerlijkheid en majesteit. Majesteit dat is grootheid en hoogheid. De majesteit Gods dat is de luister van al Gods deugden en volmaaktheden. En wie zal dan de majesteit en de grootheid Gods kunnen uitspreken? Die majesteit Gods vervult met eerbied. Die majesteit Gods doet diep

buigen in het stof. Het deed Abraham zeggen: "Ik heb mij onderwonden tot U te spreken, hoewel ik stof en as ben." Wat een heerlijke God is er toch in de hemel.

Nee, laten we nooit kleine gedachten van die majestueuze God hebben, Die Schepper is van hemel en aarde. Wij behoeven ons echt voor die heerlijke, voor die majestueuze God niet te schamen en dat doen wij zo vaak. O, we zijn zo vaak met zoveel mensenvrees bezet, maar dan is er geen vreze Gods. Wat erg toch eigenlijk, dat men voor die heerlijke God niet uit durft te komen en dat men het voor die God niet op durft te nemen, terwijl de wereld zich niet schaamt voor haar afgoden! Zullen wij ons voor die heerlijke majestueuze God schamen? En dan te bedenken, dat die majestueuze God Zich neer wil buigen tot nietig stof en as, en dat Hij Zich met mij vooral in wil laten. Als daar iets van ondervonden wordt, stemmen wij met Judas in en zeggen: "Hem zij de heerlijkheid en de majesteit en de kracht!"

Geliefden, ook de kracht Gods is een bron van vreugde voor Gods Sion. Daarvan zingen ze: "Gods rechterhand is hoog verheven; Des Heeren sterke rechterhand. Doet door haar daán de wereld beven, Houdt door haar kracht Gods volk in stand." En daarom:

*"Ik zal door 's vijands zwaard niet sterven,
maar leven en des Heeren daán,
Waardoor we zoveel heil verwerven,
Elk, tot Zijn eer doen gadeslaan."*

Alle kracht is van Hem. Hem is de kracht. Hij is de Bron van alle kracht. Er is geen kracht of ze is van Hem. Alle kracht die het schepsel heeft is door Hem verleende kracht. En daarom, zonder Zijn wil kan geen enkel schepseltje zich roeren of bewegen. Hem is alle macht in hemel en op aarde. Dat betekent, dat voor die God niets te wonderlijk is, dat er geen onmogelijkheden zijn, dat niemand z'n hand kan afslaan en zeggen: "Wat doet ge?" Een God, Die dan ook zeggen kan: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen! O, Hij is het, Die Zich in Zijn heerlijke majesteit en in Zijn almachtige kracht legert rondom hen die Hem vrezen.

Maar, dan kan er geen haartje van mijn hoofd gekrenkt worden. En daarom: *o volken heft de lofzang aan. Want Hij wil ons in het leven sparen en ons hoeden op de steilste paán!*

Ja, Hij is het ook, Die voor wankelen mijn voet zal bewaren! Hem zij dan ook de majesteit en de heerlijkheid en de macht en de kracht, beide nu en in alle eeuwigheid. God verheerlijken, Hem prijzen, Zijn deugden bewonderen en bejubelen, dat is de zaligheid en dat is de zielevreugde van Gods Kerk. Hier op aarde is dat al zó maar hier kunnen ze hun hart nog niet ophalen. Het is hier allemaal nog zo gebrekkig. En daarom is het hun vreugde, dat wat nu nog zo gebrekkig is, eens volmaakt zal gebeuren.

Ik zal, - dat is toekomst, - met mijn ganse hart Uw eer, vermelden Heer', U dank bewijzen.

En dan zal ik U in het midden van de goón, op hoge toon, met Psalmen prijzen.

Dan zal ik mij buigen voor die Majesteit,

ik zal mij buigen, diep buigen voor God en Zijn heerlijke deugden eeuwig prijzen!

Zie, dat is de zaligheid die Gods Sion wacht. Ja, de Heere te Psalmzingen is goed, de lof is betamelijk! Zeg het, is dat ook uw vreugde?

O jonge mensen, jullie moesten eens weten, welk een liefelijke dienst de dienst van God is! Als jullie daar iets van hadden waren jullie voor de wereld bedorven. En, als je die God zou leren kennen, dan ga je er beslist niet op achteruit!

*Die God is ons immers een God van heil.
Hij schenkt uit goedheid, zonder peil,
ons het eeuwig zalig leven.*

Maar die koning, die u nu dient, die schenkt u uit wreedheid het eeuwig verderf. Doch, de dienst van God is een zalige dienst en er is geen zaliger werk dan God te prijzen. Niets is zaliger dan om diep voor God te buigen, en Hij is het waard om te ontvangen de lof, de eer, de aanbedding, en de dankzegging van nu tot in der eeuwen eeuwigheid.

Daarom ook besluit Judas zijn brief met het woordje "amen". Nee, het staat er niet zo maar voor sier. Dat woordje "amen" is toch zo'n veelzeggend woordje! Voor ons is het zo vaak een leeg woord. Wij hebben het al zo vaak gehoord aan het eind van het gebed en aan het eind van de preek, dat wij de diepe betekenis nauwelijks meer beseffen. En zo komt het, dat voor ons "amen" alleen maar betekent: Nu gaan we weer naar huis en nu is het gebed afgelopen en kunnen we de ogen weer open doen. Het woordje "amen" aan het eind van Judas' brief zou dan zoveel zeggen als: nu is mijn brief uit. Doch, zo is het niet! Judas bedoelt met het woordje "Amen" eigenlijk:

Toe broeders, zeg hier nu eens *Amen* op. Bent u het er mee eens of niet? Hem zij de majesteit en de heerlijkheid en de kracht en de macht van nu tot in alle eeuwigheid!
Toe, bent u het er mee eens of niet? Amen! Het zal waar en zeker zijn. Al het volk zal zeggen Amen op mijn klanken.

Geliefden, "Zijn Naam", zo zong de dichter, "moet eeuwig eer ontvangen.
Men loof Hem vroeg en spa.
En dan wenst hij, dat de hele wereld zal zeggen: "Amen"!
De wereld hoor' en volg mijn zangen met amen, amen na!

Nee, dat woordje *Amen* wil niet zeggen: "Zo moge het zijn." Het is geen vrome wens, maar het betekent: zo is het en zo zal het zijn! Het zal waar en zeker zijn! Zijn naam zál eeuwig eer ontvangen.

Judas' brief loopt uit op aanbeddende verwondering over Gods trouw en genade. En zo beëindigt hij zijn brief met het woordje *amen*.

En zo zijn wij tevens gekomen aan het einde van deze Bijbellezingen over Judas' brief. Het is een wonder dat we er mee mochten beginnen en dat de Heere licht en wijsheid en krachten gaf om te voleinden.

Men weet immers van tevoren niet, of men het ook voleinden zal, want er kan zoveel gebeuren! Maar als we dan voor de laatste keer bijeen geweest zijn in dit seizoen, past het ons ook in God te eindigen.

Dan past het ons Judas na te zeggen: "Hem zij de heerlijkheid, Hem zij de majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid."

Geliefden, deze brief handelt over veel donkerheid en strijd en worstelingen vanwege het woeden des duivels. Maar toch is het geen sombere brief, vindt u wel? Want Judas wijst ook op een voortreffelijke wijze op het werk van Christus en op die heerlijke

majestueuze God in de hemel, Die dwars door alles heen, ondanks het woeden van de duivel, ondanks de kracht van de zonden, voor Zijn Kerk zorgt en Zijn Kerk geleidt naar het eeuwig zalig licht.

Nee, het is beslist geen sombere brief, want Gods macht is groot, onthoud het eens, en Zijn trouw zal nooit vergaan. Wat Hij beloofd heeft, dat zal dan ook voor eeuwig bestaan.

Maar ook, *de heiligheid is voor Zijn huis, eeuw uit, eeuw in, tot sieraad en tot eer.*

O, dat onze ogen voor Hem geopend zouden mogen zijn, Die in de hemel zit. Ook in deze zo bange tijd waarin wij leven, waarin de satan alles op alles zet om te vernielen, te verwoesten en te verscheuren, dan kunnen wij vol goede moed zijn. Want dan is er geen nood.

Ons staat immers een sterke Held ter zij!

En houdt dan Christus Zijne Kerk in stand, nu laat dan de hel vrij woeden.

Welnu, Hem Die machtig is u, ons, van struikelen te bewaren en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid in vreugde, de alleenwijze God, onze Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht beide nu en in alle eeuwigheid. AMEN.

Slotzang: Psalm 72:11